

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 14 maart 2024

Notulen van de raadsvergadering van 14 maart 2024 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 4.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk mevrouw M.M. Vlasblom, de heer T.S.J. Coşkun, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw V.A. Bruin, de heer T. Roskam, de heer B. van Drunen, de heer M. Verhoef, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, mevrouw D. Yildirim, mevrouw I. Coenradie, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer D.P.A. Tak, de heer S. Ceulemans, de heer T. de Haan, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer N. Akhatab, de heer S.J.C. Becker, mevrouw I. van Wifferen, de heer S.M. Bonte, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw S. Reitema, de heer T.J. Vonk, de heer B. van Schaik, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw S. van de Peppel, de heer G.J. Engberts, mevrouw J. Bokhove, de heer S. Soytekin, mevrouw A. Kockelkoren, de heer F. Elbay, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw L.S. Vlieger, de heer M.H. Biljoen, de heer R.N. Dahoe, mevrouw J.M. Nunnely, de heer R.T.J. van der Velden, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw I. Elfilali, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer A.R. Oostdijk, de heer M.R. van Campenhout en mevrouw M.S. Abrahamse

Afwezig is: de heer T. Kind

Namens het college zijn tegenwoordig: -

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 12.10 uur tot 12.14 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. Opening

De VOORZITTER. Goedemorgen, mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen? Ik open deze raadsvergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand onze raadsvergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Ik heb één bericht van verhindering ontvangen en dat is van de heer Kind. Hij is ziek.

1.1 *Onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuwe benoemde lid van de gemeenteraad de heer M.R. van Campenhout*

De VOORZITTER. Agendapunt 1.1 is onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid van de gemeenteraad, de heer M.R. van Campenhout. Ik installeer graag de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven met als voorzitter de heer Coşkun en als leden de heer Van Drunen, de heer Engberts en mevrouw Vlasblom. Mijnheer Coşkun, wilt u ons vertellen wat de bevindingen zijn?

De heer COŞKUN (sp). Dank u wel voorzitter. Ja, er zitten nog meer leden in, maar dat geeft niet.

De VOORZITTER. Ja, dat zijn de heren Vonk, Segers-Hoogendoorn en Oostdijk. Die stonden bij mij op pagina 2, excuses.

De heer COŞKUN (sp). Ja goed, ik dacht: anders doen we die tekort en die hebben tenslotte ook de geloofsbrieven ondertekend. Ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid M.R. (Marchiano) van Campenhout heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert u M.R. (Marchiano) van Campenhout toe te laten als lid van de gemeenteraad ter voorziening in de vacature van M.S.S. (Michantely) de Jong. Dat was het voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Ik stel de raad voor om de bevindingen van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen, het advies althans. Geen bezwaren? Aldus besloten.

1.2 Beëdiging van de heer M.R. van Campenhout als lid van de gemeenteraad

De VOORZITTER. Dan verzoek ik de griffier om de heer Van Campenhout naar voren te geleiden.

Mag ik u vragen te gaan staan, en mag ik u dat ook vragen? Ik dank u zeer.

Mijnheer Van Campenhout, u heeft aangegeven de eed te zullen afleggen. Door de gemeenteraad is tot uw toelating als lid van deze vergadering besloten. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, dient u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U heeft aangegeven de eed af te zullen leggen. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier, verzoek ik u mij na te spreken de woorden 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!' en gelijktijdig de beide voorste vingers van uw rechterhand omhoog te steken.

'Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!'

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De VOORZITTER. Waarmee gefeliciteerd. Ik schors de vergadering voor enige ogenblikken.

(Applaus)

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik u vragen te gaan zitten? Goed, ik heropen de vergadering.

1.3 Mededelingen

De VOORZITTER. Ik ben nu aangekomen bij agendapunt 1.3, Mededelingen.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 14 maart 2024

De VOORZITTER. De vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 14 maart, heden. Ik zal eerst de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u in de gelegenheid stellen om eventuele opmerkingen te maken over onderwerpen die niet door mij genoemd worden. Heeft u opmerkingen bij de agendapunten die ik zelf wel noem, dan verzoek ik u daar uw opmerkingen ook te maken.

Agendapunt 7, er is een verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar', van de PvdA. Ik stel u voor dit te agenderen als agendapunt 7.9. Gaat u akkoord? Dan doen we dat. Agendapunt 8, er is één verzoek ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag, 'Internationale Vrouwendag'. Er is een negatief behandeladvies voor dit onderwerp, omdat dit naar het oordeel van onze mensen niet beleidsarm is en er zitten mogelijk ook financiële consequenties aan vast. De indieners willen hier nog iets over zeggen. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel voorzitter. Na overleg met mijn collega's uit de raad wil ik deze motie vandaag niet behandelen, dus intrekken, om hier later in het jaar op terug te komen en eventueel in overleg te kijken of we een regeling van werkzaamheden in een commissie hierover aan kunnen vragen.

De VOORZITTER. Dat lijkt ons logischerwijze ook de goede routing. Er was een tweede indiener, maar er lijkt mij zo voldoende gezegd. Ja, akkoord. Dan halen we dit punt van de agenda. Dan ben ik nu

aangekomen bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel is om drie uur spreektijd op de klok te zetten. Heeft dat uw instemming? Dat is het geval. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering en indien nodig zullen wij kort schorsen zodat u voor overleg in eigen kring ruimte kunt vinden. Rond 12.45 uur is er een lunch voorzien op de omloop zoals altijd. Er is geen dinerpauze voorzien, dus er is ook geen diner voorzien.

3. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 februari 2024

De VOORZITTER. Agendapunt 3, vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 februari. Kunnen we die notulen vaststellen zoals ze uitgedeeld zijn? Ja? Mijnheer Biljoen, gaat uw gang.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 14 maart 2024 – vervolg

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter, het ging iets te snel, het gaat nog om het vaststellen van agendapunt 2. Voorzitter, de afgelopen raadsvergadering was er wat onduidelijkheid over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De wijziging van BADO en BBV lieten op zich wachten en er was wat twijfel of we de interne regelgeving nu al moesten aanpassen. Voor de kijkers thuis en ook het publiek: BADO is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, en BBV is het Besluit begroting en verantwoording. Maar de Commissie tot Onderzoek van de Rekening, de COR, heeft hier uitgebreid bij stilgestaan tijdens haar commissiereis bij de commissie BBV in stadhuiskamer 238 en we hebben de afgelopen vergadering van de COR dit ook besproken met de wethouder en de accountant. En ten slotte heeft BCK ook het advies gegeven om de nieuwe situatie als beoogd te behandelen. Na concluderen stel ik samen met de Partij voor de Dieren voor als aanvragers van het tweeminutendebat om dit agendapunt te behandelen als hamerstuk, waarbij wij ook een positief stemadvies geven. Daarnaast wil ik de leden op het hart drukken dat met dit besluit wel grote implicaties en veranderingen plaatsvinden, zowel voor de verantwoording van het college alsmede de controlerende taak van de gemeenteraad bij de behandeling van de jaarstukken, maar daar zal de COR u nog een advies toe geven.

De VOORZITTER. Even voor mijn huishouding, welk agendapunt?

De heer BILJOEN (gl). Agendapunt 7.2 voorzitter.

De VOORZITTER. 7.2, het was mij al gemeld dat dat een hamerstuk kon zijn, maar prima.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter.

De VOORZITTER. Ja, mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik denk dat ik de mededeling van de heer Biljoen en de leden van de COR begrijp, want ik heb zelf tenslotte ooit in die belangrijkste commissie van deze raad gezeten. Maar die implicaties en wanneer gaan we het daarover hebben, want wat zich aftekent lijkt mij toch wel ernstig, en ik wil het daar wel een keer serieus over hebben en ik wil dat niet zomaar als hamerstuk even erdoorheen hebben. Vandaag kan het wel als hamerstuk, maar ik wil dan weten wanneer we het er dan met de raad over gaan hebben wat de implicaties zijn en wat het betekent voor de jaarstukken, of we weer twintig jaar teruggaan in de tijd of niet. Dat betekent pas na de zomer de jaarstukken behandelen.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, dan doe ik heel even mijn COR-pet op. In de aankomende vergadering van de COR gaan wij het advies vaststellen en dan doen wij het aan de gemeenteraad toekomen, dus het komt op heel korte termijn uw richting op.

De VOORZITTER. Akkoord, voor vandaag wordt aanbevolen om 7.2 als hamerstuk te hanteren. Ik kijk de wethouder aan. Mevrouw Van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr). Ja, in navolging op de heer Biljoen. Agendapunt 7.4 en 7.5 stonden geagendeerd voor een tweeminutendebat en ook dat kunnen hamerstukken worden, in overleg met de overige partijen.

De VOORZITTER. 7.4 en 7.5 kunnen worden gehamerd. Ik kom zo straks nog even langs, dus die krijgt u aangeboden. Maar dan weten we wat het advies hierover is.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 februari 2024 – vervolg*

De VOORZITTER. Ik had u gevraagd om de notulen vast te stellen. U gaat akkoord met de vaststelling van de notulen? Dat is het geval.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 7 t/m 10*

De VOORZITTER. Dan mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 7 tot en met 10. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Blijkbaar niet helemaal. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Nee voorzitter, dat klopt. Niet helemaal. Er staat namelijk een stuk op, Stand van zaken gesloten jeugdhulp, 24bb000979. En er is nog een ander stuk, dat volgens mij nu nog niet op de raad staat, maar al wel op de doorlopende lijst staat. Dat gaat ook over signalen over jeugdhulp. GroenLinks maakt zich op dit moment zorgen naar aanleiding van dit tweetal stukken en nog een aantal andere ontwikkelingen op het gebied van jeugdhulp en wij willen dat graag agenderen als onderwerp en dan deze stukken daarbij betrekken in een aankomende commissievergadering.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik heb drie stukken die ik graag zou agenderen voor de procedurevergadering van WIOSSAN. Dat is het afdoeningsvoorstel toezegging wethouder Zeegers over beleidskader Samenleven, 24bb001054, de beantwoording van de schriftelijke vragen over politieke uitingen als ambtenaar, 24bb001180 en de schriftelijke vragen over armoede onder ouderen in kaart, 24bb001303.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dank voor het woord. Voorzitter, het valt mij de laatste tijd op, al maanden, dat wij tijdens de behandeling van de ingekomen stukken zaken agenderen en volgens mij hebben wij daar normaal altijd een regeling van werkzaamheden voor, die ik dan van tevoren ook krijg, waar ik ook van tevoren naar kan kijken. Nu worden er elke keer een aantal zaken ingebracht, waarvan ik eigenlijk niet weet of ik dat wel wil. Ik denk dat ik dit wel wil, maar ik zou toch nog eens een keertje, misschien ook richting het presidium, aan willen geven: wat is nu de juiste werkwijze, want volgens mij hebben wij daar eigenlijk altijd ook de regeling van werkzaamheden voor. Maar goed, het valt mij op. Ik kan mij er in ieder geval niet op voorbereiden en daarmee wordt alles naar de commissies geschoven, waar het al hartstikke druk is. Dus eigenlijk wil ik wel een debat over zaken die we agenderen, in plaats van dat het hier bij hamerslag feitelijk maar wordt vastgesteld.

De VOORZITTER. Het goede gebruik is wat u zegt, maar dit kan ook, omdat u bij dit agendapunt een voorgestelde wijze van afdoening wordt aangeraden. En als u het niet eens bent met die voorgestelde wijze van afdoening, moet dat punt dus nu worden gemaakt. Ik ga ervan uit dat dit ook de bedoeling is van deze opmerkingen. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, als het goed is wordt er in de procedurevergadering dan met de commissie besloten wat er met het stuk wordt gedaan. En als daar geen meerderheid voor is, dan wordt het alsnog niet behandeld. Dus ik was in de veronderstelling dat dit de meest chique route was, maar als dat niet zo is, dan ga ik daar graag over in gesprek.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, aan de aanleiding van onze vragen ligt ook ten grondslag dat door de vakantie een heel aantal stukken niet op de procedurevergadering langs zijn gekomen en nu wel een advies krijgen. Wij hebben dus eigenlijk de kans niet gehad om van deze stukken te zeggen: wij vinden het geen goed idee dat dit ter kennisname wordt afgehamerd. En dan moeten wij wel op dit moment dat aangeven. Ik ben het met u eens dat ik ook liever had gehad dat die stukken gewoon netjes op de procedurevergadering waren langsgekomen. Dan had ik het toen al kunnen aangeven.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, wat er nu gebeurt is wat op zich normaal is, maar ik snap de vragen van de heer Lansink-Bastemeijer wel, maar volgende week vrijdag hebben we als volledige raad een heidag. Ik stel voor dat we daar dan bespreken hoe we met dit soort dingen omgaan en niet zozeer in het presidium, maar gewoon op de heidag. Van: wat gaat goed, wat kan er beter?

De VOORZITTER. Het wordt besproken, waar is niet zo'n punt. Mijnheer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, dan weer even terug naar de inhoud. De lijst ingekomen stukken week 7, beantwoording vragen De Oude over Snoei het oerwoud aan gemeentelijke apps, 24bb000898. Deze graag bespreken bij de procedurevergadering van BOFV.

De VOORZITTER. Het wordt betrokken bij de procedurevergadering. Dan kunt u daar met elkaar verder afspreken hoe u daarmee verder wilt.

5. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER. Dan gaan we nu hameren. Mag ik u vragen om de lijst bij te houden?

5.1 *Het voorstel tot aanwijzing vestiging gronden voorkeursrechtbeschikking Tweebosbuurt*

De VOORZITTER. Om te beginnen het voorstel tot aanwijzing vestiging gronden voorkeursrechtbeschikking Tweebosbuurt. Akkoord?

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Tegen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen is tegen. Volt.

Mevrouw ELFILALI (volt). Volt is ook tegen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). De Partij voor de Dieren is ook tegen.

De VOORZITTER. BIJ1.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). BIJ1 is ook tegen.

De VOORZITTER. Met deze tegenstemmen is het punt gehamerd.

5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Robbenoordplein'*

De VOORZITTER. 5.2, het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Robbenoordplein'. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Mijn partij is tegen.

De VOORZITTER. Volt.

Mevrouw ELFILALI (volt). Tegen.

De VOORZITTER. Partij voor de Dieren.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ook tegen.

De VOORZITTER. BIJ1.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ook tegen.

De VOORZITTER. Ook met deze stemmen tegen is het voorstel gehamerd.

5.3 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Hoogspanningsstation Amaliahaven 380kV'*

De VOORZITTER. Dan het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Hoogspanningsstation Amaliahaven 380kV'. Met algemene stemmen aangenomen.

5.4 *Het voorstel tot het aanvragen van bijdrageregeling Ontplofbare oorlogsresten 2023*

De VOORZITTER. Dan het voorstel tot het aanvragen van bijdrageregeling Ontplofbare oorlogsresten 2023. Met algemene stemmen aanvaard.

- 5.5** *Het voorstel tot wegonttrekking van:*
A. een gedeelte van de Pieter van Vollenhovenweg
B. een gedeelte van de Theemsweg
C. een gedeelte van de Kesterenstraat

De VOORZITTER. Dan het voorstel tot wegonttrekking van: A. een gedeelte van de Pieter van Vollenhovenweg; B. een gedeelte van de Theemsweg; C. een gedeelte van de Kesterenstraat. Kunt u zich vinden in dit voorstel? Eenmaal andermaal, gehamerd.

7.2 *Het voorstel tot herziening van de interne regelgeving rechtmatigheidsverantwoording per 2023:*

- a. Kadernota accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2023 en volgende*
- b. Herziening van de Controleverordening 2023*
- c. Tweede herziening van de Verordening Financiën Rotterdam 2021*
- d. Lijst van relevante wet- en regelgeving ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording*

De VOORZITTER. Dan gaan we naar de andere punten die vanochtend besproken zijn in het ordedebat. 7.2, het voorstel tot herziening van de interne regelgeving rechtmatigheidsverantwoording per 2023, de onderdelen a, b, c en d. Akkoord? Gehamerd.

7.4 *Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond*

De VOORZITTER. Dan 7.4, het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond. Akkoord? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Wij zijn tegen.

De VOORZITTER. Met de stemmen van de Partij voor de Dieren tegen is 7.4 gehamerd.

7.5 *Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Rijnmond*

De VOORZITTER. Dan 7.5, het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Rijnmond.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Daar zijn wij ook tegen.

De VOORZITTER. Hier is de Partij voor de Dieren tegen. En met die stem tegen is het voorstel verder aangenomen. Volgens mij waren dit de aanvullingen voor de te hameren punten. Klopt dat? Ja.

6. REGULIERE DEBATTEN

6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040'

A. Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar'

B. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio', alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport

De VOORZITTER. Dan ga ik met u terug in de agenda naar het eerste bespreekpunt voor vandaag, de Woonvisie 'Een koers tot 2040', en B, het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio' daarbij te betrekken. De heer Coşkun als eerste spreker.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, het document van 82 pagina's, getiteld 'Rotterdamse Woonvisie' leest als het script voor een tranentrekkende tragedie. Maar laat ik positief beginnen. Er staan mooie foto's in met lachende Rotterdammers, indrukwekkende grafieken ook, maar dan die tekst voorzitter. Een tranentrekkende tragedie voltrekt zich als je dat leest. Het is allemaal heel herkenbaar wat er staat. Een gedetailleerde beschrijving van Rotterdam. Maar een foto is geen visie voorzitter. Teleurstellend, om niet te zeggen beschamend, het kan zoveel beter maar we doen het niet. Het begon zo goed. Deze raad besloot ruim een jaar geleden op initiatief van collega van het CDA de heer Segers-Hoogendoorn om de oude asociale woonvisie van 2016 in de prullenbak te gooien en samen eerst een woonakkoord te sluiten om te komen tot een nieuwe, moderne en wel sociale woonvisie voor de Rotterdammers. Eigenlijk is wat er nu ligt oude wijn in nieuwe zakken. In feite stond het allemaal al in dat coalitieakkoord van twee jaar geleden. Men gaat gewoon door met de woonvisie van 2016, maar dan in een opgefrist jasje. De VVD'ers Van Dommelen en Verweij schreven het open en eerlijk in een opiniestuk in het AD van gisteren. Zij willen geen sociale woningbouw, zij willen doorgaan met de bouw van dure koopwoningen. Doorgaan met het neoliberale beleid dat ons een gigantische wooncrisis heeft opgeleverd. 5000 bankslapers en de VVD wil er 100 helpen. Inmiddels 85.000 woningzoekenden en de VVD wil er 900 helpen. 40.000 arbeidsmigranten en de VVD ziet ze niet. Alleen de oude riedels over doorstroming waardoor we nu in de penarie zitten. Veel te weinig woningen en vooral veel te weinig betaalbare woningen, en de VVD denkt de ene woningzoekende te moeten opzetten tegen de andere. Ouderwets verdeel en heers. Daardoor is de gemiddelde koopwoning in Rotterdam in vijftien jaar gestegen van € 150.000,00 naar € 400.000,00. Onbetaalbaar. Wat voor stad willen we zijn? Als we doorgaan op de ingeslagen weg dan maakt de VVD van Rotterdam het Dubai aan de Maas. Een stad waar je welkom bent als je veel geld hebt op de bank, waar arbeiders wel mogen bouwen maar niet mogen wonen. De VVD schetst een valse tegenstelling tussen mensen met een laag inkomen en de zogenaamde middeninkomens. Ze schetsen een stad waar de volkshuisvesting gestorven is aan de Hollandse ziekte, zoals ze dat in Wenen noemen. Sociale woningbouw staat dan alleen nog maar voor alles wat zwak, ziek of misselijk is. De rest, ook de hardwerkende onderwijzer of agent, wordt overgeleverd aan de grillen van huisjesmelkers en projectontwikkelaars, net als in Dubai, met onbetaalbare koopwoningen en veel te dure huurwoningen.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, een politieagent verdient per maand € 3.000,00 netto. Als hij samenwoont en zijn vrouw verdient nog een keer € 200,00 erbij, komt dat stel al niet meer in aanmerking voor een sociale huurwoning. Die valse tegenstelling dat de agent of de leraar geholpen zou zijn met een sociale huurwoning is feitelijke flauwekul. Die mensen zijn geholpen met huurwoningen, koopwoningen die beschikbaar zijn voor mensen die niet in aanmerking komen voor sociaal, en dat is de achtergrond van het stuk.

De VOORZITTER. Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, en wie heeft die scheiding tientallen jaren geleden gemaakt? De VVD heeft die gemaakt. In Wenen kunnen mensen met een middeninkomen en sociale woningen gewoon door elkaar heen wonen. Jullie hebben dat gesplitst. Dat noemen ze in Wenen de Hollandse ziekte.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Dan doe ik dat ook. De SP wil geen Dubai aan de Maas. De SP wil de volkshuisvesting terug. Daar is honderd jaar geleden hard voor geknokt en daar zijn we zeventig jaar lang apetrots op geweest. Een rolmodel voor Wenen en Graz. De SP geeft alle Rotterdammers een recht op de stad. Niet alleen de rijke. Bij ons maken de mensen de stad. Jong en oud, arm en rijk. Voor de buurt en door de buurt, samen staan we sterk. Dat was het motto. Wonen is een recht, woningen zijn geen melkkoe. Niet ieder voor zich en het recht van de sterkste. Samen de schouders eronder, solidair met alle huurders en woningzoekenden. Net als in Wenen, net als vroeger in onze geroemde tuindorpen als Vreewijk, Heijplaat of noem maar op. Voorzitter, daarom heeft de SP in eerste termijn drie amendementen. Ik zal ze even opnoemen. 'Een sociale Woonvisie', om te komen tot minimaal 80% betaalbare woningen, verdeeld over 40% sociaal, 40% midden. Een tweede, 'Geen doekjes voor het bloeden', dus geen flexwoningen. En de derde, 'Een Rotterdamse leegstandsaanpak'. En dan nog zes moties, getiteld, 'Onderzoek mogelijkheden heroprichting gemeentelijk woningbedrijf', 'Niet zomaar slopen en altijd goed renoveren', 'Structurele en onafhankelijke professionele bewonersondersteuning', 'Nodig het GOH uit bij bestuurlijk overleg', 'Voorkom machtsmisbruik antikraakbureaus', en 'Behoud de sociale voorraad'. En dat in eerste termijn, want ik heb maar heel weinig minuten.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 1. Onderzoek naar de mogelijkheden tot (her)oprichting van een gemeentelijk woningbedrijf

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

overwegende dat:

- in artikel 22 lid 2 van de Grondwet is bepaald dat bevordering van voldoende woongelegenheid 'voorwerp van zorg der overheid' is;
- artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens daaraan toevoegt dat die woongelegenheid bovendien 'adequaat' moet zijn, wat betekent dat zij van goede kwaliteit, passend en betaalbaar moet zijn;
- de gemeente Rotterdam in het verleden een eigen gemeentelijk woningbedrijf had;
- de overheid zich echter op zowel landelijk als gemeentelijk niveau de afgelopen dertig jaar teruggetrokken heeft uit het domein van de volkshuisvesting en de verwezenlijking van het grondrecht op adequate huisvesting grotendeels aan de 'markt' overgelaten heeft;
- de in plaats daarvan gefaciliteerde markt er onvoldoende in slaagt om vraag en aanbod op passende en gezonde wijze bij elkaar te brengen, waardoor er momenteel sprake is van een groot tekort aan betaalbare en passende (huur)woningen voor diverse doch omvangrijke groepen in de samenleving, waaronder starters, inwoners die in aanmerking komen voor een sociale huurwoning, gezinnen en individuen met een inkomen tot anderhalf keer modaal, studenten en statushouders;
- de schaarste aan woningen er bovendien toe leidt dat huurders veelvuldig met te hoge huren, speculatie door buitenslands private equity, en onrechtmatigheden geconfronteerd worden;

constaterende dat:

- kwalitatief hoogstaand en betaalbaar wonen in Rotterdam voor iedere inwoner bereikbaar moet zijn en blijven, ongeacht inkomen, opleidingsniveau, en nationaliteit;
- de gemeente zich ten optimale zou moeten en kunnen inspannen om die bereikbaarheid te garanderen, met name door een assertievere regierol op zich te nemen in het gemeentelijke woonbeleid;
- een gemeentelijk woonbedrijf een van de mogelijke instrumenten is die de Rekenkamer Amsterdam (p. 35) geïdentificeerd heeft die kunnen worden ingezet op het gebied van het gemeentelijk woonbeleid;
- ook een gemeente als Assen huurwoningen in bezit heeft die zij voor een prijs onder de sociale huurgrens verhuurt;

- een stad als Wenen laat zien dat een gemeentelijk woonbedrijf bij uitstek in staat is om zonder winst oogmerk gemengde wijken met betaalbare en duurzame huurwoningen te realiseren, waarin advocaten naast verpleegkundigen en schoonmaakmedewerkers wonen, hetgeen de sociale cohesie bevordert;
- de juridische, fiscale en financiële situatie van Wenen echter niet een-op-een te vertalen is naar de Nederlandse omstandigheden, wat een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden voor de oprichting van een gemeentelijk woonbedrijf in Nederland in het algemeen, en Rotterdam in het bijzonder, noodzakelijk maakt;
- een dergelijk onderzoek niet direct hoeft te leiden tot de (her)oprichting van een gemeentelijk woningbedrijf, maar de raad en het college beter in staat zal stellen om in de toekomst gedegen afwegingen te maken ten aanzien van het woningbouwbeleid;

verzoekt het college:

- een verkennend onderzoek, dat bestaat uit een literatuurstudie en interviews met relevante stakeholders en deskundigen, uit te voeren naar de mogelijkheden tot (her)oprichting van een gemeentelijk woningbedrijf in de gemeente Rotterdam, met bijzondere initiële aandacht voor de huisvesting van dakloze mensen, starters, ouderen, studenten en statushouders, daar de situatie van deze groepen momenteel het meest acuut is;
- bij dat onderzoek op zijn minst de volgende aspecten te betrekken:
 1. de financiële haalbaarheid en consequenties;
 2. de juridische randvoorwaarden en mogelijkheden;
 3. de samenwerking met relevante partners, waaronder woningcorporaties, sociaal-maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders, onderwijsinstellingen en het COA;
 4. de locatiemogelijkheden voor het in gemeentelijk beheer realiseren van passende woningen;
 5. de beoogde sociale impact en de meerwaarde voor de wijken van de stad;
- de resultaten van dit onderzoek uiterlijk in Q3 van 2024 aan de raad te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 2. Niet zomaar slopen en altijd goed renoveren

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- wooncorporaties in overleg met de gemeente van plan zijn om tot 2030 twaalfduizend sociale huurwoningen te slopen;
- er een groeiend verzet is tegen de sloopambities van de gemeente;

overwegende dat:

- een slecht energielabel geen vrijbrief mag zijn om te slopen;
- sloop alleen als optie moet worden overwogen als er draagvlak is onder bewoners en als blijkt, na gedegen onderzoek dat de woningen echt 'op' zijn;

verzoekt het college:

- in de prestatieafspraken met wooncorporaties af te spreken dat sloop niet als excuus mag worden gebruikt om niet meer te hoeven investeren in woningen, om bijvoorbeeld funderingsherstel niet te hoeven doen of E,F,G-labelwoningen niet te verduurzamen;
- met een voorstel te komen voor een (vernieuwd) sloopkader, met het doel sloopprojecten te toetsen aan de volgende criteria: draagvlak onder bewoners, de gevolgen voor de sociale cohesie van een buurt en de gevolgen voor de cultuurhistorische, architectonische en stedenbouwkundige waarden van de buurt en de bouwtechnische noodzaak;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 3. Structurele en onafhankelijke professionele bewonersondersteuning

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- het vertrouwen in de gemeente rampzalig laag is in tal van wijken met veel sociale woningbouw;
- uit onderzoek blijkt dat het vroegtijdig betrekken van bewoners bij herstructurering en verduurzamingsopgaves een belangrijke succesfactor is in het tempo en de efficiëntie van de realisering van de noodzakelijke verbeteringen en vernieuwingen in wijken;
- het elke keer inhuren van 'inspraakbureaus' geen efficiënt gebruik van gemeenschapsgeld is omdat het duur is en er geen kennis wordt opgebouwd;

overwegende dat:

- professionele sociale ondersteuning ervoor zorgt dat een zo groot mogelijke diversiteit van bewoners bij het nadenken, bespreken en beslissen betrokken wordt en bewoners collectief kennis en ideeën ontwikkelen;
- professionele technische ondersteuning ervoor zorgt dat bewoners op gelijkwaardige basis met de gemeente en woningcorporatie kunnen overleggen over verbeteringen en vernieuwingen;
- een stedelijke voorziening waar deze professionals in dienst zijn ervoor zorgt dat er stedelijk kennis wordt opgebouwd, zowel over sociale processen als technische kwesties;

verzoekt het college:

- om een stedelijke voorziening te creëren waarop bewoners een beroep kunnen doen voor sociale en technische ondersteuning bij vernieuwingsprocessen in hun wijk/buurt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en G.J. Engberts

Motie 4. Nodig het GOH uit bij het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en de woningcorporaties

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- tijdens het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en de woningcorporaties belangrijke afspraken worden gemaakt die een enorme impact op huurders hebben, terwijl het Gemeenschappelijk Overleg Huurdersorganisaties (GOH) daaraan niet deelneemt;

overwegende dat:

- het GOH circa 120.000 huishoudens (40% van alle huishoudens) in de gemeente Rotterdam vertegenwoordigt en het dus van significant belang is dat het GOH aan het bestuurlijk overleg deelneemt;

verzoekt het college:

- het GOH op regelmatige basis deel te laten nemen aan het bestuurlijk overleg om de belangen van huurders en daarmee een groot deel van de Rotterdamse bevolking te behartigen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

Motie 5. Voorkom machtsmisbruik antikraakbureaus

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- op grond van de Grondwet het een taak van de overheid is het recht op adequate huisvesting te bevorderen en mensen recht op bescherming tegen malafide verhuurders/bemiddelaars hebben;
- er een groep mensen is die niet of nauwelijks beschermd wordt, namelijk mensen die in leegstaande panden wonen;
- er vele schrijnende verhalen bekend zijn van antikraakbureaus die:
 - aan Rotterdammers veel te hoge huren vragen en de huurders in ruil daarvoor onleefbare (niet onderhouden, onverwarmde) ruimtes krijgen;
 - huisvredebreuk plegen door onder andere het gedrag van bewoners te controleren;
 - niets doen aan zware lekkages en andere zeer ernstige gebreken en tekortkomingen zoals beschreven in het Gebrekenboek van de Huurcommissie;
 - weigeren borg terug te betalen ondanks dat ze verantwoordelijk zijn voor slecht onderhoud doen;
 - bewoners intimideren;
 - huurders uitzetten;
 - ruimtes onbewoonbaar maken en deze vervolgens jarenlang leeg laten staan ondanks lange wachtlijsten;
- deze bewoners niet door de Wet goed verhuurderschap beschermd worden;
- bewoners zich vaak niet mogen verenigen en niet durven te verenigen of als ze klachten uiten op straat gezet worden en derhalve uit angst geen klachten durven te uiten;
- antikraakbureaus zelfs na een uitspraak van de rechter doorgaan met hun malafide praktijken;
- antikraakbureaus antikraakcontracten gebruiken om zo min mogelijk huurbescherming te geven die bewoners normaliter op basis van de huurbescherming of de Leegstandwet horen te krijgen, zodat antikraakbureaus zonder opgaaf van reden het contract (kunnen) beëindigen;
- antikraakbureaus wurgcontracten gebruiken;

overwegende dat:

- de Speciale Rapporteur van de VN voor het recht op adequate huisvesting na zijn bezoek aan de gemeente Rotterdam erg geschrokken is van mensen die als gevolg van antikraakcontracten in onzekerheid moeten wonen en de aanbeveling doet om deze antikraakcontracten uit te bannen omdat die volgens de Speciale Rapporteur een duidelijke schending zijn van het recht op adequate huisvesting inclusief het recht op woonzekerheid;

verzoekt het college:

- het beheer van leegstaande panden in bezit van de gemeente niet meer over te dragen aan antikraakbureaus (leegstandsbeheerders);
- afspraken met woningcorporaties te maken over het beheer van hun leegstaande panden om deze niet meer over te dragen aan antikraakbureaus (leegstandsbeheerders);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun en M.M. Vlasblom

Motie 6. Behoud sociale voorraad

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- er momenteel een groot tekort is aan sociale huurwoningen;
- desondanks woningbouwcorporaties doorgaan met het drastisch verminderen van de sociale voorraad in meerdere wijken;

overwegende dat:

- er in tijden van woningnood en explosieve prijsstijgingen sociale woningen in corporatiebezit behouden moeten worden;
- er een enorme vraag is naar huurwoningen onder de € 752,00 per maand;

verzoekt het college:

- om bij de onderhandelingen over de prestatieafspraken met Woonstad Rotterdam, Havensteder, Woonbron en Hef Wonen af te spreken dat afname van de sociale woningvoorraad in alle wijken onwenselijk is;
- hierbij af te spreken dat per direct nul woningen onttrokken mogen worden aan de sociale voorraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Amendement A. Een Sociale Woonvisie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024 ter bespreking agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

besluit:

1. Punt 1.2 van pagina 4:

"We sturen bij nieuwbouw op 55% betaalbare woningen (20% sociaal en 35% middensegment), vanaf 2026 65% betaalbaar (25% sociaal en 40% middensegment). We zien er ook op toe dat deze woningen worden bewoond door mensen met een bijbehorend salaris."

te wijzigen in:

"We sturen bij nieuwbouw op minimaal 80% betaalbare woningen (40% sociaal en 40% middensegment)"

2. De wijziging uit punt 1 te verwerken in de 'Woonvisie Rotterdam, Een koers tot 2040'."

w.g. T.S.J. Coşkun en G.J. Engberts

Toelichting

Er zijn al genoeg onbetaalbare, dure woningen. Het is voor de bewoners van Rotterdam van belang dat zij toegang hebben tot meer betaalbare woningen en dus ook woningen die tot het sociale segment behoren. Het uitbreiden van het aanbod en toegankelijkheid van zowel sociale woningen en het middensegment is daarom noodzakelijk.

Amendement B. Geen doekjes voor het bloeden

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

besluit:

1. De volgende alinea op blz. 31:

"Een flexibele schil: Tot 2026 bouwen we 2.000 flexwoningen, om pieken in woningbehoefte op te vangen. Deze woningen zijn verplaatsbaar en staan tijdelijk op bepaalde locaties"

volledig te schrappen;

2. De volgende zin op blz. 50:

"Naast nieuwbouw benutten we in deze wijken de kansen voor flexwoningen, optoppen, tussenvoorzieningen en woningsplitsen/delen."

te wijzigen in:

"Naast nieuwbouw benutten we in deze wijken de kansen voor optoppen, tussenvoorzieningen en woningsplitsen/delen.""

w.g. T.S.J. Coşkun

Toelichting

Flexwoningen realiseren kost tijd en capaciteit van de ambtenaren en van de woningcorporaties, terwijl deze tijd en capaciteit erg schaars is. Huurders van flexwoningen betalen daarnaast veel geld voor een klein oppervlakte en moeten na 5 jaar gehuurd te hebben, verplicht het huis uit. Het inzetten van flexwoningen hoort niet thuis in een woonvisie. In plaats van flexwoningen bouwen moeten er langetermijnoplossingen komen: zoals meer sociale huurwoningen.

Amendement C. Rotterdamse Leegstandsaanpak

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024 ter bespreking agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

besluit:

1. de volgende zin op blz. 32:

"Wanneer het leegstandspercentage uitzonderlijk hoog is - zonder bijvoorbeeld een tijdelijke reden als voorgenomen sloop of hoog niveau renovatie - kan een leegstandsaanpak worden opgezet."

te veranderen in:

"Wanneer het leegstandspercentage uitzonderlijk hoog is - zonder bijvoorbeeld een tijdelijke reden als voorgenomen sloop of hoog niveau renovatie – wordt een leegstandsaanpak opgezet. Er wordt een leegstandsverordening ingevoerd, met een meldpunt en meldplicht voor leegstand en een boete op leegstand. Ook wordt de toepassing van een leegstandsheffing onderzocht waarmee niet alleen leegstaande panden worden belast, maar ook braakliggende gronden bestemd voor woningbouw."

2. De wijziging uit punt 1 te verwerken in de 'Woonvisie Rotterdam, Een koers tot 2040'."

w.g. T.S.J. Coşkun, M.M. Vlasblom, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

Toelichting

Er in winkelstraten, hoge torens, op bedrijventerreinen en ook in volkswijken leegstaande ruimtes zijn. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat er een leegstand in Rotterdam van 4,6% was in 2022. Onnodige leegstand is onacceptabel. We zitten momenteel in een wooncrisis met een steeds groter tekort aan betaalbare woningen. Jaarlijks kunnen er honderden woningen weer benut en bewoond worden als de gemeente actief de leegstand aanpakt.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, ik val maar gelijk met de deur in huis. Met deze woonvisie worden er de komende jaren veel te weinig betaalbare woningen gebouwd. En steeds meer Rotterdammers hebben moeite om een betaalbare en passende woning te vinden. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen. Terwijl in Rotterdam volgens onderzoek 61% van de mensen recht heeft op een woning in het betaalbare prijssegment, is van de Rotterdamse woningvoorraad maar 39% een sociale huurwoning. Het college telt daar 10% potentieel particuliere voorraad sociaal bij. Maar ja voorzitter, afgelopen jaar verdwenen maar liefst 3000 woningen als gevolg van waardeinstijging en die zijn dus voor veel Rotterdammers niet meer te betalen. Bedenk daarbij dat afgelopen jaar 897 sociale huurwoningen zijn bijgebouwd. Per saldo hadden we aan het eind van vorig jaar dus 2000 sociale woningen minder. GroenLinks wil juist dat het aandeel betaalbare sociale huurwoningen in Rotterdam groeit, zodat jongeren zelfstandig kunnen gaan wonen, ouderen kunnen doorverhuizen naar een toegankelijk en betaalbaar appartement, gezinnen die door een scheiding hun te dure woning moeten verlaten niet noodgedwongen op de bank bij kennissen hoeven te slapen. Want voorzitter, we zitten midden in een wooncrisis. Om het aantal betaalbare woningen uit te breiden in deze stad zijn er helaas maar een beperkt aantal knoppen waar we aan kunnen draaien. In het vorige woondebat is het verhogen van de sociale grondprijs met 150% de verkeerde kant opgedraaid. En met deze woonvisie wordt 20% sociaal gebouwd, met een groei naar 25%. Dat gelukkig wel. Maar dat is een keuze die in andere steden heel anders wordt gemaakt. In Haarlem bouwt men 40% sociaal en 40% middeldure huur. In Arnhem en Nijmegen wordt ingezet op 30% sociaal corporatiewoningen. En in onze stad staat het aanbod van woningcorporaties om 7000 woningen meer te bouwen. Waarom doen we dat niet?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, mevrouw Kockelkoren maakt de vergelijking met andere steden. Kan zij mij dan misschien één stad in Nederland noemen waar een groter aandeel van de woningen een sociale huurwoning is dan in Rotterdam?

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, daar zit het probleem niet. Het probleem zit erin dat 60% van de Rotterdammers genoodzaakt is om in een sociale huurwoning te wonen en we hebben maar 39% van die voorraad. Dus dan hebben we een mismatch. En voor die groep mensen breek ik hier een lans. Oké voorzitter, waarom doen we dat niet, was mijn vraag. We hebben gewoon meer betaalbare woningen nodig en we hebben daarom een aantal moties die daarop verder willen sturen. En er zijn een heel aantal moties die ik afgelopen week voorbij heb zien komen van andere partijen die daar ook op willen sturen. Mijn eerste motie is 'Sturen op sociale huurwoningen minimaal op peil houden', om in kaart te brengen hoe die voorraad afneemt en daar ook op te kunnen handelen. En dan heb ik nog een motie 'Meer sociale huurwoningen', om daar ook een groter aandeel in te realiseren. Voorzitter, wonen gaat over meer dan alleen een dak boven je hoofd. Het gaat over ontmoeting. Samen wonen in groene wijken en buurten, met speelplekken, voorzieningen en groen dichtbij. Een lage huur levert individuele vrijheid op. Dat zagen we ook in Wenen. Mensen worden in staat gesteld dingen te leren, te ondernemen, te experimenteren en uiteindelijk zorgen lage huren ook voor prettige woonwijken. En voor die prettige woonwijken heb je bewoners nodig. Er is ontzettend veel kennis en kunde bij bewoners om mee te praten over hun wijk, hun stad en hun buurt. En voorzitter, daarom heb ik ook een motie 'Bewoners aan zet', om de aanbeveling van de Rotterdamse Rekenkamer om te investeren in actieve burgerparticipatie van huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden in het woonbeleid vast te leggen en daar ook handvatten voor te geven. Wat is daarvoor nodig? Een plek, en daar is ondersteuning voor nodig. Dit college heeft onlangs de 39^e wijkhub geopend. Er zijn plekken om het gesprek te faciliteren, bewonersondersteuning is mogelijk en wij willen daar handen en voeten aan geven. En een tweede manier waarop we dat willen doen, is door innovatieve woonvormen te ondersteunen. Er zijn heel veel mensen in deze stad in komen spreken bij de gemeenteraad, die zeggen: wij willen graag samen wonen, wij hebben daar ideeën voor, wij hebben plannen. Wij zijn jarenlang met architecten aan de slag geweest. En elke keer krijgen deze mensen onvoldoende voet aan de grond. Wij vinden dat ontzettend jammer, want op die manier maak je een stad, door bewoners in staat te stellen hun eigen buurt, hun eigen woonplek te realiseren. En daarom hebben we dus een motie 'Stimuleer innovatieve woonvormen'. Voorzitter, een van de meest schrijnende uitwassen van het tekort aan woningen in onze stad is dakloosheid. Het is een acuut drama dat permanente littekens achterlaat. De sterke neiging bestaat om van dakloosheid een zorgprobleem te maken. Een woonplek is vaak het sluitstuk van de aanpak van dakloosheid. In het door de raad opgestelde Woonakkoord staat dan ook: De gemeente spant zich in om dakloosheid te voorkomen en op te lossen. Maar met zo'n 200 mensen die per nacht noodgedwongen buiten op straat slapen en naar schatting 5000 bankslapers staan er te weinig concrete maatregelen in de Woonvisie om dat probleem ook op te lossen. Terwijl dakloosheid de samenleving handenvol geld kost. Mensen op straat kampen met gezondheidsproblemen, begaan vaker kleine criminele vergrijpen en maken gebruik van opvanglocaties en andere voorzieningen. Dat kost allemaal handenvol geld. Help dakloze mensen aan een huis en het betaalt zich binnen de kortste keren terug. Voorzitter, daarom willen wij dit college oproepen om concretere doelen te stellen om dakloosheid op te lossen en daarvoor hebben wij dan ook een motie, naast de vele andere moties die door andere collega's worden ingediend daarover, die wij dan ook van harte ondersteunen. Dan ook wat positieve noten voorzitter. GroenLinks vindt het belangrijk dat veel wordt ingezet op het beter benutten van de gebouwen die we hebben. We lijden in Nederland namelijk aan ruimtelijke obesitas, ik zei het al eerder in de commissie. We wonen per persoon op een steeds groter oppervlak. In Nederland wel 53 vierkante meter, terwijl de Engelsen met maar 38 vierkante meter woonoppervlak per persoon ook heel goed uit de voeten kunnen. Als we veel slimmer omgaan met de beschikbare ruimte kunnen er ook veel sneller betaalbare woningen worden toegevoegd. Dat kan door woning delen, woningen toevoegen op het dak van bestaande gebouwen. Dat kan door leegstaande panden bewoonbaar te maken en dat kan ook door bewoners die panden kraken daar de ruimte voor te bieden. En voorzitter, daar hebben wij dan ook een motie over, 'Van leegstand naar bewoonbaar' en we dienen daar ook samen met BIJ1 en de Partij voor de Dieren de motie 'Kraken gaat door' in. Dat zal later komen. En voorzitter, wat daar een belangrijk onderdeel in is, is dat we nu ook een programma hebben om samenvoegen en vergroten te stimuleren. Wij vinden dat

eigenlijk een rare maatregel, gezien de paragraaf in de Woonvisie die zegt: we moeten de bestaande voorraad beter benutten. Als je woningen samenvoegt en vergroot, krijg je minder woonruimte in plaats van meer woonruimte. GroenLinks wil eigenlijk af van die maatregel en wij willen ook graag weten van de wethouder hoe die daarin staat, of dat niet in tegenspraak is met de intentie en de visie in deze woonvisie. Dan gaan we nog naar een laatste onderwerp, het verduurzamen van woningen. Een goed functionerende volkshuisvesting zorgt voor onderhoud en renovatie terwijl de huren laag blijven. Dat kan gewoon als woningcorporaties genoeg financiële middelen hebben. Maar ook eigenaar-bewoners hebben een enorme opgave om hun panden te verduurzamen. Woningen isoleren geeft ook aan huurders veel lagere woonlasten. En om daar verder op te sturen, hebben wij de motie 'Steun voor woningeigenaren bij het isoleren van woningen', waarbij we het college oproepen om met woningeigenaren in gesprek te gaan om woningisolatie en verduurzaming onder de aandacht te brengen en ook eigenaren te helpen naar subsidies van het rijk om met hun minder duurzame woningen ook stappen te zetten. Veel woningen hebben nog E-, F- en G-labels. Voorzitter, ik ben zo'n beetje aan het einde van mijn bijdrage. U hoort, een heel aantal kritische noties. Vooral op het betaalbare segment vindt GroenLinks dat er echt gewoon veel meer moet gebeuren. We hebben een heel aantal voorstellen ingediend. Er komen een heel aantal voorstellen. En dat zal ook mede ons standpunt hierin bepalen. Maar op het betaalbare segment, voor al die Rotterdammers in de stad schiet het op dit moment echt tekort in onze ogen.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter en dank u wel mevrouw Kockelkoren voor uw bijdrage. Volgens mij ook wel een gebalanceerd verhaal, kritisch maar ook positieve punten. Ik dacht, ik wilde even uw verhaal afwachten, maar ik wilde nog even teruggrijpen op uw pleidooi voor het uitbreiden van de sociale voorraad en met name de oproep richting de corporaties om daarin te versnellen. Het aanbod dat er ook aan ligt. Waar ik dan zelf wel altijd een beetje mee worstel in de afgelopen periode en ik ben er niet helemaal over uit, en ik ben benieuwd hoe u ernaar kijkt. In het afgelopen jaar zijn er volgens mij ongeveer precies op het peil wat was afgesproken sociale woningen toegevoegd, zo'n 880 stuks. Dankzij de vragen van de PvdA is daar duidelijk geworden dat daar ook nog een stukje particuliere sociale voorraad in zit, dus wat de corporaties hebben gebouwd, is zelfs nog een stukje minder. De verhuurdersheffing is er nu van af, in de afgelopen periode, dus je zou zeggen dat daar meer ruimte zou moeten zijn en dat er versnelling mogelijk zou moeten zijn. Wellicht, dat hebben we ook wel in een heel uitgebreid traject hier naar voren, ligt een behoorlijke planvoorraad, ook voor de corporaties, het dubbele aantal. Ik snap het aanbod van de corporaties dat ze zeggen: we willen dat heel graag doen, maar mijn oprechte vraag is: hoe komt het nu dat dat niet van de grond komt, ondanks dat daar een dubbele planvoorraad is? Hoe komt dat gewoon niet van de grond?

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja dank u wel voorzitter. Nou ja, goed, een aantal zaken die natuurlijk de afgelopen tijd zijn gepasseerd, zoals het verhogen van de sociale grondprijs, helpt niet mee. En het tweede punt is ook dat corporaties graag willen bouwen, maar daarvoor graag eigen, kleine grondposities willen hebben. Nu wordt vaak alles in een grote gebiedsontwikkeling met een ontwikkelaar vormgegeven, en dat maakt het heel moeilijk om daar goed op in te spelen. Wij vinden dat je de corporaties beter in stelling moet brengen om ook die woningen te kunnen bouwen, omdat ze aangeven dat ze dat ook kunnen. Corporaties zijn ook in het verleden de partijen gebleken die elke keer door blijven bouwen, ook in financieel zwaar weer.

De heer DE HAAN (d66). Nee, dank u, dat ben ik met u eens, en uw oproep voor die kleinere plots vind ik ook een interessante. Ik blijf gewoon bij mijn punt dat ondanks kleine plots, grote plots, er echt een behoorlijk forse planvoorraad ligt die het dubbele is van in ieder geval jaarlijks het aantal dat we zouden willen realiseren. Dus dan blijft op zich nog steeds die vraag waarom we dat in de afgelopen jaren vanuit de corporaties dan ook niet hebben gered.

De VOORZITTER. De heer Engberts had een vraag volgens mij.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, eigenlijk aan de heer De Haan, want ik hoor hem nu positief over wat toch een beetje laaghangend fruit is. Nu ben ik verdorie gewoon al twee weken bezig om overeenstemming te krijgen in de coalitie om dat laaghangend fruit nu eens op te pakken. En al twee

jaar lang wordt erom gevraagd om ervoor te zorgen dat we op die plekken waar de corporaties gewoon een eigen grondpositie hebben, dat nu eens voorrang te geven in plaats van in die ingewikkelde projecten waardoor het spaak loopt. En waarom lukt het ons dan nu niet, ook vandaag eigenlijk niet, om daar dan de voorrang aan te geven? Waarom doet u daar dan niet aan mee?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ja, volgens mij loopt de heer Engberts daar al enigszins vooruit op de conclusies. Volgens mij wordt dat aan het eind duidelijk, als we zo dadelijk daadwerkelijk ook gaan stemmen over moties.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik kan u wel vertellen dat in eerdere versies van de moties waarover we hebben geprobeerd met elkaar overeenstemming te krijgen we heel expliciet zijn. Elke keer wordt er iets van afgeschaafd in het overleg. Ik heb nu echt de bodem bereikt van het dictum dat ik zelf nog kan dragen. Eigenlijk vragen mevrouw Kockelkoren en ik al zes jaar lang om hier nu eens een keertje wat aan te doen. Ook de afgelopen twee jaar, ook vanuit de coalitie zijn deze geluiden. En het gebeurt maar niet. Wat staat nu toch in de weg om te zeggen: jongens, we gaan hiermee aan de slag en we gaan het doen. Het ligt klaar. Want ik zie ook de cijfers. Het ligt voor een groot deel gewoon aan het feit dat wij niet mee willen werken om die kleine posities, die grondposities van de corporaties te honoreren.

De VOORZITTER. De heer De Haan. Nee? Het gaat over.
Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Sturen op sociale huurwoningen minimaal op peil houden

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt
"Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- steeds meer Rotterdammers moeite hebben om een betaalbare en passende woning te vinden en er sprake is van schaarste;
- volgens het schaarsteonderzoek van OBI 2023 de meerderheid van de vraag naar een huurwoning (66%) is gericht op het betaalbare prijssegment;
- van de totale Rotterdamse woningvoorraad 39% sociale huurwoningen zijn van corporaties;
- van de particuliere voorraad 10% wordt meegeteld als sociale huur;
- een doel van de Woonvisie is de voorraad sociale huurwoningen minimaal gelijk te houden;

overwegende dat:

- het afgelopen jaar 897 sociale huurwoningen zijn bijgebouwd;
- het afgelopen jaar tevens circa 3000 woningen uit de particuliere voorraad sociaal zijn verdwenen als gevolg van waardeestijging van het vastgoed;
- daarmee per saldo minder sociale huurwoningen worden bijgebouwd dan er als gevolg van marktontwikkelingen verdwijnen;
- een grote afname van het aantal sociale huurwoningen in Rotterdam op de loer ligt;
- de maatregelen afgelopen jaar onvoldoende bleken om het aantal sociale huurwoningen op peil te houden;
- de maatregelen in de Woonvisie onvoldoende zicht bieden op het behalen van het doel om de sociale voorraad minimaal gelijk te houden;

verzoekt het college:

- periodiek te rapporteren over de totale afname van de sociale voorraad door waardeestijging, en verkoop in de particuliere voorraad sociaal, liberalisering etc. en het saldo;
- met maatregelen te komen om de sociale voorraad minimaal op peil te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 8. Meer sociale huurwoningen nodig

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- volgens het schaarsteonderzoek van OBI 2023 de meerderheid van de vraag naar een huurwoning (66%) is gericht op het betaalbare prijssegment;
- van de Rotterdamse woningvoorraad 39% sociale huurwoningen zijn van corporaties;
- van de particuliere voorraad 10% wordt meegeteld bij het sociale huursegment;
- een doel van de Woonvisie is de voorraad sociale huurwoningen minimaal gelijk te houden;

overwegende dat:

- het afgelopen jaar circa 3000 woningen uit de particuliere voorraad sociaal zijn verdwenen als gevolg van waardevermindering van het vastgoed;
- het college geen sturingsinstrumenten ter beschikking heeft om 10% particuliere voorraad die wordt meegeteld als sociale huurwoning ook sociaal te houden;
- een grote afname van het aantal sociale huurwoningen in Rotterdam op de loer ligt omdat er per saldo minder sociale huurwoningen worden bijgebouwd dan er verdwijnen;
- de wachttijd voor een sociale huurwoning van de corporatie op dit moment 52 maanden is en er per woning gemiddeld 630 reacties binnenkomen met uitschieters naar 4000 reacties;
- de maatregelen in de Woonvisie onvoldoende zicht bieden op een betaalbare woning voor die 66% van de Rotterdamse woningzoekenden die zich geen andere woning kan veroorloven;

verzoekt het college:

- uitsluitend uit te gaan van de sociale huurwoningen van de corporaties van 39% van de totale voorraad en de potentiële sociale particuliere huurvoorraad van 10% niet langer mee te tellen;
- het aandeel nieuw te bouwen sociale woningen uit te breiden naar 35% en alle nieuwbouwwoningen in het sociale segment uit te geven aan corporaties;
- in prestatieafspraken met corporaties op te nemen dat als liberaliseren of sloop onvermijdelijk is, eerst nieuw gebouwd wordt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, M.M. Vlasblom en T.J. Vonk

Motie 9. Bewoners aan Zet!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- in de Woonvisie wordt gesteld dat "Ook in de komende jaren een continue dialoog nodig is met onze belangrijkste partijen in de stad";
- daarvoor gedacht wordt aan "het beter benutten van de bestaande overleggen en het betrekken van huidige en toekomstige bewoners bij de gebiedsgerichte uitwerking";
- de aanbeveling van de Rotterdamse Rekenkamer was om te investeren in actieve burgerparticipatie van huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden in het woonbeleid en het recht op participatie vast te leggen in gemeentebeleid;

overwegende dat:

- bewoners ongelofelijk veel kennis hebben over hun wijk, en sociale contacten, sociale netwerken in hun wijk die alleen vanachter de tekentafel niet benut wordt;
- actieve dialoog met huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden zoals door de Rekenkamer bedoeld, vraagt om gezamenlijke visie: het bouwen aan een gesprek even rijk en divers is als de bewoners;
- met het vaststellen van de Woonvisie het gesprek over fijne aantrekkelijke woonbuurten in de wijk nog moet beginnen, en dit gesprek de ruimte moet krijgen;

- voor een goed gesprek een ontmoetingsplek, een sociaal fysieke infrastructuur en transparante informatie en ondersteuning onontbeerlijk zijn;
- iedere wijk zijn eigen wijkhub heeft, waar volgens de gemeente; 'bewoners en de gemeente samen plannen maken voor hun wijk';
- goede onafhankelijke bewonersondersteuning voor een werkelijk gelijkwaardige dialoog met de gemeente onontbeerlijk is;

verzoekt het college:

- per wijk het goede gesprek met huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden te organiseren in samenwerking met de wijkraden in de wijkhub;
- hiervoor nieuwsgierige bewonersondersteuning te faciliteren om bewoners op gelijkwaardige basis in staat te stellen gezamenlijk een visie op hun wijk te ontwikkelen;
- hierover jaarlijks een terugkoppeling te geven aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren

Motie 10. Stimuleer innovatieve woonvormen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- innovatieve woonvormen, zoals wooncoöperaties, groepswonen en coöperatief particulier opdrachtgeverschap bijdragen aan een diverse, leefbare en inclusieve stad;
- woonvormen waarin gemeenschapszin en 'samen leven' voorop staan een uitkomst kunnen zijn voor ouderen, mantelzorgers en zorgbehoevenden, en andere Rotterdammers met een niet-standaard woonwens;
- deze woonvormen hierdoor een bijdrage kunnen leveren aan verbetering van de doorstroming en dus aan het verminderen van de huidige wooncrisis;
- het college in de Woonvisie wel een inzet op collectieve en innovatieve woonvormen benoemt, maar daar geen concrete maatregelen aan verbindt;

overwegende dat:

- de voordelen van het realiseren van deze woonvormen, zoals een lagere zorgvraag, het tegengaan van eenzaamheid en het creëren van gemeenschapszin ruimschoots opwegen tegen de initiële kosten van het stimuleren van innovatieve woonvormen;
- er ondanks verschillende veelbelovende initiatieven tot nu toe in Rotterdam nog niet veel terecht is gekomen van innovatieve woonvormen;
- andere grote steden, zoals Utrecht en Den Haag met actief beleid om innovatieve woonvormen te stimuleren, meer succes lijken te hebben;

verzoekt het college:

- een revolverend gemeentelijk fonds beschikbaar te stellen voor leningen tegen een lage rente om wooncoöperaties te helpen de financiering rond te krijgen;
- in toekomstige masterplannen locaties aan te wijzen voor het ontwikkelen van innovatieve woonvormen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, M.M. Vlasblom, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. Elfilali en T.J. Vonk

Motie 11. Concrete doelen om dakloosheid op te lossen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 'Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- uitgangspunt 9 van het Woonakkoord luidt: "de gemeente spant zich in om dakloosheid te voorkomen en op te lossen";
- uit recente cijfers blijkt dat het aantal dak- en thuisloze mensen groeit en dat per nacht 160-200 mensen in Rotterdam op straat slapen;
- in Rotterdam daarbovenop naar schatting 5000 mensen noodgedwongen bij vrienden, kennissen of bekenden op de bank slapen omdat ze geen woning hebben;
- in de Woonvisie staat dat "we vanuit het woonbeleid inzetten op het bestrijden van dakloosheid door het waar mogelijk uitbreiden van 'Housing First' en 'Project010'";

overwegende dat:

- de wachttijd voor mensen in de opvang om door te stromen naar een woning toeneemt;
- deze lange wachttijd een enorme druk legt op de volledige opvang-, zorg- en huisvestingsketen, waardoor mensen te lang dakloos zijn of aangewezen zijn op opvanglocaties die niet bijdragen aan perspectief;
- ook het uitgebreide aantal 'Wonen eerst' plekken (Housing First + Project010) van 125 plekken per jaar uit het actieplan dakloosheid volstrekt onvoldoende is om de grote geconstateerde dak- en thuisloosheid op te lossen;
- de formulering "het uitbreiden waar mogelijk" de raad onvoldoende handvat geeft om te sturen op concrete maatregelen om het doel uit het Woonakkoord om dakloosheid op te lossen te realiseren;

verzoekt het college:

- te realiseren dat dakloze mensen binnen de gestelde termijn van 3 maanden kunnen uitstromen van opvang naar een eigen woning door het aantal Housing First-plekken dat per jaar gerealiseerd wordt minimaal te verdubbelen;
- hierover uiterlijk voor het zomerreces te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.M. Vlasblom, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 12. Van leegstand naar bewoonbaar

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- de Woonvisie stelt dat 'steeds meer Rotterdammers moeite hebben om een betaalbare en passende woning te vinden', er sprake van schaarste en de woningmarkt staat onder druk;
- uit cijfers van het CBS uit 2023 blijkt dat Rotterdam een leegstand van 4,6% heeft, waarbij 4% van de woningen en 14% van de kantoorpanden leeg staan;
- Rotterdam, in tegenstelling tot sommige andere steden, geen leegstandsverordening heeft, terwijl dit kan leiden tot een vermindering van leegstand;

overwegende dat:

- met de voorgenomen maatregelen in de Woonvisie het woningtekort zeker op de korte termijn niet zal worden opgelost;
- het essentieel is om alle beschikbare ruimte te benutten om het woningtekort op de korte termijn tegen te gaan;
- het onacceptabel is dat ten tijde van een wooncrisis panden onnodig lang leeg staan;
- leegstaande panden de leefbaarheid en dynamiek van wijken onder druk zetten;
- andere steden in Nederland gebruik maken van een leegstandsverordening, waarmee de druk op eigenaren om een leegstaand pand te benutten wordt verhoogd en waarbij boetes kunnen worden opgelegd als panden onnodig lang leegstaan;
- een leegstandsverordening een effectieve maatregel kan zijn om leegstand te bestrijden en eigenaren te stimuleren om hun panden zo snel mogelijk te benutten;

verzoekt het college:

- leegstand tegen te gaan door leegstaande panden zo snel als mogelijk een nieuwe bestemming te geven;

- een leegstandsverordening op te stellen met daarin in ieder geval procedures die transformatie naar een nieuwe functie makkelijker maken, en de mogelijkheid tot het opleggen van boetes bij langdurige leegstand;
- de leegstandsverordening per 1 januari 2025 in te laten gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, M.M. Vlasblom, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 13. Steun voor woningeigenaren bij het isoleren van woningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar";

constaterende dat:

- Rotterdam nog steeds een grote opgave kent voor het isoleren van 85.000 woningen met energielabels E, F of G (zoals gesteld in voortgang Klimaatactieplan Rotterdam);
- voor het versneld verduurzamen van woningen in particulier eigendom nauwelijks beleid vanuit de gemeente bestaat;
- voor particuliere woningeigenaren die niet met eigen middelen of kredieten van de bank hun woning kunnen verduurzamen subsidieregelingen en gunstige leningen vanuit de rijksoverheid beschikbaar is gesteld tot in ieder geval tot 2025;

overwegende dat:

- isoleren en andere energiebesparende maatregelen ook bijdragen aan de kwaliteit van wonen voor onze inwoners en besparing van woonlasten;
- het isoleren van woningen een goed renderende investering is, die ertoe leidt dat de waarde van woningen stijgt en dat de bewoners minder kwijt zijn aan energie;
- de klimaatdoelen niet optioneel zijn: om onze stad in de toekomst leefbaar te houden moeten wij ons steentje bijdragen om klimaatverandering tegen te gaan;
- in de Woonvisie wordt gesteld dat voor het realiseren van de doelen grotere stappen nodig zijn dan waar de nu voorgestelde maatregelen in voorzien;
- het aanvragen van subsidies en rentevrije leningen bij de rijksoverheid voor particuliere woningeigenaren niet vanzelfsprekend is;
- het vinden van de juiste subsidie en op de juiste manier aanvragen daarvan geen gemakkelijke opgave is voor particuliere woningeigenaren;

verzoekt het college:

- een campagne op te zetten die het bestaan van subsidies en rentevrije leningen voor woningisolatie en verduurzaming onder de aandacht brengt bij woningeigenaren;
- particuliere woningeigenaren te helpen bij het aanvragen van subsidies en rentevrije leningen van het rijk;
- onverminderd bij het rijk en de formerende partijen in Den Haag te lobbyen voor extra rijksmiddelen voor de verduurzaming van woningen met E-, F-, en G-labels;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Test, zo vaak sta ik hier niet voorzitter. Dank u wel. Rotterdammers, ik sta hier vandaag met een hart dat zwaarbeladen is met zorgen. Zorgen die niet alleen mij persoonlijk raken, maar ons en onze dierbaren allemaal treffen. De wooncrisis die Nederland teistert is een kwestie die ons allemaal aangaat. En laten we eerlijk zijn, het is een kwestie die niemand ontkent. In ons geliefde Nederland, waar wij allemaal zo trots op zijn geweest vanwege onze vooruitstrevende ideeën en onze zorg voor elkaar, zien we al jaren hoe de huizenprijzen de pan uit rijzen. Eindeloze wachtlijsten,

gecombineerd met hoge koop- en huurprijzen. Mensen die zich wanhopig afvragen waar ze naartoe moeten en mensen die hun leven stilzetten omdat ze geen geschikte woonruimte kunnen vinden. Denk aan het uitstellen van een kinderwens. Onze samenleving lijdt doordat generaties zoals grootouders met hun kinderen en hun kleinkinderen samen op soms wel zestig vierkante meter moeten wonen, omdat er geen woonruimte te vinden is. En dan nog maar te zwijgen over het achterstallig onderhoud en de malafide verhuurders die er zijn. En de verdichting van de stad gaat ooit ook tot een maximum komen. Rotterdam is vol aan het raken en daarom is het belangrijk om scherp te blijven op leefbaarheid versus de verdichting die plaatsvindt. En wij blijven het keer op keer herhalen. Wonen is je nulpunt, het moet je rustpunt zijn. De balans tussen leefbaarheid en verdichting is kwetsbaar en daar moeten we echt op waken. Gezamenlijk wonen, gezamenlijke verantwoordelijkheden en genoeg aandacht voor groen, ontspanning en elkaar. Deze punten zijn belangrijk om überhaupt te kunnen nadenken over enige vorm van sociale cohesie en een gevoel van saamhorigheid. En voorzitter, wie moeten we nu aankijken voor deze ontwrichting van de samenleving? Wie heeft die sleutel in handen gehad en niet adequaat gereageerd? Het spijt me voorzitter dat ik het moet zeggen, maar de gevestigde landelijke partijen dragen hierin de grootste verantwoordelijkheid. Die partijen die ons land hebben geleid met beloftes van economische groei en welvaart voor ons allemaal hebben gefaald in het aanpakken van deze wooncrisis. Hun beleid heeft geleid tot een woningmarkt die gedomineerd wordt door speculanten en investeerders, waarbij de gewone burgers, de modale man of vrouw generaties lang aan de zijlijn staan en wanhopig proberen een dak boven het hoofd te vinden en hierin keer op keer falen. En voorzitter, het waren en zijn al die partijen geweest die dat beleid nog steeds steunen of hebben gesteund.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Mevrouw Bruin, ik ga helemaal mee in uw verhaal, maar u moet wel man en paard noemen. Welke landelijke partijen? Is dat de VVD, is dat CDA, is dat PvdA? Wie zijn die neoliberale partijen?

Mevrouw BRUIN (lr). Volgens mij noemt u er een aantal mijnheer Coşkun. Dank u wel. We hebben een beleid nodig dat gericht is op het bieden van betaalbare huisvesting voor iedereen, iets losser van het inkomen. Dat betekent dat de huidige manier van wonen niet onveranderd kan blijven en daar zullen wij als grootste partij ons ook laten gelden. Wat Leefbaar Rotterdam betreft moet de basis op orde zijn, ook bij wonen. En als Rotterdammer eis ik actie. Ik roep op om te blijven luisteren naar de Rotterdammers en te handelen in het belang van die Rotterdammers. Laten we samenwerken aan een oplossing voor deze crisis, zodat we een toekomst kunnen bouwen waarin iedereen een veilig en betaalbaar huis heeft.

De VOORZITTER. Volgens mij wil mevrouw Kockelkoren iets tegen u zeggen.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Ja, ik ben eigenlijk ook ontzettend blij met dit verhaal van Leefbaar Rotterdam, maar ik wil toch ook wel even vragen om een klein beetje in de spiegel te kijken, want hier, in deze stad, is in 2016 natuurlijk wel een woonvisie neergelegd, die deels mede gedragen werd door Leefbaar Rotterdam en die ook wel verantwoordelijk was, waardoor ook wel al die afname van sociale woningen, betaalbare woningen in deze stad is geïnitieerd. Ik bedoel, toen is er ingezet dat we zouden sturen op afname van betaalbare woningvoorraad. Hoe kijkt u daarnaar?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u wel. Ik denk dat ik daarvoor naar uw collega naast u moet kijken, die toen ook aan boord zat in die tijden. Niet? Dan was het vlak daarvoor, mijn excuses. Nee, mevrouw Bokhove, ik hoor u. Natuurlijk, reflecteren en terugkijken en leren van je dingen moeten we allemaal blijven doen, dus een prima inbreng van mevrouw Bokhove. De heer Segers. Sorry, ik ben geen voorzitter natuurlijk.

De VOORZITTER. U laat die dubbelrol gelden vandaag. U was van plan om die vandaag te laten gelden, dus u doet het goed. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dank voorzitter. Ja, vlak daarvoor eigenlijk, voor de interruptie van mevrouw Kockelkoren wilde ik eigenlijk even vragen aan mevrouw Bruin, want u gaf aan: dit zijn de partijen en u had het toen over landelijk, die nog steeds dit beleid steunen. Ik vroeg me even af wat Leefbaar Rotterdam vindt van de Wet betaalbare huur bijvoorbeeld, wat vindt Leefbaar Rotterdam van het feit dat de minister van Wonen op dit moment ook het grote geld aanpakt in die woningmarkt? Wat vindt mevrouw Bruin bijvoorbeeld van de definitie voor sociale huur die we nu hebben, waardoor we lokaal veel beter beleid kunnen maken?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u wel. Nou, de definitie sociale huur hè, daar hebben we het Woonakkoord voor gemaakt, toen hebben we met zijn allen als raad daarnaar toegewerkt. Dus mijn antwoord is daar natuurlijk wel helder in. Daar staan we gewoon achter. Verder kan ik gewoon zeggen dat ik heel blij ben dat we een minister hebben die voor de huurders opkomt op dit moment.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

Mevrouw BRUIN (lr). Nou voorzitter, en dan nu de Woonvisie die aan ons voorligt. Het is zover, we zijn weer bijna uitgewoonvisied, zou ik zeggen, maar eigenlijk zijn we dat natuurlijk nooit. Het is belangrijk om dag in, dag uit open te staan voor de ontwikkelingen op het gebied van wonen. We hebben een mooi gezamenlijk proces en samenwerking erop nageslagen, wat begon op initiatief van het Rotterdamse CDA en wat uitliep op allerlei kennisgesprekken en natuurlijk ook het bezoek aan Wenen, dat een belangrijk aandeel hierin heeft gehad. Ik zal niet weer uitgebreid vertellen hoe leerzaam en goed dat proces en de onderlinge samenwerking in de raad en het netwerk daarbuiten was. Het was gewoon mooi, en ik hoop dat daar goede funderingen voor de toekomst zijn gelegd. Tegelijkertijd moeten we niet vergeten dat een van die aanleidingen om zo'n uitgebreid proces te volgen het verschil van kennis onderling in de raad was. En die uiteenlopende definities waar we allemaal al verschillend over dachten, hielpen niet echt in het debat. Het is in ieder geval al een grote winst waar we nu staan. Vandaag gaan we het dus hebben over de Woonvisie, en niet de woonmissie. Want een visie gaat over wat je wilt bereiken, het is die spreekwoordelijke stip aan de horizon. En de missie gaat over hoe we daar gaan komen. Ik heb al verschillende fracties gehoord over maatregelen, en dat is inderdaad het hoe. Ik denk dat we het op hoofdlijnen goed met elkaar eens kunnen worden over die visie, maar dat hoe, dat blijft spannend en de komende periode blijft dat een ding. Voorzitter, ik kan niet herhalen wat ik de vorige commissies allemaal heb gevraagd en gezegd. Dat ga ik niet doen, en dat heeft iedereen al een keer gehoord. En als je het nog een keer wilt horen, zou ik de videobeelden erop terugslaan. Voorzitter, dan is het nu tijd voor onze moties. Ondanks dat wij tevreden zijn met de Woonvisie hebben wij toch kans gezien om een aantal moties in te dienen. We dienen de volgende moties in. Om te beginnen de motie 'Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen'. Wat ons betreft is het belangrijk dat we mensen die in een te grote woning wonen, vaak zijn dit ouderen, gaan stimuleren om kleiner te wonen. Dat willen ze vaak zelf ook wel, maar helaas worden zij toch tegengehouden door de gedachte: als ik ga verhuizen, ga ik meer betalen en dan kan ik beter blijven zitten waar ik zit. Met deze motie willen wij kijken wat we kunnen veranderen om ervoor te zorgen dat deze mensen in de toekomst toch gaan verhuizen naar een kleinere woning, waardoor een grotere woning weer beschikbaar komt voor een ander. En als we het dan toch hebben over de ouderen op de woningmarkt, dan willen we het ook hebben over onze volgende motie, 'Help ouderen naar een passende woonruimte in de wijk en hun buurt'. Hierin roepen wij het college op om in gesprek te gaan met corporaties en partijen om te kijken of we knelpunten weg kunnen nemen voor die ouderen en ervoor te zorgen dat zij geschikte huisvesting kunnen vinden. En we willen het ook kort hebben over een motie omtrent sociale huurwoningen. Met deze motie 'Houd voorraad sociale woningen op peil' willen we ervoor zorgen dat er onderzocht wordt hoe wij de eventuele verkoop van sociale huurwoningen beter in lijn kunnen brengen met onze ambities in de voorliggende Woonvisie. En als we het dan ook nog steeds hebben over de verkoop van sociale huurwoningen vinden we het dan ook belangrijk dat het voor inwoners inzichtelijk moet zijn en worden waarom sommige woningen worden verkocht. Daarom dienen we in het kader van transparantie de motie 'Transparantie verkoop sociale huur' in. En als laatste motie dienen wij de motie 'Eerst zelfbewoning en dan misschien beleggers' in en roepen wij het college op om sociale huurwoningen die verkocht worden enkel voor zelfbewoning te verkopen. En last but not least, hebben we meegedaan aan de motie van de PvdA over het DAEB-segment, en dat volgt via hen. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u. Mijnheer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel. Ik heb een vraag aan mevrouw Bruin. Hoeveel sociale woningen worden er verkocht per jaar?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dat aantal heb ik niet scherp mijnheer Engberts.

De VOORZITTER. Help mijnheer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Het weegt bij lange na niet op, want het ging om het op peil houden en met deze motie gaan we natuurlijk never nooit de sociale voorraad op peil houden. Welke andere maatregelen zijn er volgens u nodig om de sociale voorraad minimaal op peil te houden?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Daar dien ik toch een motie voor in?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja kijk, de teruggang zit natuurlijk in het verdampen van de particuliere sector, 3000 per jaar. Dat betekent dus ook bijbouwen, bijbouwen door corporaties graag. Zou u dan ook een motie van ons steunen, waar het debat net ook over ging, om ervoor te zorgen dat het aanbod van die corporaties gehonoreerd wordt?

Mevrouw BRUIN (lr). Ik heb die motie nog niet gezien, dus daar kunnen we het straks wel over hebben. Geen probleem.

De VOORZITTER. Volgens mij schakelen we even een hulplijn in.

De heer ROSKAM (lr). Even een vraag dan aan de PvdA om te reflecteren. Woonvisie 2007, hoeveel sociale woningen heeft de PvdA toen onttrokken aan de woningvoorraad?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, toen speelde ik nog met de blokkendoos, maar dat is zo lang geleden, dus ik vind het eigenlijk ook niet zo verschrikkelijk relevant voor de wooncrisis nu. Op dat moment daalde ook het aantal inwoners van Rotterdam. Dat was ook de prognose. En daarop is ook gehandeld. Maar elke sociale woning die toen onttrokken is, is nu natuurlijk eeuwig zonde.

De heer ROSKAM (lr). Ik zal het antwoord geven. Het waren er 20.000 die u destijds onttrokken heeft aan de voorraad.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat is ook een heel snel proces geweest voorzitter. Dit is trouwens mijn interruptietijd, maar goed. Dank u wel. Dat is natuurlijk niet alleen maar het liberaliseren geweest. Dat zijn natuurlijk ook de landelijke maatregelen. Ik ben overigens ook blij dat Leefbaar Rotterdam ook terugkomt en zegt: we leren ook van wat we in het verleden verkeerd hebben gedaan. Dat doen wij ook. Ik ben ook heel blij dat dat erkend wordt. Wat ik me nog wel afvroeg, bent u dan ook blij bijvoorbeeld met de wet om de tijdelijke huurcontracten te verbieden? En mijn vraag aan mevrouw Bruin is ook nog: hoe kan het nu dat we dan als stad wel protesteren bij de Provincie, wanneer de Provincie probeert ons op te leggen dat wij meer sociaal moeten bijbouwen?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). We hebben natuurlijk gewoon ook coalitieafspraken gemaakt en daar staat een percentage in van die sociale huur. Het was het college natuurlijk vrij om die brief te sturen, maar de Provincie is natuurlijk niet alleen gericht op Rotterdam hè mijnheer Engberts.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik kom nog even terug op die segmentering in de coalitieafspraken. Ik snap best dat je op een gegeven moment afspraken hebt, maar je ziet ook de realiteit die zich ontwikkelt. We zien dat we gewoon veel te weinig sociale woningen hebben. Je hoort het in de hele stad, waar we ook geweest zijn de afgelopen weken, elke bijeenkomst die we hadden met bewoners en belangenorganisaties ging het hierover. Dan zou je toch ook als coalitie moeten zeggen: jongens, we moeten even bij elkaar zitten. En ik hoor eigenlijk ook op dit moment alleen maar de VVD die zich daartegen verzet. En ik begrijp eigenlijk niet zo goed waarom deze coalitie zich dan door de VVD laat gijzelen op dit punt.

De VOORZITTER. Er zat niet echt een vraag in, maar u mag er iets van vinden of niet. Nee? Oké. Mevrouw Bruin, u was klaar?

Mevrouw BRUIN (lr). Ja.

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 14. Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de beschikbaarheid van grotere woningen een belangrijke uitdaging vormt binnen de huisvestingsmarkt;
- huurders vaak in grotere woningen verblijven dan strikt noodzakelijk is vanwege historische redenen, zoals gezinsgrootte die in de loop der tijd verandert;
- doorstroming naar kleinere woningen een middel is om de beschikbaarheid van grotere woningen te vergroten en te voldoen aan de behoeften van gezinnen die meer ruimte nodig hebben;
- een van de belangrijkste obstakels voor doorstroming naar kleinere woningen de stijging van de huurprijs kan zijn, waardoor huurders huiverig zijn om te verhuizen naar een kleinere woning;

overwegende dat:

- doorstroming naar kleinere woningen een belangrijk middel is om efficiënt gebruik te maken van de beschikbare woonruimten in Rotterdam;
- het simpelweg onlogisch is voor mensen om kleiner te gaan wonen maar tegelijkertijd wel meer huur te moeten betalen;
- het waarborgen van dezelfde huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders in staat kan stellen om binnen dezelfde gemeenschap te blijven en daarmee niet helemaal opnieuw moeten starten met het opbouwen van een sociaal leven;
- de stimulans naar doorstroming kan zorgen voor kortere wachtlijsten omdat er meer woonruimte beschikbaar komt voor de mensen die hard op zoek zijn naar woningen;
- het handhaven van lage huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders aanmoedigt om daadwerkelijk te verhuizen naar een passende woning zonder financiële belemmeringen;
- het behoud van betaalbare huisvesting bijdraagt aan een meer rechtvaardige en inclusieve samenleving door huurders te ondersteunen in het vinden van passende en betaalbare huisvesting;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te garanderen dat huurders zoals senioren bij doorstroming van een grotere naar kleinere woningen niet boven hun huidige woonlasten komen te zitten;
- bij dit onderzoek ook woningbouwcorporaties te betrekken en kijken welke mogelijkheden zij zien en welke rol zij hierin hebben;
- resultaten van het onderzoek voor eind 2024 terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 15. Help ouderen naar passende woonruimte in hun wijk en buurt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de vergrijzing van de bevolking in Rotterdam gestaag toeneemt, wat resulteert in een groeiende behoefte aan passende huisvesting voor ouderen in hun vertrouwde buurt of wijk;
- veel ouderen een sterke voorkeur hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, maar tegelijkertijd vaak geconfronteerd worden met belemmeringen bij het vinden van geschikte huisvesting;
- een passende woning in de vertrouwde buurt of wijk kan bijdragen aan het behoud van sociale contacten en een gevoel van verbondenheid met de omgeving, wat essentieel is voor het emotionele en fysiek welzijn van ouderen;
- het belangrijk is om ouderen te ondersteunen bij het vinden van een woning die aansluit bij hun specifieke behoeften en wensen, en die tevens voldoet aan de eisen van toegankelijkheid en levensloopbestendigheid;

overwegende dat:

- begeleiding van ouderen bij het vinden van een passende woning in hun buurt of wijk de zelfredzaamheid en kwaliteit van leven van ouderen kan bevorderen;
- het onze taak is om te investeren in diversiteit aan woonvormen en woonvoorzieningen die aansluiten bij de verschillende behoeften van verschillende doelgroepen, zoals ouderen, seniorenwoningen, levensloopbestendige appartementen en zorgwoningen;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke knelpunten er momenteel zijn bij het vinden van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt en wijk;
- te onderzoeken op welke wijze deze knelpunten kunnen worden weggenomen, dit in samenspraak met woningcorporaties, zorginstellingen en andere relevante partijen;
- te onderzoeken hoe we in Rotterdam beleid kunnen voeren dat gericht is op het bevorderen van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt of wijk;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 16. Houd voorraad sociale huurwoningen op peil

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de wachtlijst voor een sociale huurwoning in de regio Rijnmond gemiddeld 52 maanden is en er een groot tekort aan betaalbare woningen bestaat;
- ondanks dit tekort er nog steeds sociale huurwoningen worden verkocht in de stad;
- in december 2023 de prestatieafspraken 2024-2025 zijn ondertekend.
- de volgende uitgangspunten mee zijn genomen in de Woonvisie:
 - beperken verkoop en liberalisaties corporatiewoningen: in wijken met een beperkt aandeel sociale voorraad, maken we afspraken met corporaties over het stoppen met verkoop en liberalisatie van bestaande sociale huurwoningen;
 - verkoop corporatiewoningen aan middeninkomens: in wijken met een aanzienlijk aantal sociale huurwoningen hebben woningcorporaties de mogelijkheid om bestaand bezit als middenkoopwoningen te verkopen als onderdeel van hun portefeuillevernieuwing. Bij deze verkoop, vergelijkbaar met nieuwbouwprojecten, krijgen middeninkomens voorrang;
 - in de prestatieafspraken 2024-2025, getekend in december 2023, de afspraak is gemaakt om naar aanleiding van deze uitgangspunten uit de Woonvisie, het verkoop- en liberalisatiebeleid

te bespreken tussen corporaties, huurders en gemeente. En dat deze gesprekken – onder goedkeuring van de Woonvisie door de Rotterdamse gemeenteraad – in het eerste kwartaal worden gevoerd;

overwegende dat:

- verkoop van sociale huurwoningen vaak de ruimere, populairdere woningen betreft waardoor er verschraving optreedt van het sociale huursegment;
- het wenselijk is het college een richting mee te geven voor de nieuw af te sluiten prestatieafspraken;
- het afstoten van sociale huurwoningen ervoor zorgt dat wij als gemeente minder sturing uit kunnen voeren op gemeentelijk woonbeleid terwijl de groep bewoners van deze woningen juist beschermd moeten worden met overheidsbeleid;

verzoekt daarom het college:

- zo snel mogelijk na vaststelling van de Woonvisie uitvoering te geven aan deze prestatieafpraak en het gesprek te starten;
- aanvullende afspraken met corporaties en huurders te maken over verkoop en liberalisatie, conform de uitgangspunten uit de Woonvisie;
- en hierover terug te koppelen bij de voortgangsrapportage van de Woonvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 17. Laat zien wat je verkoopt aan sociaal vastgoed

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- woningcorporaties een cruciale rol spelen in het aanbieden van betaalbare huisvesting aan de Rotterdamse gemeenschap;
- de verkoop van vastgoed door woningcorporaties een significante impact kan hebben op de beschikbaarheid en toegankelijkheid van huisvesting van Rotterdammers;
- transparantie over de verkoop van vastgoed essentieel is voor het waarborgen van verantwoording en het behouden van het publieke vertrouwen in woningcorporaties;

overwegende dat:

- het wenselijk is dat publiek toegang heeft tot informatie over de verkoop van sociaal vastgoed door woningcorporaties, inclusief de redenen voor verkoop en de beoogde bestemming van de opbrengsten.
- transparantie over de verkoop van sociaal vastgoed de betrokkenheid van belanghebbenden vergroot en een meer inclusief besluitvormingsproces mogelijk maakt en draagvlak vergroot;

verzoekt daarom het college:

- woningcorporaties te verzoeken om een hoger niveau van transparantie te waarborgen bij de verkoop van vastgoed en bijvoorbeeld in mee te nemen:
 - het publiceren van gedetailleerde informatie over de verkooptransacties, waaronder de locatie, grootte, en verkoopprijs van het vastgoed op hun websites;
 - het tegelijkertijd verstrekken van een duidelijke motivering van het besluit om vastgoed te verkopen, met inbegrip van eventuele beleidsdoelstellingen of strategische overwegingen;
 - het consulteren van belanghebbenden, waaronder huurders, bij belangrijke beslissingen met betrekking tot de verkoop van vastgoed;
- deze motie ter kennisgeving voor te leggen aan alle Rotterdamse woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 18. Eerst zelfbewoning en dan misschien beleggers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de woningmarkt wordt gekenmerkt door een toenemende schaarste aan betaalbare woningen, wat leidt tot problemen zoals hoge huurprijzen en beperkte toegang tot huisvesting in het algemeen;
- woningcorporaties een grote rol spelen in het aanbieden van betaalbare huisvesting in het middensegment.
- het soms nog gebeurt dat woningcorporaties hun vastgoed aanbieden aan beleggers in plaats van aan particulieren voor zelfbewoning, wat de toegang tot betaalbare huisvesting verder bemoeilijkt;

overwegende dat:

- het bevorderen van zelfbewoning essentieel is voor het creëren van een gezonde en diverse gemeenschap, waarin mensen zich duurzaam kunnen vestigen en betrokkenheid bij de buurt wordt gestimuleerd;
- woningcorporaties een maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen om bij te dragen aan de oplossing van huisvestingsproblemen en daarmee een evenwichtige woningmarkt bevorderen;

verzoekt daarom het college:

- om in overleg te treden met woningcorporaties en hen te verzoeken prioriteit te geven aan het aanbieden van vastgoed aan particulieren voor zelfbewoning, voordat overwogen wordt om vastgoed te verkopen aan beleggers;
- om in dit overleg te benadrukken dat het behoud van betaalbare huisvesting en het bevorderen van zelfbewoning centraal staat in het streven naar toegankelijke woningmarkt;
- om te onderzoeken welke beleidsmaatregelen te overwegen zijn om woningcorporaties aan te moedigen om vastgoed beschikbaar te stellen voor particulieren voor zelfbewoning en tegelijkertijd speculatieve praktijken op de woningmarkt ontmoedigen;
- deze motie ter kennisgeving te delen met de woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, een woonvisie geeft antwoord op vragen: wat voor stad willen we zijn om te wonen en wie kan en wie mag er wonen? En dat tegen de achtergrond van een wooncrisis waarvan we de omvang bij het opstellen van de vorige woonvisie nog niet konden vermoeden. En worden de punten uit het Woonakkoord voldoende doorvertaald naar beleid? Dat zijn de cruciale vragen. Wat ons betreft is deze woonvisie niet het verhaal dat we als stad nodig hebben op dit moment. Laat ik direct overgaan tot het benoemen van de meest cruciale pijnpunten en onze voorstellen om daarop bij te stellen. Allereerst de omvang van de sociale voorraad, er is al het nodige over gezegd. Wat een onmacht om in een stad waar zoveel mensen afhankelijk zijn van woningen in het sociale segment niet verder te komen dan: we proberen de absolute omvang in stand te houden. In een groeiende stad betekent dat dat je op voorhand het prima vindt dat het aandeel sociale woningvoorraad verder daalt. Dat is de inzet van deze visie en voor ons onacceptabel. Met een dergelijke ambitie zijn we op weg naar, en de SP noemde het ook al, een Dubai aan de Maas. Ik denk ook, net als wij, naar aanleiding van het programma van Lubach. Een stad voor de rijken en de mensen die de stad bouwen en schoonmaken liggen op een matje of in een stapelbed naast een vliegveld. Totdat ze niet meer nodig zijn. Zo'n stad willen wij niet zijn. We willen het woord 'proberen' ook uit de visie. Want als je daar al mee begint, dan weet je waar het eindigt. Wij vinden het niet acceptabel dat het aandeel sociaal verder daalt. Dan zet je het doel van betaalbaarheid gelijk bij het grofvuil. En daarom twee amendementen die voor ons voorwaardelijk zijn voor steun aan deze visie. Het amendement 'Proberen is geen ambitie' en het amendement 'In een groeiende stad groeit ook de sociale voorraad'. Ik vul dat straks nog aan met een motie 'Sociaal bouwen in rijke wijken', maar die

dien ik zo dadelijk in bij mijn volgende punt. Dat gaat namelijk over zeggenschap. Wie bepaalt de woonomgeving in zijn of haar wijk? Zijn dat de bewoners of is dat de overheid en zijn dat de ontwikkelaars? Waarvan die mensen vrijwel nooit in die wijken zelf wonen. Met de recente stadsvernieuwingen hebben we steeds weer gezien dat bewoners nooit aan zet zijn maar altijd lijdend voorwerp. Ook in deze visie wordt daar te weinig over gezegd en daarom willen wij meer zeggenschap. Een overheid die betrokkenheid van burgers, inspraak en tegenspraak, beter ondersteunt. Want in een stad komt dat niet vanzelf maar het is wel cruciaal en daarom dienen wij daarover een motie in, 'Meer zeggenschap voor Rotterdammers' en die combineer ik dus met de motie over het vorige punt, 'Sociaal bouwen in rijke wijken'. Voorzitter, dan mijn derde punt. Dat gaat over gezinnen en ouderen in de stad. Er komen steeds meer studio's, steeds minder woningen voor je geld. We bouwen niet voor de doorstroming. De middenhuur is grotendeels verhotelliseerd en doet het goed bij expats en mensen die even niets anders hebben, met als doel zo snel mogelijk weer naar iets anders te gaan. Dat is ook doorstroming, maar dat is niet de doorstroming die wij voor ogen hadden. Voor de doorstroming kunnen wel de 8000 ouderen met een latente verhuishwens zorgen. Helaas wil de wethouder geen ambitie uitspreken over hoeveel van deze ouderen zij wil of kan helpen. Daarom komen wij met een motie om hier concrete stappen in te zetten. En dat is de motie 'Verleid empty nestors met aantrekkelijk woonaanbod', en die dien ik zo dadelijk in met een ander amendement. Want de ChristenUnie is voor beter benutten en mooie programma's om op te toppen, maar niet voor het opknippen en verkameren van de stad. Laten we zuinig zijn op de woningen die we hebben, en op een andere manier voorzien in de huisvesting voor studenten. Daarom dienen wij ook het amendement in 'Verkamering? Niet ten koste van leefbaarheid'. Voorzitter, ik ga door met uw goedvinden. Nog drie specifieke punten die ik wil benoemen. Allereerst de ambitie op dakloosheid. In deze visie en echt, iemand heeft het opgeschreven, streven we ernaar dat er in 2030 zo weinig mogelijk mensen dakloos zijn. Slapper dan dit kan het niet worden. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook: waarom heeft de wethouder de ambitie van de rijksoverheid op het gebied van dakloosheid, in lijn overigens met de Europese ambitie, niet overgenomen? Zoals inmiddels meerdere gemeenten in Nederland dat wel doen. Zijn het de slappe knieën van de wethouder, die ik overigens nog niet ken, of de slappe knieën van de ambtenaren? Dus onze oproep is overigens ook verwoord in een motie van BIJ1 die straks nog ingediend gaat worden. Die ambitie van het rijk willen wij ook in deze visie, namelijk in 2030 willen we dakloosheid hebben beëindigd. Dat is de ambitie en daarvoor moeten we willen gaan. En niet het slappe verhaal dat er nu in staat. Dan het tweede punt, en dat is volgens mij ook een beetje de roze olifant in de kamer.

De VOORZITTER. Ja, mevrouw Van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr). Ja voorzitter, ik hoor hier de heer Vonk slappe knieën zeggen, maar is het gewoon geen utopie om te zeggen: joh, we hebben absoluut geen dakloosheid meer in Rotterdam, met de toenemende aanstroom van mensen die richting Rotterdam komen? Het is een mooi streven, maar de ambitie is al het startpunt. Naar nul is gewoon onmogelijk. En het zou knap zijn als het u zou lukken, maar volgens mij zat u in de vorige periode ook in het college, en toen hadden we ook dakloosheid.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Precies voorzitter, maar toen hadden we nog geen Nationaal Actieplan Dakloosheid. Deze vraag is ook gesteld aan de staatssecretaris, en die zegt: je bent als bestuurder geen knip voor de neus waard als je niet wil zeggen, wij leven in een land waar we in 2030 gewoon geen dakloosheid meer willen hebben. Als je niet eens die ambitie wilt uitspreken, dat is natuurlijk nog wat anders dan een target. Maar als je als bestuurder niet eens die ambitie wilt uitspreken, dan ben je geen knip voor de neus waard. Dat zei de staatssecretaris in antwoord in de commissie. En dat is ook wat ik richting de wethouder zeg. Voorzitter, het tweede punt is die roze olifant in de kamer, namelijk de bouwproductie. Ik schrok er enorm van toen ik kortgeleden een grafiekje zag van de bouwproductie in de G5. In de stad van bouwen, bouwen, bouwen, make it happen, en niet lullen maar poetsen, bungelen wij ver onderaan, echt ver onderaan. Hoe kan dat? Dus de vraag aan de wethouder: hoe komt het dat wij het zoveel slechter doen dan de andere grote steden en hoe gaat de wethouder ervoor zorgen dat we straks weer minimaal een middenmoter zijn? Ik durf al niet eens meer te vragen om daarop koploper te worden. Want met dit tempo gaan we de wooncrisis voor niemand oplossen, in welk segment we ook gaan bouwen. En dan voorzitter, het volgende punt, en dat is over pijler 2 van de Woonvisie. Dat gaat over toekomstbestendige en vitale wijken. Maar zonder verleden geen toekomst,

en daar spelen beeldbepalende gebouwen een rol in. Al veel van onze karakteristieke stadsgezichten zijn verdwenen of aangetast en tegelijkertijd willen we er graag op meer plekken een verdieping of twee bij. Daarom dienen we een motie in 'Meer gevelbehoud bij optoppen'. Ten slotte voorzitter om af te ronden, u hoorde mijn toon en wij zijn inderdaad echt niet blij met deze woonvisie. Deze woonvisie haalt ons niet uit de wooncrisis, maar drukt ons er verder in. Deze woonvisie is niet voor Rotterdammers van nu, maar voor Rotterdammers die het college graag ziet, en andere moeten daarvoor wijken. Als je denkt dat deze woonvisie goed is voor de stad, dan woon je zelf in een bubbel met hoge muren en een ophaalbrug.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 19. Sociaal bouwen in rijke wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- er sprake is van een onevenredige verdeling van sociale huurwoningen over wijken;
- de Woonvisie streeft naar gemixte wijken met een gevarieerd aanbod qua typologie en prijs;

overwegende dat:

- afgelopen jaren vooral ingezet is om in wijken met veel sociaal juist duurdere segmenten en typologieën toe te voegen, terwijl het realiseren van sociaal in wijken met weinig aanbod in dit segment niet of nauwelijks is gelukt;
- de Woonvisie weinig optimistisch is over de mogelijkheden om sociale huurwoningen te bouwen in rijke wijken en het daarom extra inzet en aandacht vraagt om dat voor elkaar te krijgen;

verzoekt het college:

- samen met de corporaties in kaart te brengen waar en hoeveel sociale huur kan worden toegevoegd in wijken die nu duidelijk achterblijven qua aandeel sociale huurwoningen;
- hierbij te kijken naar mogelijkheden van nieuwbouw, renovatie, herontwikkeling, herverkaveling en het beter benutten van de bestaande ruimte;
- dit jaar een uitvoeringsplan te maken hoe de kansen voor sociaal bouwen daadwerkelijk verzilverd gaan worden;
- indien noodzakelijk actief grond te verwerven of te helpen verwerven om de plannen te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, G.J. Engberts en I. Elfilali

Motie 20. Geef Rotterdammers meer zeggenschap over wonen en bouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- zeggenschap van (potentiële) bewoners over hun directe woonomgeving een onderbelicht thema is in de Woonvisie;

overwegende dat:

- bewoners vaak het gevoel hebben dat anderen (lees: overheid, markt en corporaties) de stad vormgeven en zij aan de kant staan;
- om goed te kunnen wonen het van belang is dat Rotterdammers en potentiële Rotterdammers meer invloed hebben op wat en waar er gebouwd wordt;

verzoekt het college:

- in elke wijk een Woonconferentie te organiseren om, in samenspraak met wijkraden, inwoners, organisaties en ondernemers, een vertaalslag te maken van de stadsbrede Woonvisie, in

samenhang met het Wijkprofiel, naar een wijkgericht Woonplan met daarin specifieke ambities en verplichtende afspraken op wijkniveau;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en T.S.J. Coşkun

Motie 21. Verleid empty nestors met een aantrekkelijk woonaanbod

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- de Rotterdamse Woonvisie benoemt dat doorstroming kan helpen bij het beter benutten van bestaande woonruimte;
- ongeveer 8000 senioren een (latente) verhuishwens hebben;
- het college goede eerste stappen zet om deze doelgroep hierin te ondersteunen, bijv. met de inzet van doorstroomcoaches en seniorenmakelaars;
- er daarnaast verschillende (bewoners)-initiatieven zijn die bezig zijn met het ontwikkelen van aanbod voor empty nestors en andere senioren met een verhuishwens;

overwegende dat:

- doorstroomcoaches en seniorenmakelaars, zowel door hun individuele insteek als hun focus op de bestaande woningvoorraad, slechts in beperkte mate aansluiten bij zulke (bewoners-)initiatieven;
- deze initiatieven meestal stuk lopen op een gebrek aan locaties of onvoldoende aantoonbare ervaring en expertise om mee te mogen dingen naar een grondpositie;
- het belangrijk is om empty nestors, 55-plussers en pensionado's te behouden voor de stad en tegelijk doorstroming op gang te brengen;

verzoekt het college:

- om een drietal pilots te organiseren dan wel te faciliteren samen met bestaande of nieuwe initiatieven om wijkgericht en/of doelgroepgericht een aantrekkelijk woonaanbod te realiseren;
- de pilots zodanig in te richten dat het verwerven van grond specifiek voor deze initiatieven mogelijk is;
- hierbij niet te sturen op segmentering sociaal, midden, hoog, maar op doelgroep, en in het bijzonder met het oog op empty nestors, 55-plussers en pensionado's die een verhuizing overwegen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 22. Meer gevelbehoud & optoppen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- in oude stadswijken door funderingsproblemen de renovatie van bestaande gebouwen soms niet mogelijk of veel te duur is;
- dit vaak leidt tot sloop/nieuwbouw waarbij het karakteristieke gevelbeeld in beeldbepalende stadsgezichten verdwijnt;

overwegende dat:

- al vele karakteristieke stadsgevels verloren zijn gegaan in oude stadswijken en deze gevels juist zorgen voor het beeldbepalende karakter;
- we zorgvuldig willen omgaan met Rotterdams erfgoed;

verzoekt het college:

- op gebiedsniveau een afweging te maken over de cultuurhistorische waarden, gevelbehoud en optoppen in de oude stadswijken;
- corporaties nadrukkelijk te betrekken bij deze afweging;
- hierover begin 2025 terug te koppelen aan raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. de Haan, M. Verhoef, T.S.J. Coşkun, G.J. Engberts en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Amendement D. 'Proberen' is geen ambitie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

besluit als volgt:

Pagina 2

"Dat betekent dat er meer woningen moeten komen vooral in het middensegment, waarbij we de absolute omvang van de sociale huurvoorraad minimaal stabiel proberen te houden."

Pagina 4

"We streven ernaar de absolute omvang sociale huurwoningen minimaal stabiel te houden en vergroten het aantal woningen in het middensegment, voor zowel huur als koop."

te wijzigen in:

Pagina 2

"Dat betekent dat er meer woningen moeten komen vooral in het middensegment, waarbij we de absolute omvang van de sociale huurvoorraad minimaal stabiel houden."

Pagina 4

"We houden de absolute omvang sociale huurwoningen minimaal stabiel en vergroten het aantal woningen in het middensegment, voor zowel huur als koop.""

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en I. Elfilali

Toelichting

Over het op peil houden van de sociale voorraad mag met dezelfde stelligheid gesproken worden als over het middensegment.

Amendement E. In een groeiende stad groeit ook de sociale voorraad

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

besluit als volgt:

"absolute omvang"

overal in de tekst van de Woonvisie te wijzigen in:

"relatieve omvang".

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en T.S.J. Coşkun

Toelichting

In een groeiende stad zal ook de sociale woningvoorraad moeten groeien. Afgelopen jaren is deze al met duizenden woningen afgenomen, zodanig dat het evenwicht dat het 'Meer Evenwicht-scenario' in 2030 verwachtte al in 2020 bereikt was. Met als gevolg duizenden bankslapers en toenemende dakloosheid. Ons richten op het stabiel houden van de absolute omvang holt de sociale woningvoorraad dus elk jaar verder uit ten opzichte van het totaal aantal woningen. Dat terwijl veel Rotterdammers een inkomen hebben waarmee ze in aanmerking komen voor een sociale (huur)woning.

Amendement F. Verkamering? Niet ten koste van leefbaarheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Rotterdamse Woonvisie;

besluit als volgt (pagina 29):

"Regels voor kamerverhuur versoepelen: We versoepelen de regels voor een verplichte kamerverhuurvergunning. Deze gaat van drie of meer personen, naar vier of meer personen."

te wijzigen in:

"Regels voor kamerverhuur versoepelen: We versoepelen de regels voor een verplichte kamerverhuurvergunning, mits de leefbaarheid daardoor niet in het geding komt."

w.g. T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Toelichting

De wijze waarop de versoepeling van de regels voor kamerverhuur precies vorm moet krijgen is nog onderwerp van gesprek. Daarom wordt de tekst in de Woonvisie aangepast, zodat er ruimte is om op dit punt tot een goede uitwerking te komen.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, wat de Rotterdamse VVD betreft is deze woonvisie exact wat Rotterdam nodig heeft. De woningmarkt moet weer resultaten gaan opleveren voor mensen. Voor gewone Rotterdammers, voor de middenklasse, voor al ons goede volk, de harde werkers, de doeners die deze stad dragen, overeind houden. En juist deze groep mensen raakt in de verdrukking. Deze mensen verdienen dan ook een woonvisie waardoor deze mensen erop kunnen vertrouwen dat er ook voor hen plaats is in Rotterdam. De nieuwe woonvisie erkent dat in Rotterdam ook onder de middeninkomens de woningnood gevolgen heeft. Deze enorme groep mensen heeft veel moeite een woning te vinden en die wordt te vaak weggezet met: die redden zichzelf toch wel? Deze mensen redden zichzelf helemaal niet. Zodra een stelletje meer dan € 3.200,00 per maand verdient, ik haalde het net al aan, komen ze niet meer in aanmerking voor een sociale huurwoning, samen opgeteld. Een politieagent verdient in zijn eentje al € 3.000,00. Een koopwoning is voor veel Rotterdammers ook geen optie. Voor een gemiddelde koopwoning heb je in Rotterdam een inkomen nodig van € 4.500,00. Deze grote groep, die middeninkomens, is dus de groep die gevangen zit tussen de wal en het schip. En juist daarom is het zo goed voorzitter dat er in deze woonvisie nu eindelijk eens prioriteit wordt gegeven aan middeninkomens. Maar liefst 40% van de woningen gaat op termijn in het middensegment worden gebouwd. Bovendien gaan er ook woningen in het hogere, het duurdere segment worden gebouwd. Want een inclusieve en diverse stad heeft ook penthouses en villa's. Ook mensen die succesvol worden moeten de kans hebben om in Rotterdam te kunnen wonen en dat is noodzakelijk als wij een stad willen zijn waar ook plaats is voor ambitie.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik kan de heer Verweij een heel eind volgen. Dat stel, waar u het over heeft, die iets meer dan € 3.000,00 verdient en boven die sociale norm uitstijgt, die moet drie keer ongeveer het maandloon betalen aan huur. Dat is onbetaalbaar. Waarom is de VVD dan tegen als er voorstellen komen om bij die middenhuur en die middenkoop die u zo graag wilt, de prijzen te reguleren?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Een terechte vraag van de heer Segers-Hoogendoorn. Als je als overheid zegt: je mag maximaal bedrag X vragen voor een huurwoning, dan betekent dat dat het voor marktpartijen minder aantrekkelijk wordt om een huurwoning aan te bieden. Dus waar ik me zorgen over maak, maar waar ook DNB zich zorgen over maakt, de Europese Commissie zich zorgen over maakt, de Erasmus

Universiteit zich zorgen over maakt, de Raad van State zich zorgen over maakt, is dat die regeling voor middenhuur gaat zorgen voor minder huurwoningen. Dus er zijn wel huurwoningen waarvan de prijs gereguleerd is, maar het aanbod gaat sterk afnemen en daar maak ik me zorgen over.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dan komt de heer Verweij altijd met datzelfde argument en hij noemt dat rijtje van clubs die zich daar zorgen over maken. En dan zeg ik tegen u: de politiek zou ervoor moeten zijn om veranderingen aan te brengen. We zien een failliet systeem, waarbij de prijzen gewoon de pan uit rijzen, dus ook al die mensen waar u voor zegt op te komen, niet aan een woning kunnen komen. Dan hoort de overheid op te gaan treden. En op de korte termijn kan dat betekenen voorzitter, via u, dat dat misschien ervoor zorgt dat er inderdaad minder in wordt geïnvesteerd. Maar ik heb u ook al eerder gezegd: het is ook de verkeerde en de oude economie waarin u dan investeert als u dat buiten beschouwing wilt laten. Want hoe lost u nu die regulering van de prijzen op, die we echt nodig hebben, binnen dat marktmechanisme waar we nu in leven?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, op het argument van de heer Segers-Hoogendoorn dat de marktwerking de oorzaak van de problemen zou zijn, kom ik zo meteen nog even terug in mijn bijdrage als u het goed vindt.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik neem daar geen genoegen mee, want het is iedere keer als ik een extra vraag stel over die marktwerking, en ik zeg het nu volgens mij heel expliciet, van: oké, dit wijst u af, dat overheidsingrijpen, want u zegt: wij hebben zorgen dat de bouwproductie dan achterblijft. Ik zeg u: wij hebben wat te doen en we moeten als overheid en als politiek juist die eerste stappen zetten. Iedere keer als ik de heer Verweij dan vraag: wat is dan uw oplossing om ervoor te zorgen dat die prijzen niet de pan uit blijven rijzen, dan zegt hij iets zoals nu, van: ik kom daar straks op terug. Nee, ik wil dat hij daar gewoon nu op terugkomt, want dit is het falen van de markt en wat is uw oplossing daarvoor?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, volgens mij kent niemand mij in deze raad als iemand die wegloopt van een lastige vraag en daar geen antwoord op geeft, dus dat is flauwekul die ik naast me neer ga leggen. Het antwoord op mijn vraag is: als je de prijs naar beneden wil brengen moet je het aanbod omhoog brengen. Dus dan moet je zorgen, een wijs kamergenoot van onze fractie zie het al: bouwen, bouwen, bouwen. Veel meer woningen, veel meer aanbod, dat brengt de vraag naar beneden en dat is het antwoord op uw vraag.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, met permissie, dat is geen antwoord op mijn vraag. Want wat ik namelijk zeg: u zegt dat die bouwproductie dan omhoog moet. En u zegt: ik maak me dan zorgen dat er door ontwikkelaars niet meer in wordt geïnvesteerd. Ik zeg dan: ik kan me voorstellen dat het op de korte termijn problemen gaat opleveren, want we gaan namelijk van een oude, niet-werkende economie naar een hopelijk nieuwe wel-werkende economie. Dat geld moet dus op een andere manier ergens vandaan komen. Ik heb ontwikkelaars gesproken in dat hele traject van het Woonakkoord die bereid zijn om dan te investeren. Ik kan uw zorgen voor een deel delen, maar dan zeg ik: we moeten het wel doen. Politiek is ook durf. En u zegt dan: nee, ik blijf daar meteen bij weg, want het is de oude economie die dan geraakt wordt. En dat is volgens mij te kort kijken en u geeft daar steeds geen antwoord op.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik heb gewoon het economisch besef dat prijs, vraag en aanbod communicerende vaten zijn en de realiteitszin dat je niet zomaar kan zeggen: we gaan marktwerking

afschaffen. We zwaaien met een toverstafje en we noemen het volkshuisvesting en betaalbare woningen komen als vanzelf uit de grond spuiten. Dat is niet hoe het werkt. Het feit is, mijnheer de voorzitter, dat uiteindelijk marktpartijen hard nodig zijn om te gaan bouwen. Het is niet de overheid die woningen bouwt, het zijn marktpartijen. Investeerders, projectontwikkelaars. Dan kan mijnheer Segers-Hoogendoorn het heel vervelend of moreel verwerpelijk vinden dat je geld verdient met het investeren in woningbouw, maar juist die partijen hebben we nodig. Ik kan zo beleidsvoorstellen doen voorzitter, om marktwerking helemaal af te schaffen. Dan verdient niemand ooit nog een keer een boterham met het investeren in woningbouw. Maar je kan best vinden, er zijn partijen die dat vinden, dat je met een basisvoorziening zoals een woning niets mee hoort te verdienen. Daar hoor je geen geld mee te verdienen. Dat is een basisbehoefte. Ik vraag die mensen of zij vanavond bij Albert Heijn wel of niet gaan afrekenen voor lasagnebladen en tomatensaus. Marktpartijen zijn uitstekend in staat om te voorzien in een basisbehoefte. De markt functioneert nu niet goed. De overheid moet daarin helpen, bijsturen, reguleren en investeren. Dat zijn oplossingen die ik aandraag. Dus het verwijt: mijnheer Verweij heeft geen enkele oplossing en zegt dat het zomaar door moet gaan, flauwekul.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ook dit doet de heer Verweij iedere keer hè, als ik zo'n eerlijke vraag stel. Dan zegt hij dat ik de marktwerking wil afschaffen. Ik heb dat nooit ergens gezegd, en u kunt het ook teruglezen allemaal. Ik heb dat nooit beweerd. Het enige wat ik zeg, en volgens mij zegt u dat in uw laatste bijzin ook, is dat als de markt faalt en helemaal als de markt faalt op een publieke voorziening, dan hoort de overheid in te grijpen. Dat zijn wij. Wij zitten hier aan de knoppen. Dan moeten we dus ingrijpen. Dat vindt u een vies woord, regulering, maar ik hoorde het u net wel even in de opsomming zeggen. Ik ben heel benieuwd met welke reguleringsvoorstellen u dan komt, want mijn vraag begon met: als er dan regulering op de prijzen komt in dat voor u zo belangrijke middensegment, dan stemt de VVD tegen.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik vind het bijvoorbeeld een best redelijk ingrijpen van de overheid dat we zeggen: X percentage van de woningbouw moet in een bepaald segment vallen. Dat moet niet in beton gegoten zijn, want als het op een gegeven moment niet meer uitkomt dat zo'n vereiste over betaalbaarheid, dat er in dat segment gebouwd wordt, dan moet je daar wat flexibeler mee omgaan. Maar dat een gemeente in beginsel eist: 40% van de woningen moet in het middensegment vallen en 25% in het sociale segment, daar ben ik een groot voorstander. En voorzitter, dat is best een ingrijpende ingreep in de markt. Dat de overheid zegt: marktpartijen, dit moeten jullie bouwen. De VVD is daar voorstander van. Dus het idee dat ik voor een soort ongebreidelde marktwerking ben en tegen overheidsregulering in welke vorm dan ook, is niet waar.

De VOORZITTER. Er zijn nog meer mensen die een interruptie willen plegen. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Nou ja, afrondend en concluderend dan. Ik vind het gewoon laf van de VVD. Ik wil dat woord gebruiken, want waar u nu net mee komt, dat is heel vaag. En waar wij de VVD nu juist vaak als partner in hebben, is dat je als overheid, naast dat je af en toe moet ingrijpen, ook één heel belangrijk ding nog te doen hebt, misschien nog wel belangrijker, en dat is duidelijk en straight zijn, zodat ook die marktpartijen weten waar ze aan toe zijn. Duidelijke wetgeving, dat je weet waar je aan toe bent. Wat u zegt, in allerlei bijzinnetjes om toch nog iets van een oude economie te redden, is onduidelijk en het is uiteindelijk laf en het is niet ingrijpen, en het bereikt niet wat we nu moeten bereiken. En het zou toch echt, en ik blijf het toch ook zeggen, u bent echt de enige partij in deze raad, en ik denk eigenlijk ook landelijk, nou misschien BVNL, zitten die überhaupt nog in de Kamer, nou, waarschijnlijk niet, de enige partij die dit echt nog hooghoudt. Dus stap van dat idee af, wees moedig en ga voor een nieuwe economie.

De VOORZITTER. Mijnheer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, als ik zetelaantallen ga tellen, geloof ik dat ons verhaal over de woningmarkt toch meer aanspreekt dan het verhaal van het CDA. Dan spreek ik even de heer Segers-Hoogendoorn erop aan dat hij mij laf noemt. Hij heeft echt naar een andere bijdrage zitten luisteren. Ik

heb hem concrete maatregelen genoemd waarvan ik denk: het is goed dat de overheid die betaalbaarheidseisen stelt. Dat is een heel duidelijke overheidsregeling die ik noem waar ik voorstander van ben. En de heer Segers maakt ervan: hij is vaag en hij zegt niet wat hij bedoelt en het is eigenlijk een laffe vent. Dat vind ik matig, maar ik ga er ook verder geen woorden aan vuil maken, dus ik wil graag verder met mijn bijdrage als het kan.

De VOORZITTER. Nou, er zijn nog wat mensen die vragen willen stellen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, de VVD stelt: we moeten sturen op meer middenhuur, en zij zoeken de oplossing in bouwen, bouwen, bouwen. Maar er is ook een oplossing in de bestaande woningen betaalbaar houden of betaalbaar maken. Maar dan geeft de VVD elke keer niet thuis. Als het gaat om paal en perk stellen aan de opdrijvende huurprijzen door de Wet betaalbare huur, waarmee naar verwachting dus voor honderdduizend woningen de prijs met € 190,00 omlaag gaat, dan doen ze niet mee. En als het gaat om het uitbreiden van opkoopbescherming om in meer wijken woningen beschikbaar te houden voor eigenaar-bewoners, zodat gewone Rotterdammers ook in die woningen kunnen wonen, dan geeft de VVD niet thuis. Dus dat vind ik een heel dubbel verhaal, dat sturen op die betaalbaarheid van de bestaande woningen is minstens zo belangrijk als het bijbouwen, zeker gezien de grote zorg die de VVD ook elke keer uitspreekt dat het bijbouwen ontzettend moeizaam gaat. Dus waarom doet u dat niet?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik hoopte al dat mevrouw Kockelkoren zou beginnen over die opkoopbescherming. Dat is een van de voorbeelden waar de Erasmus Universiteit, Korevaar heet die onderzoeker, uitgebreid onderzoek naar heeft gedaan. Wat zijn nu die effecten in Rotterdam? Wat betekent die opkoopbescherming? Uit dat onderzoek blijkt dat juist de lagere inkomens averechts effect ervaren van die opkoopbescherming. Mensen met hogere inkomens kunnen daardoor een woning kopen. Mensen die moeten huren raken daardoor verder in de verdrukking. Dat zijn niet mijn woorden. De Erasmus Universiteit doet er onderzoek naar en dat blijken de uitkomsten te zijn. Het idee dat sommige partijen in deze raad blind zijn, ziende blind zijn, of ervoor kiezen om dat soort harde feiten niet te erkennen, maar kortzichtige, links-populistische flauwekulmaatregelen te nemen waardoor hun eigen achterban juist verder in de problemen komt. Ja, ik erger me eraan en dan vind ik het niet erg om af en toe in deze raad 1 tegen 100 te spelen en af en toe een keer een hoorcollege te geven hoe economie in elkaar zit, maar dat is de harde werkelijkheid.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, de zelfgenoegzaamheid van deze VVD'er die gewoon weigert te kijken naar de noden van Rotterdammers in deze stad is echt oogverblindend.

De heer VERWEIJ (vvd). Waarvan akte.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, dat doet mijnheer Verweij steeds, de uitleg van de opkoopbescherming dusdanig draaien dat het in zijn eigen straatje past. Maar kan mijnheer Verweij dan duiden hoeveel woningen die worden verkocht aan beleggers, als ik kijk bij mij in IJsselmonde, dan wordt bijna zonder uitzondering elk appartement dat verkocht wordt aan een investeerder of belegger verkamerd. Hoeveel gezinnen helpen we daar dan mee?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, wat de heer Verhoef nu doet, en wat ook andere partijen in deze raad doen, is stellen dat het verkopen aan investeerders een ramp is, het is een probleem. Verhuurleeuwen heb ik iemand eens zien schrijven vandaag. Het feit dat er vraag is naar huurwoningen betekent per definitie dat er ook verhuurders nodig zijn. Je hebt geen huurwoning zonder een verhuurder. Ook weer een van de onderdelen die in mijn werkcollege misschien nog een keer aan bod kan komen. Dat betekent dus dat het goed en belangrijk en fijn is dat er investeerders bereid zijn om woningen aan te kopen om die aan te bieden aan een huurder, als er daadwerkelijk

mensen in een huurwoning willen wonen in Rotterdam. Dat is de reden dat de VVD zegt: wees nu terughoudend met het wegpesten van investeerders en beleggers. We hebben ze nodig om te voorzien in aanbod, om te voorzien in die vraag naar huurwoningen. Dus het feit dat er dan meer woningen aan verhuurders worden verkocht, ik zie het probleem an sich niet.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, nu doet u het eigenlijk weer. Nu doet u net alsof ik tegen beleggers ben die investeren in woningen. Nee, laat die beleggers dan ook die woning, dat appartement niet verkameren, maar aan een gezin verhuren. Maar dat doen ze niet, want ze verkameren, want dan vangen ze drie keer huur. Dat gebeurt. En u bent daar blind voor.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik ben er niet blind voor, maar ik denk dat studenten die in een kamerwoning willen wonen ook recht hebben op een woning. Ik heb zelf in een verkamerde woning gewoond. Het was fantastisch. Je hebt huisgenoten, je bent efficiënter met het ruimtegebruik bezig. Mevrouw Kockelkoren had het over de ruimtelijke obesitas. Nou, die zal dus enthousiast zijn over het idee dat je efficiënt gebruikmaakt van een woning. Nee, dus ook het idee dat verkameren per definitie iets slechts is, nee, ik zie niet waarom dat zo is.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, dit mantra hebben we dus ook al vaker van u gehoord. U betreft het dan weer op studenten. Kom even aan de andere kant van de brug kijken, op Rotterdam-Zuid. Daar vindt u heel weinig studenten, voornamelijk arbeidsmigranten en heel veel woonoverlast.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik heb ook inderdaad een motie ingediend om meer studentenwoningen op Zuid te krijgen, dus ja, daar kan ik u een hand geven. Daarop voortbordurend, als wij arbeidsmigranten daadwerkelijk nodig hebben om onze economie draaiende te houden, als we allemaal willen dat een pakketje binnen twaalf uur bezorgd wordt en ons eten binnen een kwartier thuisbezorgd wordt, dan zullen we arbeidsmigranten nodig hebben. Dat die eerlijker verspreid moeten worden, niet alleen binnen de stad maar ook binnen de regio, daar ben ik een groot voorstander van. Maar ook het idee dat arbeidsmigranten per definitie geen plaats hebben in Rotterdam of dat dat iets kwalijks is, dat is misschien niet helemaal niet wat u gezegd heeft, maar ik vind dat je daar terughoudend in moet zijn.

De VOORZITTER. De heer Verhoef tot slot.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel. Dat legt er wel druk op. Nee, dat ben ik met u eens, dat we die arbeidsmigranten nodig hebben. En juist daarvoor is, bijvoorbeeld om wijken die onder druk staan daartegen te beschermen, dat zien we ook met de Kamerverordening waar we binnenkort op terugkomen, dat je wel randvoorwaarden stelt. En die opkoopbescherming is bijvoorbeeld, als ik refereer naar Zuid, om buurten te beschermen tegen nog meer verkamering, nog meer woonoverlast. Maar daar heeft u een heel andere mening over.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, volgens die verordening die geldt in Rotterdam is het al zo dat als je aan meer dan drie personen een woning wilt verhuren, je daarvoor een vergunning nodig hebt. En die krijg je niet als je niet aan studenten verhuurt. Ook in het nieuwe voorstel dat we gaan bespreken zou dat ook terugkomen. Dus ja, het idee dat je niet tien Polen of Oekraïners in een gebouwtje neerzet waar veel te weinig plek is, wat echt de leefbaarheid gaat drukken, daar vinden we elkaar absoluut. Maar dat betekent niet dat dus per definitie de opkoopbescherming de beste maatregel is om dat te bewerkstelligen. Ik denk zelf van niet namelijk.

De VOORZITTER. Dan ga ik naar de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, de heer Verweij doet nu net alsof hij opkomt voor de mensen die een huurwoning zoeken, maar in de krant schrijft u dat u tegen sociale woningbouw bent en voor koopwoningen. Ik ken heel veel mensen, onder andere mijn onderbuurman, die heel graag in een sociale huurwoning wil. Maar hij is afgestudeerd, hij heeft een goede baan gekregen, maar hij mag er van u niet in. Hij wordt gestuurd naar wat u noemt beleggers, naar huisjesmelkers, waar je veel te duur zit, of met zijn vijven op een kamer. En hij is alleen en hij kan niet een hogere koopwoning krijgen dan € 300.000,00. En al dat soort mensen stuurt u allemaal Rotterdam uit.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik ben abuis. Ik begon mijn bijdrage geloof ik dat we meer moeten gaan bouwen voor de middeninkomens, exact de groep die de heer Coşkun nu benoemt. En ik krijg het verwijt: u denkt niet aan die middeninkomens. Volgens mij gaat er iets niet helemaal juist. Ik denk juist dat die groep inderdaad, die op een gegeven moment zich gaat ontwikkelen, meer gaat verdienen, dat juist voor die groep er plekken moet zijn in Rotterdam. En daarvoor heb je soms verhuurders nodig, want niet iedereen kan of wil meteen kopen. Daar moet je een balans in vinden. Maar het idee dat ik niet denk aan die groep is een verwijt dat feitelijk niet juist is.

De heer COŞKUN (sp). Maar er is geen enkele belegger of projectontwikkelaar die onder de € 300.000,00 bouwt op dit moment. Ze bouwen ze niet, uw woningen.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik ben een groot voorstander van meer woningbouw, ook in het betaalbare segment, het middensegment dat u benoemt. Dat dat ook betekent dat de overheid moet investeren, zoals nu gebeurt door dit college, er wordt € 25 miljoen geïnvesteerd om het betaalbare segment los krijgen. En de start bouw-impuls van de rijksoverheid komt daar nog eens bij. Ik vind het zelfs als liberaal hartstikke goed dat de overheid investeert om dat tekort te compenseren. Dat de gemeente daarin niet onbeperkt budget heeft om dat altijd te realiseren komt ook later in mijn bijdrage terug, over de balans tussen ambitie en realiteit. Maar als ik zou kunnen toveren zou ik dat meteen voor elkaar krijgen, maar dat kan ik helaas niet.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Een vraag aan de heer Verweij. Waarom wordt er nu zo weinig middenhuur gebouwd?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, omdat we een rijksoverheid hebben die denkt dat middenhuur en verhuur een soort as van het kwaad is die bestreden moet worden en dat je zoveel mogelijk de huren moet reguleren. Maar dat er daardoor eigenlijk geen boterham mag worden verdiend met woningverhuur.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Zojuist heeft u allemaal maatregelen genoemd waarbij we ingrijpen in de marktwerking. Waarom zouden we dat dan doen?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Ik begrijp uw vraag niet goed.

De heer ENGBERTS (pvda). Volgens mij wordt er te weinig gebouwd in het middensegment, omdat het gewoon volstrekt onaantrekkelijk is, tenzij je aan die € 1.100,00 kan zitten, aan de top en het dan meteen een jaar later nog duurder kan verhuren. Als je dat niet wilt, en ik neem aan dat u dat niet wilt omdat u ook bent voor de middenhuur, dan kun je maar één ding doen en dat is ervoor zorgen dat je

goede afspraken erover maakt. Bent u ervoor om goede afspraken te maken zodat we de middenhuur ook middenhuur kunnen houden op lange termijn?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik ben voor goede afspraken maken. Dat spreekt voor zich. Of het ook op lange termijn vasthouden aan middenhuur, dat is weer een van die maatregelen die an sich best eerlijk klinkt hè, laten we nu zorgen dat een woning niet te snel stijgt in prijs. Maar als je dat nu voor alle huurwoningen zou toepassen, bijvoorbeeld ook op bestaande huurwoningen, zou dat betekenen dat mensen die investeren in huurwoningen, mensen die investeren in de bouw daarvan, niet zeker weten of het allemaal wel uit gaat komen op de lange termijn. Dus dat is een van die voorstellen die op zichzelf sympathiek klinken, maar waarvan het risico bestaat dat het aanbod daardoor gaat afnemen, omdat er minder huurwoningen bij komen en dat is iets waar ik me zorgen over maak.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik heb niet gezegd dat we alle huurwoningen dan ook meteen onder dat regime moeten stellen. Ik heb gezegd: laten we nu een aantal afspraken maken zodat we die middenhuur de middenhuur langdurig kunnen houden. Ik hoorde de heer Verweij bakken geld uitgeven om die middenhuur voor elkaar te krijgen. Mij lijkt het veel verstandiger om gewoon die middenhuur te reguleren, dat onder de DAEB te brengen en afspraken te maken met de corporaties en hen te helpen om het te doen in plaats van al dat overheidsgeld naar de ontwikkelaars en de beleggers te sturen.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik heb kennisgenomen van het advies van de heer Engberts, maar ik weet dat de Nederlandsche Bank, de Raad van State, de Europese Commissie en de Erasmus Universiteit alle vier onderzoeken uitvoeren en zeggen: pas nu op voor dat effect op het aanbod. Dus hoewel ik de wijsheid van de heer Engberts op het gebied van de woningmarkt vaak accepteer en ook waardeer, zijn er ook partijen die echt wel terechte zorgen hebben. Dat zijn niet alleen mijn zorgen, niet alleen van de partijen die er geld mee verdienen, maar onafhankelijke scheidsrechters die zeggen: Nederland, pas op met het beleid dat u doorvoert. Het gaat ervoor zorgen dat er minder huurwoningen beschikbaar komen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja voorzitter, omdat je inderdaad ook als sluitstuk nodig hebt dat je het goed afspreekt met de corporaties. En als je dat stapje niet neemt, dan ga je natuurlijk de bietenbrug op en dat is ook precies het voorstel dat we straks zullen doen.

De VOORZITTER. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Ja, ik hoor nu een aantal keer de markt voorbijkomen. Goed, nu heb ik algemene economie gestudeerd. En woningbouw is geen marktwerking, volgens het theoretisch model. De heer Verweij geeft zelf aan: de gemeente stopt er geld in. Dat is in principe dus een teken van een niet-functionerende markt. Dus ik zou eerder spreken over rendementswerking in plaats van marktwerking. En daarnaast denk ik, is het eigenlijk de vraag, los van het misbruiken van termen, vindt u wonen een publiek belang?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Ik denk wel dat het publiek belang heeft bij wonen, ja.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Oké, ja voorzitter, nog even over die angst en die zorgen die de heer Verweij deelt met allerlei heel belangrijke clubs. Ik heb gezegd dat ik me daar ten dele misschien ook wel in kan vinden, en misschien dat zich dat wel voordoet, maar toch even. Donderdag 1

februari dit jaar een kop op nos.nl: 'Ondanks vrees en waarschuwingen juist meer huurwoningen op de markt'. Ondanks al die wetten van onze minister, waar de heer Verweij zo verschrikkelijk bang voor is, zijn er meer huurwoningen op de markt. Ik zal u even dat linkje doorsturen. Dan kunt u het straks rustig lezen.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Ja voorzitter, dat is echt schitterend, evenals het belerende toontje erbij. Nu is het heel raar om te zeggen van beleid dat nog geen beleid is, een wet die nog niet is aangenomen, om daarvan te zeggen: kijk, die niet-bestaande wet heeft dit effect. Dat is prachtig mijnheer Segers-Hoogendoorn, maar die partijen waarschuwen niet voor niets. Als je dit beleid gaat invoeren, als het er komt, als het wordt aangenomen als wet zal dit het gevolg zijn. Dus misschien mijnheer Segers-Hoogendoorn, kan ik daar zo meteen nog kort uitleg over geven als u interesse heeft.

De VOORZITTER. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr). Ja, ik had nog geen goed antwoord gekregen van de heer Verweij. Het publiek belang, kijk, het publiek heeft er belang bij. Natuurlijk, het publiek heeft ook belang bij veiligheid. Maar daarvan hebben we met z'n allen afgesproken: dat vinden wij een publiek belang. Dus het is door de overheid geregeld. Dus dan is wederom de vraag: vindt u wonen een publiek belang, ja of nee?

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik vind wonen een publiek belang, ja. Ik ben blij dat ik die vraag heb kunnen beantwoorden. Sommige partijen voorzitter,

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer VERWEIJ (vvd). Dank u wel. Sommige partijen wekken de indruk dat alleen mensen met een laag inkomen worden geraakt door de woningnood. Die partijen eisen dan ook op hoge poten dat er veel meer sociaal moet worden gebouwd. En ik benadruk dat 65% van de huishoudens in Nederland wettelijk is uitgesloten van toegang tot een sociale huurwoning. Je kunt je dus afvragen hoe sociaal een sociale huurwoning dus eigenlijk is. Bovendien voorzitter, ik haalde het al aan, is er geen stad in Nederland te vinden met een hoger aandeel sociale huurwoningen dan Rotterdam.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Maar dat je er niet meer in mag, is toch VVD-beleid? Die heeft toch ooit die inkomensgrens, die heeft toch die splitsing gemaakt? In Wenen, waar u allemaal zo... daar is dat niet. Hier was het ook niet. Daar is betaalbaar wonen gewoon ook voor de middengroepen te bereiken. Daar kan de sociale cohesie in die wijken behouden blijven. Van u mogen ze niet in die woningen, die agent en die leraar. Van ons wel. Bent u voor een wetswijziging om die inkomensgrens eraf te halen?

De heer VERWEIJ (vvd). Nee voorzitter, daar ben ik niet voor. Het is inderdaad een verschil met Wenen dat je in Rotterdam of in Nederland aan een bepaalde inkomensvereiste moet voldoen. Stel, je gaat het heel breed optrekken, dat 60% of 70% van de inkomens toegang heeft tot sociale woningbouw. Dat klinkt fantastisch, maar dat betekent dus dat de vraag naar sociale huurwoningen ineens ontploft. Veel meer mensen hebben ineens zo'n huurwoning nodig. Dat betekent dat als de gemeente veel meer sociale huurwoningen moet bouwen, dat wij op veel meer projecten waar sociale woningbouw wordt toegepast, meer korting moeten geven, dat we meer goedkope grond moeten aanbieden. Dat betekent ook dat de rijksoverheid vaker garant moet staan voor allerlei voorstellen. Dat betekent voorzitter, in Wenen wordt een aparte inkomstenbelasting geheven om maar te kunnen voldoen aan die woningbouwverplichting. Voorzitter, als we nu kijken naar het verschil tussen Wenen en Rotterdam, dan kan ik er niet één noemen maar ik kan er tientallen noemen, waardoor er eigenlijk geen enkele financiële mogelijkheid bestaat voor Rotterdam om tientallen of honderden miljoenen per jaar op te halen om die te gaan investeren in sociale huurwoningen om maar aan die ideologische wens van de SP te voldoen, namelijk dat iedereen recht heeft op een sociale huurwoning.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŠKUN (sp). Iedereen heeft recht op een woning en wij noemen dat solidariteit, belasting heffen. Maar dat VVD'ers geen belasting willen betalen dat is bekend. Sommige vluchten naar Dubai.

De VOORZITTER. Daar zat geen vraag in. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja, dank voorzitter. Ja, er moet ook meer sociaal gebouwd worden en op het moment dat we het verbreden wordt inderdaad de vraag ook verhoogd. Ja, dat is inderdaad heel logisch. Een en een is ook twee, mijnheer Verweij. Maar wat dat betreft hebben we dus politici nodig die lef hebben, die durven te investeren in de toekomst, in over tachtig jaar, dat onze kinderen en kleinkinderen allemaal toegang hebben tot een sociale huurwoning, veel meer van hun geld overhouden en lekker kunnen uitgeven aan al die ondernemers die bij de VVD zitten.

De VOORZITTER. Ik weet niet of er een vraag in zit.

De heer VERWEIJ (vvd). Nee, maar ik wil wel reageren als het mag. Voorzitter, wat mevrouw Vlasblom terecht aangeeft, uiteindelijk willen we denk ik hetzelfde hè, dat iedereen naar een woning toe kan. Alleen zegt mevrouw Vlasblom: iedereen moet toegang hebben tot een sociale huurwoning. Ik zeg daarvan: nee, het is prachtig dat wij systemen hebben waarbij je zelf kunt kijken: welke woning past bij mij, dat uiteindelijk op basis van vraag en aanbod degene die de woning het graagst wil hebben die woning kan kiezen. Er gaan heel veel dingen mis op de woningmarkt, dus de overheid moet echt veel doen om dat goed te laten werken, maar dat alles te vervangen door een systeem van sociale huurwoningen waar je aan wachtlijsten gebonden bent, waar je aan loterijen moet meedoen, waar je misschien als je toevallig de juiste persoon bij de woningcorporatie kent, voorrang krijgt op een goede huurwoning, daar ben ik helemaal geen voorstander van. Ik denk dat vrijemarktwerving, mits goed gereguleerd, een prachtig systeem is om te voorzien in de woningbehoefte. En dat alles op de kop gooien en vervangen met centrale planning is denk ik een hoogst onverstandig idee.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja, ik denk dat de heer Verweij hier eigenlijk precies aanstipt wat het probleem is. Dat is dat het dus ontoereikend is om een sociale huurwoning te krijgen, dus dat er meer gebouwd moet worden en dat we het dus moeten verbreden. En in de praktijk, ik snap het wel allemaal hè, aanpassen aan je loon, en je kan meer uitgeven als je meer verdient, maar in de praktijk geven mensen gemiddeld de helft of 40% van hun salaris uit aan huur. Dat is veel te veel geld. Mensen kunnen niet meer sparen, uiteindelijk nooit meer een huis kopen. Niet gaan studeren, geen kinderen kunnen krijgen. Die markt werkt niet en hoe kun je dat oplossen? Door te reguleren, volkshuisvesting.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik ben het eens met de wens van mevrouw Vlasblom, nogmaals, om te voorzien in voldoende woningen, juist ook voor mensen die nu hun leven op pauze moeten zetten. Maar het is een valse tegenstelling die zij aanbrengt hè, namelijk het is of marktwerving of het is volkshuisvesting, centrale planning. Ik zeg: de overheid moet meer doen, moet verstandiger investeren, ook daadwerkelijk financieel bijdragen om woningbouw van de grond te krijgen. Mag ook best eisen stellen aan de hoeveelheid betaalbare woningen die wordt gebouwd. Maar dat hele systeem vervangen door een systeem van volkshuisvesting, waarbij de overheid gaat bepalen wie wat waar bouwt, zelf gaat bouwen misschien, en mag bepalen wie waarvoor in aanmerking komt, ik denk dat dat een slecht systeem is om hetzelfde doel dat wij delen te bereiken.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, het realiseren van ambitieuze volkshuisvesting kost inderdaad geld. Maar wat de VVD er niet bij vertelt, is dat ondertussen miljarden euro's aan subsidies onder de vlag van de VVD worden besteed aan huizenbezitters. Via hypotheekrenteaftrek, via woonvermogen dat onbelast is, via leennormen die maar ruim blijven. En dan ondertussen niet willen meedenken over die volkshuisvesting die aan de noden van die twee derde van de Rotterdammers voldoet. Dat vind ik pas een scheef verhaal.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, hypotheekrenteaftrek is inderdaad een subsidie voor koopwoningen, en ik denk dat heel veel mensen die door de hypotheekrenteaftrek een woning daadwerkelijk kunnen betalen er hartstikke blij mee zijn. Waar ik mevrouw Kockelkoren denk ik wel kan vinden, is dat je toch misschien als rijksoverheid een keer moet gaan nadenken over het verschil waarin wij huur en koop behandelen. Er valt best iets voor te zeggen dat we daarin op een iets gelijkere manier moeten kijken. Dat neemt niet weg dat hypotheekrenteaftrek wat mij betreft, alles overwogen, best een prettige manier is, juist voor mensen die met hun inkomen net-aan een woning kunnen betalen, om ze eroverheen te helpen en ze de kans te geven om een woning te kopen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja maar voorzitter, het verwijt dat dus nu al denk ik een halfuur naar mensen wordt geuit die de nood uitspreken, van: ik heb een woning nodig maar ik kan die niet vinden, en dat de VVD dan zegt: ja sorry, daar kan de overheid u helaas niet bij helpen want dat kost te veel geld, dat is dus onzin. Want diezelfde miljarden besteedt u wel aan mensen die eigenlijk genoeg geld in hun portemonnee hebben om een woning te kopen of te huren in deze stad. En dat vind ik dus een scheve manier van werken en ik zou willen dat de VVD daar nog eens even over nadent bij het lezen van alle goede voorstellen hier in deze raad.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, daar heb ik echt geen vraag in gehoord of geen stelling die ik kan beantwoorden.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik wil even teruggrijpen op wat de heer Verweij zei: vrijemarktwerking mits goed gereguleerd. En ik mis de totale zelfreflectie van de VVD in dezen. Dus mijn vraag is: heeft u dan helemaal niets geleerd van de afgelopen jaren? Want de wooncrisis waarin we nu zitten is het gevolg vanwege politieke beslissingen, beleidsmatige beslissingen die zijn gemaakt. Waar is de zelfreflectie? Wat heeft u geleerd van het falende beleid van de afgelopen jaren?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, het feit dat we in woningnood zitten is voor mij persoonlijk de rechtstreekse aanleiding geweest om politiek actief te willen worden. Ik weet anders goed hoe het is, hoe onwijs frustrerend het is om te zien dat de mensen met wie je gestudeerd hebt ineens een huis kunnen kopen, door kunnen stromen, terwijl je zelf vastzit in je huurwoning en dat je vervolgens een waanzinnige ongelijkheid hebt tussen verschillende mensen met dezelfde achtergrond en dezelfde inzet, die niet te rechtvaardigen is. Dus vind ik dat de overheid de afgelopen dertien jaar verstandig bezig is geweest met het woningbeleid? Hell no, echt niet. Denk ik dat er verstandige maatregelen zijn zoals de werkelijke overheid die investeert in het aantrekken van partijen die met goede bedoelingen hele wijken ontwikkelen, of denk ik dat het verstandig is om, zoals ik aangaf, gelijkter om te gaan met koop en huur? Absoluut, zeker weten. Dus het verwijt: u kijkt niet in de spiegel, u bent niet bereid om kritisch te kijken naar dingen die beter kunnen, leg ik echt naast me neer.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nou, complimenten daarvoor, zou ik zeggen, maar laat dan die vrijemarktwerking los. Dat zou namelijk laten zien dat de VVD daadwerkelijk iets heeft geleerd van het falende beleid van de afgelopen jaren.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, we hebben het steeds over vrijemarktwerking hè. Ik wil iemand vragen hoeveel regels er van toepassing zijn als je een woning wil kopen, als je een woning wil verhuren, als je een woning wil verbouwen, als je een woning wil splitsen, als je een woning wil renoveren, als je een woning af wil breken, als je een nieuwe fundering eronder wil leggen. Er is geen markt die zo waanzinnig strak gereguleerd is als de woningmarkt. Het idee dat we een vrije en doorgeslagen marktwerking hebben en dat die de oorzaak zou zijn voor het falen van een heel strak

gereguleerde markt is echt flauwekul. Daar moeten we echt ver vandaan blijven. Ik denk dat juist de decentralisatie naar gemeenten, van: goh, kunt u het even oplossen voor ons, door de rijksoverheid, daar is ook mijn partij debet aan geweest, dat dat een belangrijk deel is van de oorzaak. Het feit dat de marktwerking de oorzaak van alle problemen zou zijn, daar verzet ik me tegen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (vvt). Nou ja, het feit dat er regels bestaan, regelgeving en wetgeving, is iets anders dan het beleid dat gevoerd wordt. Natuurlijk hebben we regels, natuurlijk is er wetgeving, natuurlijk is er regulering. Wat u zou sieren vanuit de VVD is om te zeggen: oké, we gaan over tot volkshuisvesting. Iedereen ziet dat dat de oplossing is. Dat is ook de oproep vanuit de markt, dus zeg het nu gewoon.

De VOORZITTER. Mijnheer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, ik heb kennisgenomen van de oproep van de markt om voor volkshuisvesting te gaan, maar ik zie het niet. Voor mij is dat flauwekul. Nog belangrijker, die misvatting dat we iets gaan omdopen tot volkshuisvesting en dat dan ineens als vanzelf die betaalbare woningen gaan ontstaan of uit de lucht komen vallen, is echt flauwekul. Dat de overheid meer gaat investeren om die markt los te krijgen, een uitstekend idee. Dat hele systeem op te tillen, weg te gooien en te vervangen door volkshuisvesting, waarbij niemand in deze raad ooit nog een keer een goede definitie heeft gegeven van wat die volkshuisvesting dan precies inhoudt, dat is iets waar ik me tegen blijf verzetten.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (vvt). Ja, tot slot voorzitter, zolang de VVD niet erkent dat wonen een grondrecht is, zolang ik dat niet hoor uit de mond van de VVD, geeft u aan dat u gewoon nul zelfreflectie heeft over de afgelopen tijd en u laat daarmee een heel grote groep mensen in de steek.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, de bevordering van de woongelegenheden is een taak van de overheid. Artikel 20, lid 2 van de Grondwet als ik het goed heb. Ik laat me niet verwijten dat ik me niet bewust ben van het feit dat de manier waarop de overheid woningen gaat zorgen dat die – herstel, ik ga het anders zeggen. Ik ben me ervan bewust dat de overheid een belangrijke taak heeft bij het bevorderen van een goed functionerende woningmarkt die daadwerkelijk ervoor zorgt dat mensen toegang hebben tot een woning. Ik zie dat er dingen misgaan. Ik zeg dat er dingen beter kunnen. Ik heb voorstellen gedaan om het beter te maken. Het idee dat de overheid niet zou mogen ingrijpen, is niet wat ik zeg. Dus het feit dat de overheid niet haar taak serieus neemt, ik kan er niet echt op reageren, want dat is niet wat ik gezegd heb.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, een puntje van orde.

De VOORZITTER. Ja.

De heer VERWEIJ (vvd). Zou mijn fractievoorzitter kunnen gebaren hoeveel tijd ik nog over heb? Ik heb het niet gezien, u ook niet?

De VOORZITTER. U kunt verdergaan mijnheer Verweij. De kunst zit in het beperken.

De heer VERWEIJ (vvd). Ja precies. Voorzitter, de woningvisie erkent dat marktpartijen knetterhard nodig zijn om woningbouw op te lossen, om weer te zorgen voor woningen. Het onderliggende probleem waar alles uit voortvloeit is het woningtekort. Om het woningtekort op te lossen heb je woningbouw nodig. De gemeente bouwt geen woningen, dus zijn marktpartijen nodig en daarom hebben wij marktpartijen nodig om het woningtekort op te lossen.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Een kleine interruptie. Wat had u nog willen zeggen?

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, simpel toch. Sommige partijen menen dat de marktwerking wel zou kunnen afgeschaft of ingedamd, en dat dat een wenselijk streven zou zijn. Voorzitter, het is makkelijk om beleid te maken om de marktwerking eruit te slopen en investeerders en beleggers weg te jagen. Dan hebben een paar partijen hun morele gelijk behaald, maar zijn de Rotterdammers verder van huis en mogen wij verantwoording afleggen waarom dat morele gelijk nu zo belangrijk was. Voorzitter, de Woonvisie is ambitieus en realistisch. Ieder jaar weer wordt een wijk ter grootte van Delfshaven erbij gebouwd. Dat is absoluut ambitieus. Zou ik liever willen dat tienduizend woningen per jaar worden gebouwd? Absoluut. Maar dat is niet realistisch vrees ik. Maar de Woonvisie heeft een mooie balans gevonden. De Woonvisie is niet perfect. Ik baal ervan dat er wordt gelobbyd om die Wet betaalbare huur erdoorheen te krijgen. Ik denk dat het onverstandig is en dat het gaat zorgen voor minder huurwoningen. Dat de huurwoningen die er nog wel zijn dan betaalbaar zijn, dat is leuk, maar de rest van de woningzoekenden heeft er geen boodschap aan. En ik vind het jammer voorzitter dat scheefhuur niet wordt aangepakt. Dat is namelijk gebruikmaken van een voorziening waar je formeel geen recht meer op hebt. Voor nu voorzitter, namens de Rotterdamse VVD volle steun voor de Woonvisie. Het past bij een ambitieuze stad waar plek is voor iedereen, juist ook voor die middeninkomens, die hardwerkende groep mensen die vijf dagen in de week de wekker zet om het beste uit zichzelf en uit Rotterdam te halen. En in die zin eigenlijk de draagconstructie zijn voor een stad met ambitie waar ik trots op ben. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, het is toch wel jammer dat het over is, want het was zo'n mooi beeld hoe de VVD versus de rest en hoe eigenlijk vooral DENK en D66, maar vooral DENK ook met de inzet van de vorige periode zich laten gijzelen door de VVD in deze coalitie. Ik heb eigenlijk alleen maar Leefbaar Rotterdam wat horen zeggen.

De VOORZITTER. DENK wil van zich laten horen.

De heer DAHOE (denk). Voorzitter, ik laat me zeker niet gijzelen. Er wordt hier nu een beeld geschetst alsof de heer Verweij, waar u aan refereert, voor de hele landelijke VVD stond en daar ben ik het sowieso niet mee eens. Wij laten ons niet gijzelen en gaat u alstublieft verder met uw verhaal.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik reageer daar graag even op, want het ziet er wel naar uit dat DENK eigenlijk volledig door de pomp gaat als je ook kijkt naar de inzet in de vorige periode en voortdurend heeft gezegd: er moet veel meer sociaal bijgebouwd worden. En dat nu het hoogste streven eigenlijk is: we houden het minimaal op peil, en zelfs dat lukt eigenlijk niet. Want voorzitter, het is eigenlijk wel elke dag minstens één keer in het nieuws, een krantenkop over de wooncrisis. 'Sander betaalt € 1.800,00 voor de woning die veel minder waard is'. 'Gemeenten treden nauwelijks nog op tegen malafide huisjesmelkers'. 'Woningzoekenden hunkeren naar huizen onder de € 200.000,00'. Het zijn gewoon maar even wat krantenkoppen van de afgelopen dagen. En de nood is ook gigantisch, en vooral de sociale voorraad en de middencategorie gaat ons ter harte. Wij vinden dat er een overheid hoort te zijn die zorgt voor voldoende betaalbare sociale woningen en in onze ogen hoort daar een veel ruimere categorie te zijn, waar ook de middencategorie bij hoort. De overheid heeft de taak om voor voldoende sociaal en midden te zorgen en wij als politiek hebben de verantwoordelijkheid. En met de plannen die nu voorliggen in deze woonvisie neemt het sociale deel juist af en in het midden wordt eigenlijk helemaal niet gebouwd. En voorzitter, dat kan zo niet. De nood is enorm. Vierhonderd reacties op een sociale woning die vrijkomt is standaard, en uitschieters naar duizenden zijn geen zeldzaamheid. 60% van de Rotterdamse huishoudens komt in aanmerking voor een sociale woning en we hebben nog geen 40% in corporatiebezit. En om het dan toch nog een beetje wat te laten lijken, telt dit college 30.000 particuliere huurwoningen mee, die volgens de data sociaal zouden moeten worden verhuurd. Maar we hebben geen idee of dat zo is. Wat we wel weten is dat elk jaar 3000 daarvan

verdwijnen uit de potentieel sociale sector. Met andere woorden voorzitter, dit is een aflopende zaak en het gaat heel snel. Waarom tellen we ze eigenlijk überhaupt dan nog mee? Feitelijk hebben we 40% gegarandeerd sociale woningen, waar 60% van de huishoudens recht op heeft. En zelfs als we de afnemende particuliere mee bekijken, is er een groeiende kloof in Rotterdam. Al die woningzoekenden, thuis tot je 27^e, daarna op de bank bij je vrienden, noodgedwongen de middenhuur in, en veel en veel te veel van je inkomen kwijt zijn, gedwongen samenwonen met een ander om het een beetje te kunnen dragen, dat is het perspectief dat wij de jonge Rotterdammers nu bieden. 60% van de huishoudens heeft recht op een sociale woning en voor de VVD is 30% meer dan genoeg. De VVD wil het eigenlijk als een soort jamlaag over Nederland uitsmeren. Het is kolder. In de steden wonen de mensen, in de steden is het werk voor mensen die recht hebben op een sociale woning. En daarom hebben wij meer sociale woningen, om onze economie draaiende te houden. Dat zou u moeten aanspreken. Ik begrijp het gewoon niet. En ik begrijp ook helemaal niet waarom DENK en D66 dit laten gebeuren. De ambitie is minimaal gelijk houden. Nou, dat zou dan 50% moeten zijn. Maar dat is in onze ogen al veel en veel te weinig en we halen het in deze plannen van geen kant.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Voorzitter, de heer Engberts zegt: ik begrijp het gewoon niet en ik wil hem graag uitleggen waar dat dan vandaan komt, die wens om te zorgen voor een betere spreiding over de regio. Veel mensen in mijn omgeving die na hun afstuderen gaan werken, eerste baan, starten in een huurwoning. Na een tijdje willen ze naar een koopwoning gaan. En misschien met z'n tweeën willen wonen of aan een gezin willen beginnen. En die vluchten massaal naar Lansingerland, Bergschenhoek, Gouda, Leiden, Utrecht, al die andere steden, waar ze dus niet alleen minder sociale huur hebben, maar vooral meer koop en vrije sector. Omdat je daar dan wel voor in aanmerking komt. Dus het idee dat ik sociale huurwoningen wil verspreiden als jam, dat is niet wat er aan de hand is. Wat ik wil is dat mensen die op een gegeven moment ontwikkelen in inkomen, ook de kans hebben om in Rotterdam te blijven. Dat betekent dus dat je niet een woning zowel sociaal als ook koop als ook huur kan maken, maar dat we nu, om die balans te herstellen inderdaad eventjes prioriteit moeten geven aan het middensegment, met behoud van het sociale. Dat is waar dat vandaan komt.

De heer ENGBERTS (pvda). Nou voorzitter, wel, u heeft gezegd in uw opiniestuk samen met mijnheer Van Dommelen: twee derde van de Nederlanders heeft geen recht op een sociale woning en daarom hebben we er hier te veel, want we hebben er 40%. Met andere woorden: we kunnen best naar 30% en dat betekent dus gewoon dat we het als jam over Nederland aan het uitsmeren zijn en denken dat we dan iets goeds doen. Terwijl hier de banen zijn, hier de mensen wonen, en anders. Natuurlijk vind ik ook dat je in Lansingerland en Barendrecht meer sociaal moet bouwen voor de mensen daar. Maar ik ga niet de mensen die hier een baan hebben dwingen om dan op en neer met de metro te gaan, zodat de mensen die dan meer geld hebben royaal hier kunnen wonen. Dat gezegd hebbende, ben ik wel ook meer voor middencategorie. Daar komen we zo nog wel bij. Vorig jaar voorzitter, zijn er 3000 woningen uit de sociale voorraad verdampt volgens de cijfers ook van het college. Uit de potentiële voorraad. Volgens het college hebben we 897 sociale woningen start-nieuwbouw vorig jaar. Nou, reken maar uit wat het verschil al is. Maar daarvan is feitelijk de helft echt nieuw. Want het andere deel is privaat, met een looptijd van vijftien jaar. Die zijn we dan ook zo weer kwijt. En die andere helft is gewoon transformatie, grootschalige renovatie, die woningen waren er al. Per saldo verdwijnt en vermindert de sociale voorraad. En dit college denkt het minimaal op peil te houden. We horen graag hoe ze dat dan eigenlijk voor zich zien, want in het hele verhaal ontbreekt precies met een tabelletje en de cijfers hoe je er nu voor gaat zorgen dat het minimaal op peil blijft. Want zoals ik het nu zie daalt het alleen maar. Al onze voorstellen die we nu gaan doen, samen met andere partijen en in ieder geval allemaal met GroenLinks, zijn erop gericht om de sociale voorraad en de middencategorie te vergroten en de huurprijs te beheersen. Omdat wij denken, net zoals de VN-rapporteur onlangs, dat de overheid een taak heeft en de politiek een verantwoordelijkheid. Allereerst komen wij met een motie 'Handen uit de mouwen, tijd om te gaan bouwen', waarin we pleiten om de middencategorie in Rotterdam gewoon DAEB te verklaren, zodat we ook kunnen kijken op welke manier we garanties kunnen regelen voor corporaties om ervoor te zorgen dat we echt middencategorie bouwen die ook sustainable middencategorie blijft. Verder zijn we natuurlijk ook heel erg voor mensen die een betaalbare koopwoning kunnen krijgen, maar niet dat ze er eentje kopen om die vervolgens met winst weer door te verkopen. Opkoopbescherming helpt daar natuurlijk voor een deel bij, maar in Maassluis hebben ze een heel aardig model op initiatief van de VVD, we pikken dat graag, met een mix aan maatregelen van erfpacht, koopprijs van de woning en nog zo wat, en de verplichting om die korting door te geven. Wij

zouden heel graag zien dat we dat Maassluis model hier ook overnemen. We hadden het er net in het debat ook al over dat er heel veel plots zijn waar de corporaties grondposities hebben of ontwikkelaars die zeggen: wij zouden eigenlijk heel graag hier aan de slag gaan, en dat ze niet zo goed erdoorheen komen. Het lijkt ambtelijke capaciteit te zijn, niet helemaal helder. We hebben een motie om daar een escalatieteam op te zetten, breed ondersteund en ook de handtekening van de VVD, die staat er nog niet op maar die komt erbij. Corporaties hebben ook in een paar sessies aangegeven: we zouden veel meer ruimte willen hebben, vaak kunnen we niet verder of duurt het heel lang, omdat er dan een regel is over fietsplekken of parkeerruimte, een minimum aantal vierkante meters bij splitsen. Kom op jongens, we hebben een wooncrisis, kijk even naar het doel, naar de geest van de regel en niet naar de letter. Daar hebben we een motie voor. Doorstroom van senioren is ook al, we moeten even kijken met Leefbaar Rotterdam of we die moties misschien wel bij elkaar kunnen brengen, want het is inderdaad natuurlijk heel erg raar dat mensen die heel graag door willen stromen op allerlei bureaucratische regels stuiten. Het kan zijn huurbesluit, maar ook van: je hebt je niet ingeschreven, dus dan heb je geen punten opgebouwd erin, terwijl je, als je natuurlijk al dertig jaar ergens woont heb je je niet meteen als woningzoekende ingeschreven. Ik kan me dat best voorstellen. Wij willen ook heel graag dat we die vermaledijde kostendelersnorm eens een keertje niet meer toepassen. Het rare is dat het college wel bereid is om bij het rijk te lobbyen om die kostendelersnorm bij de AOW dan niet meer toe te passen, maar zelf niet het lef heeft om het bij de Participatiewet dan ook maar meteen te doen. Dat lijkt mij een no-brainer, om gewoon vooruitlopend op de wijziging van de Participatiewet dat te doen, maar ik weet ook dat sommige partijen dat een beetje griezelig vinden, dus we hebben ook een motie om, zodra die mogelijkheid dan in de Participatiewet er is, want ja, de landelijke politiek is ook verstandig genoeg, dat dan ook meteen toe te passen. Het ging net ook al even over de arbeidsmigranten. We vinden het eigenlijk een groot drama steeds, en we zouden heel erg willen pleiten voor een landelijke wetgeving die werkgevers verplicht om zodra ze arbeidsmigranten contracteren, ook aan te tonen dat er voldoende woonruimte is, zo'n lobby motie. We krijgen ook geluiden dat er heel veel...

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ik hoor u spreken over arbeidsmigranten. Het probleem is vaak niet als de arbeidsmigrant werk heeft, maar meestal als die ontslagen wordt en daarmee ook zijn woonruimte verliest. Want vaak hebben die arbeidsmigranten wel een woning in een verkamerd appartement, maar daar moeten ze meestal binnen twee dagen uit als ze hun baan verliezen. En dat is volgens mij meer een probleem dan aantonen dat je een woning hebt voordat iemand komt.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik ben u innig dankbaar. Ik probeerde wat tijd te besparen in mijn betoog door dat zinnetje weg te laten, maar u geeft mij de gelegenheid ongemerkt om te zeggen, dat staat er ook in, om dat precies ook te ondervangen. Dank u wel, u heeft helemaal gelijk. We horen van veel corporaties dat ze zeggen: als we nu in een groot project bezig zijn en we zijn blokken aan het renoveren, dan willen we eigenlijk graag dat die buitenruimte dan ook meteen, dat het één integraal project is, samen met de gemeente. We hebben een motie om daartoe op te roepen. We hebben een amendement om toch in het overleg nieuwe maatregelen rondom betaalbaarheid, die worden natuurlijk afgestemd met woningcorporaties en marktpartijen, om daar ook de focus te leggen op de sociale en betaalbare opgave, een amendement op de Woonvisie. En ja, dan kom ik als laatste bij 'Vergroot de sociale voorraad'. Het zal u niet verbazen, ook gezien het debat tot nu toe, dat wij heel graag willen dat het aanbod van de corporaties om meer sociaal te realiseren wordt gevolgd, en daar hebben wij een laatste motie op. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ik dacht: ik ga het verhaal nog even afwachten, een interessante bijdrage mijnheer Engberts. Ik sla toch nog even aan op waarin wij klaarblijkelijk de VVD zouden volgen. Ik hoorde zo net in de bijdrage van de VVD ook een lans breken voor penthouses. Als ik kijk naar de Woonvisie, waarin we nu echt toegaan naar een gecombineerde betaalde voorwaarde van sociaal en midden van 65%, aanzienlijk meer ook dan in de voorgaande periode, wat daar aan ambities stond. Dan ben ik wel benieuwd hoe u daarnaar kijkt, want dat is volgens mij echt wel degelijk een andere koers die we ook met deze woonvisie inslaan en waar we voor staan.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik wil dat best erkennen, maar het gaat er natuurlijk niet om te vergelijken met het verleden. Het gaat erom of wat we nu doen adequaat is voor de opgave waar we nu voor staan. En dan kijk ik graag naar Haarlem. Het werd als voorbeeld ook al genoemd, waar 40% sociaal is, 40% midden, precies ons verkiezingsprogramma trouwens, 80%, en waar ook nog eens een keertje is afgesproken dat daar 50% sociaal wordt bijgebouwd in die wijken waar heel weinig sociaal is. Dus ja, een leuk verhaal mijnheer De Haan, maar als u echt zou luisteren naar wat de behoefte van de stad is, dan maakt u een andere keuze. En ik kan dan toch niet anders concluderen dan dat de VVD bij u de lakens uitdeelt.

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Voorzitter, we hadden het net over zelfreflectie. Mijn vraag is: heeft de heer Engberts deze ook, en is hij zich ook bewust dat dit ook mede ontstaan is door de PvdA in vorige perioden?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik ben altijd bereid tot zelfreflectie, en ik zie ook dat wij een aantal dingen gewoon ook als PvdA in het verleden, daarbij sluit ik me aan bij Leefbaar Rotterdam, die ook terugkijkt en zegt: in het verleden hadden we daar misschien anders in willen handelen. Maar van de vorige periode kan ik toch echt niet zeggen dat wij hier de volkshuisvesting niet een warm hart hebben toegedragen.

De VOORZITTER. U was klaar mijnheer Engberts? Dan ga ik naar de moties. De motie 'Samenwonen maakt ook een woning vrij' is twee keer ingediend. Mijnheer Engberts, u heeft twee keer een motie ingediend met dezelfde titel. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Een ander dictum, oké. Het ware verstandig om een andere titel te bedenken, maar het geeft niets. De heer Engberts heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 23. Handen uit de mouwen, tijd om te gaan bouwen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 14 maart 2024, ter bespreking van de 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- gemeenten de mogelijkheid hebben om woningen in bepaalde categorie DAEB te verklaren¹;
- de bouw van huurwoningen in de categorie huur tot en met € 1.100,00 vrijwel stil is komen te vallen, omdat de kosten niet opwegen tegen de baten voor marktpartijen;
- er grote vraag is naar betaalbare woningen in het middensegment;

overwegende dat:

- woningcorporaties zijn opgericht om woningen te bouwen voor mensen met de grootste afstand tot een betaalbare woning;
- er naast sociaal ook grote vraag is naar betaalbare woningen in het middensegment;
- corporaties geen gebruik kunnen maken van WSW-borging voor het middensegment;
- er lokaal financiële ruimte gecreëerd kan worden om die borging op te vangen;

besluit dat:

- het college samen met een werkgroep uit de gemeenteraad onderzoekt op welke manier de gemeente Rotterdam woningen met een huurprijs tot en met € 1.100,00 Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) te verklaren;
- in dit onderzoek uit te zoeken op welke manier de gemeente Rotterdam garantstelling kan realiseren voor leningen die woningbouwcorporaties aantrekken voor de realisatie van deze nieuwe categorie DAEB-woningen (sociaal-midden);
- te onderzoeken wat hier de gevolgen van zijn in zowel de zin van toevoegen van nieuwe woningen alsook de financiële consequenties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, V.A. Bruin, M. Verhoef, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. Elfilali en R.T.J. van der Velden

¹ <https://akd.eu/nl/insights/het-laten-bouwen-van-middeldure-huurwoningen-hoe-doe-je-dat-deel-4-staatssteun-voor-betaalbare-woningen-in-het-middensegment-het-ei-van-columbus-0>

Motie 24. Een voorbeeld uit Maassluis?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- een koopwoning in de huidige wooncrisis onbetaalbaar is voor de meeste Rotterdammers, omdat je minimaal twee keer modaal moet verdienen om een koopwoning te bekostigen;

overwegende dat:

- ruim 57% van de Rotterdammers in de categorie alleenstaand of eenoudergezin valt;
- de gemeente Maassluis een mix aan maatregelen heeft genomen¹ waardoor koopwoningen duurzaam betaalbaarder blijven en daarmee bereikbaar voor meer mensen;

verzoekt het college om:

- een vergelijkbaar model als de gemeente Maassluis te ontwikkelen om nieuwbouw koopwoningen langdurig betaalbaar te maken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

¹ Zoals: erfpacht, starterslening, kostprijs bouwkosten, verplichting korting door te geven bij verkoop.

Motie 25. (Woning)nood, vergeet het laaghangend fruit niet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de vakjury van de Rotterdam Architectuur Prijs uiteenzette dat Rotterdam zich de komende jaren moet richten op de grootste maatschappelijke noden;
- corporaties en gemeente kleine stukken niet bebouwde grond en relatief eenvoudig optopbare gebouwen verspreid door de stad in eigendom hebben;
- dit ook al in kaart gebracht is door ten minste twee corporaties;
- er ruimte is voor 30.000 woningen door optoppen en kleinschalige woonprojecten;
- er ook kleinschalige woningbouwprojecten "in de koelkast zijn gezet" vanwege gebrek aan ambtelijke capaciteit;

overwegende dat:

- corporaties hebben aangegeven snel en eenvoudig woningen te kunnen ontwikkelen op deze locaties;
- ontwikkelaars aangeven kleinschalige projecten die in de koelkast zijn gezet, snel te kunnen oppakken;
- grote lange termijn gebiedsontwikkelingen veel ambtelijke capaciteit opslurpen;
- deze gebiedsontwikkelingen ook onzeker zijn bij hoge prijzen;
- we onszelf op dit moment zouden moeten focussen op relatief snel en makkelijk te realiseren nieuwbouw die aansluit op de woon-, zorg- en welzijnsbehoefte op buurtniveau;
- er een taskforce optoppen bij het rijk is die hulp kan verlenen;

- kleinschalige woningbouwprojecten vaak sneller kunnen starten dan de grootschalige projecten en hoogbouwprojecten;

draagt het college op om:

- een escalatieteam in te zetten voor kleinschalige projecten die niet van de grond komen;
- het escalatieteam op korte termijn 5 kleinschalige projecten te laten oppakken met als doel deze van de grond te krijgen;
- ontwikkelaars en woningcorporaties de mogelijkheid te bieden om onder nader te bepalen voorwaarden en tegen betaling van de extra te maken kosten het escalatieteam in te zetten;
- deze interventie met de raad te evalueren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 26. Meer ruimte

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- corporaties aangeven dat projecten vaak niet snel genoeg op stoom komen door te strakke regels over fietsplekken, parkeerruimte, minimaal aantal m² bij splitsen etc.;

overwegende dat:

- er sprake is van een wooncrisis en we meer vaart moeten maken met nieuwe projecten;
- meer ruimte voor creatieve oplossingen die de bedoeling van de regel centraal stellen in plaats van de regel zelf, hierbij kan helpen;

verzoekt het college om:

- te zorgen dat met meer coulance en creativiteit kan worden omgegaan met gemeentelijke regels die nu als onnodig belemmerend worden ervaren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

Motie 27. Doorstroom van senioren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- veel ouderen die huren, aangeven naar een kleinere en/of seniorenwoning te willen verhuizen;

overwegende dat:

- zij daarbij veel belemmeringen ervaren van praktische aard zoals het verhuizen zelf, maar ook tegen bureaucratische zaken aanlopen, zoals te weinig inschrijvingsduur, en daardoor niet in hun eigen buurt of in het geheel niet kunnen verhuizen;
- voor veel ouderen ook een verhuizing naar een kleinere woning een hogere huur meebrengt, wat hen afhoudt van verhuizen;
- juist de doorstroom naar kleinere woningen een bijdrage levert aan het oplossen van de woningnood;
- een korting op de huur gecompenseerd wordt doordat de vrijgekomen woning een hogere huur zal opbrengen;
- samenwerking en afspraken tussen corporaties nodig zijn om de doorstroom beter te faciliteren;

verzoekt het college om:

- afspraken te maken met de in Maaskoepel verenigde corporaties om belemmeringen weg te nemen die ouderen nu in het systeem ervaren om te verhuizen naar een kleinere en/of seniorenwoning, waaronder specifiek huurbehoud en voorkeur voor een wijk of buurt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

Motie 28. Samenwonen maakt ook een woning vrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- Rotterdammers met een uitkering worden belemmerd om samen te wonen doordat zij door de kostendelersnorm worden gekort op hun uitkering;
- het bouwen van nieuwe woningen veel meer overheidsbijdrage vraagt dan wat toepassing van de kostendelersnorm oplevert;
- elke Rotterdammer die kiest voor voordeurdelen ook een woning vrijmaakt voor woningzoekenden;
- het college bereid is om te lobbyen bij het rijk tegen de korting bij AOW-gerechtigden waar hetzelfde probleem speelt;

overwegende dat:

- we in dat geval ook de kostendelersnorm bij de participatiewet moeten afwijzen;
- de landelijke politiek ook zal inzien dat voordeurdelen een bijdrage levert aan het oplossen van de woningnood;

verzoekt het college om:

- vooruitlopend op mogelijke wijziging van de participatiewet de kostendelersnorm niet meer toe te passen in Rotterdam en Rotterdammers hier actief over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, M.M. Vlasblom, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en R.T.J. van der Velden

Motie 29. Samenwonen maakt ook een woning vrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- Rotterdammers met een uitkering worden belemmerd om samen te wonen doordat zij door de kostendelersnorm worden gekort op hun uitkering;
- het bouwen van nieuwe woningen veel meer overheidsbijdrage vraagt dan wat toepassing van de kostendelersnorm oplevert;
- elke Rotterdammer die kiest voor voordeurdelen ook een woning vrijmaakt voor woningzoekenden;
- het college bereid is om te lobbyen bij het rijk tegen de korting bij AOW-gerechtigden waar hetzelfde probleem speelt;

overwegende dat:

- we in dat geval ook de kostendelersnorm bij de participatiewet moeten afwijzen;
- de landelijke politiek ook zal inzien dat voordeurdelen een bijdrage levert aan het oplossen van de woningnood;

verzoekt het college om:

- zodra het binnen de wettelijke kaders mogelijk is af te zien van het toepassen van de kostendelersnorm;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, M.M. Vlasblom en R.T.J. van der Velden

Motie 30. Geen bed, geen business

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- arbeidsmigranten die in en rond de regio Rijnmond werken en in Rotterdam zijn gehuisvest veelal onder erbarmelijke omstandigheden wonen;

overwegende dat:

- de handhaving dweilen met de kraan open is en veel capaciteit van de gemeentelijke diensten vergt;
- malafide uitzendbureaus en werkgevers door de mazen van de wet blijven glijpen;

verzoekt het college om:

- te lobbyen bij het rijk voor adequate wetgeving dat werkgevers verplicht om aan te tonen dat er adequate woonruimte beschikbaar is wanneer zij arbeidsmigranten contracteren ook na afloop contractduur;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 31. Garandeer en accommodeer de leefbaarheid in wijken!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- corporaties vaak grootschalige renovaties of sloop/nieuwbouw projecten met een groot aantal woningen onder handen hebben;
- zij aangeven dat het moeilijk is om daarbij afspraken te maken over verbetering van de leefomgeving, terwijl die vaak wel aan de orde zijn of niet lang daarna komen;

overwegende dat:

- wonen meer is dan stenen, maar kwaliteit van de buitenruimte en voorzieningen van even groot belang zijn;

verzoekt het college om:

- een werkwijze te ontwikkelen waardoor bij dergelijke projecten integraal en proactief vanuit de gemeente wordt samengewerkt met corporaties, zodat ook de leefomgeving een verbeterslag ondergaat en daarbij bijvoorbeeld buitenruimtebudgetten ook naar voren te halen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren en T.S.J. Coşkun

Motie 33. Vergroot de sociale voorraad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- in de woondeal en in de prestatieafspraken tussen de gemeente Rotterdam en woningcorporaties is vastgelegd wat het aantal nieuw te bouwen sociale woningen "minimaal" moet zijn;
- er een grote druk is op de sociale sector en grote tekorten worden ervaren door woningzoekenden;

- de 'potentiële particuliere sociale voorraad' jaarlijks met 3000 woningen afneemt;
- er de afgelopen jaren veel minder sociale woningen zijn toegevoegd dan de vastgestelde streefcijfers;

overwegende dat:

- Rotterdamse woningbouwcorporaties aangeven meer te kunnen en te willen bouwen;

verzoekt het college om:

- meer te focussen op het aanbodpotentieel van de woningcorporaties, barrières voor het realiseren van de afgesproken aantallen waar mogelijk weg te nemen en verdergaande afspraken te maken om meer productie van sociale woningen te realiseren;
- hiervoor voldoende ambtelijke capaciteit vrij te maken om de sociale woningbouw te maximaleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en R.T.J. van der Velden

Amendement G. Woonvisie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van de 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

besluit om op pagina 31:

"Bij de verkenning van nieuwe maatregelen rondom betaalbaarheid stemmen we af met marktpartijen, bijvoorbeeld via het Platform Ontwikkeling Rotterdam."

te wijzigen in:

"Bij de verkenning van nieuwe maatregelen rondom betaalbaarheid stemmen we af met woningcorporaties en marktpartijen. Daarbij richten we ons voor de sociale en betaalbare opgave met name op corporaties of op marktontwikkelingen waar corporaties in betrokken worden.""

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren en T.S.J. Coşkun

Toelichting

Gezien de grote tekorten aan betaalbare woningen, vinden wij dat het primaat bij het ontwikkelen van betaalbare woning op de eerste plaats bij de woningbouwcorporaties ligt.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Engberts, misschien wilt u even naar voren komen. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Voorzitter, het moment is eindelijk aangebroken dat we de Woonvisie definitief maken. De woonvisie voor Rotterdam, onze stad, onze trots. Trots omdat wij een stad zijn waar eenieder zich thuis kan voelen, maar in de praktijk is het juist het stukje trots dat ons in de weg staat om iemand die dit zijn thuis noemt ook daadwerkelijk een huis te geven. Want voorzitter, de Woonvisie is helemaal niet toereikend voor mensen die een sociale huurwoning nodig hebben. Volgens de Rekenkamer schetste het college namelijk eerder al een te rooskleurig beeld van onze sociale voorraad. Bovendien blijft het aantal bankslapers, dak- en thuisloze mensen groeien, maar vallen zij niet eens onder de groep die urgent een woning nodig heeft. In welke wereld is dit niet urgent voorzitter? Want stel je eens voor, je waant je al jaren door de straten van Rotterdam, op zoek naar een plek om te slapen, want op de korte termijn onderdak vinden is toch net even iets urgenter dan op de lange termijn een woning vinden. En let wel, je bent ook niet echt urgent volgens de gemeente Rotterdam. Dat is gek hè? Want in de Woonvisie val je niet onder de aandachtsgroep die een sociale huurwoning nodig heeft. Dus die doelstelling die zegt dat jij in 2030 misschien eindelijk een thuis mag hebben, klinkt best onmogelijk eigenlijk, want dat is die ook. Als jij namelijk niet dakloos maar een van de geschatte 5000 bankslapers bent, dan kun je er namelijk wel op rekenen dat je in 2074 eindelijk een tijdelijk huis mag hebben in Rotterdam. Want hé, in de Woonvisie staat dat je misschien wel een van de 100 flexplekken kan bemachtigen, zodat je in plaats van bij een logeeradres op je eigen logeeradres mag wonen. Maar goed, het kan dus ook vijftig jaar duren, want we leveren er maar 100 per jaar op.

Een duurzame oplossing voor mensen die elke dag op straat slapen is niet te vinden in de Woonvisie. Bij een stad waar 4% van de woningen en 14% van de kantoren leeg staat, en de aantallen dak- en thuisloze mensen elke keer tot nieuwe hoogte stijgen, zou men toch wel denken dat ze niet zo hard zullen optreden tegen kraken. Maar helaas, niets is minder waar, want wat hebben mensen die nu een dak nodig hebben aan de plannen van 2030? Het antwoord: niet veel. Ook zijn de plannen voor 2030 flinterdun. Een ambitie en niet een doel. Maar wat zou wel helpen in Rotterdam? Als we een kraakvriendelijke stad worden. Een Rotterdam waar kraken dus wordt aangemoedigd in plaats van ontmoedigd. Een Rotterdam waar kraken doorgaat, altijd, wet of geen wet. Want voorzitter, er wordt een papieren werkelijkheid geschetst die in de praktijk allesbehalve kloppend is met de pijnlijke realiteit. Gentrificatie wordt ingezet om buurten op te waarderen, maar wat er eigenlijk tussen neus en lippen door gebeurt, is dat witheid wordt verankerd en mensen van kleur worden verstoten. Want we maken nog steeds gebruik van die rottige Rotterdamwet, een wet die is ontstaan uit angst voor migranten, angst voor mensen van kleur. Het is inmiddels langer dan twintig jaar geleden en nog steeds is de wet aanwezig in ons beleid. Een wet die haar basis vond in de etnische samenstelling van een wijk, een wet die aantoont hoe de gemeente kijkt naar mensen van kleur. Want met genoeg witte, rijke mensen is een wijk ineens wel vitaal en wel leefbaar. Gelukkig is de wet tegenwoordig wat anders verwoord, zodat het minder pijnlijk lijkt, maar zoals we eerder benoemden is de papieren werkelijkheid inderdaad een stuk mooier dan de werkelijke realiteit. Voorzitter, wat we hiermee bedoelen is dat de plannen en de ambitie van deze woonvisie karakterloos zijn. Niemand maar dan ook niemand is ermee geholpen. Mensen in de meest precaire omstandigheden niet. Mensen die al dan niet een thuis hebben niet, niemand niet. Dit moet echt anders. Wanneer doen we het nu echt voor mensen in plaats van voor het grootkapitaal? Wanneer bouwen we huizen voor mensen en niet voor winst? Wanneer wordt wonen weer gewoon wonen? Een recht in plaats van een carrière? Daarom danken we Recht op de stad en Recht op rust voor hun onvermoeibare strijd en eindeloze inzet om deze stad wel een thuis voor iedereen te maken. Vandaar dat wij ook in samenwerking met hen moties indienen die deze woonvisie eerlijker voor iedereen zullen maken. Want laten we ervoor zorgen dat Rotterdam niet alleen een thuis is voor de rijke of voor de witte, maar een thuis voor iedereen. We moeten de sociale huurvoorraad niet op peil houden, maar de sociale huurvoorraad vergroten. We moeten dak- en thuisloze mensen een thuis geven. Housing First. Want hoe kun je je focussen op je eigen zorgtraject zonder grond onder je voeten? We moeten bankslapers meer dan een logeeraadres geven over vijftig jaar. We moeten malafide huisjesmelkers geen vrij spel geven. Het is twee over twaalf geweest voorzitter. Kunnen we dan eindelijk de gemeenteraad zijn die nu een halt toeroept aan het neoliberale afbraakbeleid van het Rotterdamse woonbeleid? Als het aan Rotterdam BIJ1 ligt wel. Huizen voor mensen, niet voor winst. Mens boven markt, want wonen is een recht, geen luxe. Ik heb ook nog een heleboel moties. De eerste motie is 'Urgentieverklaring', de tweede 'Wethouder wonen medeverantwoordelijk voor het dakloosheidsbeleid', 'Ambitie beëindigen dakloosheid in 2030', de motie 'Bankslapers', de motie 'Kraken gaat door', samen geschreven met GroenLinks en mede ingediend met de Partij voor de Dieren en SP. 'Geen hotel maar Housing First in leegstaande kantoorgebouwen', 'Voorkomen dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen', 'Voorkomen ruimtelijke segregatie en te hoge woonlasten door te stoppen met passend toewijzen', en 'Sociaal-juridische ondersteuning'. Tot zover.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom heeft de volgende moties ingediend.

Motie 34. Sociaal-juridische ondersteuning

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de Woonvisie onder andere gaat over het voorkomen van het verlies van een woning;
- de gemeente Rotterdam zich heeft gecommitteerd aan het nieuwe Nationaal Actieplan Dakloosheid: "Eerst een Thuis", waarin is uitgesproken dat dakloosheid een woonprobleem is en beleid zich moet richten op het voorkomen van dakloosheid;
- huisuitzettingen een belangrijke oorzaak zijn van dakloosheid;
- dakloosheid de meest ernstige schending van het recht op wonen is;
- een huisuitzetting, indien rechtmatig niet verboden is, maar niet mag leiden tot dakloosheid;
- het aantal huisuitzettingen vanwege huurachterstanden bij corporaties verminderd is, maar huisuitzettingen om diverse redenen nog steeds gebeuren;

- de Nationale Ombudsman en Kinderombudsman in hun rapport "Wanneer de overheid niet thuis geeft" benadrukten dat er inspanningen zijn geleverd om huisuitzettingen te voorkomen, maar dat de praktijk en wetgeving niet in lijn is met mensen- en kinderrechtelijke verplichtingen en aanbevelingen heeft gedaan om hier wel aan te voldoen;
- het gebruik van tijdelijke sluitingen van woningen bij toepassing van de Wet Damocles in toenemende mate wordt gezien als een disproportioneel middel door de rechter, mede vanwege het feit dat een sluiting ook grond kan zijn voor buitengerechtelijke beëindiging van de huurovereenkomst;

overwegende dat:

- een belangrijke aanbeveling van het rapport van de Nationale Ombudsman en Kinderombudsman zich richt op de fase waarin de huisuitzetting nog kan worden voorkomen;
- het een verplichting is van de overheid om rechtsbescherming te bieden en onderdeel daarvan is dat mensen tijdig sociaal-juridische ondersteuning krijgen;
- tijdige sociaal-juridische ondersteuning voor mensen die uit huis dreigen te worden gezet een huisuitzetting nog vaker kan voorkomen;
- mensen waarbij huisuitzetting dreigt deze rechtsbescherming vaak niet krijgen, getuige het groot aantal huurovereenkomsten die bij verstek worden beëindigd en op basis van onderzoek;
- een huisuitzetting voor mensen een traumatische ervaring is die hen dikwijls veel grotere problemen kan brengen;
- de gemeente uiteindelijk geconfronteerd wordt met deze problemen en veel geld en tijd kwijt is om deze mensen te helpen;

verzoekt het college (in lijn met het rapport van de Nationale Ombudsman en Kinderombudsman):

- sociaal-juridische ondersteuning voor mensen die dreigen uit huis te worden gezet beschikbaar te stellen, teneinde huisuitzettingen nog meer te voorkomen;
- de effecten hiervan regelmatig te monitoren, met name op het voorkomen van dakloosheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T.S.J. Coşkun en R.T.J. van der Velden

Motie 35. Voorkom ruimtelijke segregatie en te hoge woonlasten door te stoppen met Passend Toewijzen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- het Passend Toewijzen bedoeld was als instrument om de uitgaven aan huurtoeslag te beperken en dit argument met de Wet vereenvoudiging huurtoeslag vervalt, omdat er dan ook huurtoeslag toegekend kan worden aan huurders van sociale huurwoningen boven de aftoppingsgrenzen en aan huurders van vrijesectorhuurwoningen;
- het Passend Toewijzen ertoe leidt dat woningzoekenden die uitstromen vanuit zorginstellingen, voormalig dakloze mensen, statushouders en andere urgent woningzoekenden met een relatief laag inkomen meestal aangewezen zijn op woningen met lage maximale WWS-huren, vaak in minder populaire buurten en wijken;
- dit leidt tot ongewenste ruimtelijke segregatie in de stad en negatieve beeldvorming over buurten en wijken;
- het Passend Toewijzen ertoe leidt dat huishoudens uit alle inkomenscategorieën al bij aanvang van het huurcontract een (veel) groter deel van hun netto-inkomen betalen aan woonlasten dan de 30% die door het Nibud als verantwoord wordt beschouwd;

overwegende dat:

- zowel op landelijk als lokaal niveau steeds meer getwijfeld wordt over het nut en de noodzaak van het Passend Toewijzen van sociale huurwoningen, omdat de inkomensstoets bij verhuring een momentopname is en dit inkomen alweer snel hoger of lager kan worden;
- Rotterdam streeft naar diverse en gemengde wijken;

- deze wijken vanzelf ontstaan wanneer woningzoekenden uit de diverse inkomensgroepen meer keuze hebben qua huursegment;
- verdringing kan worden tegengegaan door in het woonruimteverdelingsmodel te werken met voorrangsregels naar inkomenshoogte, waarbij de laagste inkomens altijd voorrang krijgen op hogere inkomens;
- woningzoekenden uit alle inkomensgroepen zo – bij voldoende aanbod – de mogelijkheid krijgen om een woning te zoeken die bij hun individuele financiële situatie past;

verzoekt daarom het college:

- met de Rotterdamse corporaties in gesprek te gaan om hen ertoe te bewegen woningen met hogere maximale WWS-huren dan (net boven) de aftoppingsgrenzen van € 650,43 (een- en tweepersoonshuishoudens) en € 697,07 (drie- en meerpersoonshuishoudens) toegankelijk te maken voor woningzoekenden die uitstromen vanuit zorginstellingen, voormalig dakloze mensen, statushouders en andere urgent woningzoekenden met een relatief laag inkomen door de huurprijs af te toppen. Dit geldt vooral voor de wat duurdere sociale huurwoningen in populaire wijken;
- in Q2 2025 terug te koppelen naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom en T.J. Vonk

Motie 36. Voorkomen dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam met de nieuwe woonvisie een koers tot 2040 uitzet en drie heldere ambities neerzet die een koerswijziging vragen van het huidige woonbeleid;
- de gemeente zich heeft gecommitteerd aan het nieuwe Nationaal Actieplan Dakloosheid "Eerst een Thuis", waarin is uitgesproken dat dakloosheid een woonprobleem is en beleid zich moet richten op het voorkomen van dakloosheid;
- huisuitzettingen een belangrijke oorzaak zijn van dakloosheid;
- het aantal huisuitzettingen vanwege huurachterstanden bij corporaties verminderd is, maar huisuitzettingen om diverse redenen nog steeds gebeuren;
- dakloosheid de meest ernstige schending van het recht op wonen is;
- een huisuitzetting, indien rechtmatig, niet verboden is, maar niet mag leiden tot dakloosheid;
- huisuitzettingen in de gemeente Rotterdam alsnog een belangrijke aanleiding zijn voor dakloosheid en zeer precair wonen;

overwegende dat:

- de Nationale Ombudsman en Kinderombudsman constateerden in hun rapport "Wanneer de overheid niet thuis geeft" dat er inspanningen zijn geleverd om huisuitzettingen te voorkomen, maar de praktijk en wetgeving niet in lijn is met mensen- en kinderrechtelijke verplichtingen en aanbevelingen heeft gedaan om hier wel aan te voldoen;
- de Woonvisie onvoldoende concrete maatregelen bevat om aan deze verplichtingen te voldoen;
- huisuitzettingen uitsluitend tot negatieve uitkomsten voor bewoners en de gemeente leiden: bewoners verliezen hun basis, terwijl uiteindelijk de gemeente meer geld kwijt zal zijn aan de onvermijdelijke zorg die deze mensen uiteindelijk nodig zullen hebben vanwege het gebrek aan huisvesting;
- uit onderzoek blijkt dat radicale oplossingen, zoals een verbod op huisuitzettingen, zoals mogelijk was ten tijde van de coronacrisis, niet hebben geleid tot voorbeelden waarbij huurders om die reden de huur niet meer zouden betalen;

verzoekt het college (in lijn met het rapport van de Nationale Ombudsman en Kinderombudsman):

- meer concrete maatregelen te treffen om huisuitzettingen in alle vormen, vanwege huurachterstanden, overlast en vanwege tijdelijke sluiting van woningen door toepassing van de Wet Damocles, te voorkomen;
- sociaal-juridische ondersteuning voor bewoners die mogelijk uit huis worden gezet te garanderen;

- indien een huisuitzetting onvermijdelijk is voor fatsoenlijke passende alternatieve huisvesting te zorgen voor mensen die uit hun huis worden gezet;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

Motie 37. Geen hotels maar Housing First in leegstaande kantoorgebouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- het aantal leegstaande kantoorgebouwen in Rotterdam steeds meer toeneemt;
- het aantal zichtbare en onzichtbare dakloze mensen in Rotterdam per dag toeneemt;

overwegende dat:

- de leegstaande kantoorgebouwen steeds vaker een andere bestemming krijgen, zoals gebouw de Maas dat een Van der Valk Hotel wordt;
- er de laatste jaren al veel hotels zijn bijgebouwd in de binnenstad;
- er veel behoefte is aan zelfstandige huisvesting voor dakloze mensen;
- ook de gemeente Rotterdam volgens het Nationaal Actieplan Dakloosheid in 2030 dakloosheid in de stad uitgebannen moet hebben;
- er de komende jaren niet of nauwelijks sociale huurwoningen bijgebouwd zullen worden om aan de grote vraag van woningzoekenden te voldoen;
- de leegstaande kantoorgebouwen bij uitstek geschikt zijn voor de transformatie naar Housing First woningcomplexen;

verzoekt het college:

- zich in te spannen om zoveel mogelijk leegstaande kantoorgebouwen en andere geschikte panden te transformeren naar Housing First-woningcomplexen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, A. Kockelkoren, R.T.J. van der Velden, I. Elfilali en G.J. Engberts

Motie 38. Kraken gaat door

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- wonen een recht is en iedereen recht heeft op een dak boven zijn hoofd;
- uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van 2023 blijkt dat in Rotterdam 4% van de woningen leeg staat, evenals 14% van de kantoren;

overwegende dat:

- we eigendomsrecht niet boven woonrecht zouden moeten plaatsen;
- kraken als sinds jaar en dag er voor zorgt dat mensen voor kortere of langere tijd onderdak kunnen vinden in een anders leegstaand pand;
- kraken in Rotterdam nu en in het verleden ervoor heeft gezorgd dat mensen onderdak hadden en dat er allerlei bijzondere initiatieven konden floreren, zoals Het Poortgebouw en Het Schieblock;

verzoekt het college:

- Rotterdam uit te roepen tot kraakvriendelijke stad;
- hieraan de conclusie te verbinden dat het ontruimen van kraakpanden de laagste prioriteit heeft als het gaat om de inzet van schaarse politiecapaciteit;
- met grote terughoudendheid om te gaan met ontruiming van kraakpanden;

- de burgemeester de opdracht te geven zich binnen de driehoek in te zetten voor grote terughoudendheid wat betreft het ontruimen van kraakpanden;
- richting het kabinet te lobbyen voor de afschaffing van het kraakverbod;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, A. Kockelkoren, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

Motie 39. Bankslapers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- het voorkomen en uitbannen van dakloosheid een uitgangspunt is in de Woonvisie;
- bankslapers terecht worden genoemd als een specifieke doelgroep in de Woonvisie;
- het Nationaal Actieplan Dakloosheid de ETHOS Light-definitie van dakloosheid hanteert en deze ook wordt genoemd in het actieplan dakloosheid van de gemeente Rotterdam;
- bankslapers dus formeel onder de definitie van dakloosheid valt en als zodanig moet worden voorkomen en uitgebannen;
- op dit moment zo'n 1400 bankslapers een gemeentelijk briefadres hebben met daarbij ondersteuning vanuit het wijkteam of vanuit ambulante ggz-ondersteuning en het daadwerkelijk aantal bankslapers in de gemeente vele malen hoger is, het aantal van 5000 wordt genoemd in de Woonvisie, wat een schatting is;
- uit tellingen gedaan met de ETHOS Light-definitie en telmethode in Nederland en België het beeld naar voren komt dat bankslapers een substantieel deel uitmaken van de daklozen populatie en er onder hen relatief veel jongeren, vrouwen en kinderen zijn;

overwegende dat:

- de meeste bankslapers geen (of weinig) zorgvraag hebben;
- de voorgestelde 100 flexwoningen voor bankslapers onvoldoende is qua aantal en juist voor mensen in kwetsbare situaties ongeschikt zijn;
- bankslapers, net als alle andere dakloze mensen, zijn bij stabiele, fatsoenlijke huisvesting en flexwoningen nooit een structurele oplossing kunnen zijn;
- het aantal bankslapers, hun profielkenmerken en woonbehoeften in kaart worden gebracht met een ETHOS Light-telling;

draagt het college van burgemeester en wethouders op:

- het aantal betaalbare en passende woningen als structurele oplossing voor bankslapers substantieel te verhogen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T.S.J. Coşkun, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

Motie 40. Ambitie beëindigen dakloosheid in 2030

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam met de nieuwe woonvisie een koers tot 2040 uitzet en drie heldere ambities neerzet die om een koerswijziging vragen van het huidige woonbeleid;
- het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis, in 2022 is gelanceerd en daarin is uitgesproken dat dakloosheid een woonprobleem is;
- beleid zich moet richten op een shift van opvang naar wonen;
- de ambitie van het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis is om dakloosheid uit te bannen in 2030;

- de Gemeente Rotterdam, middels de wethouder Zorg, het actieplan dakloosheid "Op weg naar herstel en een thuis", heeft gelanceerd;
- het voorkomen en uitbannen van dakloosheid ook een uitgangspunt is van de Woonvisie;

overwegende dat:

- het plan van de wethouder Zorg niet expliciet ten doel heeft dakloosheid uit te bannen in 2030, mede vanwege het feit dat er een tekort aan woningen is en de Wethouder Zorg geen bevoegdheden heeft aangaande het aantal betaalbare passende woningen dat gerealiseerd zou moeten worden;
- de wethouder Bouwen en Wonen hiervoor verantwoordelijkheid draagt;
- de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en uitbannen van dakloosheid derhalve ook bij de wethouder Bouwen en Wonen ligt;
- in de Woonvisie duidelijke ambities over het voorkomen en uitbannen van dakloosheid ontbreken;

verzoekt het college (in lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis):

- de ambitie om dakloosheid uit te bannen voor 2030 een doelstelling te maken van de Woonvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

Motie 41. Wethouder Wonen (mede-)verantwoordelijk voor Dakloosheidsbeleid

"De Gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de nieuwe woonvisie toekomstbestendigheid beoogt met een koers tot 2040 met concrete maatregelen voor de komende vijf jaar;
- het Nationaal Actieplan Dakloosheid: "Eerst een Thuis", in 2022 is gelanceerd en daarin is uitgesproken dat dakloosheid een woonprobleem is;
- beleid zich derhalve moet richten op een shift van opvang naar wonen en nadruk moet liggen op het voorkomen van dakloosheid;
- het Nationaal Actieplan Dakloosheid 2030 een integraal actieplan is, ondertekend door de staatssecretarissen van Volkshuisvesting, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en armoedebestrijding;
- het Rotterdamse plan van aanpak dakloosheid: "Op weg naar herstel en een thuis", deze uitgangspunten overneemt;
- de concept woonvisie het voorkomen en uitbannen van dakloosheid als een van de uitgangspunten noemt;
- dakloosheid de meest ernstige schending is van het recht op huisvesting en – eenmaal dakloos – alle rechten onder druk staan;

overwegende dat:

- de conceptwoonvisie weliswaar voorkomen en uitbannen van dakloosheid als uitgangspunt heeft, maar dit nergens in de Woonvisie is uitgewerkt;
- hiermee lijkt te worden gesuggereerd dat het weliswaar een uitgangspunt is voor de Woonvisie, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid en uitwerking ervan bij de wethouder Zorg en diens plan van aanpak dakloosheid ligt;
- de wethouder Zorg derhalve verantwoordelijk is voor de aanpak van dakloosheid, maar juist op het terrein van Wonen geen bevoegdheden heeft;
- deze beperking ook zichtbaar is in het Rotterdamse plan van aanpak dakloosheid: "Op weg naar herstel en een thuis";
- het Rotterdamse plan van aanpak dakloosheid zich dan ook primair richt op dakloze mensen met een expliciete zorgvraag;
- een groeiend aantal mensen dakloos raakt zonder dat ze een expliciete zorgvraag hebben;
- een eigen leefruimte eerste levensbehoefte is voor alle (dakloze) mensen, of ze zorg nodig hebben of niet;

verzoekt het college (in lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis):

- de wethouder Bouwen en Wonen (mede)verantwoordelijk te maken voor de aanpak van dakloosheid in Rotterdam;
- het voorkomen en uitbannen van dakloosheid als doelstellingen op te nemen in de Woonvisie, in de geïntegreerde lange termijn bouwstrategie en in het woonbeleid en voortvloeiende interventies;
- het uitgangspunt "voorkomen en uitbannen van dakloosheid" expliciet uit te werken waarmee de rol en verantwoordelijkheid van de wethouder Bouwen en Wonen zichtbaar wordt en de gemeenteraad het beleid en de uitkomsten van dit beleid beter kan monitoren op het voorkomen en uitbannen van dakloosheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden, I. Elfilali en G.J. Engberts

Motie 42. Urgentieverklaringen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 14 maart 2024, agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- het voorkomen en uitbannen van dakloosheid een uitgangspunt is van de Woonvisie;
- het Nationaal Actieplan Dakloosheid "Eerst een Thuis", in 2022 is gelanceerd en daarin is uitgesproken dat dakloosheid een woonprobleem is, beleid zich moet richten op een shift van opvang naar wonen en nadruk moet liggen op het voorkomen van dakloosheid;
- dakloosheid de meest extreme schending is van het recht op huisvesting;
- het voorkomen en uitbannen van dakloosheid dan ook terecht uitgangspunt is van de Woonvisie;
- het Rotterdamse plan van aanpak dakloosheid: "Op weg naar herstel en een thuis", ten doel heeft dakloosheid te voorkomen en, indien dat niet mogelijk is, de tijd in de opvang zo kort mogelijk te houden door uitstroom naar huisvesting te bevorderen;
- de wethouder Zorg verantwoordelijk is voor de aanpak van dakloosheid, maar juist op het terrein van Wonen geen bevoegdheden heeft;
- de wethouder Bouwen en Wonen verantwoordelijk is voor de huisvestingsverordening waarin urgentieverklaringen worden geregeld;

overwegende dat:

- het aantal dakloze mensen in de maatschappelijke opvang de capaciteit onder druk zet en er momenten zijn dat er onvoldoende plekken zijn, mede vanwege het gebrek aan uitstroom;
- het aantal dakloze mensen buiten de opvang, in leefsituaties die gelijk staan aan dakloosheid volgens de ETHOS Light-definitie, zoals bewoning vakantieparken, bankslapers en opvang voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties en andere onconventionele vormen van (tijdelijk) wonen, alleen maar stijgt;
- de ambitie in de Woonvisie met betrekking tot het aantal woningen dat beschikbaar is voor mensen die dakloos zijn, dan wel dreigen te worden, onvoldoende is;
- daarmee niet alle middelen worden benut om ervoor te zorgen dat mensen die in een situatie van (dreigende) dakloosheid zitten zo snel mogelijk betaalbare en passende huisvesting krijgen;
- urgentieverklaringen een belangrijk middel zijn waarmee de gemeente op korte termijn kan sturen wie voorrang krijgt bij schaarse betaalbare en passende huisvesting en daarmee kan bijdragen aan het voorkomen en uitbannen van dakloosheid;

verzoekt het college (in lijn met haar eigen uitgangspunten om dakloosheid te voorkomen en uit te bannen):

- de ambitie van de Woonvisie aangaande urgentieverklaringen dusdanig aan te passen dat alle mensen met acute dreiging van dakloosheid en mensen die dakloos zijn volgens de ETHOS Light-definitie een urgentieverklaring krijgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T.S.J. Coşkun en A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, de totstandkoming van deze woonvisie is mooi, met participatie, en vanuit Volt herkennen we ons ook in de vier pijlers, maar alles staat of valt met hoe de Woonvisie wordt geïmplementeerd, want anders is het een papieren lege huls. En laten we inderdaad eerlijk zijn, de wooncrisis is een gevolg geweest van politieke en beleidsmatige keuzes. En nu hebben we de kans om de juiste keuzes te maken en dat begint voor ons met het erkennen dat wonen een grondrecht is voor iedereen. En ik leg de nadruk op: voor iedereen. Er zijn te lang goede oplossingen vooruitgeschoven, en deze visie is ook wat ons betreft niet ambitieus genoeg. Want zinnen als 'we streven ernaar de absolute omvang van sociale huurwoningen minimaal stabiel te houden', is natuurlijk gewoon een beetje slappe hap. Ernaar streven, minimaal stabiel. Of als het gaat om EU-migranten, het constateren dat deze groep helaas soms te maken heeft met misstanden. Ja hallo, dat kan toch gewoon niet. Dus dit geeft ook wat ons betreft aan dat deze visie niet zorgt voor kwetsbare groepen zoals daklozen, zoals EU-migranten, zoals mensen die afhankelijk zijn van betaalbaar wonen. En wanneer gaat de gemeente, of eigenlijk dit college nu eens zijn verantwoordelijkheid pakken als het gaat om slechte woonomstandigheden? En wanneer wordt wonen inderdaad een grondrecht in Rotterdam voor iedereen? Wat we ook missen is eigenlijk het gegeven van woonwelzijn. Deze term staat niet in de Woonvisie, maar is wel heel belangrijk. Dan gaat het over groen in je wijk, het gaat over isoleren, het gaat over hittebestendigheid van woningen, maar het gaat ook met name om die sociale cohesie, die zo belangrijk is. Wij vonden de brief van de wijkraad van Vreewijk wat dat betreft heel mooi verwoorden hoe je die sociale cohesie moet behouden en bewaken. Ik ben dan ook heel erg benieuwd naar de reactie van de wethouder op deze brief. Ik heb helaas niet heel veel tijd, dus ik ga eigenlijk gelijk over naar een aantal moties en ik wil hierbij ook zeggen dat wij alle moties van partijen steunen en mee tekenen die bijdragen aan het tegengaan van de wooncrisis. Allereerst een motie die gaat over de creatieve denkkraft in onze stad. Er zijn ontzettend veel ontwerpers, architecten, andere groepen die creatief kunnen meedenken en die ook verfrissende ideeën hebben. Wij stellen voor om deze groep te betrekken bij de tweejarige voortgangsrapportage van de Woonvisie. Dus allereerst een motie 'Creatieve denkkraft actief betrekken'. Dan zijn we ontzettend blij dat er aandacht is in de Woonvisie voor coöperatief wonen en we zien dat ook als een mogelijke oplossing voor een wooncrisis voor groepen mensen. Nu zijn we natuurlijk een Europese partij en we hebben geconstateerd dat banken het lastig vinden om creatieve woonvormen zoals coöperatief wonen te financieren. En we begrijpen dat banken dan met name ook tegen Europese regels aanlopen als het gaat om de bankenstabiliteit. Als dat zo is, zouden wij het een goed idee vinden als Rotterdam met het rijk gaat kijken hoe dat zit, met banken in gesprek gaat en vervolgens ook dit Europees gaat aankaarten of in ieder geval gaat onderzoeken waar de ruimte zit. En we zien als momentum nu eigenlijk een heel goed moment, met straks een nieuw Europees parlement en een nieuwe Europese commissie, dus ik dien zo een motie in die gaat over samen met het rijk in gesprek gaan in Europa. Maar daarnaast zien we ook dat er wel voorbeelden zijn van het financieren van coöperatieve woonvormen. Dus het feit dat onze banken tegen Europese regels aanlopen is interessant, maar er zijn ook mooie voorbeelden in Zürich en Berlijn, dus in een andere motie stellen wij voor even naar deze steden te gaan kijken en te gaan kijken wat wij kunnen leren van hun financieringsmogelijkheden.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 43. Creatieve denkkraft actief betrekken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- we ons in een wooncrisis bevinden;
- de Nederlandse overheid, net als andere regeringen in Europa, krachtige maatregelen moet nemen om de situatie om te keren. Zo niet, dan blijft de wooncrisis intensiveren en worden bestaande ongelijkheden, uitsluiting en segregatie groter¹;
- de collectieve verfrissende en creatieve denkkraft van ontwikkelaars, architecten en (industriële)ontwerpers van groot belang is;
- innovatieve oplossingen nodig zijn om de wooncrisis aan te pakken;

overwegende dat:

- het motiveren van ontwikkelaars, (industriële)ontwerpers en architecten als sparringpartner voor de politiek en beleidsmakers positief is voor verandering²;
- de gemeente Rotterdam een actieve rol moet oppakken en intensief moet samenwerken met dit soort partners en denkers;
- het cruciaal is om huisvestingsbeleid, -ontwerp en burgerparticipatie op elkaar af te stemmen als strategie om de wooncrisis veroorzaakt door falend woonbeleid te beëindigen;

verzoekt het college:

- voorafgaand aan de tweejarige voortgangsrapportage van de Woonvisie in te zetten op het actief betrekken van de creatieve denkkraft in de stad;
- zich samen met hen te buigen over de voortgang van de doelstellingen uit de Woonvisie;
- hun visie mee te nemen in elke volgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

¹<https://www.coe.int/ca/web/commissioner/-/the-right-to-affordable-housing-europe-s-neglected-duty>

²<https://journals.open.tudelft.nl/footprint/article/view/3829>

Motie 44. Zürich en Berlijn coöperatief lekker bezig

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- we in een wooncrisis zitten;
- coöperatief wonen een innovatieve woonvorm is waarbij meerdere mensen samen eigenaar zijn van het pand;
- innovatieve vormen van coöperatief wonen nu nog lastig gefinancierd worden;

overwegende dat:

- coöperatief wonen de laatste jaren steeds meer aandacht krijgt als een van de oplossingen van de wooncrisis;
- coöperatief wonen veel voorkomt in andere Europese landen, zoals in Zwitserland, Oostenrijk en Duitsland;
- ongeveer 10% van de woonvoorraad in Berlijn coöperatieve woonvormen betreffen;
- in Zurich dit zelfs 20- 30% is;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met collega's uit Berlijn en Zürich om te achterhalen welke (financierings)structuren zij geïmplementeerd hebben voor de realisatie van coöperatieve woonvormen;
- daarbij te onderzoeken welke lessen omtrent coöperatieve woonvormen door de gemeente Rotterdam getrokken kunnen worden uit de aanpak in zowel Zürich als Berlijn;
- deze lessen te bundelen, terug te koppelen aan de Rotterdamse gemeenteraad en hierbij te laten weten hoe deze lessen in de praktijk in Rotterdam ingezet zouden kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

Motie 45. Rijk en gemeente samen kletsen met de nieuwe Europese commissie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- we ons in een woningcrisis bevinden;
- coöperatief wonen de laatste jaren steeds meer aandacht krijgt als één van de oplossingen van de wooncrisis;
- Nederlandse banken terughoudend zijn in de financiering van coöperatieve woonvormen;

overwegende dat:

- Nederlandse banken terughoudend zijn in het financieren van coöperatieve woonvormen, onder andere omdat ze dit risicovol vinden;
- banken daarnaast tegen Europese regelgeving lijken aan te lopen, waarbij Europese regels de stabiliteit van banken moeten waarborgen;
- coöperatieve woonvormen in landen zoals Zwitserland en Duitsland, en in steden zoals Berlijn en Zürich, een aanzienlijk gedeelte van de woningvoorraad vormen en financiering dus wel mogelijk lijkt;
- er dit jaar, doordat de Europese Parlementsverkiezingen zijn, een nieuw Europees parlement wordt geïnstalleerd en daarna een nieuwe Europese Commissie;
- dit ruimte biedt om de Europese Commissie belangrijke aandachtspunten mee te geven rondom Europese regelgeving, zoals de financiering van coöperatieve woonvormen;

verzoekt het college:

- om samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in gesprek te gaan met banken en samen te kijken waar de ruimte zit in de Europese bankenregels om coöperatieve woonvormen te financieren;
- er bij het rijk voor te pleiten om de resultaten van deze gesprekken te gebruiken om op EU niveau, aandacht te vragen voor coöperatieve woonvormen en de financiering daarvan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer De Haan nog wellicht, ja?

De heer DE HAAN (d66). Voorzitter, na een lange periode van spreken over, zo ongeveer al sinds deze gemeenteraad eind maart 2022 aantrad en via een motie van collega Segers-Hoogendoorn, het is al vaker genoemd, besloot om te komen tot een woonakkoord, keek deze nieuwe woonvisie over onze schouders mee. Immers, die tien uitgangspunten die we in gezamenlijkheid en in unanimitéit, nou ja bijna, minus één, wisten te formuleren, zouden ook bouwstenen vormen voor deze nieuwe woonvisie. Want die oude, daar waren we eigenlijk met zijn allen wel even mee klaar. De collega's van DENK hadden in de vorige periode al bepleit om hem in de shredder te stoppen. Bij D66 bepleitten we iets keuriger in ons verkiezingsprogramma om tot een nieuwe te komen. En vanuit Den Haag hoorden we van onze Rotterdamse minister Hugo de Jonge ook weer een begrip als volkshuisvesting. Die hadden we al een tijdje niet meer gehoord. En de route ernaartoe was er wel eentje van leren, ons licht opdoen als raad. Een periode van pacificatie, een mooie en deels ook christendemocratische term van meer dan honderd jaar oud, waar wij als vrijzinnig liberalen toch een beetje de voorganger van D66, ook zo onze rol in hadden. Waar wij de onderlinge verschillen misschien wat minder uitspraken en uitspeelden, juist ook om met elkaar in gezamenlijkheid te vinden waar we het met elkaar over eens zijn, waar we elkaar vinden. Bijvoorbeeld over het belang van de bestaande voorraad of het beter benutten daarvan. Over geen plek voor racisme en discriminatie op de woningmarkt, over het belang van goed huren en verhuren. Een woonvisie is immers meer dan alleen bouwen, bouwen, bouwen. En dat we nu in deze laatste ronde voordat we over deze woonvisie gaan stemmen ook nog een keer met elkaar in debat gaan met daarbij ook een flink aantal moties, zelfs ingediend vanuit de stad, was voor mij ook niet zo vreemd. Die pacificatie is misschien nu eventjes voorbij. Iedereen probeert en wil vanuit diens eigen achtergrond en overtuiging via motie of amendement daar nog punten op maken, accenten leggen. Inclusief D66 Rotterdam met bij deze woonvisie één motie voor een raad van woningzoekenden. Maar dat doet wat D66 Rotterdam betreft er niet aan af dat er wat ons betreft een mooie woonvisie ligt waarin er niet alleen een goed en degelijk traject hiernaartoe is afgelegd, waarbij er fors input is geleverd vanuit de stad, zie ook de participatieparagraaf, waarbij er levendig over is

gediscussieerd tot op het allerlaatste moment. Vorige week zaten we met een aantal collega's nog bijvoorbeeld in het Keilepand te luisteren. En met een woonvisie waarin we denk ik ook eerlijk zijn over de uitdagingen die er liggen en waar we ook erkennen dat er tekorten zijn. Ook dat is wat mij betreft winst. Zeker als ik terugdenk aan de vorige woonvisie en de vorige raadsperiode hierover. Wellicht dat die winst de pacificatie toch nog enigszins overleeft. Ik ben hoopvol gestemd. En dat de Woonvisie niet naar ieders tevredenheid is, dat snap ik ook. We hebben daar ook in de opmaat hiernaartoe de nodige discussies en debatten in de commissie over gevoerd. En een aantal partijen hebben in opmaat hiernaartoe ook al luid en duidelijk hierover verkondigd en die zijn duidelijk over hun uiteindelijke standpunt over deze woonvisie. Helder.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Een vraag aan de heer De Haan. Bent u tevreden met hoe de sociale voorraad zich ontwikkelt?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ik ben blij dat de sociale voorraad op peil wordt gehouden, dat we daarvoor in deze woonvisie pleiten. Ik ben ook blij met het belang voor het middensegment, ook voor een grote groep woningzoekenden in deze stad.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Hoe houdt u die dan op peil? Want hij daalt toch?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Hij daalt op dit moment, maar volgens mij hebben we ook in de Woonvisie de ambitie neergelegd om die op peil te houden en ben ik ook benieuwd hoe we dat in de komende periode gaan uitvoeren.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat is precies mijn zorg. Hoe dan?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ik heb in ieder geval ook hoop op de landelijke maatregelen, de landelijke Wet betaalbare huur, waar wij groot voorstander van zijn. Maar zoals het ook met een visie gaat, gaat het ook hoe het de komende periode wordt uitgevoerd.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). De hoop op landelijk is natuurlijk heel erg fijn, maar ik begrijp eigenlijk niet zo goed waarom u dan niet gewoon de motie die wij hebben ingediend ook mede steunt om het aanbod van de corporaties te omarmen, om op die manier ervoor te zorgen dat op de kortst mogelijke termijn we die tekorten inlopen.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Volgens mij ben ik ook voor om de corporaties ook daarin te steunen. Dat heb ik ook eerder zo in het eerdere korte debatje met mevrouw Kockelkoren gevraagd, hoe het dan kan dat ook de corporaties in de afgelopen periode, waarin de voorraad die gebouwd moest worden eigenlijk best lastig gehaald wordt. Ondanks dat er dubbele planvoorraad is.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat is geen antwoord op mijn vraag. Ik vroeg, de corporaties hebben een aanbod gedaan om meer toe te voegen zodat we ook die daling, dat verdampen van die particuliere

sector ook kunnen counteren. Mijn vraag is om met ons ook mogelijk te maken dat dat gebeurt. Want nu wordt het de hele tijd op slot gezet.

De heer DE HAAN (d66). Ik bestrijd dat het op slot wordt gezet. Volgens mij wordt er echt actief en goed ook, en dat blijkt ook uit deze woonvisie, aan meegewerkt. Alleen zie ik het in de praktijk ook in de afgelopen periode helaas vanuit de corporaties ook niet overal gerealiseerd worden.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Nee, dat is gewoon niet waar. De afspraak is het Meer Evenwicht-scenario; als we voor het referentiescenario zouden kiezen zouden we dat wel voor elkaar krijgen. Er staat inderdaad in de prestatieafspraken minimaal. Dat staat ook in de doorbouwdeal, maar boter bij de vis. Dan gaan we ook afspreken met elkaar dat het gesprek gevoerd gaat worden met de corporaties over dat grotere aanbod om sociaal toe te voegen. En dan niet nu gaan zitten afwachten.

De VOORZITTER. De heer De Haan. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Toch een vraag van mij even naar het begin. U zei: ik ben blij dat het aandeel sociaal op peil blijft met deze woonvisie. Maar in de Woonvisie staat: de ambitie is om het absolute aantal in stand te houden in een groeiende stad. Met andere woorden, in de visie staat: we accepteren dat het aandeel sociaal in procenten daalt. Dat is het uitgangspunt van de visie. Bent u dat met me eens?

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Het klopt dat het percentage daalt, maar in absolute aantallen gelijk blijft. En ik zie dat er ook andere groepen in de stad zijn, ook middengroepen, waar ook behoefte is aan woningen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Sorry, gewoon niet waar. Het aantal sociale woningen daalt ook in absolute zin op dit moment. Er ligt een aanbod van de corporaties om er iets aan te doen. Ik krijg niet eens meer een antwoord op die vraag van boter bij de vis. Ik kan eigenlijk niet anders concluderen dan dat D66 zich inderdaad laat gijzelen door de VVD. Dat is de enige partij die ertegen is.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dat is onzin en ik heb ook al eerder in het debat aangegeven waarom ik dat onzin vind.

De heer ENGBERTS (pvda). Maar voorzitter, geef dan antwoord op mijn vorige vraag. Want dan bent u stil als ik zeg: laten we dat aanbod van die corporaties dan overnemen. Dan krijg ik niets.

De heer DE HAAN (d66). Ik heb gezegd dat ik graag daar ook mee in gesprek ga en dat ik dat ook belangrijk vind. Ik zet daarbij gelijk de kanttekening dat ik ook wel zie in de afgelopen periode dat het ook lastig is gebleken voor de corporaties om uiteindelijk die aantallen te realiseren. Dus daar zit ook een vraag bij hoe je dat ook in combinatie met de corporaties gaat realiseren. Ook wat u de hele tijd zegt, dat aanbod ligt er. Dat ligt er al een hele tijd. Dan zeg ik: dat is prima, maar dan snap ik niet als het aanbod er ligt hoe het in de afgelopen periode niet is gerealiseerd.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Daar wil ik wel een antwoord op geven. Het aanbod wordt steeds afgewezen door het college. Daarom. En als we nu het aanbod overnemen en zeggen: oké, we gaan met elkaar kijken naar dat toevoegen van meer sociale huurwoningen en u bent erin mee, fijn, want dan kunnen we ook inlopen wat we aan achterstand hebben opgelopen. Met dit beleid dat u nu voorstaat gaan we die achterstand niet inlopen en daalt over een aantal jaren op rij gewoon die sociale sector. En u moet daar ook eerlijk over zijn. Dat we in 2040 met heel veel inspanningen, die ik ook

helemaal niet zie, want er zit geen enkel plan achter, misschien dan weer een beetje op die 50% zitten, wie weet. Ik wil daar gewoon veel concretere afspraken over maken. Dat kan met de corporaties. Zij hebben daar een voorstel voor gedaan. U kunt gewoon met onze motie mee, essentieel.

De VOORZITTER. Volgens mij gaat u zich nu herhalen.

De heer DE HAAN (d66). Nee, dat is goed, dan doe ik nog een laatste. Tegelijk betwist ik ook dat dat gesprek niet plaatsvindt tussen het college en de corporaties, tussen de wethouder en de corporaties. En dat er ook geprobeerd wordt er ook in die prestatieafspraken afspraken over te maken.

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u wel voorzitter. Ik wil de leden er alleen aan helpen herinneren dat we een Doorbouwakkoord hebben gesloten waar ook de woningcorporaties aan boord zitten. Ik snap dat dat natuurlijk niet voldoende is voor de heer Engberts en dat hij een motie heeft liggen, maar we doen er echt wel iets aan.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel ook mevrouw Bruin voor die toevoeging. Tegelijkertijd, en dat zijn mijn laatste woorden, koester ik ook wel het compromis dat ik zie, een compromis waar we vanuit het Woonakkoord bouwstenen aan meegeven, waarin we de verschillende kleuren en geluiden proberen te bundelen en waar ik tevreden ben met hoe dat hier zijn vorm heeft gekregen. Langs die lijn beoordeel ik en beoordeelt mijn partij deze woonvisie, beoordelen we ook de vele moties die hierover vandaag zijn ingediend en straks nog zullen worden ingediend. Maar ik hoop ook dat de andere partijen die hun weging nog moeten maken wellicht eenzelfde koestering ervaren en daar misschien ook hun finale oordeel op willen vormen. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 46. Luister ook naar de zwijgende meerderheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- we in een wooncrisis verkeren, waarbij het toevoegen van extra woonruimten onze grootste uitdaging is;
- de gemeenteraad met het vaststellen van het Rotterdams Woonakkoord (bb no) oproept om naast nieuwbouw ook de bestaande bouw van onze stad beter te benutten;
- bij verschillende RO-plannen, bijvoorbeeld bij de Oostflank, het lokale debat gedomineerd wordt door huidige bewoners van onze stad;
- woningzoekenden veelal geen onderdeel uitmaken van participatietrajecten in onze stad;

overwegende dat:

- er vaak een zwijgende meerderheid is voor het toevoegen van nieuwe woonruimten in onze stad;
- met de Derde wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2021 beoogd wordt om de bestaande bouw beter te benutten;
- dit voorstel van het college illustratief is voor andere RO-plannen van onze stad waarbij vooral de bezwaren van bestaande bewoners worden gehoord;
- het geluid van de woningzoekende minstens zo hard gehoord dient te worden als het geluid van huidige bewoners die mogelijk hinder ondervinden;
- het perspectief van de woningzoekenden nog onvoldoende terugkomt in het lokale debat wanneer er concrete plannen voor liggen om extra woonruimten toe te voegen;

verzoekt het college:

- de stem van de woningzoekenden beter terug te laten komen in toekomstige RO-plannen en hierbij het oprichten van een Rotterdamse raad van woningzoekenden in overweging te nemen;

- in toekomstige RO-plannen de woningzoekenden nadrukkelijker een onderdeel laten zijn van de participatietrajecten;
- hierover eind 2024 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wenst nog iemand het woord? Ja, mijnheer Segers-Hoogendoorn. U wilt wachten, oké, de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik hoor de magen knorren van mijn mederaadsleden, dus ik zal niet zo'n hoorcollege geven als de VVD. Want na dat hoorcollege, kon ik ook echt niet meer, ik was doodop. Maar goed voorzitter, ik zal de mening van de Partij voor de Dieren geven. Deze woonvisie vinden wij niet voldoen. Het college kiest er niet voor om radicaal te breken met het oude afbraakbeleid van betaalbare huisvesting, maar gaat door op de oude weg en die oude weg laat zich kennen door een boekhoudersmentaliteit. En waarom zou je willen boekhouden als mensen op straat slapen en er tienduizenden Rotterdammers op zoek zijn naar een woning? Een huis, een dak boven je hoofd, is dat nu echt te veel gevraagd voor een moderne stad als Rotterdam? Het recht op huisvesting is verankerd in de Grondwet en de overheid moet wat ons betreft alles op alles zetten om dat grondrecht ook daadwerkelijk gestand te doen. Dan is het natuurlijk te gek voor woorden om de sociale grondprijzen te verhogen om zo plannen voor duurdere woningen dicht te smeren. De armen spekken de kas. En voor wie? Voor de rijken. En zo rolt de bal in dit stadhuis. Wij maken echter andere keuzes. Als wij mensen op straat zien slapen dan regelen wij een woning. Je boeken op orde hebben is dan voor ons wel het minst interessant. Voorzitter, wij steunen elk initiatief vanuit deze raad om het aandeel aan sociale voorraad in deze stad te vergroten. Hoe dichterbij de Woonvisie komt bij onze belofte aan de Rotterdammers dat de helft van alle nieuwbouw sociaal is, hoe beter. Daarnaast komen wij ook met eigen voorstellen, bijvoorbeeld 'Help de corporaties'. Rotterdam kan kabaal maken in Den Haag voor afschaffing van de vennootschapsbelasting die corporaties moeten afdragen voor de verhuring van de DAEB. Een onterechte belasting, en wij hopen dat die de weg van de verhuurdersheffing gaat. Daarnaast een motie om af te stappen van het Meer Evenwicht-scenario en te kiezen voor zeker en veilig. Wij kunnen eenvoudigweg niet leunen op regiogemeenten als Lansingerland, Barendrecht of Albrandswaard in het huisvesten van Rotterdammers. Verder hebben we ook een motie om vraag en aanbod in het middensegment in balans te brengen en we willen af van het samenvoegen en vergroten van woningen door middel van voorkeursrecht. Dit is het oude beleid waar goedkope woningen in dure woningen worden omgezet. En voorzitter, de winst van het Woonakkoord is dat we het afgelopen maanden over de richting en wereldbeelden hebben gehad in plaats van over cijfers. En dat is absolute winst. Helaas is het diffuse beeld rondom particuliere sociale woningen nog steeds niet opgelost, integendeel zelfs. Het college heeft een lesje semantiek gevolgd en tegenwoordig gaan die woningen door als potentieel sociaal. Maar ja, laten we nu wel wezen, dat betekent natuurlijk helemaal niets. Wij zeggen: de woningen zijn mogelijk vermoedelijk sociaal. Misschien is dat het ook niet. En wij komen met een amendement om de tekst in de Woonvisie aan te scherpen. En tot slot nog een motie voor onafhankelijke huurderondersteuning in het sociaal statuut. En voorzitter, wij dienen nu ook een motie in 'Sturen op acceptabele woonlasten', maar die gaat nog gewijzigd worden, alleen heb ik die nog niet klaar. Tot slot wensen wij de Rotterdammers heel, heel veel sterkte met deze matige woonvisie. Ik dank u.

De VOORZITTER. Dank u wel. U heeft nog ruimte in de tweede termijn om eventueel nog moties in te dienen.

De heer Van der Velden heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 47. Beter benutten, behoud kleine woningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- de gemeenteraad op voorstel van het college regelmatig besluit voorkeursrecht te vestigen op woningen in aangewezen gebieden, met als doel het samenvoegen van verworven woningen tot grotere woningen;
- met het samenvoegen en vergroten van woningen het aantal wooneenheden afneemt;

overwegende dat:

- het beter benutten van bestaande woonruimte niet gebaat is bij vestiging van het voorkeursrecht op kleine woningen, met als doel ze te vergroten;

verzoekt het college:

- te stoppen met voorlopige vestiging van het voorkeursrecht op woningen in specifieke gebieden, met als doel ze samen te voegen en te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun en A. Kockelkoren

Motie 48. Een sociale stad is in evenwicht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- in het 'Meer Evenwicht-scenario' binnen de woonregio waartoe de gemeente Rotterdam behoort het gemiddelde percentage sociale voorraad per gemeente wordt berekend, waarna elke gemeente het verschil ten opzichte van dat gemiddelde met een derde verkleint;
- de Woonvisie, voortbordurend op het Regioakkoord Rotterdam 2022, het 'Meer Evenwicht-scenario' als uitgangspunt neemt om de sociale voorraad terug te brengen met 3700 woningen;

voorts constaterende dat:

- het Referentiescenario – de tegenhanger van 'meer evenwicht' – de eigen woningbehoefte per gemeente beantwoordt;

overwegende dat:

- het 'Meer Evenwicht-scenario' een groot risico vormt voor de volkshuisvestelijke opgave in de woonregio, omdat het regioakkoord een inspanningsverplichting verlangt van deelnemende gemeenten in plaats van een resultaatsverplichting waar het aankomt op het vergroten van de eigen sociale voorraad;
- Rotterdam haar verantwoordelijkheid moet nemen voor genoeg sociale huurwoningen, in plaats te leunen op de randgemeenten in het voorzien van volkshuisvesting;

voorts overwegende dat:

- het Referentiescenario meer zekerheid biedt voor Rotterdamse woningzoekenden die in aanmerking komen voor een sociale huurwoning, omdat ze niet afhankelijk zijn van gemeenten in de regio in het voorzien van huisvesting;

verzoekt het college:

- afstand te nemen van het Meer Evenwicht-scenario en het Referentiescenario als uitgangspunt te nemen voor het gemeentelijk woonbeleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en G.J. Engberts

Motie 49. Onafhankelijke huurdersondersteuning in het Sociaal Statuut

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- er al een aantal jaar wordt gewerkt aan een Sociaal Statuut waarin de rechtspositie van alle huurders in Rotterdam wordt verankerd;
- de gemeente in overleg is met de belangenbehartigers van de huurders, zoals het Gemeenschappelijk Overleg Huurdersorganisaties, om te komen tot een Sociaal Statuut;

overwegende dat:

- partijen niet nader tot elkaar komen op het punt van onafhankelijke ondersteuning van huurders in het geval van ontwikkelingen waarin hun woonsituatie drastisch wordt gewijzigd;
- onafhankelijke huurdersondersteuning kan helpen in het in balans brengen van belangenbehartiging tussen gemeente enerzijds en huurders anderzijds, hetgeen tot betere besluitvorming leidt;

verzoekt het college:

- onafhankelijke huurdersondersteuning op te nemen in het toekomstige Sociaal Statuut;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 50. Help de corporaties van de vennootschapsbelasting af

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- woningcorporaties vennootschapsbelasting afdragen over de inkomsten uit verhuur van DAEB-voorraad;

overwegende dat:

- afdracht van vennootschapsbelasting door woningcorporaties de bouw van betaalbare sociale huurwoningen bemoeilijkt;

verzoekt het college:

- het rijk op te roepen vennootschapsbelasting voor woningcorporaties over de inkomsten uit verhuur van DAEB-wooneenheden zo snel mogelijk af te schaffen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, A. Kockelkoren, G.J. Engberts, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.S.J. Coşkun

Motie 51. Sturen op acceptabele woonlasten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) betaalbaar wonen uitlegt als een situatie waarin niet meer dan een derde van het maandelijks netto inkomen aan woonlasten wordt besteed;

overwegende dat:

- veel Rotterdamse huishoudens met middeninkomens te duur wonen;
- betaalbaar wonen voor deze huishoudens in het gedrang komt;

voorts overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam regels kan opstellen om vraag naar woningen in het middensegment te behouden voor de doelgroep, bijvoorbeeld via het Actieplan Middenhuur dat doorwerkt in afspraken met ontwikkelaars;
- voorrang op basis van inkomen een verdedigbare maatregel is om woonlasten voor de Rotterdammers binnen de perken te houden;

verzoekt het college:

- te sturen op acceptabele woonlasten door uit te gaan van het uitgangspunt van NIBUD;
- daartoe regels op te stellen die het aanbod van woningen in het middensegment behouden voor de inkomens die zich geen duurdere woningen kunnen veroorloven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en G.J. Engberts

Amendement H. Particulier sociaal niet meetellen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

besluit:

navolgende tekstpassage op bladzijde 13 van de concept-Woonvisie Rotterdam:

"Tellen we sociale corporatiewoningen en potentieel in aanmerking komende particuliere huurwoningen bij elkaar op, dan is naar schatting 49% van de Rotterdamse woningvoorraad als sociaal aan te merken."

te wijzigen in:

"We weten niet of potentieel in aanmerking komende particuliere huurwoningen als onderdeel van het sociale segment daar ook daadwerkelijk toe behoren. Mogelijk zijn het sociale huurwoningen, mogelijk ook niet. Daarom tellen we mogelijk bestaande particuliere sociale huurwoningen niet mee en gaan we uit van corporatievoorraad."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en M.M. Vlasblom

Toelichting

Het aandeel woningen in particulier eigendom als onderdeel van het sociale segment (woningen met een huurprijs tot de liberalisatiegrens) is diffuus. We weten het niet. Het college kiest ervoor een schatting te maken van de omvang van het aandeel aan particulier sociaal, door de kwaliteit van woningen af te zetten tegen het woningwaarderingstelsel dat punten toekent aan woningen. Dit is een gevaarlijke route. Het is onduidelijk hoe het college tot haar inschatting komt. Veel Rotterdammers in particuliere huurwoningen worden daarnaast geconfronteerd met huurprijzen die ver boven de liberalisatiegrens liggen, ondanks de toe te kennen punten uit het woningwaarderingstelsel.

We erkennen dat het complex is om beleid te maken op omvang van het sociale segment. Daarom is het meer prudent en veiliger om de vermoedelijke, mogelijke, niet met bewijs te staven bestaan van particuliere voorraad niet mee te tellen en slechts uit te gaan van corporatievoorraad.

Dit amendement hoeft niet per se te leiden tot nieuw beleid, maar onderkent simpelweg dat we als lokale overheid niet kunnen steunen op particuliere verhuurders in het voorzien van sociale huurwoningen voor de Rotterdammers die daar op basis van inkomen in aanmerking voor komen.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter dank. In deze woonvisie kunnen we op grote delen merken dat het Woonakkoord dat we als raad hebben gesloten gevolgd is. De doelen meer en betaalbare woningen, toekomstbestendige en vitale wijken en een betere positie voor Rotterdammers op de woningmarkt ademen het Woonakkoord. Mooi is dat. We hebben dit als raad gedaan en het college is ermee aan de slag gegaan. Maar het zijn nog wel holle woorden als ze voorbij deze visie niet

verder concreet ingevuld gaan worden. En erger nog, het blijft een te liberaal verhaal op een moment in onze tijd dat de markt meer dan ooit bewezen heeft een failliet systeem te zijn voor een goede en betaalbare woningmarkt. Ik heb eerder gezegd dat ik me blijf verbazen, en dat doe ik vandaag opnieuw, dat deze coalitie zich laat gijzelen door het achterhoedegevecht dat de VVD voert. Wat het CDA betreft zijn er een aantal dingen te repareren aan deze woonvisie, waaronder niet alle ontwikkelaars en ook niet alle corporaties sluiten zich vooralsnog aan bij meer en betaalbaar toekomstbestendige en vitale wijken en een betere positie voor Rotterdammers op de woningmarkt. En dat moeten we steviger afdwingen. We bouwen, bouwen, bouwen, maar vergeten soms de voorzieningen. Wonen eerst als maatregel tegen dakloosheid staat er niet expliciet en stevig genoeg in. En veel aandacht voor grote ontwikkelingen, maar te weinig voor kleine creatieve ontwikkelingen. En de doorstroom van met name onze oudere medemens kan nog een flinke zet gebruiken. En voorzitter, daarom tekenen wij mee op alle moties en amendementen van andere partijen die op dit soort punten geënt zijn. En we dienen zelf nog twee moties in en steun voor deze punten is voor het CDA ook van essentieel belang om straks eventueel te kunnen instemmen met deze woonvisie. Ik dien mijn twee moties in, 'Meedoen of afhaken', samen met de PvdA en Partij voor de Dieren, en 'Wonen is meer dan een dak boven je hoofd', samen met de SP, ChristenUnie, PvdA, GroenLinks en Volt. Dank.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 52. Wonen is meer dan een dak boven je hoofd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van de Rotterdamse woonvisie;

constaterende dat:

- Rotterdam groeit en daarmee onherroepelijk ook verdicht;
- wonen veel meer is dan een dak boven je hoofd. Je hebt ook voorzieningen nodig;

overwegende dat:

- er referentiewaarden zijn voor voorzieningen in een wijk¹;

verzoekt het college:

- nieuwe ontwikkelingen in de stad te toetsen aan de referentiewaarden, en;
- expliciet aan te geven bij ambitiedocumenten wanneer ontwikkelingen ervoor zorgen dat referentiewaarden niet gehaald worden;
- en hierover terug te koppelen bij de uitvoeringsstrategie omgevingsvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, G.J. Engberts, I. Elfilali en A. Kockelkoren

¹ <https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/9245845/1/>

Motie 53. Meedoen of afhaken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van de Rotterdamse woonvisie;

constaterende dat:

- de Rotterdamse woonvisie bedoeld is voor meer en betaalbare woningen, toekomstbestendige en vitale wijken en een betere positie voor Rotterdammers op de woningmarkt;
- de uitwerking en invulling van deze woonvisie niet kan zonder de actieve medewerking van zowel woningcorporaties als marktpartijen;

overwegende dat:

- meer regie van de gemeente op het verwezenlijken van de doelen van de Rotterdamse woonvisie betekent dat partijen waarmee samengewerkt wordt dezelfde doelen onderschrijven;

verzoekt het college:

- in ieder geval de doelen meer en betaalbare woningen, toekomstbestendige en vitale wijken en een betere positie voor Rotterdammers op de woningmarkt te vervatten in een Rotterdams ontwikkel DNA;
- partijen waarmee samengewerkt wordt dit DNA omarmen om toegang te krijgen tot de Rotterdamse woningmarkt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.J. Engberts en R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik kijk de raad nog in. Wie nog? Ja, mijnheer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Dank u wel voorzitter. De pijlers Meer betaalbare woningen, sterkere toekomstbestendige buurten en aandachtsgroepen zijn pijlers die wij als DENK heel erg belangrijk vinden en ook waardevol dat dit is opgenomen in de huidige woonvisie. Daarom zijn wij ook blij dat de huidige woonvisie hierop gebaseerd is en complimenten voor de aanpassingen die zijn gemaakt. Het is een grote verbetering en complexe opgave geweest. Het is belangrijk dat problemen zoals de bankslapers, dakloosheid zo goed mogelijk opgelost gaan worden en dat er aandacht is voor het vrijkomen van echt betaalbare en sociale woningen, dat opvang niet alleen goed maar ook überhaupt geregeld is. Gelukkig staat dit in de Woonvisie. We vinden het ook belangrijk dat er goede doorstroom in de woningmarkt gaat komen, dat starters op de woningmarkt een woning kunnen kopen of huren, maar ook een vrijgezel of alleenstaande ouder met kinderen een goede woning kan vinden of kopen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom wil een vraag stellen.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja, dank voorzitter, ik was toch wel echt benieuwd of ik het goed had begrepen dat u 100 woningen voor 5000 bankslapers, 100 woningen per jaar, nu echt een goede oplossing vindt.

De heer DAHOE (denk). 100 woningen voor 5000 bankslapers is een beetje weinig, dat klopt. Maar het is nog een visie hè, het is nog niet het...

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Dus een beetje een visie zonder ambitie, vindt u niet?

De heer DAHOE (denk). Daar ben ik het niet mee eens mevrouw Vlasblom, via de voorzitter, maar we kunnen helaas niet overal, we moeten er een scherpe keuze in maken, dus dat gaat helaas niet zo opgelost worden.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja maar kom op zeg, sorry, ik vind dit dan best wel een slap antwoord. Want het is gewoon niet toereikend voor al die bankslapers. Die moeten dan de komende vijftig jaar nog maar gebruikmaken van de goedheid van hun vrienden en hun familie totdat DENK eindelijk denkt: nou, helemaal goed, we gaan nu wel een huis aan je geven, dus misschien tot 2074. Dat vindt u goed genoeg?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Als mevrouw Vlasblom een idee heeft om 5000 woningen te creëren dan ben ik daar heel erg benieuwd naar.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Nou, wat een fijne vraag. Mijn idee is namelijk dat we kraken gewoon gaan motiveren. Er staat zoveel leeg, daar kunnen die mensen, hop, vandaag nog in. Wet of geen wet, kraken gaat door. Stemt u voor?

De heer DAHOE (denk). Bij het kraakonderwerp blijf ik even weg. Ik ga daar nu geen uitspraak over doen. Dank u wel voor de vraag. Als ik mijn verhaal verder mag voortzetten.

De VOORZITTER. Ik zag nog een vraag. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik blijf toch even hangen bij het gebrek aan ambitie en het antwoord dat er kwam. Is DENK van mening dat deze visie ambitieeloos is en is DENK voornemens om het te verbeteren of niet?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de vraag niet helemaal.

De VOORZITTER. Misschien wilt u de vraag herhalen.

Mevrouw ELFILALI (volt). De vraag is eigenlijk: erkent u dat deze visie te weinig ambitie heeft, wat ik volgens mij begreep uit de woorden die u net uitsprak, of vindt u dit een heel ambitieuze visie en staat u erachter?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Het tweede. Ik vind het een vrij ambitieuze visie. Dank u wel voor de vraag. Mag ik verdergaan voorzitter?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali nog.

Mevrouw ELFILALI (volt). Nee, eigenlijk niet, want dan begrijp ik uw antwoord aan mevrouw Vlasblom niet, dus misschien kunt u daar nog even op reflecteren. En het tweede, misschien heeft u naar mijn inbreng geluisterd en wat er wordt gesteld in de visie over bijvoorbeeld EU-migranten, over daklozen, over kwetsbare groepen, over eigenlijk gebrek aan instrumenten om ook sociale woningen te financieren. Noemt u dat ambitie?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). De ambitie kan altijd nog beter, maar dit is wat er nu voorligt, dus hier gaan we mee aan de slag.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Zit u niet in de politiek om ook een beetje bij te dragen aan de visie? Sterker nog, u zit in de coalitie, dus ik neem aan dat u ook gewoon wilt bijdragen aan meer ambitie in deze visie.

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, dat heeft u heel goed begrepen. Ik zit hier inderdaad om bij te dragen aan de ambitie, zodat de volgende generaties, de ouderen en de jongeren hier goed kunnen gaan wonen en ook de probleemgevallen. Er moeten afwegingen gemaakt worden waar de prioritering bij begint.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, er zijn heel veel zorgen uitgesproken over het tekort aan betaalbaar dat er met deze visie wordt gebouwd. De vorige periode heeft DENK gezegd: 20% sociaal bouwen, toen hebben we een licht plusje gehaald, dat ontzettend ingewikkeld was. Dat is veel te

weinig, De Woonvisie moet door de shredder. En nu zegt u: nou, ik vind de ambitie wel genoeg. Het is nog steeds 20%. Ik kan dat niet helemaal goed rijmen.

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja voorzitter, als ik mijn verhaal mag voortzetten, dan kom ik toch ook met ideeën om de huidige voorraad van woningen beter te benutten, dus als u mij die ruimte geeft, dan ga ik daar graag mee verder.

De VOORZITTER. We gaan luisteren.

De heer DAHOE (denk). Vooruit. We hebben twee ideeën in ieder geval, in het kader van het verbeteren van het huidige woningaanbod. Dat is het dringend uitbreiden van woningsplitsing in heel Rotterdam, waar wij verzoeken om beter om te gaan met die bestaande voorraad dus, onderzoek te doen naar mogelijkheden om woningen te splitsen als de wens daar is en de mogelijkheid daarvoor is. Het eenvoudiger te maken en met minder regeldruk en daarbij binnen de wettelijke mogelijkheden en op een toegankelijke manier duidelijkheid te verschaffen op de gemeentelijke website hoe deze procedure goed ingezet kan worden voor woningsplitsing. Verder is het belangrijk dat in Rotterdam gelijke kansen zijn op de woningmarkt. Helaas is er door huurintimidatie, woningmarktdiscriminatie een ongelijke markt ontstaan. Dit is een bekend probleem in de stad, dat zelfs bij een op de vier woningzoekenden voorkomt. Omdat de gemeente al een website heeft om dit te melden en hier toch heel erg weinig gebruik van gemaakt wordt, dienen wij een motie 'Campagne meld huurintimidatie en woningmarktdiscriminatie' in, met de insteek dat de meldingsbereidheid omhooggaat en beter in kaart gebracht gaat worden en ook daadwerkelijk iets aan het probleem gedaan kan worden. Voorzitter, wat betreft de E-, F- en G-labels vinden wij dit een positieve ontwikkeling. Het lijkt mij dan ook de bedoeling dat de woningen die onder de corporaties ook wel in dusdanige goede staat komen dat de bewoner hier iets van gaat merken, dus dat hier daadwerkelijk lagere energiekosten uit voortkomen. Dit draagt ook bij aan betaalbaarder wonen voor de bewoners, en dat het energielabel dan ook houdbaar blijft. Verder zien wij ook de ontwikkeling vanuit corporaties, waarbij zij grote woningen waar één persoon in woont, beschikbaar stellen voor gezinnen. Dat is een goede ontwikkeling. Dit is volgens ons ook een passende woonstrategie die wordt toegepast. Maar in hoeverre kan dat verder toegepast worden op woningdelen wanneer een oudere kleiner wil gaan wonen en niet ineens een veel hogere huurprijs gaat betalen. Ook zien wij voorzitter dat er heel veel studenten naar de stad komen en hier is woonruimte voor nodig. Heeft Rotterdam ook een mogelijkheid om een woontoren te creëren voor studenten, zoals die in veel andere steden wel zijn. In hoeverre is hier naar mogelijkheden gekeken? Kan de wethouder hierop reflecteren? Want ondanks de huidige campus en de verkameringsregeling is er meer nodig. Voorzitter, als laatste willen we nog de fundering en bodemdaling in onder andere Bloemhof benoemen. Hoe gaat dit zijn voor de toekomst voor de bewoners? Worden zij in het proces meegenomen? Worden ze goed geïnformeerd? Kunnen ze ondersteuning verwachten van de gemeente? Goed dat er een landelijke aanpak komt, alleen hopen we dat de landelijke aanpak niet op zich laat wachten, omdat het belangrijk is dat de kwaliteit van de woningen niet omlaaggaat. Hoe ziet het funderingsloket eruit? Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, ook aan DENK de vraag die ik ook aan D66 stelde, namelijk over dat aandeel sociaal dat gaat dalen in deze visie hè. De ambitie is nu: het aandeel kan dalen. D66 zegt: dat is prima. Nu vraag ik aan u: vindt u als DENK dat het prima is dat het aandeel sociaal inderdaad de komende tijd gaat dalen, dat dat ook in de visie verankerd is? Vindt u dat goed?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Het is in de visie verankerd richting 25%. Dat klopt. Dat is afgesproken. Ik weet niet wat de vraag is.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Mijn vraag is wat u daarvan vindt. Kijk, er is nu een percentage sociaal dat voor heel veel mensen te weinig is, zeker voor het DENK van de vorige periode. Ik denk dat als de heer Van

Baarle u zou horen spreken, dat hij zich spreekwoordelijk omdraait in zijn Tweede Kamerzetel, want dit is zo radicaal anders. Het moest de shredder in, omdat er te weinig sociaal was. En nu zegt deze visie: we vinden het acceptabel dat het aandeel sociaal gaat dalen. En u zegt...

De VOORZITTER. Mijnheer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Wij zeggen, wij vinden het goed hoe het nu in de Woonvisie staat. Er moeten keuzes gemaakt worden, dus dit is de keuze die nu voorligt.

De VOORZITTER. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, begrijpt de woordvoerder van DENK dan dat het voor echt heel Rotterdam volstrekt ongeloofwaardig is, dat als je in de vorige periode zo'n verhaal houdt met zulke grote woorden. En als er dan een visie ligt waarin wordt gezegd: we gaan nu zelfs naar beneden. En dat dan dezelfde DENK zegt: dat vinden wij prima. Snapt u dat niemand in de stad dit begrijpt?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Wij hebben in ieder geval geen woningen gesloopt in de vorige periode, waar u naar refereert. Dus ik kan me daar niet goed in vinden.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ja, ik voel me toch een klein beetje uitgedaagd door de heer Vonk, die zegt: we zijn blij dat het daalt. Zo heb ik het niet gezegd. Ik ben blij dat de sociale voorraad in absolute aantallen op peil blijft. Ik ben vooral ook blij dat we in de Woonvisie inzetten op 65% betaalbaar, dus een mix van sociaal en midden. En ik denk, en dan sluit ik misschien aan bij de heer Dahoe, ik ben ook blij dat in deze woonvisie er ook een belangrijke pijler is die discriminatie tegengaat op de woningmarkt.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Nee voorzitter, mijnheer De Haan moet echt de goede woorden gebruiken. Een aandeel druk je uit in procenten. En de visie zegt: we vinden het goed dat het procentueel daalt. Dat is wat de visie zegt. En u heeft net gezegd: ja, dat vind ik prima, want in absolute zin blijft het gelijk. En daarmee zegt u dus: het aandeel sociaal gaat dalen. En dat is waar wij met zijn allen hier straks over besluiten en waar sommige partijen hier in de raad hun handtekening onder gaan zetten. Voor ons is het onacceptabel. Voor D66 niet en daarvan val ik echt wel bijna van mijn stoel en de heer Van Baarle denk ik met mij, DENK vindt dat ook prima.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Voor D66 gaat het om het aantal betaalbare woningen. Dat is een combinatie van sociaal en van midden, dus ik ben er tevreden mee dat dat stijgt.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja, ik vind het heel erg interessant dat DENK begon over het slopen in de vorige periode, wat natuurlijk afschuwelijk was hè, maar zitten jullie nu niet in de coalitie die voor het slopen is van de Pompenburgflat? Dus ik ben een beetje in de war met uw standpunten.

De heer DAHOE (denk). Voorzitter, ik ben niet bekend met deze casus. Daar kan ik niet op reflecteren.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik ben toch eigenlijk wel een beetje verbijsterd. Ik zei in het vorige debat over het verhogen van de sociale grondprijzen, dat ik nog tutende oren had van de bijdrage van de heer Van Baarle hier elke keer in deze raadzaal over een woonvisie die door de shredder moest omdat er veel te weinig aan betaalbare woningen wordt gedaan. Nu ligt er een stapel

aan voorstellen om meer te doen aan betaalbare woningen. De heer Dahoe zit in de coalitie, DENK zit in de coalitie, kan gewoon mee stemmen met die goede voorstellen om het aandeel betaalbare woningen te vergroten. En u begint een bijdrage over procedures op de website. We hebben het hier over echte Rotterdammers zonder een dak boven hun hoofd.

De VOORZITTER. Sst. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ik hoor hier geen vraag in eerlijk gezegd.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw VLASBLOM (bij1). Ja, dan wil ik heel graag mijn collega van DENK uitnodigen om samen met mij door de Pompenburgflat te lopen, die staat hiernaast overigens, allemaal huizen in perfecte staat, hoog energielabel, die jullie coalitie van plan is te slopen.

De heer DAHOE (denk). Over die uitnodiging ga ik nadenken. Dank u wel voor de uitnodiging.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Is mevrouw Vlasblom er dan ook mee bekend dat met het terugbouwen van het project RISE er meer sociale woningen komen? En daar hoor ik hier vanochtend iedereen om gillen.

De VOORZITTER. U was klaar mijnheer Dahoe? Dan krijg ik nog een setje moties van u. Het regent moties vandaag.

De heer Dahoe heeft de volgende moties ingediend.

Motie 54. Campagne meld huur intimidatie en woningmarktdiscriminatie!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van 6.1. Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- op rotterdam.nl woondiscriminatie gemeld kan worden via een meldformulier;
- een verhuurder een huurder niet mag kiezen op basis van nationaliteit, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook;
- het voor de gemeente Rotterdam belangrijk is dat iedereen een eerlijke kans heeft om een geschikte woning te vinden, inwoners een veilige woonomgeving wordt geboden;
- het aantal meldingen discriminatie in 2022 omlaag is gedaald;
- dat één op de vier Nederlanders discriminatie ervaart en maar 3% melding hiervan doet;

overwegende dat:

- het van belang is om de meldingsbereidheid te verhogen om meer inzichten te krijgen;
- op basis van deze inzichten beter beleid gemaakt kan worden;
- de drempel om melding te doen van discriminatie en racisme omlaag moet;

verzoekt het college:

- de raad te informeren over de uitkomsten en inhoud van de proef ongewenste discriminatie van huurders tegen te gaan¹ die tot maart 2024 liep;
- en een campagne te starten zodat de meldingsbereidheid van woningdiscriminatie meldpunt omhooggaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.N. Dahoe

¹ [Eerlijke selectie en eerlijke huurprijs, Rotterdam start proef tegen discriminatie huurders - Rijnmond](#)

Motie 55. Dringende uitbreiding woningsplitsing in heel Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van 6.1. Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- in de gemeente een groot tekort aan woonruimte is, wat resulteert in ernstige woningnood;
- dit leidt tot ontmoediging en frustratie onder veel inwoners, waaronder studenten, starters, doorstromers en ouderen, als gevolg van de beperkte en verstikkende situatie op de woningmarkt;
- het gebrek aan doorstroombmogelijkheden resulteert in langdurig thuis wonen voor jongeren;
- de gemeente tot op heden nog geen doeltreffende maatregelen heeft genomen om zowel corporaties als particulieren te faciliteren bij woningsplitsing, behalve in Kralingen;

overwegende dat:

- uitbreiding van woningsplitsing zal bijdragen aan een verhoging van het aantal beschikbare adressen en daarmee aan meer woonruimte in Rotterdam;
- het op dit moment onnodig complex tot vrijwel onmogelijk is om een adres te splitsen, zelfs wanneer er voldoende ruimte beschikbaar is;

verzoekt het college:

- binnen de inzet "Beter benutten bestaande voorraad" onderzoek te doen naar mogelijkheden om woningsplitsing eenvoudiger te maken met minder regeldruk;
- binnen de wettelijke mogelijkheden duidelijkheid te verschaffen op de gemeentewebsite over de procedure voor woningsplitsing;
- hierover eind 2024 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.N. Dahoe

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen. Het toetje voor het laatst.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik heb geen stem voorzitter, het enige wat ik vandaag doe. Voorzitter, het is onvoorstelbaar maar waar. In een schat- en schatrijk land als Nederland hebben we woningnood en dat terwijl er een minister van liberale VVD-komaf nog niet zo lang geleden trots durfde te beweren dat het Nederlandse volk geen woningen meer nodig had en het ministerie van VROM opgedoekt kon worden. Voorzitter, de volkshuisvesting werd ten grave gedragen. Met als gevolg dat anno 2024 we opgezadeld zijn met een van de grootste woningtekorten aan sociaal en middenklasse sinds de Tweede Wereldoorlog in de vorige eeuw. Voorzitter, de dakloosheid neemt met schrijnende aantallen toe. Mijn kinderen, die behoren tot die generatie van politieagent, verpleegkundige en onderwijzer, ik kan het dromen ondertussen, kunnen zich geen woonruimte veroorloven. En een raadslid van VVD-huize in de vorige beleidsperiode durfde keihard te beweren dat ze dan maar moesten gaan samenwonen om het te kunnen betalen. Voorzitter, de VVD, de partij, en nu ga ik het zeggen mijnheer van de SP, want dat doe ik wel, die samen met D66 en het CDA, laat ik daar ook duidelijk over zijn, de ik-samenleving de afgelopen tientallen jaren heeft gecreëerd, maakt nu een draai van 180 graden en verplicht het volk om hun individuele vrijheid maar op te geven en zelf maar collectieve oplossingen te bedenken voor een van de meest schrijnende problemen van de mens, het hebben van een dak boven je hoofd, het hebben van een eigen nest, het hebben van een eigen veilige stek. En voorzitter, dat neoliberale denken gaat maar door, want als ik deze woonvisie bezie, wordt het er niet beter op voor het volk. Er wordt namelijk totaal niet ingezet op de behoeften van het volk. Het woord volkshuisvesting is nog steeds een vies woord. Er wordt alleen maar gehoor gegeven aan de wensen van projectontwikkelaars, grote investeerders en beleggers. Er wordt gehoor gegeven aan de graaicultuur van het neoliberale denken. Voorzitter, het besef van de realiteit van alledag is volkomen zoek bij deze wethouder. Het besef dat de eerste veiligheid van mensen is dat ze een thuis hebben, komt niet op in de hoofden van ons college. Nee voorzitter, het college en nu pas ik toch iets aan op het verhaal van Leefbaar Rotterdam, want ik haal er nu bij: het college, waar ook Leefbaar Rotterdam onderdeel van is, spant het paard achter de wagen. Het college, waar ook DENK onderdeel van is, geeft

liever het geld uit aan het achteraf bestrijden van de criminaliteit, aan de onveiligheid die ontstaat omdat mensen geen veilig thuis hebben. Het college zet liever in op het opruimen van de troep op straat van mensen die geen fatsoenlijk onderkomen hebben en dus hun eigen omgeving gaan bevuilden. Het college, allemaal, verhoogt liever de grondprijzen met 150% om daarmee vooral te voorkomen dat er betaalbaar gebouwd wordt. Het is de wereld op zijn kop voorzitter. En waar staaf ik dat nu op voorzitter? Nou, dat is alleen al hoe ze omgaan met mijn doelgroep ouderen. Ze worden door de liberalen als uitschot behandeld. Onder de noemer van dat ze zo ontzettend graag thuis in hun eigen omgeving willen wonen, zijn de pakweg 800 bejaardentehuizen maar alvast gesloopt en zijn de ouderen aan hun eigen lot overgelaten. De hoge kosten die we nu hebben voor de zorg, luistert u goed hoor, zijn mede daardoor ontstaan. Want de zorg die er was in die bejaardentehuizen is maar mee gesaneerd. Weg ermee. Voorzitter, er is geen fatsoenlijke betaalbare ouderenhuisvesting sinds jaar en dag meer gerealiseerd, en dat terwijl de dubbele vergrijzing keihard een feit is. En dat ondanks dat die oudere generaties ons land zo schat- en schatrijk hebben gemaakt. Nee voorzitter, als ratten in de val moeten ouderen in hun veel te grote huizen blijven wonen, in hun slecht onderhouden huizen blijven wonen, en in hun uitgekleden leefomgeving blijven wonen. En nu het water de liberalen aan de lippen staat omdat er zoveel woningen tekort zijn, leggen ze de schuld ook nog maar een keertje bij de ouderen en worden ze met de nek aangekeken omdat ze in die grote huizen blijven wonen. Maar iets betekenen voor die ouderen, de hogere prioriteit geven aan betaalbare ouderenhuisvesting door te zorgen dat die ouderen niet gekort worden op hun AOW, door zorg en wonen te combineren is slechts wensdenken, maar er wordt niet serieus op ingezet in deze woonvisie. Voorzitter, de doelgroep ouderen is slechts een voorbeeld waarbij zichtbaar wordt dat het roer in deze wooncrisis niet drastisch omgaat. Ook het afknijpen van de wooncorporaties, die verplicht worden hun sociale woningen te verkopen waardoor een nog groter tekort aan sociale woningbouw ontstaat, is tekenend. Ook de politieagent, de verpleegkundige en die onderwijzer die zich geen betaalbaar huis kunnen veroorloven maken dat duidelijk. Het is voortdurend pappen en nathouden. En vooral in blijven zetten op wat we al deden in dit liberale tijdperk. Onze ziel en zaligheid verkopen aan de projectontwikkelaars, grote investeerders en beleggers. Bouwen voor de leegstand, de creativiteit is nul komma nul. En als dan de raad meedenkt voorzitter, en op eigen initiatief met een woonakkoord komt waarin gezamenlijk zo'n tien randvoorwaarden gedefinieerd worden waar deze woonvisie aan had dienen te moeten voldoen, wordt daar door deze wethouder de eigen liberale billen mee afgeveegd. Niets vinden we van ons woonakkoord terug in deze woonvisie. Voorzitter, het zegt alles over de manier van werken van dit college. Een werkwijze gebaseerd op macht en niet op gezag. Ik kan er uren over doorgaan mevrouw Bruin.

De VOORZITTER. Nou, dan mevrouw Bruin maar eerst.

Mevrouw BRUIN (Iv). Ja voorzitter, ik zit hier en ik denk: ik hoor mevrouw Verkoelen blazen, blazen, blazen, maar hebben wij niet een jaar lang hiernaartoe gewerkt? Waar was u dan?

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ik heb niet anders dan een jaar lopen blazen, blazen, blazen dat het anders moest mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (Iv). Maar zegt u nu dat van wat u geroepen hebt er niets terug te vinden is in die woonvisie?

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ik denk dat u vandaag toch wel duidelijk is geworden dat dat breed gedragen wordt in deze raad. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik het gevoel heb dat er velen vinden dat er erg weinig in deze visie teruggekomen is. Het is meer van hetzelfde.

Mevrouw BRUIN (Iv). Nou ja, ik hoor andere partijen natuurlijk ook blazen, maar ook hebben zij wel iets terug te vinden in de Woonvisie waarin zij zich herkennen. Maar ik ben er gewoon verbaasd over mevrouw Verkoelen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Laat mevrouw Verkoelen maar verdergaan.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, ik wil daar nog wel op antwoorden, dat u dat zelf ook vindt. U komt ook met een motie over ouderen. Er wordt echt waanzinnig weinig aan gedaan. Het is een zwaar punt waar ik een jaar lang op loop te tamboerijnen. Niks zie ik erin terug. Ja, we gaan nog iets doen straks

met wonen en zorg, maar concreet nu een visie neerleggen hoe we ouderenhuisvesting gaan realiseren, nul komma nul. Dat is het verhaal. Ik ga verder.

De VOORZITTER. Nou, nog even. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, maar dat was eigenlijk richting mevrouw Bruin, want u bent op reis geweest, een groot stuk in de krant. Ik heb toch zo ontzettend veel geleerd. Waar staat in de Woonvisie wat u geleerd heeft in Wenen?

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dat staat daar inderdaad niet helemaal in terug te vinden. Daar heeft u helemaal gelijk in. Maar daar hebben we nog een aantal jaar voor hè, mijnheer Coşkun. Daar bent u ook bij.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, maar we gaan nu een woonvisie vaststellen tot 2040, dus u bent het met mij eens dat in 2026, bij de verkiezingen deze woonvisie aan de kiezers wordt voorgelegd, de prullenbak ingaat, en wij samen een nieuwe woonvisie maken die wel sociaal is, die wel de lessen van Wenen meeneemt.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Daar doe ik aan mee.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Oké, ik kan er uren over uitweiden voorzitter, maar het is aan dovemansoren verteld. Het ongenoegen in de samenleving, de onveiligheid die mede veroorzaakt wordt door deze wooncrisis, zet dit liberale college blijkbaar niet aan tot andere inzichten. Het is oude politiek en het blijft oude politiek. Het is de gevestigde orde. En verantwoordelijkheid nemen dat het anders moet zal niet gaan gebeuren. Voorzitter, er gaan vandaag zo'n zestig tot zeventig moties ingediend worden. Ik weet het zeker, het zijn er misschien nog wel meer. Zoveel verzoeken is een teken dat ons een woonvisie voorgelegd wordt die niet rijp is voor behandeling. Dat moge duidelijk zijn. Als er zoveel binnenkomt dan is het een niet breed gedragen verhaal door de raad. En toch zal het wel gaan gebeuren voorzitter. Want de minimale meerderheid, laat ik het weer eens een keer voor de dag halen, van 26 zetels en heel eerlijk gezegd, als ik het debat van vandaag hoor, eigenlijk maar van zes zetels en zijn er twintig zetels die meelopen met dit hele verhaal, zet zo'n 45% van de door het volk gekozen raadsleden volledig buitenspel. Dat is geen democratie maar dat is een dictatuur van de meerderheid. Voorzitter, ook mijn partij zal overigens wel mee gaan doen aan deze regen van verzoeken, en ik heb er een zestal, waarin wij proberen te redden wat er te redden valt, en uiteraard doen wij dat in de wetenschap dat het merendeel van de moties van de oppositie niet omarmd gaat worden door deze wethouder.

De VOORZITTER. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Ja, dank voorzitter, dat is wel heel erg creatief rekenen door mevrouw Verkoelen. De percentages dollen mij enigszins, maar volgens mij heb ik in mijn bijdrage ook aangegeven dat ik tevreden ben over deze woonvisie zoals die er nu ligt, dus ik ben het niet eens met mevrouw Verkoelen. Ik had overigens nog wel één vraag. Die had ik nog wel verwacht. De premie-A-woning, komt daar nog wat over?

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, wat zou ik die graag zien, die premie-A, -B, -C en -D. En laat ik heel eerlijk zijn hè. Ik hoorde straks de heer Verweij die lesjes wil geven, zeer belerend waar hij een ander van betichtte. Nou, dat kan ik ook doen. U moet het eens googelen allemaal. Googel het nu eens, die premie-A, -B, -C en -D in de jaren tachtig. Toen zaten we in diezelfde crisis en toen nam de overheid haar verantwoordelijkheid en zei: we moeten er iets aan doen. En die maakte een soort revolverend fonds en je kon kopen, je kon het lenen van de overheid en je betaalde terug bij vertrek. Het was een perfecte methode waarmee we de woningbouw weer op gang kregen. Dat doen we niet hè, dat doen we niet.

De VOORZITTER. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil toch nog even terugkomen op wat u daarnet zei, dat dit eigenlijk niet rijp was voor raadsbehandeling. Maar u bent zelf voorzitter in de commissie BWB. Ik heb u daar niet over gehoord. Wij hebben met zijn allen dit stuk naar de raad gestuurd.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ik had het niet durven voorstellen. Dan had er gestemd moeten worden. Nou, dat had ons wat toestanden opgeleverd. Nee, dat kan ik als voorzitter van de commissie niet bewerkstelligen. Ik heb wel menigmaal gezegd dat ik het niet rijp voor behandeling vond en dat doe ik als raadslid. Voorzitter, het is overduidelijk, deze woonvisie zet niet in op de volkshuisvesting voor het volk. Deze woonvisie is helaas niet bedoeld voor de buschauffeur, de monteur, de winkelbediende, de politiemann, de onderwijzer en de verpleegkundige, maar ook niet voor de oudere, de jongere en de starter. U mag uitrekenen waar het dan wel voor bedoeld is. Tot zover.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 56. Ontwikkeling coöperatieve pilotwijk Woonhof Wielewaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- Rotterdam heeft ingestemd met de ontwikkeling van twee coöperatieve pilotwijken waarvoor erfpachtgrond beschikbaar wordt gesteld, geëxploiteerd op basis van een woonzorgconstructie, waarin bewoners deel zijn van een zelfredzaam woonsysteem voor mensen van alle leeftijden, waarvan de expertise voor financiering, beheer en onderhoud wordt belegd bij professionele adviseurs, zorg- en vastgoedpartijen, en de uitvoering van service en sociaalmaatschappelijke taken ligt bij (zorg)professionals, bewoners en vrijwilligers;
- grootschalige bouwprojecten risicodragend zijn en daarom lastig te realiseren, en bouwen op kleinschalige pilots kansen biedt voor het ontwikkelen van woningen die snel kunnen worden ontwikkeld op basis van prefab-bouw, en dat deze prefab-woningen in veel gevallen verplaatsbaar zijn en daardoor flexibel inzetbaar;
- de Unie Van en Voor de Wielewaalers, een verbond van zittende bewoners van tuindorp Wielewaal, het eigen visieplan 'Woonhof Wielewaal, een innovatief woon-zorgsysteem, gebaseerd op kennis, solidariteit en coöperatieve samenwerking' ('visieplan WW') heeft ontwikkeld, waarin wonen en zorg samenkomen ten behoeve van lage- en middeninkomensgroepen, te weten 50% voor sociale huurwoningen tegen kostprijs en 50% middenhuur, naast de bestaande huur-/koopsegmenten zoals die zijn vastgesteld door BPD;
- bij de gemeente Rotterdam onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de eerder per motie aangenomen ontwikkeling van twee pilotwijken, de ontwikkeling van Woonhof Wielewaal ook zou kunnen gebeuren op basis van financiering via de rijksoverheid;
- bij de ontwikkeling van 'visieplan WW' overleg is gevoerd met Nederland Zorgt voor Elkaar - landelijk netwerk van bewonersinitiatieven in welzijn, wonen en zorg - en dat het visieplan na publicatie is gedeeld met de Tweede Kamer en de Provincies Flevoland en Zuid-Holland, en er daarnaast contact is gelegd met het Zilveren Kruis en dat deze zorgverzekeraar zich zeer positief heeft uitgelaten over de plannen en zich graag wil inspannen voor realisatie ervan;
- Zilveren Kruis (zorg) en Syntrus Achmea (vastgoed) in Nederland 500.000 levensloopbestendige woningen willen bouwen, en dat BPD (projectontwikkelaar) vanuit de Holding de Coöperatieve Rabobank de opdracht heeft om bij vastgoedprojecten 35% van de woningen te reserveren voor coöperatieve verenigingen;

overwegende dat:

- als gevolg van gentrificatie, armoede en vergrijzing er sprake is van een toenemende mate van eenzaamheid en daarmee samenhangende problematiek en probleemgedrag en dat opbouwwerk een essentiële maatschappelijk schakel is die mensen uit hun isolement kan halen, en dat daarmee torenhoge kosten voor medische en psychische zorg worden gedempt, en deze zorg daardoor wordt ontlast, en tevens dat maatschappelijke fragmentatie plaats maakt voor bindend vermogen;
- ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen sterk achterblijven bij reeds beschikbare technische innovaties op het gebied van bouwen, besparen, verduurzamen en exploiteren, de

gemeente Rotterdam een belangrijke taak heeft om de gemeenschap te dienen met het zonder vertraging te bevorderen en verbeteren van de kwaliteit van leven ten aanzien van bodem, lucht en water, uitgedrukt in gunstige voorwaarden ten aanzien van het milieu en een robuuste ecologische samenhang daarbinnen, wetende dat bouwen, wonen en infrastructuur daar een essentiële rol in spelen;

- de sociale veiligheid in tuindorp Wielewaal in de afgelopen tien jaar ver beneden wenselijk maatschappelijke niveau is geraakt, en zittende bewoners daardoor onnodig lang zijn blootgesteld aan angst en onzekerheid, en dat het tuindorp sterk heeft te lijden onder het verlies van groen als gevolg van grootschalige kap van bomen en de verwaarlozing van openbaar groen en tuinen van afgesloten woningen, waardoor de status van het oorspronkelijke tuindorp-concept blijvend is geschaad;

verzoekt het college:

- zeer spoedig overgaat tot een positief besluit tot aanwijzing van het noordelijke gedeelte van tuindorp Wielewaal tot plangebied voor de ontwikkeling van een coöperatieve woonzorggemeenschap, waarin de nieuwbouw van 350 woningen – waarin circa 750 bewoners kunnen worden gehuisvest – van uiteenlopende bouwtypen worden gerealiseerd, met gebruikmaking van de nieuwste inzichten op het gebied van duurzame prefabbouwtechnieken, zodat het pilotproject Woonhof Wielewaal binnen een jaar na acceptatie van deze motie kan worden opgeleverd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 57. Gebruik concrete instrumenten voor écht betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;
- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- een actief grondbeleid te voeren door de volgende instrumenten in te zetten:
 - verwerf als gemeente actief grond voor 30% van de geprojecteerde betaalbare woningbouw tot 2030;

- vestig een voorkeursrecht op geschikte grond voor toekomstige (sociale) woningbouw, zodat deze eerst aan de gemeente moet worden aangeboden bij verkoop;
- reserveer gemeentegrond voor woningbouw die de komende 50 jaar betaalbaar blijft, zoals door wooncoöperaties en woningcorporaties;
- verlaag de grondprijs voor woningbouw zonder winstoogmerk naar 50% ten opzichte van de prijzen van 2023;
- verhoog de sociale ambitie bij gebiedsontwikkeling middels hogere selectiecriteria op gebied van woningmix, ecologie, sociale duurzaamheid en architectonische kwaliteit bij uitgifte van gemeentegrond;
- pas erfpacht toe om duurzaam betaalbare woningen mogelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 58. Gebruik concrete belastinginstrumenten voor écht betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;
- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- een actief grondbeleid te voeren door de volgende belastinginstrumenten te onderzoeken:
 - de gemeentelijke baatbelastingen of planbatenheffing om grondwaardestijgingen door toedoen van bestemmingswijzigingen af te romen;
 - gemeentelijke grondwaardebelasting om grondwaardestijgingen door toedoen van bestemmingswijzigingen af te romen;
 - leegstandsheffing waarmee niet alleen leegstaande panden worden belast, maar ook braakliggende gronden bestemd voor woningbouw;
 - het initiëren, stimuleren en faciliteren van gebiedsfonds, waarbij woningen worden onttrokken aan marktgebonden prijsstijgingen, omdat grondwaarde(stijgingen) eigendom blijft van het fonds, zoals pay it forward en wooncoöperaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 59. Draai de verhoging van de grondprijs voor sociale huurwoningen terug

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;
- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- de verhoging van de grondprijs voor sociale huurwoningen (januari 2024 verhoging van 150% in de gemeente Rotterdam) terug te draaien!;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 60. Stop met het schenden van het recht op adequate huisvesting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- sociale huisvesting voor betaalbare huisvesting zorgt voor met name mensen met lagere inkomens en mensen met lagere inkomens nergens anders terecht kunnen en bij gebrek aan betaalbare huisvesting een verhoogd risico lopen op precair wonen of dakloosheid;
- het recht op huisvesting weliswaar niet in z'n geheel direct kan worden gerealiseerd, maar er een verplichting is om het recht progressief te realiseren;
- er een enorm tekort is in het sociale segment (60% van de Rotterdamse huishoudens voldoet aan de inkomensgrenzen om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning);
- de gereguleerde particuliere huurwoningen uit het gereguleerde segment zullen verdwijnen door verkoop en liberalisatie. Deze liberalisatie en verkoop zullen versnellen als gevolg van onder andere de Wet betaalbare huur, waarin de WOZ-waarde een grotere factor zal spelen bij het aantal punten volgens het Woningwaarderingstelsel (WWS), en fiscale maatregelen;
- het aantal dakloze mensen volgens de nieuwe ETHOS Light-definitie veel hoger is dan tot nu toe aangenomen wordt;

overwegende dat:

- verkoop van sociale huurwoningen leidt tot een verslechtering van het recht op adequate huisvesting hetgeen niet toegestaan is en de overheid geen maatregelen mag nemen die degressief zijn;
- verkoop van sociale huurwoningen juist mensen raakt die in een kwetsbare positie (kunnen) zitten;
- verkoop van sociale huurwoningen het weglekken van maatschappelijk bestemd vermogen kan betekenen;
- verkoop van sociale huurwoningen disproportioneel meer mensen met een beperking en/of mensen met een migratieachtergrond kan raken, dat kan resulteren in een indirecte vorm van discriminatie hetgeen verboden is;
- de Speciale Rapporteur na zijn bezoek aan Rotterdam de volgende aanbeveling doet; "Verzekert dat sociale huurwoningen met voorrang worden verhuurd aan mensen die (dreigend) dakloos zijn of andere vormen van exclusie ervaren inclusief ouderen";

verzoekt het college:

- zolang er sprake is van een tekort aan sociale huurwoningen te stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen in het bezit van woningcorporaties en hierover afspraken te maken met woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 61. Afschaffen van de kostendelersnorm voor mensen die een AOW ontvangen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de afgelopen 15 jaar de 800 bejaardentehuizen in Nederland volledig zijn weggesaneerd;
- heel veel mensen naarmate ze ouder worden alleen komen te wonen;
- ouderen gekort worden op hun AOW als ze gaan samenwonen met een andere oudere die AOW krijgt;

overwegende dat:

- met de verhuizing van een oudere een beweging van zeker 4 tot 5 verhuisbewegingen op gang brengt;
- veel ouderen hun huisvesting met elkaar willen delen;
- als ouderen gezamenlijk een huis delen onder andere eenzaamheid voorkomen wordt;
- als ouderen gezamenlijk een huis delen onder andere de zorg minder wordt;
- door het afschaffen van de kostendelersnorm (korten van de AOW vanwege delen van de voordeur) meer ouderen een huis willen delen;
- door het delen van de huisvesting door ouderen er woonruimte voor jongeren vrijkomt;

verzoekt het college:

- zeer actief lobby in Den Haag voor het afschaffen van de kostendelersnorm in te zetten;
- in Den Haag te gaan bepleiten dat Rotterdam pilots mag gaan doen dat ouderen een huis mogen delen zonder gekort te gaan worden op hun AOW;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, ik wilde nog even motie 51 vervangen.

De VOORZITTER. Is de motie ook inhoudelijk vervangen?

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, een iets ander dictum.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 51A. Sturen op acceptabele woonlasten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse Woonvisie;

constaterende dat:

- het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) betaalbaar wonen uitlegt als een situatie waarin niet meer dan een derde van het maandelijks netto inkomen aan woonlasten wordt besteed;

overwegende dat:

- veel Rotterdamse huishoudens met middeninkomens te duur wonen;
- betaalbaar wonen voor deze huishoudens in het gedrang komt;

voorts overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam regels kan opstellen om vraag naar woningen in het middensegment te behouden voor de doelgroep, bijvoorbeeld via het Actieplan Middenhuur dat doorwerkt in afspraken met ontwikkelaars;
- voorrang op basis van inkomen een verdedigbare maatregel is om woonlasten voor de Rotterdammers binnen de perken te houden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe regels kunnen worden opgesteld die het aanbod van woningen in het middensegment behouden voor de inkomens die zich geen duurdere woningen kunnen veroorloven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Nog andere zaken van technische aard? De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Eén titel van een motie heb ik aangepast.

De VOORZITTER. De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 28. Nu samenwonen maakt ook een woning vrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- Rotterdammers met een uitkering worden belemmerd om samen te wonen doordat zij door de kostendelersnorm worden gekort op hun uitkering;
- het bouwen van nieuwe woningen veel meer overheidsbijdrage vraagt dan wat toepassing van de kostendelersnorm oplevert;
- elke Rotterdammer die kiest voor voordeurdelen ook een woning vrijmaakt voor woningzoekenden;
- het college bereid is om te lobbyen bij het rijk tegen de korting bij AOW-gerechtigden waar hetzelfde probleem speelt;

overwegende dat:

- we in dat geval ook de kostendelersnorm bij de participatiewet moeten afwijzen;

- de landelijke politiek ook zal inzien dat voordeurdelen een bijdrage levert aan het oplossen van de woningnood;

verzoekt het college om:

- vooruitlopend op mogelijke wijziging van de participatiewet de kostendelersnorm niet meer toe te passen in Rotterdam en Rotterdammers hier actief over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, M.M. Vlasblom, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan is de raad in eerste termijn zeer uitvoerig aan het woord geweest. Het is nu iets voorbij de tijd die we in de planning hadden voor een lunchpauze. Die was gepland voor 12.45 uur. Het is nu inmiddels bijna 13.10 uur. Ik gun u een lunchpauze tot zeg maar 13.45 uur. Is dat goed te doen? 13.45 uur.

De heer COŞKUN (sp). 13.45 uur kan echt niet. 14.15 uur.

De VOORZITTER. Ja, ik was vergeten dat er nog presidium is, dus doe maar 14.15 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 14 maart 2024

Notulen van de raadsvergadering van 14 maart 2024 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 4.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 17.10 uur tot 17.17 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin en van 18.50 uur tot 19.02 uur door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 12.10 uur tot 12.14 en van 18.05 tot 18.11 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik u verzoeken te gaan zitten, en voor zover de woordvoerders mij horen, het verzoek om ook binnen te treden want we gaan beginnen.

6.1 Woonvisie 'Een koers tot 2040'

A. Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar'

B. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio', alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport – vervolg

De **VOORZITTER**. Aan de orde het agendapunt over de Woonvisie. Wij hebben hedenochtend de eerste termijn van de zijde van de raad gehad en nu krijgen we de beantwoording en het advies over de ingediende moties en amendementen van de zijde van het college. Het woord is aan wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ja, een hele ochtend Woonvisie en toch wil ik ook heel even terugblikken op het proces dat we met elkaar hebben gedaan. We zijn deze periode gestart met het maken van een woonakkoord, althans bent u daarmee gestart. Maar dat was ook voor het college gewoon een heel interessant proces en fijn om zo samen naar die woningmarkt te kijken en hoe daarin verandering te willen bewerkstelligen. Het Woonakkoord is voor mij gewoon een leidend principe geweest voor de uitwerking van de Woonvisie en het product dat er ligt voldoet in die zin naar mijn oordeel daar goed aan. Ik hoor ook wu punten van kritiek, dus ik hoor ook dat niet iedereen vindt dat die uitwerking op de goede manier heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd denk ik wel dat we ook moeten terugblikken, althans blik ik zelf terug naar een periode waarin we toch op een constructieve manier hebben gekeken hoe we de woningbouw in Rotterdam, het wonen in Rotterdam goed kunnen vormgeven met elkaar, en dat in een onderwerp dat tot daarvoor behoorlijk gepolariseerd lag. Altijd veel discussies over cijfers en klopt het wel wat er staat? Ik hoop toch wel met deze woonvisie minimaal deze stap toch wel gezet te kunnen hebben dat we in ieder geval transparant en eerlijk en duidelijk zijn over de cijfers die we gebruiken en dat de discussie dan ook moet voortvloeien over: voor wie bouwen we eigenlijk? Dat is ook wel denk ik een soort samenvatting van het debat dat u net heeft gevoerd. Bouwen we de juiste woningen voor de juiste groepen en hoe kijkt iedereen daar tegenaan? Dus ik denk dan toch dat we in het woondebat wel wat stappen hebben gezet, maar dat u er nog altijd verschillend tegenaan kunt kijken of we in de Woonvisie de juiste maatregelen hebben genomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, ik ben het niet eens met dat we allemaal over hetzelfde praten. We hebben duidelijk een andere mening over definities. En zolang we het niet eens zijn over de definities, bijvoorbeeld sociale woningbouw, kunnen we tellen tot we een ons wegen, maar dan komen we er niet.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik ben uitgegaan van wat er in het Woonakkoord stond dat we landelijke definities gebruiken. Die landelijke definitie is de landelijke definitie, dus dat is voor mij dan de leidraad. Goed, ik denk dat een woonvisie echt gaat over wonen en over die enorme wooncrisis die we nu hebben en die iedereen ziet. Voor iedere groep is er een tekort aan woningen in heel Nederland en dus ook in Rotterdam. Mensen met een smalle beurs die ongelofelijk lang nog bij hun ouders moeten blijven wonen. Geen plek, dakloosheid, komt ook aan de orde. Maar ook mensen met een middeninkomen die graag zelfstandig willen wonen of in Rotterdam willen werken en ook wonen. Voor al deze mensen is het ongelofelijk lastig om een goed huis te vinden in Rotterdam. En natuurlijk is het college, ben ik en bent u, dat hoor ik u natuurlijk ook heel vaak zeggen, ongelofelijk betrokken bij deze kwestie en ook heel erg ambitieus om daar wat aan te doen, en zo zit ik daar zelf natuurlijk ook in. Ik probeer wel ook aan te geven dat het zowel voor mensen met een sociaal- of minimuminkomen als voor die middengroep onvoorstelbaar moeilijk is en dat we voor al deze groepen willen bouwen. En dat het nog een hoop tijd zal vragen om de voorraad helemaal op peil te krijgen, dat ben ik met u eens. Dus dat even overall, want ik wil ook wel voorkomen dat het beeld ontstaat dat het college erop uit is om minder corporatiebezit in Rotterdam te hebben. Dat is niet het geval. Wij hebben gezegd dat we dat minimaal op peil willen houden. Daar doen wij alles aan. Dat zit deels in nieuwbouw, maar deels ook in het optoppen, het splitsen, kamerverhuur mogelijk maken. We hebben ook nog de Silja, dat ons natuurlijk voor de statushouders, de gekoppelde statushouders helpt om woonruimte te creëren. Dus we trekken van alles uit de kast. Ook flexibele woningbouw, waarvan we er 2000 willen realiseren de komende periode, om juist te zorgen dat ook op andere manieren die woonruimte groter wordt. En dat zullen vooral woonruimten zijn voor mensen met een smalle beurs. Dus daarvoor zetten we alles op alles, maar mijn grootste hoop is nog wel gevestigd op de Wet betaalbare huur. Op het moment dat we ook die instrumenten hebben om ook echt te handhaven op de hoge huren, zal ook die verdamping, waar ik u ook vaak over hoor praten, die 3000 woningen per jaar, die eigenlijk door die mutatie in de particuliere voorraad in prijs gaan stijgen en dan dus te duur worden voor de inkomensgroep waarvoor we ze eigenlijk nodig hebben, daar kunnen we ook echt mee aan de slag met de Wet betaalbare huur. Dat zien we nu natuurlijk ook in de pilot in Carnisse, waarin het toch al in 400 gevallen tot een huurverlaging heeft geleid en we zijn nog maar net bezig. Dus ik denk dat die instrumenten ons nog veel meer gaan helpen. Tegelijkertijd zetten we ook in op al die andere zaken zoals flexibel wonen et cetera. Het neemt niet weg dat het een ongelofelijk stevige klus is om aan al die vragen te voldoen. Last but not least is de Woonvisie natuurlijk niet alleen maar meer betaalbare woningen realiseren. Het gaat ook over die vitale wijken, die toekomstbestendige wijken, om te zorgen dat het prettig, fijn wonen is in Rotterdam. En dat is niet alleen een huis, dat is ook je omgeving, dat gaat ook over voorzieningen, over buitenruimte, over elkaar ontmoeten, zodat we een prettige en leefbare stad zijn, ook op de toekomst voorbereid. Daar gaat deze woonvisie ook over. Daar spreken we misschien wat minder vaak over, maar dat staat er wel degelijk in, en is denk ik iets wat ook ontzettend belangrijk is, nog los van alle inzet op duurzaamheid en de inzet tegen discriminatie op de woningmarkt. Ik hoorde mevrouw Vlasblom ook aangeven: we discrimineren nog op de woningmarkt. Nou, deze woonvisie is daar echt op tegen. De Rotterdamwet artikel 8 wordt ook niet meer ingezet, dus wat mij betreft is discriminatie op de woningmarkt echt einde verhaal. Dat even als inleidende beschieting.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Kijk, ik kan hier nu een betoog gaan houden over waarom de delen van de Rotterdamwet die nog wel actief zijn heel problematisch zijn. Dan ga ik weer beginnen over systematisch racisme bij de politie en dan wordt iedereen weer boos. Maar goed, dat zijn nog heel belangrijke dingen die ervoor zorgen dat de Rotterdamwet nog heel uitsluitend werkt en heel stigmatiserend werkt. En het is dus niet goed genoeg om alleen artikel 8 eruit te slopen, in uw termen. Dus als die Rotterdamwet helemaal verdwijnt, zijn we in ieder geval al met iets goeds bezig.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, daar kunnen we inderdaad nog een heel apart debat over voeren, zeker. We gebruiken hem nu natuurlijk ook voor voorkeursbeleid voor bepaalde doelgroepen en in het kader van overlast, maar niet meer discriminatie of aanpak in het kader van sociaal-economische en inkomenseffecten. Goed, maar laat ik snel overgaan op de amendementen en moties die u heeft ingediend. Het zijn er zestig, dus ik probeer het natuurlijk heel snel te doen, maar het zal enige tijd kosten. De eerste is een amendement, amendement A, 'Een sociale woonvisie'. U geeft aan om een ander percentage segmentering te hanteren in de Woonvisie, namelijk 80% betaalbaar, 40% sociaal, 40% midden. Daar hebben wij inderdaad andere afspraken over gemaakt, dus deze zal ik ontraden. Dan amendement B van de SP, 'Geen doekjes voor het bloeden'. Daarin zegt u dat u geen flexibele woningen wilt. Dat is juist een van onze oplossingen om ook tijdelijk al in huisvesting te voorzien voor al die mensen die op zoek zijn naar een woning, dus die zal ik ontraden. De 'Rotterdamse leegstandsaanpak', amendement C. U geeft aan een leegstandsverordening in te zetten met een boete op leegstand, en een leegstandsheffing. Nou, zoals aangegeven in de Woonvisie wil ik echt eerst goed gericht onderzoek voordat je precies weet welke maatregelen je precies gaat doen, dus deze zal ik ook ontraden.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, kijk, het is niet nieuw hè, dat leegstandsprobleem. Rotterdam heeft veel meer leegstand dan gemiddeld in andere steden. En als je geen stok achter de deur hebt, dan ga je dat niet oplossen. U kunt onderzoeken tot u een ons weegt, maar daarmee ga je die leegstand, die schrijnend is bij zoveel woningnood, niet aanpakken. Dus u moet toch op enige manier zeggen: als we leegstand constateren, gaan we die bezitters flink aanpakken.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dat ben ik zeker met u eens. Tegelijkertijd wil je ook wel goed weten waarom die leegstand er is. In sommige gevallen frictie. Ik kan u verzekeren dat we ook als Rotterdam leegstand hebben, omdat wij woningen opkopen. Die staan soms ook leeg, omdat we die dan willen samenvoegen en vergroten. En dan moet er nog een onderhoudsslag overheen. Bij corporaties, op het moment dat een pand gesloopt wordt en mensen worden uitverhuisd, dan staat zo'n pand natuurlijk ook leeg vanwege de sloop. Dus je wilt precies kijken wat nu echt de redenen zijn van die leegstand. Maar ik ben het met u eens, als het langdurig leegstaat moeten we daar echt wel maatregelen voor nemen. Zo staat het ook in de Woonvisie. Maar ik wil wel eerst even weten waar het lek precies zit voordat we precies weten welke maatregelen we daarvoor gaan nemen. Dan de motie 'Onderzoek de mogelijkheden tot heroprichting van een gemeentelijk woningbedrijf'. Daarvoor hebben wij de wooncorporaties actief in Rotterdam. Dat zijn er inmiddels een behoorlijk aantal, met wie we goed samenwerken, dus ik zie dat als geen noodzaak om een woonbedrijf op te richten. Dan heeft u de motie 'Niet zomaar slopen en altijd goed renoveren'. U geeft aan dat er niet meer gesloopt mag worden. Het is een heel lang dictum, ik zal het niet proberen samen te vatten, maar wij hebben in de prestatieafspraken afgesproken met de corporaties: het is behoud, tenzij. Omdat we het met u eens zijn, ook die architectonische waarde, erfgoedwaarde, is onderdeel van de identiteit van een wijk. Het is ook belangrijk om dingen te behouden. Tegelijkertijd zien we ook dat soms wat betreft de kosten van dat behoud, corporaties daar wel tegenaan lopen, dat dat dan zo bedragen worden van € 100.000,00 tot € 200.000,00 om de renovatie te doen, terwijl sloop/nieuwbouw dan echt een kostenefficiëntere maatregel is, en ze ook meer kunnen doen voor dezelfde euro's. Het is dus altijd wel een afweging en dat proberen we echt goed te doen, samen met de corporaties, zodat je sloop alleen daar doet waar het het minst pijnlijk is. Maar deze motie zo stellig, die wil ik dan ontraden. U geeft ook aan structurele en onafhankelijke professionele bewonersorganisatie ondersteuning. Daar heb ik ook veel gesprekken over gehad met mensen die actief zijn in de woningbouwopgave. Ook initiatiefnemers als Recht op de stad. Het is mijn stellige overtuiging dat wij per wijk, per project goed moeten kijken hoe je bewoners ondersteunt en helpt. Zoals bijvoorbeeld nu in Bloemhof, waar we met een ingrijpend traject bezig zijn om naar de woningvoorraad te kijken, gaan we ook kijken hoe we een onafhankelijke ondersteuning voor die bewoners zelf kunnen inhuren. In andere gevallen, als ik bijvoorbeeld kijk naar de plannen rond Feyenoord City, hebben we een uitgebreid participatietraject in gang gezet, waarvoor heel veel koffiekarren, ondernemers bij betrekken et cetera, en dan regelen we het weer op een andere

manier. Dat heeft wel geleid bij de bestemmingsplannen die we daarvoor ter inzage hebben gelegd dat er vrijwel geen zienswijzen zijn, in ieder geval niet van bewoners. Dus in die zin denk ik dat het maatwerk is per project dat je moet doen, en niet een geïnstitutionaliseerd systeem van one size fits all. Dus zo kijk ik naar die participatie en bewonersondersteuning, dus vandaar dat ik deze vorm wil ontraden. De motie 'Nodig het GOH uit voor het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en de woningbouwcorporaties'. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. GOH is de koepel van huurdersorganisaties. Daar spreek ik af en toe mee. We zijn ook met hen in overleg over het Sociaal Statuut. Maar een bestuurlijk overleg is een bestuurlijk overleg, en daar moeten alle verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen en dat vind ik dan niet de plek van een huurdersorganisatie om daar dan ook bij aan te schuiven, omdat er dan ook andere onderdelen zijn waar rekenschap van gegeven moet worden. De motie 'Voorkom machtsmisbruik antikraakbureaus'. U geeft aan om geen antikraakbureaus, leegstandsbeheerders meer in te schakelen op het moment dat woningen leeg staan. Ook deze zal ik ontraden. Wij hebben inderdaad dat wij antikraak of leegstandsbeheerders inhuren om dat leegstandsbeheer op een goede manier te doen. Er is niet lang geleden ook het contract met een van hen opgezegd omdat die het niet goed deed. Maar het is wel een vak apart, dus wij vinden het wel belangrijk om als er leegstand is en we doen er nog tijdelijke verhuur, dat er dan een leegstandsbeheerder is, dat er leegstandsbeheer is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ik ... dat u dat goed wilt regelen met een leegstandsbeheerder. Maar de vorige keer in de commissiebehandeling zei u ook al: ja, met de schimmelproblematiek, en veel dingen die in slechte staat zijn in heel veel panden. Ja, ze hebben een gebruikersovereenkomst, dus niet bepaald dezelfde rechten als huurders, dus hoe rijmt dat dan? Want de mensen die daar wonen hebben niet bepaalde rechten, dus we kunnen dan toch beter het in eigen beheer nemen en ervoor zorgen dat we goed zorgen voor de huurders in plaats dat al deze mensen die een wat kleinere beurs hebben en gedwongen zijn antikraak te wonen in allemaal schimmelpanden zitten die half uit elkaar vallen? En dat we daar nog mee samenwerken als gemeente is toch een beetje vreemd?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Bij leegstandsbeheer dat wij zelf doen, kijken we altijd wel of de kwaliteit van de woning voldoende is om in de verhuur of in leegstandsbeheer te plaatsen, dus als het goed is zouden die woningen voldoende van kwaliteit moeten zijn. Het zal qua label misschien niet helemaal A zijn, of misschien nog een E-label hebben of iets dergelijks, maar wij doen wel de toets: is iets verhuurbaar? Anders zouden wij daar geen leegstandsbeheerder op zetten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Maar waarom wordt er dan niet gewoon met normale huurovereenkomsten gewerkt en geven we die mensen niet gewoon normale rechten?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dit is een vorm, het zijn tijdelijke huurovereenkomsten. Het is een gebruikersovereenkomst, omdat de bedoeling van leegstandsbeheer is dat waarschijnlijk zo'n pand uiteindelijk een andere bestemming krijgt, gesloopt wordt of dat er iets anders mee gaat gebeuren. Dus je wilt dat dan niet leeg laten staan, dus laat je iemand er tijdelijk in wonen, maar op het moment dat we overgaan tot sloop of transformatie of wat dan ook het plan is, dan moet deze huurder er natuurlijk uit, omdat we dat dan van plan zijn te gaan doen. Dat is dus de reden dat je niet, want bij het formele huurrecht kun je mensen natuurlijk niet zomaar van de ene op de andere dag eruit plaatsen, dus dit is een construct om toch leegstaande panden wel bewoonbaar te laten zijn, maar dan wel tijdelijk en met minder rechten. Mensen betalen dan natuurlijk ook een veel lager bedrag. Dan motie 6, 'Behoud sociale voorraad', dat de afname van de sociale woningvoorraad in alle wijken onwenselijk is. Daarvan hebben we natuurlijk ook andere afspraken gemaakt. We zijn er zeker voor dat de sociale voorraad zoveel mogelijk blijft in alle wijken, in welvarende wijken en ook in minder welvarende wijken. Maar in een aantal gevallen zal er toch overgegaan worden tot sloop omdat de kwaliteit gewoon beneden de maat is, dan wel liberalisatie of verkoop. Dat zijn allerlei mogelijkheden

die de corporatie nog steeds heeft. En zoals ik ook in de volgende motie zal beantwoorden, wat ons betreft kijken we zoveel mogelijk om sociale voorraad te behouden, zeker in de rijkere wijken, om het maar zo te zeggen, echt ervoor te zorgen dat daar de sociale voorraad zeker op peil blijft. Daar voeren wij ook de gesprekken over. Dan motie 7, 'Sturen op sociale huurwoningen minimaal op peil houden'. Daarin word ik verzocht om periodiek te rapporteren over die afname van de sociale voorraad, door waardestijging, verkoop et cetera, en ook met maatregelen te komen hoe we dan toch die sociale voorraad minimaal op peil houden. Een motie van GroenLinks, PvdA en ChristenUnie. Die motie wil ik oordeel raad geven. Ik wil daar wel bij zeggen dat wij niet alles inzichtelijk kunnen maken, zeker bij de particuliere voorraad moeten wij wel de gegevens hebben om dat goed te kunnen doen. Daar hebben we een landelijk huurregister voor nodig. Een van onze lobbypunten waar we al heel erg lang voor lobbyen, zodat het transparant is hoe die huurmarkt eruitziet. Dus we hebben wel die gegevens nodig. De gegevens die we hebben zullen we in ieder geval betrekken bij de rapportage, dus deze kan ik oordeel raad geven met die kanttekening. Dan de motie 'Meer sociale huurwoningen nodig'. Daarbij zegt u eigenlijk het aandeel nieuw te bouwen sociale woningen uit te breiden naar 35%. We hebben in ons coalitieakkoord opgenomen dat we werken naar 25% sociale woningbouw, dus om die reden zal ik deze al moeten ontraden. U geeft ook aan dat wij de potentiële sociale particuliere voorraad van 10% niet langer mee moeten tellen. Nou, in ons woonakkoord hebben we ook gezegd: we houden ons vast aan de landelijke definitie. Op het moment dat de particuliere voorraad aan die landelijke definitie voldoet, wil ik hem meetellen, want dat is ook zoals de landelijke definitie is. Maar goed, het waren twee dictums, dus in beide gevallen moet ik deze motie ontraden. Dan de motie 'Bewoners aan zet'. Aan de ene kant een heel sympathiek idee, want u zegt: wij gebruiken ook die wijkhubs om dat gesprek goed te voeren met de stad over projecten die plaatsvinden, herstructurering of welke projecten dan ook. Natuurlijk gaan we dat doen. Wat wel heel belangrijk is te realiseren, dat zit ook in Wijk aan zet, is dat woningbouw echt een stedelijke afweging is en dus niet op wijkniveau wordt bepaald. We nemen alle input mee, dat proberen we ook echt zoveel mogelijk een plek te geven in de plannen, maar uiteindelijk vindt de afweging stedelijk plaats. Zo zitten ook de bevoegdheden erin. Waar nodig gaan we wel per wijk een vertaling maken. We zijn bezig met handelingsperspectieven. Dat doen we vooral in NPRZ-gebied en daar betrekken we natuurlijk de bewoners op allerlei verschillende manieren bij. Zo is het wel. Maar ik denk dat het wel belangrijk is om helder te zijn dat alle afwegingen op stedelijk niveau plaatsvinden. En ik weet niet of ik de motie op deze manier echt goed kan lezen. Aangezien het voor mij nog onvoldoende duidelijk is hoe u dat nu precies bedoelt, ontraad ik hem voorlopig, tenzij u in de tweede termijn kunt aangeven dat u het eens bent met mijn interpretatie, dan is het natuurlijk een ander verhaal. De motie 'Stimuleer innovatieve woonvormen'. U vraagt een revolverend gemeentelijk fonds in te stellen voor leningen tegen lage rente om wooncoöperaties te helpen de financiering rond te krijgen. Die zal ik ook ontraden. Wij hebben wel in een eerder debat, volgens mij was dat bij het grondbeleid, aangegeven dat we erfpacht in twee gevallen gaan inzetten voor collectieve woonvormen. We hebben er ook in het coalitieakkoord afspraken over gemaakt dat we collectieve woonvormen willen stimuleren. We hebben recentelijk nog bij het Robbenoordplein ook aangegeven dat we daar met CPO aan de slag willen. In Merwe-Vierhavens gaan we pilots doen met collectieve woonvormen, dus we proberen van alles om dat recht te trekken. Alleen een revolverend fonds gaan wij daarvoor niet inzetten. Dat heeft ook financiële consequenties waar ik nu geen dekking voor heb. Dan motie 12, 'Van leegstand naar bewoonbaar'. U verzoekt leegstanden een nieuwe bestemming te geven en een leegstandsverordening op te stellen en die per 1 januari in te laten gaan. Dat zal ik in eerste instantie ontraden, tenzij wij daar op een later moment toch nog een bepaalde aanpassing aan kunnen geven. Ik denk dat het goed is dat we met leegstands-aanpak een goede aanpak verzinnen. Een verordening kan daar een rol in spelen. Daar ben ik niet per definitie tegen. Tegelijkertijd heb ik gezegd dat ik wel eerst goed wil onderzoeken wat en hoe we dat gaan doen en waar die ook relevant is. Dus tot die tijd ontraad ik deze motie. Dan motie 13, 'Steun voor woningeigenaren bij het isoleren van woningen', een campagne op te zetten voor subsidies en leningen voor isolatie en verduurzaming en daar nog allerlei zaken bij te betrekken en ook nog te lobbyen. Dat doen we natuurlijk heel graag, dus deze kan ik oordeel raad geven. We doen daar al heel veel in, in het kader van onze klimaataanpak. We hebben inmiddels ook een energieloket dat geopend wordt en we hebben allerlei maatwerk waarin we deze hulp ook bieden. Maar iedere campagne die we daar nog voor kunnen inzetten is hartstikke goed, dus oordeel raad wat mij betreft. Dan motie 14 van Leefbaar Rotterdam, 'Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen'. U wilt dat wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn dat mensen bij doorstroming niet met hogere woonlasten worden geconfronteerd. U zegt in uw dictum dat de vraag is om dat te garanderen. Dat garanderen gaat mij te ver. Als ik het zo kan lezen dat het in ieder geval onderzocht wordt en te kijken wat er allemaal mogelijk is, dan kan ik zeggen oordeel raad. Garanderen is dan net iets wat niet mogelijk is, wat niet in mijn bevoegdheden ligt. Motie 15, 'Help ouderen naar

passende woonruimte in hun wijk en buurt'. Daarbij vraagt u ook om te kijken welke knelpunten er zijn voor ouderen om passende woonruimte te vinden en hoe we dat kunnen wegnemen, om ervoor te zorgen dat ouderen ook goed in hun wijk kunnen blijven wonen. Dat kan ik oordeel raad geven. We doen daar al veel in, want we vinden het natuurlijk belangrijk, zeker voor ouderen, dat ze ook in hun buurt kunnen blijven wonen en ieder steuntje in de rug daarbij is van harte welkom. Het scheelt uiteraard per wijk wat er al dan niet mogelijk is. Maar we zullen ons daar zeker voor willen inzetten. Dan de motie 'Houd voorraad sociale huurwoningen op peil'. Dat is de zoveelste bij deze titel. U stelt vast om ook te kijken naar die liberalisaties van corporatiewoningen en hoe we er nu voor zorgen dat we daar het goede gesprek over voeren. Is dat in alle gevallen wel nodig, kan het niet op een andere manier, en hoe voeren we die gesprekken nu toch en dat we daar aanvullende afspraken over maken. Dat is wat u aan mij vraagt en daarover terug te koppelen. Dat lijkt mij prima uitvoerbaar, dus dat is oordeel raad. Dan de motie 'Laat zien wat je verkoopt aan sociaal vastgoed'. U vraagt daarbij dat er meer transparantie moet komen bij de verkoop van vastgoed door woningbouwcorporaties en dat ik dat voorleg aan de woningbouwcorporaties. Op zich kan ik dat natuurlijk doen, dat gesprek voeren. Het is wel zo dat de openheid van informatie echt aan de corporaties zelf is. Er is wel het een en ander openbaar, maar zij gaan wel over de mate waarin zij nog verder openbaarheid willen betrachten. Dus wellicht dat niet alle informatie op tafel kan komen, maar we kijken hoever we komen, dus oordeel raad. Dan de motie 'Eerst zelfbewoning en dan misschien beleggers'. U wilt dat als woningbouwcorporaties hun woningen gaan verkopen dat het dan wel gaat naar mensen die daar dan zelf gaan wonen en niet aan particulieren. Dat kan ik oordeel raad geven. Dat is zeker iets waar wij ook heel erg op inzetten. We hebben het ook al deels zo afgesproken met de corporaties in de prestatieafspraken. Zelfbewoningsplicht, antispeculatie bij verkoop en liberalisatie en dat gesprek wil ik zeker nogmaals voeren om te kijken wat we daarin nog meer kunnen doen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Even een beetje van de techniek, als deze wethouder bedoelt oordeel raad, bedoelt ze eigenlijk: ik omarm de motie, want ik vind dat eigenlijk fraaier eerlijk gezegd. Nee, ik weet dat het iets anders is, maar ik hoor niets omarmd worden en alleen maar oordeel raad.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik heb al heel lang geleden gezegd dat ik altijd alles oordeel raad geef. Dat is aan u. Ja, maar goed, ik kan dit gesprek nog een keer voeren, maar al mijn oordeel raden zijn gewoon oordeel raad, en het ontraden is ontraden, omdat ik denk dat die niet uitvoerbaar is. Omarmen, ik ga deze hele discussie niet opnieuw voeren. Dat hebben we een jaar geleden gedaan. Dan het amendement van de ChristenUnie, GroenLinks en SP om de term absolute omvang te wijzigen in relatieve omvang. Die ontraad ik, want in onze woonvisie kiezen we wel voor dat Meer Evenwicht-scenario, zodat we in de regio ook zorgen voor voldoende sociale woningbouw, omdat we zien dat we in Rotterdam verreweg het grootste aandeel daarvan hebben en het ook goed is om dat te spreiden.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, daar concludeer is dus uit dat u ook zegt: het aandeel sociaal gaat met deze visie dalen. Want het absolute blijft absoluut, dus relatief zal het gaan dalen. Dat is wat er dus in de visie staat. Ik zoek even de bevestiging, omdat er wel wat verwarring over was in de raad. En is er dan ook nog een ondergrens bij, is dan mijn vraag. Want de stad gaat groeien, en bij elk huis dat u realiseert, daalt het aandeel sociaal als het absoluut gelijk blijft. Zit daar nog een ondergrens aan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). De ondergrens is ... (geluid valt even weg, 4.51.26). Ja, we hebben natuurlijk een uitgangspositie. Dat staat ergens in de eerste hoofdstukken van de Woonvisie. Dat is die 50%, ik zeg even 50%, maar ik heb het niet helemaal scherp. Die staat in ieder geval ergens in de inleiding of hoofdstuk 1. Dat is de omvang zoals die was. Dat was in de eerste versie van de Woonvisie 40% sociaal corporatiebezit, 10% particulier. Inmiddels is het 39%, doordat er een andere rekenmethode is. Maar ik zou zeggen, die 50% die we toen hebben neergezet is dus het absolute aantal, dat toen het absolute aantal was, dat is dan de ondergrens. U vraagt dat hè, is dit het absolute deel of is het het relatieve deel? Het is het absolute deel. Dus dan gaat het relatieve deel natuurlijk dalen, dat begrijp ik. Dan het amendement 'Proberen' is geen ambitie'. Dat zal ik ook ontraden om

voornoemde redenen. Dan de motie 'Geef Rotterdammers meer zeggenschap over wonen en bouwen'. U vraagt een woonconferentie te organiseren en dan een wijkgericht woonplan. Nou, wij zijn dus bezig met verschillende, per wijk ook andere plannen om die gebiedsontwikkelingen, die woningbouwprojecten vorm te geven met de bewoners. Met name in Rotterdam-Zuid werken we met handelingsperspectieven. In andere wijken doen we dat weer op andere manieren. Maar als we kijken naar hoe we nu gebiedsontwikkelingen doen, hebben we natuurlijk een heel nieuw besluitvormingsmodel. Dat is werken met gebiedsambitiedocumenten, projectambitiedocumenten, en die bespreken we in gebieden, in wijken met bewoners, ondernemers, iedereen die daar wat over wil zeggen. En zo hebben we nu met elkaar afgesproken dat te doen. Dus we doen al veel in wijken, en een woonconferentie is daar dan weer bovenop en we denken hier nu al goed invulling aan te geven, dus deze zal ik dan ook ontraden, omdat we dan te veel dingen naast elkaar organiseren en dat gaat elkaar niet versterken. Dan de motie 'Sociaal bouwen in rijke wijken'. Daarbij zegt u, ik moet af en toe even snel samenvatten van: wat is hiervan ook weer het dictum, u wilt kijken hoe, met corporaties in kaart brengen waar en hoeveel sociale huur kan worden toegevoegd in wijken die nu achterblijven qua sociale woningen. Dat gesprek wil ik zeker aangaan. Dat is geen enkel punt, dat doe ik graag, want ik denk dat dat ook heel erg belangrijk is. Sterker nog, ik heb recentelijk al zo'n gesprek gevoerd, zeker bijvoorbeeld Hillegersberg, 110-Morgen is een wijk met behoorlijk wat sociale woningbouw. Hoe gaan we daar verder nog om met de sociale woningbouw? Dus die gesprekken, daar ben ik helemaal voor. Maar ik zie het niet nu, want u geeft ook aan dat daar grond verworven moet worden dan wel geholpen moet worden, en dat wil ik echt per situatie bekijken, dus dat wil ik niet gelijk als lijn neerzetten. We moeten kijken wat nodig is en vaak is het helemaal niet nodig dat wij grond kopen zodat de corporatie daarop kan bouwen. Of we hebben de grond al of de corporatie heeft al positie, dus ik zie daar nu nog geen aanleiding om extra gronden daarvoor te verwerven. Dat doen we natuurlijk af en toe wel. In Rotterdam-Zuid hebben we wel WVG en doen we soms dat soort zaken wel, maar als algemene lijn zou ik dat niet willen hanteren. Vandaar dat ik deze ontraad. Dan het amendement 'Verkamering? Niet ten koste van leefbaarheid'. U vraagt eigenlijk of ik de zin die staat over de regels voor kamerverhuur wil aanpassen op een manier dat de verplichte kamerverhuurvergunning niet versoepeld wordt als daardoor de leefbaarheid in het geding komt. We zijn nu bezig om een model te ontwikkelen om dat te doen en natuurlijk speelt die leefbaarheid daarbij een rol, maar ik wil de zin in de Woonvisie niet op die manier stellen, omdat mijn primaire doel is woonruimte te realiseren, en dat hoor ik u ook allemaal zeggen. En een van de belangrijkste en meest goedkope manieren is kamerverhuur. Dus ik wil daar geen strobreed in de weg leggen, dus vandaar dat ik deze ontraad. Dan motie 21, 'Verleid empty nestors met een aantrekkelijk woningaanbod'. Dat is denk ik eigenlijk toch meer iets voor mijn collega, wethouder Buijt, maar ik ben er nu al mee bezig, dus ik maak hem ook maar gelijk af. In het plan 'Goud van oud' zijn we daar ook heel erg mee bezig. Thuisplusflats organiseren, woonzorgconcepten realiseren. Er is al behoorlijk wat planaanbod geschikt voor mensen die op leeftijd zijn, dus een extra drielat pilots is wat dat betreft niet nodig en vandaar dat ik deze ontraad. Dan hebben we de motie 'Meer gevelbehoud en optoppen', om toch meer naar die cultuurhistorische waarde te kijken. Dat is motie 22, over gevelbehoud en optoppen in oude stadswijken, om die balans goed te doen met die cultuurhistorische waarde. Dat is oordeel raad, want dat kan ik goed uitvoeren. Dan de motie 'Handen uit de mouwen, tijd om te gaan bouwen' van de Partij voor de Dieren en heel veel andere partijen, om een werkgroep samen te stellen om te kijken op welke manier de gemeente Rotterdam woningen met een huurprijs tot € 1.100,00 DAEB kan verklaren en ook te onderzoeken hoe dan die leningen moeten worden georganiseerd en wat daar dan de financiële consequenties voor zijn. De behoefte aan zo'n onderzoek begrijp ik heel goed. Wij lobbyen ook, ik ben al in Europa geweest om dat kracht bij te zetten, onze minister doet dat, om die middenhuur, dus tot € 1.100,00 in de DAEB te krijgen, zodat die geborgde leningen ook mogelijk zijn. Ik wil u er wel op wijzen dat op het moment dat wij eigenstandig daar een eigen project van maken dat onze financiële consequenties dan behoorlijk groot zullen zijn. Maar laten we dat gezamenlijk onderzoeken, dus daar ben ik helemaal niet tegen. Oordeel raad wat mij betreft. Dan motie 24, 'Een voorbeeld uit Maassluis'. U vraagt een vergelijkbaar model als de gemeente Maassluis te ontwikkelen om nieuwbouw van koopwoningen langdurig betaalbaar te maken. Nu is het natuurlijk heel goed als die koopwoningen langdurig betaalbaar zijn. U verwijst echter wel naar erfpacht en startersleningen. Een aantal middelen die wij daarvoor niet willen inzetten gezien het gebrek aan dekking dat we daarvoor hebben en de financiële consequenties. Op zich ben ik wel bereid om te kijken hoe we dan Koopstart en het Nationaal Fonds Betaalbare Koopwoningen daarvoor kunnen inzetten. Dus als u bereid bent uw motie aan te passen dan is het oordeel raad wat mij betreft, maar wel met die kanttekening, anders is het toch ontraden. Dan motie 25, 'Woningnood, vergeet het laaghangend fruit niet'. U zegt een escalatieteam voor vijf kleinschalige projecten, om die van de grond te krijgen. Ik wil daarbij wel de kanttekeningen maken dat wij nu voor de komende twee

jaar met de corporaties afspraken hebben gemaakt voor 1600 woningen. We overprogrammeren ook, omdat we zien dat niet ieder plan altijd even snel van de grond komt, en van die 1600 woningen zitten er 44 projecten die kleine projecten zijn. Dus het is niet zo dat wij alleen maar heel grote gebiedsontwikkelingen met elkaar afspreken. We doen ook behoorlijk wat kleine projecten. Dat neemt niet weg dat wij zo'n escalatieteam best kunnen inzetten. Innovatie in werkwijze is denk ik altijd goed, maar laten we het bij vijf doen, omdat de capaciteit bij de gemeente Rotterdam behoorlijk afneemt en we het dus ook een beetje behapbaar moeten houden, maar wat mij betreft dus oordeel raad. Dan hebben we de motie 'Meer ruimte'. Op zich zijn wij er natuurlijk altijd voorstander van dat er met meer coulance en creativiteit kan worden omgegaan met gemeentelijke regels, maar het lastige is wel dat die gemeentelijke regels allemaal raadsbeslissingen zijn. Dus u vraagt dan dat ik zelf een beetje ga zitten shoppen in beleid dat door de raad is vastgesteld. Dat vind ik zelf een beetje lastig zonder uw instemming daarmee. Ik kan bijvoorbeeld zeggen: ik ga nergens meer parkeerplaatsen neerzetten of ik kan betaalbaarheidseisen versoepelen of ik kan alle welstandscriteria overboord gooien. Het zijn allemaal beleidskaders die door uw raad zijn vastgesteld. Dus het zou mij eigenlijk meer helpen als u wat concreter bent waar u dan vindt dat wij flexibeler moeten zijn. Ik kan natuurlijk bij deze motie zeggen: oordeel raad, maar ik vraag me af wat voor soort afdoening ik hiervan moet maken. Dus mijn uitnodiging is eigenlijk om wat concreter te zijn waar u dan vindt dat wij flexibeler zouden moeten zijn. Dan de motie 'Doorstroom van senioren'. U zegt: afspraken te maken met de Maaskoepel om belemmeringen weg te nemen voor ouderen en u geeft ook aan huurbehoud en voorkeur voor wijk of buurt. Dat is eigenlijk een motie die wel lijkt op de motie van Leefbaar Rotterdam, waar ik net ook over sprak. Misschien kunt u hierin samen optrekken. Afspraken maken met de Maaskoepel vind ik te ver gaan. Ik kan in gesprek gaan met de corporaties, net zoals ik dat met de motie van Leefbaar Rotterdam doe. Dan is hij dus ook oordeel raad, maar met die gedachte. Als u die gedachte kan ondersteunen dan kan ik dit goed uitvoeren. Maar mogelijk is een combinatie met de motie van Leefbaar Rotterdam ook een mooie. Dan heb ik twee moties, een aantal over de kostendelersnorm worden beantwoord door collega Versnel, dus die sla ik even over. Dan heb ik hier motie 32, bij verkenning nieuwe maatregelen rondom betaalbaarheid stemmen we af met marktpartijen, bijvoorbeeld het Platform Ontwikkeling Rotterdam. U vindt dat we dat ook met corporaties moeten afstemmen. Op zich stemmen wij dat soort zaken ook af met corporaties, dus ik ben even op zoek naar waarom, want wij spreken zowel dingen af met de corporaties als met de marktpartijen. Dit amendement wil ik even aanhouden, omdat ik me niet goed heb kunnen verdiepen in de veelheid van mijn documenten waar dit precies over gaat. Want ik denk: wij maken die afspraken ook met elkaar, zowel met de POR als met de corporaties. De corporaties zitten ook in de POR, dus daar is eigenlijk helemaal geen verschil in, dus ik ben even op zoek naar wat u hier precies mee bedoelt. Betaalbare woningen worden door corporaties gedaan, maar ook door marktpartijen, zeker voor middensegmentwoningen zijn we helaas echt vooral aangewezen op marktpartijen. We hebben afgesproken per jaar 200 middensegmentwoningen door corporaties te laten bouwen. Het mag ook meer zijn, daar ben ik helemaal niet op tegen, maar dit is wat we met hen hebben afgesproken, ook op hun verzoek. Dus we hebben alle partijen nodig om juist in dat middensegment te bouwen. Motie 33, 'Vergroot de sociale voorraad'. U geeft eigenlijk aan dat er door de corporaties meer gebouwd zou moeten worden dan wij nu hebben afgesproken in de prestatieafspraken, ga ik even van uit. Wij hebben nu al meer afgesproken, namelijk 1600 per jaar, terwijl er echt in de afgelopen, ik heb het erop nageslagen, meer dan 900 per jaar is er niet gebouwd door corporaties. Wij vragen nu 1600 per jaar. Hopen daarbij uit te komen op die 880, maar nog meer lijkt mij niet een haalbaar verhaal. Wat wij ook zeggen is dat op de bestaande plannen die wij hebben de focus moet liggen om die nu uit te voeren. Wat ik veel merk is dat ook corporaties maar ook marktpartijen heel vaak komen met nog weer nieuwe plannen, en ik heb gezegd: echt de focus op bestaande plannen, bestaande vergunningen, bestaande bestemmingsplannen en daar gaan bouwen. Want we hebben die woningen nu nodig. Dus daar moet wat mij betreft ook de belangrijkste aandacht naartoe. Dan motie 34, 'Sociaal-juridische ondersteuning'. Daar geeft u aan, het is iets meer het vlak van mijn collega mevrouw Mohamed-Hoesein over die sociaal-juridische ondersteuning bij mensen die uit huis gezet dreigen te worden, om daar nog meer in te doen. Die moet ik helaas ontraden. Er is al een convenant preventie huisuitzettingen. Daar worden al afspraken gemaakt. Er is een wijkteam dat mensen helpt. Sociaal raadslieden die daarbij helpen. Het juridisch loket, dus we hebben daar voor mensen die vanwege huurachterstanden in de problemen komen een achtervang georganiseerd, dus voor nog meer inzet daarop ontbreken ook de financiële middelen, dus die moet ik daarom ontraden. Dan de motie 'Voorkom ruimtelijke segregatie en te hoge woonlasten door te stoppen met Passend Toewijzen'. Dan vraagt u eigenlijk ook om in het kader van die diverse en gemengde wijken te kijken of verdringing kan worden tegengegaan door, een heel technisch verhaal. Ik denk dat het belangrijk is dat ik zeg, u wilt eigenlijk meer dat de duurdere woningen van de sociale voorraad ook beschikbaar

zijn voor mensen met een wat smallere beurs voor wie dit te groot of te duur is en daar dan ook die aftoppingsgrens in neer te zetten. Dat geef ik oordeel raad, want wij kunnen goed in gesprek gaan met corporaties om dat te bewerkstelligen. Het is ook in lijn met het rapport Veerkracht in corporatiebezit, dus daar werken we graag aan mee. De motie 'Voorkom dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen'. Natuurlijk is dit een schrijnend probleem. Ik merk in de opsomming van al deze moties dat je een beetje in een cadans terechtkomt, terwijl het natuurlijk ook gaat over mensen die in verschrikkelijke omstandigheden leven en waarvoor je als gemeente natuurlijk ook een heel goed vangnet wil en ook eigenlijk wil zorgen dat iedereen een dak boven zijn hoofd heeft. Alleen lopen we toch ook aan tegen problemen die daar zijn. Wat ik al eerder heb gezegd, op basis van huurachterstanden voorkomen we dat echt door het inzetten van al onze sociale vangnetten die we organiseren. Er is ook een meldpunt van alles in gang gezet, maar het doel is niet helemaal tot nul te komen bij huisuitzettingen als gevolg van de Wet Damocles. Dat is niet het specifieke doel. Wel op het moment dat er sociale problematiek aan de hand is, willen we zoveel mogelijk ook ondersteuning bieden. Want het is uiteraard een schrijnende situatie. Dan de motie 'Geen hotels maar Housing First'. Die is van mijn collega-wethouder Buijt, dus die sla ik even over. Dan motie 38, 'Kraken gaat door', Rotterdam uitroepen tot kraakvriendelijke stad. We hebben het ook specifiek gehad in de commissie over de kraakvriendelijke stad. Die zal ik toch ontraden, omdat wij het kraken niet als iets zien wat nastrevenswaardig is in onze gemeente.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dan toch heel even een vraag voorzitter, namelijk, u wilt nog heel veel onderzoeken doen naar leegstand en waar het door komt, voordat het beboet gaat worden. Maar kraken, daar heeft u wel al specifiek een mening over. Dat schuurt een beetje met Wet kraken en leegstand, dus leegstand niet meteen aanpakken, eerst nog onderzoeken. Maar kraken vindt u dan wel moeilijk. Kunt u dat een beetje uitleggen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, wat ik daarmee bedoel, op zich vind ik leegstandsbeheer prima, dat we mensen een tijdelijke gebruikersovereenkomst geven om in een bepaalde woning te wonen. Daar staat dan ook een vergoeding tegenover. Dan hoeven ze natuurlijk minder te betalen. Dus op zich die woonruimte benutten omdat mensen op zoek zijn naar een woning, ook al is het geen ideale woning, dat vind ik een heel goed idee. Alleen is kraken natuurlijk een stap verder. Dan betaal je helemaal niks en is er ook geen relatie tussen de eigenaar van dat pand en de kraker. En dat is iets wat we niet willen bewerkstelligen in de stad. Op motie 40 gaat mijn collega de heer Buijt zo meteen in.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, nog even terug op dat kraken. Kijk, u zegt aan de ene kant: wij zien de leegstand toenemen, maar ik wil eerst onderzoeken hoeveel het is en wat dan het juiste instrument is, maar u wilt geen leegstandsverordening en u wilt ook niet helpen om bewoonbaar maken door middel van kraken beter mogelijk te maken. Dus ik vind dat een weinig actieve houding voor het beter benutten van de bestaande voorraad, namelijk leegstaande panden bewoonbaar te houden en te maken. Of begrijp ik dat dan verkeerd?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, ik denk niet dat wij een weinig actieve houding hebben. We zijn natuurlijk heel erg bezig ook met optoppen en al die zaken om die verkamerregeling te versoepelen, dus wij zijn heel erg bezig met het beter benutten van de bestaande voorraad. We kijken ook naar actief leegstandsbeheer in behoorlijk wat van die leegstaande panden, het merendeel wordt bewoond met tijdelijke bewoning van de woningen die in het bezit zijn van de gemeente Rotterdam. Er is natuurlijk ook nog leegstand van anderen hè. Maar voor zover ik dat kan zien voor de gemeente Rotterdam heb ik daar zicht op en daar is het merendeel verhuurd, soms nog tijdelijke verhuur. Maar een deel staat ook leeg, omdat we daarvan zeggen: of die gaan we binnenkort slopen, of die zijn eigenlijk onbewoonbaar. En dat is ook wat u zegt, u wilt niet dat er in onbewoonbare woningen toch mensen gehuisvest worden. Dus het is die zoektocht waar we in zitten. Maar van kraken zeg ik: het is wel goed om een relatie te hebben tussen de eigenaar van het pand en degene die in die woning zit. En

dat is bij kraken natuurlijk niet zo. Maar dat je gewoon afspraken maakt en ook een vergoeding vraagt, vind ik niet vreemd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Er zijn ontzettend veel voorbeelden waarin krakers onbewoonbare panden weer bewoonbaar maakten. Er is net een nieuwe documentaire uit van Hotel Mokum, en Mokum kraakt. Ik zou aanraden om die te kijken, een mooi kraakpand op de Marnixstraat in Amsterdam. Verder heb je ook heel veel buurtbewoners die het fijn vinden in plaats van dat ze heel lege straten hebben of lege panden om zich heen, dat er eindelijk weer wat leven in de brouwerij komt. Bovendien, wat al een paar van ons eerder noemden, die bankslapers worden gewoon niet goed genoeg geholpen met deze woonvisie, dus kraken is daarin gewoon een essentieel middel, want het is toch pervers om gebouwen leeg te laten staan om in afwachting te zijn, terwijl er een enorme woningcrisis is. Ik kan het niet met elkaar rijmen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, ik ben het helemaal met u eens en ik ga die documentaire zeker kijken, want alle ideeën zijn natuurlijk welkom. En we hebben natuurlijk ook heel vaak dat we wel panden in bruikleen, in zelfbeheer geven aan bewoners, bewonersgroepen. Dat gebeurt natuurlijk wel, maar dan is er altijd wel een afsprakenkader waarin je dat doet. En dan is er altijd wel een huurovereenkomst of een gebruikersovereenkomst, zoiets dergelijks. De eigenaar van een pand heeft rechten, en op het moment dat die woning dus wordt vrijgegeven voor gebruik, dan ben ik daar helemaal voorstander van. Dus daar kijk ik niet anders naar. Kraken is eigenlijk een onwettelijke actie, dus dat kan ik als wethouder natuurlijk ook niet promoten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, het gaat erom dat je dus panden leeg laat staan, dat het steeds meer panden zijn die leeg staan en dat je een drukmiddel nodig hebt, hetzij door een leegstandsverordening, beboeten of kraken, om die eigenaren ertoe te dwingen die panden gewoon beschikbaar te stellen en niet jarenlang leeg te laten staan. En ik zei net: ik vind het een weinig actieve houding en dan bedoel ik dat u dat drukmiddel nu niet wilt inzetten. Alle moties die we daarover indienen wilt u niet omarmen, dus dat bedoelde ik met: waarom wilt u dat onderzoeken en niet overgaan tot zo'n drukmiddel inzetten?

De **VOORZITTER**. Er zit ook nog een strafrechtelijk element aan dit verhaal. Dat kan ik u gelijk meegeven maar misschien ook later. Noemt u maar wat u wilt. Zal ik er iets over zeggen? Dat is misschien wel handig. Ja, dan ga ik er even bij staan.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). De bestendige strafrechtelijke praktijk is dat wanneer een pand gekraakt is, er ook niet zomaar strafrechtelijk tot ontruiming wordt overgegaan. Het is zo dat de jurisprudentie aanwijst dat eerst de eigenaar van dat pand voldoende moet aantonen dat er urgentie is om te ontruimen en die urgentie kan zijn dat het pand onmiddellijk of binnen afzienbare tijd een bestemming krijgt. Of dat er een plan is om te verbouwen of het anders in te richten. Als de eigenaar daartoe in staat is, dat kan aantonen, dan kun de officier van justitie, daar heeft de gemeente ook geen say in, autonoom besluiten tot strafrechtelijk ontruimen na twee weken. Dus een aanzeggingstermijn van twee weken. Dat is de praktijk zoals wij die nu kennen. Slaagt de eigenaar van dat pand er niet in om met een plan van aanpak te komen voor dat pand, zal in veel gevallen de officier van justitie niet het strafrechtelijk instrument van ontruimen inzetten. Misschien handig dat u dit weet. Maar hier heeft de gemeente noch de wethouder een rol in, uitsluitend de officier van justitie. Ook niet de driehoek en ook niet de burgemeester. Alleen de officier van justitie heeft er een rol in om tot ontruiming over te gaan. Als de eigenaar van het pand er niet in slaagt om aan te tonen dat hij onmiddellijke plannen heeft met dat pand, dan wordt niet ontruimd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom, met deze toelichting kunt u verder.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter, ik ken deze toelichting al, en het is ook niet waar ik naar vraag. Mijn vraag is namelijk of u kunt lobbyen naar het rijk toe tegen het kraakverbod, of u het

gesprek aan kunt gaan met de driehoek om niet te snel over te gaan tot ontruiming, om Rotterdam symbolisch zeg maar uit te roepen tot kraakvriendelijke stad, net zoals wat uw collega van de PvdA in Utrecht ook al heeft gedaan. Utrecht is nu een kraakvriendelijke stad, heeft de burgemeester gezegd en omarmd. Dus als zij dat kunnen, kunnen wij dat toch ook? Ik bedoel, ik snap dat u niet soort van tegen de wet in wilt, natuurlijk, maar ik snap wel, ik bedoel, u kunt het wel doen. Utrecht heeft het al gedaan, dus waarom Rotterdam niet?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik zal dan ook even. Technisch kun je natuurlijk alles doen, maar het is ook niet een wens om dat te doen. Dat is dan denk ik een wat eerlijker antwoord, dat wij aangeven, op het moment. Ik ben het helemaal met mevrouw Kockelkoren eens en ik denk mogelijk ook met u dat we meer moeten doen aan die leegstand en daar steviger op ingrijpen. Voor mij is nog even de vraag of een verordening nu het juiste instrument is, en hoe die verordening er precies uit moet zien. Ik ben er niet op tegen, ook omdat ik zie dat die leegstand, of het toeneemt waag ik te betwijfelen, maar het is er. Dat hoeven we denk ik niet onder stoelen of banken te steken. En dat is zonde, want er zijn mensen op zoek naar een woning en daar zijn woningen. Dus ik ben het helemaal eens met uw hartenkreet. Tegelijkertijd wil ik kraken dan niet promoten, maar wel zorgen dat die woningen zoveel mogelijk benut kunnen worden. Daar wil ik mij zeker voor inzetten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, en dan blijft dus wel mijn constatering staan dat de actie op dit moment dan ontbreekt. Dus u vindt het wel belangrijk, alleen ontbreekt de actie. En dan zou ik graag nog eventjes voor de tweede termijn in gesprek gaan of we niet dan toch iets in een actie om kunnen zetten, want onderzoeken terwijl we allemaal weten dat het probleem groot is en dat we die panden eigenlijk willen benutten, dat vind ik gewoon doodzonde, gezien de urgentie die we allen in dit debat voelen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, helemaal goed hoor, ik neem deze uitgestoken hand zeker graag aan. Wat ik heb aangegeven is dat ik op zich een – kijk, we hebben het hier over een woonvisie, dus het is niet een actielijstje. We zetten hier neer hoe we kijken naar die woningmarkt. En ik denk echt, op basis van echt goed maatregelen onderzoeken, waar en hoe die leegstand er is, en dan maatregelen nemen, dat vind ik gewoon een verstandigere route, maar laten we het er straks nog eventjes over hebben. Dan de motie 'Wethouder Wonen medeverantwoordelijk voor dakloosheidsbeleid'. Dat is een keuze van het college hoe dat te organiseren en wij vinden het heel erg belangrijk dat de wethouder Wonen en bouwen gaat over dat er voldoende woningen zijn. Dat is mijn taak, mijn zorg. En mijn collega de heer Buijt is verantwoordelijk voor de dakloosheid in zijn algemeenheid. Daar zitten ook nog andere aspecten aan en ik denk dat het heel goed is dat iemand die ook vanuit Zorg kan kijken, de verantwoordelijkheid daarin kan nemen. Dus het is een keuze van het college hoe de taken te verdelen, maar ik kan me ook heel goed vinden in deze taakverdeling. Dan de motie 'Urgentieverklaringen', een motie van BIJ1. U geeft aan om daklozen eigenlijk een heel grote urgentieverklaring te geven, of eigenlijk primair urgenter verklaren. Ja, dat is een van de grootste, moeilijkste puzzels die ik als wethouder ervaar. Dat is hoe we nu de beschikbare woningvoorraad goed verdelen. We hebben in onze afspraken staan, in de Woonvisie ook: 45% van alle vrijkomende sociale woningen gaan naar regulier woningzoekenden en 55% naar mensen die een bepaalde vorm van urgentie hebben. Dus dat is het merendeel van de woningen. Nou, als we zeggen dat er 4000, 5000 woningen per jaar vrijkomen, dan gaat er dus minder dan de helft naar regulier woningzoekenden. Mensen die anders bij hun ouders thuis moeten blijven wonen of iets, dus dat is minder dan de helft. Dus mensen met een urgentie is iets meer dan de helft. Daar zitten natuurlijk ook mensen met dakloosheid tussen, maar ook statushouders, mensen wiens huis bijvoorbeeld gesloopt wordt en die geherhuisvest moeten worden. Mensen in een scheiding. Mensen uit beschermd wonen. Moeders die in vechtscheidingen zitten. Al deze mensen met urgentie zitten allemaal te vechten om diezelfde woonruimte. En natuurlijk vind ik het belangrijk dat daklozen daar ook een plek in krijgen, maar dat gaat dan ten koste van een van die andere mensen. En dat is het grote, er is schaarste. En om nu te zeggen: daklozen gaan voor op de statushouders, de mensen uit beschermd wonen of de regulier woningzoekenden, dat is een heel lastige puzzel. Wij hebben hem zo in de Woonvisie neergezet: 45%-55%. En in die categorieën de oplossing te zoeken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, ik snap het niet helemaal. Ik snap het, iedereen inderdaad, deze mensen hebben inderdaad heel veel urgentie, maar wat is er urgenter dan het feit dat je geen fysiek dak boven je hoofd hebt, dus dan verdienen zij toch ook om in dat rijtje te staan? Want u maakt een beetje een rare vergelijking wat mij betreft.

De **VOORZITTER**. Ik wil de wethouder verzoeken iets korter te reageren op de moties, want wij zijn al wel echt een tijd bezig. Misschien mag het iets korter.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik doe mijn best, maar volgens mij zeg ik per motie niet zoveel. Ja, ik moet er toch even antwoord op geven. Daklozen doen ook mee in deze verdeelsystematiek. Het is niet dat zij daarbuiten vallen. Maar goed, ik zal sneller gaan. Motie 43, 'Creatieve denkkraft actief betrekken', oordeel raad. Motie 44, 'Zürich en Berlijn coöperatief lekker bezig!' Dat gaat over dat coöperatief wonen, proberen dat te realiseren. Dat heb ik eerder al aangegeven. U roept op om hier verder onderzoek naar te doen, te vergelijken met Zürich en Berlijn. Daarin is veel meer geld beschikbaar dan wij hier hebben, dus die onderzoeken gaan niet leiden tot meer coöperatief wonen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, ik vraag niet om een onderzoek, ik vraag om een gesprek, dus dat is iets anders. En ik zou iets meer duiding willen hebben over de vorige motie, over die creatieve denkkraft. Want dat ging wel heel snel.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik vraag toch wel even iets meer tijd voor de moties. Ik moet natuurlijk ook gemotiveerd zeggen waarom ik iets ontraden vind of niet.

De **VOORZITTER**. Zeker, maar ik vroeg in zijn algemeenheid om iets korter te zijn.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Maar ik kan eigenlijk niet korter zijn, want het zijn er gewoon veel. Even kijken, 'Creatieve denkkraft actief betrekken', oordeel raad zei ik, dus wat mij betreft een goed idee. Dan de motie 'Zürich en Berlijn coöperatief lekker bezig'. Dan zegt u in gesprek te gaan met Berlijn en Zürich om te onderzoeken welke structuren zij hebben, te onderzoeken welke lessen wij daarbij hebben. We hebben net een heel onderzoek afgerond rond coöperatief wonen, dus vandaar dat ik zeg: laten we gewoon aan de slag gaan met die mogelijkheden die we zien en wat mij betreft hoeven we dan geen nieuw onderzoek te doen. Vandaar dat ik aangeef dit te ontraden. Dan de motie 'Rijk en gemeente samen kletsen met de nieuwe Europese commissie'. Dat is een goed idee. U geeft aan om samen met rijk en de Rabobank op te zoeken, te kijken of we die coöperatieve woonvormen in Europees verband, dat er een betere oplossing voor komt, ook financieel. Ik moet wel een slag om de arm houden over onze capaciteit om dit te doen, dus graag haken wij aan bij bestaande en lopende trajecten, maar dat ga ik zeker doen. Dat is dus oordeel raad. Dan motie 46, 'Luister ook naar de zwijgende meerderheid', om inderdaad ook de toekomstige woningzoekenden een stem te geven in plannen en in allerlei participatietrajecten dat ook te organiseren. Dat is oordeel raad, dat kunnen we zeker doen. Dan de motie 'Sturen op acceptabele woonlasten'. U geeft aan dan het uitgangspunt van Nibud te hanteren voor het aanbod van woningen in het middensegment. Zoals we ook hebben aangegeven in het Woonakkoord, houd ik mij graag aan landelijke definities en ga geen eigen onderzoek of traject daarvoor in gang zetten, dus daarvan zeg ik: ontraden. Dan de motie 'Help de corporaties van de vennootschapsbelasting af.' U roept op om een lobby te doen daarvoor. Dat doen we al in G4-verband, dus oordeel raad, maar het is al iets wat wij doen omdat wij vanuit G4-verband het ook al belangrijk vinden om die armslag voor de corporaties groter te maken. Dan motie 49, 'Onafhankelijke huurderondersteuning in het sociaal statuut'. Daar heb ik al het een en ander over gezegd, dus dat is ontraden. Ik wil die participatie echt op maat maken en niet een geïnstitutionaliseerd verhaal, omdat je per project goed wil kijken wat daar de meest zinvolle manier is om bewoners' stem te horen en mee te nemen in alle plannen. Dan motie 48, 'Een sociale stad is in evenwicht'. Daarbij zegt u dat we afstand moeten nemen van het Meer Evenwicht-scenario. Ja, dat zal ik ontraden, omdat we echt vinden dat de regio ook aan zet is om meer sociale woningen te bouwen. We hebben er meer nodig, de regio moet dat ook doen. Rotterdam is degene met echt een heel erg

groot percentage sociale woningbouw, en ook andere gemeenten kunnen voor hun inwoners een sociale woning bouwen, dus dat is wel hoe we dat graag zien in regionaal verband. We hebben die afspraken ook regionaal gemaakt, dus ook de regio heeft dat ondersteunt. Dan de motie 'Beter benutten, behoud kleine woningen'. Te stoppen met WVG, met het doel om die samen te voegen en te vergroten. Dat is de oproep die u doet. Daar zal ik zeggen: ontraden. Dat hele samenvoegen en vergroten is een belangrijk onderdeel in ons NPRZ-uitvoeringsprogramma, waarin we zeggen: we willen die sociale stijgers in Zuid een plek geven en dus ook dat daar gezinnen en zo meer kunnen wonen. Dus het is tegenstrijdig met een uitvoeringskader dat u ook heeft vastgesteld en waar ik mij dus ook aan gebonden voel, namelijk het NPRZ-uitvoeringsprogramma. Dus vandaar ontraden. Dan het amendement 'Particulier sociaal niet meetellen'. Ook dat moet ik ontraden. Wij gebruiken de landelijke definities. Daar zit particuliere sociale voorraad ook in. Zo is dat ook landelijk vastgesteld. En er wonen ook mensen met een sociaal inkomen in die voorraad. Ik bestrijd niet de stelling dat die voorraad afneemt, maar we kunnen hem nog wel meenemen, omdat dat conform de landelijke definitie ook zo kan. Dan motie 52, 'Wonen is meer dan een dak boven je hoofd'. Op zich, u vraagt ook de referentiewaarde mee te nemen bij ontwikkelingen. Als het gaat om grote ontwikkelingen, want dat is het niveau waarop we dat doen, we gaan niet bij een optopproject gelijk kijken: moet er een school bij? Maar als het wat groter is, dan zullen we dat zeker doen en zullen we daarvan ook weergave doen, mocht dat niet gelukt zijn. Want dat was volgens mij dat u dat graag wilde en een vinger aan de pols houden. Dus als ik hem zo kan lezen, dan is het wat mij betreft oordeel raad. Dan de motie 'Meedoen of afhaken'. U vraagt ook om een Rotterdams DNA voor hoe we hier ontwikkelen, wat is de houding van een ontwikkelaar op het moment dat die actief is in Rotterdam, en hoe gaat die dat doen. Daar hebben wij met het POR, het Platform Ontwikkeling Rotterdam en de corporaties al afspraken over hoe we dat doen, maar dat kunnen we zeker wel in een bepaalde vorm ook neerzetten met elkaar. Over het tweede dictum zou ik graag nog even met u willen overleggen. Want dit zou je zo kunnen lezen dat wij alleen nog maar zaken doen met partijen die dat DNA ondertekenen, en dat is iets wat mij net te ver gaat. Want daar gaan we niet over. Daar zit gewoon ook een vrije markt, en ook al bent u daar geen voorstander van, zo hebben we wel te werken, dus die nuance zou ik wel graag terug willen zien.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Nou, dank. De kern van wat ik met die motie wil bereiken is volgens mij iets wat best wel breed gedeeld was, ook in de hele aanloop naar het Woonakkoord. Je zet zelf een visie neer, je zet zelf neer: zo willen wij het doen in Rotterdam. En je wilt eigenlijk alleen met die partijen werken die dat dan dus ook zo doen. Dat is eigenlijk wat u ook zegt in reactie op het eerste dictum. We moeten het er dan inderdaad over hebben, want als we dat niet tastbaar maken in iets, dan is het eigenlijk alleen maar een loze uitspraak. Dus daar moeten we elkaar dan ergens op vinden. Want het zou niet zo moeten zijn dat clubs die dat ook expliciet niet onderschrijven, dat we daar wel zaken mee doen. Want dat is nu precies wat we willen bereiken met zo'n woonvisie.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, een woonvisie is natuurlijk ontzettend breed, en als het gaat om woningbouwprojecten dan hebben wij natuurlijk gewoon dat wij tenders maken waarin samenwerking wordt beklonken of anterieure overeenkomsten. Daarin maken wij afspraken met elkaar. Maar daar kunnen wij niet een hele woonvisie in verankeren, dat is heel erg lastig om dat te doen. Dus ik denk dat het goed is om met hen in gesprek te gaan, van: zo doen wij het hier in Rotterdam. Maar het juridisch afdwingbaar maken is zeer afhankelijk van de afspraken die je maakt. Dus als u zoekt naar een juridisch haakje over hoe wij dan alleen met die partijen kunnen samenwerken die dat onderschrijven, dan vind ik dat lastig. Dus ik sta open voor een gesprek zo meteen, als u daar nog over wilt nadenken, maar daar moeten we denk ik even wat op zien te vinden. Want de gedachte vind ik heel sympathiek en goed, dus daar werk ik graag aan mee. Dan DENK Rotterdam, motie 54, 'Een campagne huurintimidatie en woningmarktdiscriminatie'. We zijn natuurlijk bezig met die pilot tegen discriminatie en u vraagt mij daar ook echt actief mee aan de slag te gaan en terug te koppelen. Dat kan heel goed, dus dat is oordeel raad. Dan vraagt u ook dringende uitbreiding van woningsplitsing in heel Rotterdam. U zegt ook: minder regeldruk en kijken wat er allemaal mogelijk is om dat wat soepeler te krijgen. Ook dat is goed uitvoerbaar en die geef ik oordeel raad. Dan de moties van 50PLUS, motie 56, 'Ontwikkeling coöperatieve pilotwijk Woonhof Wielewaal'. Ik heb ook het boekje ontvangen van de mensen en het is natuurlijk ontzettend knap hoe mensen daar over hun eigen wijk nadenken. Tegelijkertijd is de realiteit ook wel zo dat BPD en Woonstad al daar de

afspraken over hebben gemaakt, een bestemmingsplan is vastgesteld en dat het aan hen is om dat project verder te doen. Daar kunnen wij verder niet tussen treden. Dat is financieel al helemaal zo geregeld, dus het is een plan dat ik in die zin niet kan doordrukken bij die partijen. Dan de motie 'Gebruik concrete instrumenten voor echt betaalbaar wonen'. U wilt actief grondbeleid inzetten. Heel specifiek heeft u zo een zestal punten, die deels te maken hebben met het grondbeleid, namelijk het aanschaffen van grond en WVG. Dat doen we in sommige gevallen wel en in sommige gevallen niet. U geeft ook aan dat daar programmeringsafspraken dan in opgenomen zouden moeten worden en dat doen wij niet in het grondbeleid, dus in die zin moet ik deze dan ontraden. Ook zegt u dat we concrete belastinginstrumenten moeten inzetten om betaalbaar wonen te realiseren. Deze moet ik ook ontraden omdat ik daar geen financiële dekking voor heb. Dan het terugdraaien van de sociale grondprijs. Ook die is net vastgesteld in de nieuwe vorm, dus die zal ik ook ontraden. Dan 'Stop met het schenden van het recht op adequate huisvesting'. Deze moet ik heel even weer lezen. U vraagt mij zolang er een tekort is aan sociale huurwoningen te stoppen met de verkoop. Nou, de verkoop van sociale huurwoningen is niet altijd een probleem. In sommige gevallen is het ook gewenst door de huurder die hem wel wil kopen of komt het goed uit. Wij vinden het wel belangrijk om er zuinig mee te zijn, dus daarom hebben we daar ook die afspraken met de corporaties, maar helemaal stoppen gaat ons toch te ver. Dus aangezien u daartoe oproept moet ik het toch ontraden. Dan is er nog een motie over de kostendelersnorm en die zal de heer Versnel voor zijn rekening nemen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Mijn lijst is gelukkig een stuk korter dan die van mijn collega. Die had er geloof ik 53. Als ik het goed is heb ik er vier. Drie van BIJ1 en één van GroenLinks. Ik zal met de moties van BIJ1 beginnen. Dat is allereerst 'Geen hotels maar Housing First'. Die wil ik ontraden. Juist in de gebouwen die omgebouwd worden tot woningen. Housing First is echt een definitieve woning en in die gebouwen is het vaak tijdelijk wonen, waar je een gezamenlijke ruimte hebt voor de keuken, soms zelfs gezamenlijke huiskamers, gezamenlijke douches, die je dus moet delen, gemeenschappelijk. Dat is heel vaak in dat soort ruimtes het geval. En bij Housing First is het echt dat je je eigen woning krijgt, dus die vinden wij niet geschikt om voor Housing First in te zetten. Die vinden we wel geschikt voor de opvang van bijvoorbeeld Oekraïners. Daarvoor gebruiken we ze. Voor de opvang van statushouders. Dus die gebouwen worden deels ook soms voor een hotel gebruikt, maar ook heel vaak voor meer opvanggerichte doelgroepen en niet zozeer voor Housing First. In motie 39, 'Bankslapers', vraagt u eigenlijk het aantal bankslapers in kaart te brengen met een ETHOS Light-telling. Die ETHOS Light-telling komt eraan. Die is voor het eerste of het tweede kwartaal 2025 toegezegd, maar ze kunnen er maar een beperkt aantal doen. Rotterdam heeft ook een aanvraag ingediend, ik meen samen met Amsterdam. En wij zijn ingedeeld in het eerste kwartaal in 2025, dus die telling komt eraan. Dat is het eerste deel van uw motie. Het tweede deel gaat over een structurele oplossing voor bankslapers substantieel te verhogen. Dat is ook mijn ambitie, maar het speelveld is ook door mijn collega neergelegd, dat dat heel spannend is. Want er zijn heel veel groepen die voor heel weinig beschikbare woningen strijden. Op dit moment vallen de bankslapers niet onder de urgentiegroep, dus die vallen niet onder die 55%, maar die vallen nu nog onder die 45%. En waar je dus over van gedachten zou kunnen wisselen in de toekomst, maar op dit moment is daar niet het juiste moment en de plek voor, is of je kunt kijken of je van die 45% naar de regulier woningzoekenden waar die bankslapers onder vallen, daar ook een stukje in kunt reserveren specifiek voor de bankslapers. Want ze zijn een onderdeel van de reguliere. Maar op dit moment is dat echt nog onderdeel van een nadere discussie op vele fronten, dus dat kan ik gewoon nu niet toezeggen. Ik ben het met u eens, uw berekening van elk jaar 100, dan ben je in 2074 een keer aan de beurt. Dat is inderdaad een soort karikatuur, maar feitelijk klopt die wel. Maar we voeren juist ook beleid om te zorgen dat er juist minder mensen bankslaper worden. Dus dat betekent dat we bijvoorbeeld gaan kijken hoe we mensen postadressen kunnen verstrekken en dergelijke, en daar helpen we ze nu ook bij.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dus we hopen dat die 5000 lager wordt, maar de burgemeester, de voorzitter geeft aan...

De **VOORZITTER**. Zodra ik 'dus' hoor, denk ik: nu komt er herhaling. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja eigenlijk gewoon een heel korte vraag. Gewoon de techniek. Waarom valt een bankslaper niet onder de urgentie? Wat is daarmee de afweging geweest zeg maar? Ik ben daar toch best benieuwd naar.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik ga proberen het kort te houden. Het is niet bekend wie echt een bankslaper is, want het is een schatting van 5000. En op een gegeven moment, als je iedereen urgent verklaart, dan is de urgentie ook niets meer waard, want dan zijn er meer urgenten dan woningzoekenden en blijft er geen enkele woning meer over voor de regulier woningzoekenden. Dus je moet op een gegeven moment ook een selectie maken wat je nog als urgent verklaart, want anders heeft het geen functie meer dat je urgent bent. Dus dat is de reden waarom bankslapers niet bij de groep urgenten zitten, want dan wordt de groep automatisch al hoger dan het aantal beschikbare huurwoningen. Dan uw laatste motie, 'Ambitie beëindigen dakloosheid in 2030'. Dat zeggen wij impliciet ook wel in ons plan Dakloosheid dat we vorig jaar hebben vastgesteld. Want dan zeggen wij: wij sluiten ons aan, ik weet het niet, maar impliciet heb ik inderdaad toen ook in het debat met mijnheer Vonk gezegd: ik vind het niet realistisch om die belofte nu te doen dat er in 2030 geen dakloosheid meer is. Ik heb dat toen vergeleken met: ja, ik wil ook het liefst dat er geen kinderen meer honger hebben in de wereld en dat het nergens meer oorlog is, en ik wil ook dat er geen dakloosheid meer is, maar ik vind het niet fair om dat uit te spreken, want je weet gewoon dat dat een heel lovenswaardig streven is, maar niet realistisch. Dus daarom ontraad ik ook die motie. En de laatste motie is motie 11 van GroenLinks en anderen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk nog over de vorige motie.

De heer **VONK** (cu). Ja, want nu is de ambitie: in 2030 zo weinig mogelijk dakloosheid. Wat is nu daarvan de ambitie? Ik neem namelijk aan dat u volgend jaar ook wilt dat er zo weinig mogelijk daklozen op straat liggen. En in 2027 ook zo weinig mogelijk daklozen op straat. Dus wat zegt nu die ambitie voor ons als Rotterdam?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nou, wat we in ieder geval de komende jaren gaan doen, is zorgen dat we bij wijze van spreken de opvang ook gaan ombouwen naar kleinschaligheid. Dat het al sowieso minder heftig is. Maar wij weten ook gewoon dat het probleem an sich niet zomaar even is op te lossen met de huidige aantallen die er nu zijn. Het is wel een ambitie. Natuurlijk willen we het liefst niemand dakloos hebben. Maar om nu te zeggen: in 2030 zijn er geen daklozen meer, dat vinden we gewoon niet realistisch. Dus daar zit gewoon de discrepantie in.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Wat u dan vervolgens doet is een nietszeggende zin opschrijven. We willen zo weinig mogelijk daklozen. Maar dat wilt u nu ook al en dat wilt u volgend jaar ook, dus ook in 2030. Het zegt helemaal niks. Dat is mijn punt. Dus vervang hem dan door een betere zin en dan zou ik zeggen: u sluit al aan op die ambitie, zegt u zelf, van het Nationaal Actieplan Dakloosheid in uw eigen plan. Schrijf dat dan ook gewoon in deze visie, want dat is uiteindelijk wel waar je naartoe wilt. Het is geen target, maar het is wel een ambitie.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Wij hebben nu gekozen voor deze zinsnede en daar staan we ook voor. Ik vind het een beetje een woordenspel worden, want er is geen enkele dakloze geholpen met een zin die wij opschrijven. Wij proberen gewoon vast te houden aan een realistische werkelijkheid. De motie van GroenLinks vraagt: kunnen we de doorstroomtijd vanuit de opvang naar drie maanden terugkrijgen? Dat is ook altijd het streven geweest om die te hebben. Die is momenteel vierenhalf à vijf maanden. En dan meer woning first daarvoor in de plaats. Dat zou betekenen dat we ongeveer honderd woningen moeten gaan onttrekken aan het huidige aanbod, en dat zou dan betekenen dat het ten koste gaat van andere doelgroepen, zoals mensen met medische urgentie, zoals mensen die in scheiding liggen, zoals statushouders. En op dit moment is die keuze niet gemaakt. We doen er alles aan, even voor ieders duidelijkheid, 25% van alle sociale woningen gaat naar mensen uit de opvang, dus dat zijn in principe mensen die dakloos raken, in de opvang komen en uitstromen. Die stromen gemiddeld na vierenhalf à vijf maanden uit. Ons doel is om dat inderdaad in drie maanden te doen, maar door de woningkrapte lukt dat op dit moment onvoldoende. De oplossing honderd extra

woningen woning first, die moeten wel onttrokken worden aan de woningvoorraad, het gaat ten koste van anderen. Dat kunnen we op dit moment echt niet waarmaken en daarom wil ik deze motie ook ontraden voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ik vind dit wel zo langzamerhand een bijzondere redenering worden, want er zijn nu twee wethouders die zeggen: wij kunnen niet meer mensen toewijzen. Wij kunnen niet meer doen voor dakloze mensen, want we hebben te weinig sociale woningen. Nou, dat is precies het punt waar wij met alle partijen de hele eerste termijn aan hebben gespendeerd. We maken te weinig sociale huurwoningen. En als u dan vervolgens dat als argument gebruikt om onze voorstellen van tafel te vegen, dan begrijp ik echt niet meer waar we mee bezig zijn. Dat betekent dus gewoon dat er te weinig sociale woningen worden gebouwd. Toch?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dat klopt ook. Kijk, onze ambitie is 880 per jaar. Dat hebben we vorig jaar gehaald, maar het jaar daarvoor niet. Dus die zou je er dan weer bij optellen. Dus dat heb ik ook niet ontkend. Er moet ook meer gebouwd worden. Daar zijn we het denk ik allemaal met elkaar over eens.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik naar wethouder Versnel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, ik denk dat het voor Rotterdammers nu helemaal onbegrijpelijk wordt, want we zijn het inderdaad allemaal eens dat er meer gebouwd moet worden. Ons gaat het erover dat er dus te weinig sociale woningen worden gebouwd, waardoor je bezig bent met verdeling in schaarste. En wij zeggen: geacht college, bouw nu meer sociale woningen, zodat je dus aan die dakloze mensen beter een woning kunt geven, zodat je die mensen die noodgedwongen in een sociale huurwoning moeten, eerder aan de beurt kan laten komen. En dan zegt u: nee, want daar hebben we een coalitieafspraken over. En daar zit gewoon het pijnpunt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, ik denk toch dat u mij wat woorden in de mond legt. Ik heb namelijk niet gezegd, ik heb aangegeven wat ik net ook zei: er wordt te weinig sociaal gebouwd, midden gebouwd, ook in de hogere segmenten, maar dat zit meer op kwalitatief niveau, er is nog steeds een woonbehoefte die niet vervuld wordt. Maar we hebben het hier vooral even over de betaalbare bouw. Ik erken volledig dat dat te weinig productie heeft. Er zitten honderdduizend problemen, daar hoeven we allemaal niet op in te gaan. Dat heb ik niet ontkend. We hebben gezegd: we hebben een percentageverdeling van 25%-40%. Daar werken we naartoe. 40% voor het middensegment en dan daarboven nog, het hogere segment. Dus we werken naar die 65% betaalbaarheid toe. Daar zitten we nu nog niet, maar daar willen we wel zo snel mogelijk komen. Sterker nog, het gaat niet alleen om die percentages, het gaat ook om de aantallen. Sterker nog, het gaat nog veel meer om de aantallen, want 25% van 3000 is minder dan 25% van 4000. Onze ambitie in het coalitieakkoord was eigenlijk 4000 woningen per jaar. Dus ik ben het er helemaal mee eens dat wij ook per saldo meer woningen willen bouwen. Daarbij zeg ik ook: wij willen ook van die particuliere voorraad zoveel mogelijk binnen de prijsklasse laten houden. Daarvoor hebben we die Wet betaalbare huur nodig. Dat vind ik ook. We hebben nog veel meer woningen nodig. Flexwoningen, optoppen, al die zaken meer. Dus we doen beter benutten van de bestaande voorraad, om de massa groter te krijgen. Dus dat ben ik helemaal met u eens. Daar heb ik ook nooit iets anders over gezegd.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Twee dingen. Voorzitter, de wethouder hoeft niet te wachten op de Wet betaalbare huur. De Wet goed verhuurderschap en onze pilot in Carnisse kan ook gewoon worden uitgebreid en dan kunnen we nu al aan de slag. En waarom doen we dat dan niet?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, we hebben hier gekeken van, we hebben deze ontzettend intensieve aanpak in een wijk waar dat ook heel erg speelde, dus ik denk, ik ben er trots op dat we die pilot hebben gedaan. Het kost wel behoorlijk wat geld, dus laten we eerst even goed kijken hoe dit uitpakt. En ik denk, ik moet alvast wel aangeven dat het moeilijk wordt om financiële middelen te vinden, want het is zo'n ontzettend arbeidsintensief traject geweest. De financiële middelen om dat over de hele stad te doen ontbreken ons op dit moment. En de Wet betaalbare huur is voor ons een veel beter uitvoerbare wet.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja dat snap ik, maar toch. We zijn het er duidelijk niet over eens. Een tweede element in het antwoord van de wethouder, we gaan op allerlei andere manieren het ook halen. Maar wat ik helemaal mis is zicht daarop, hoe dan en met welke aantallen en op welke termijn we dat dan halen. Het zijn een paar algemene dingen. We gaan optoppen, we gaan splitsen, we krijgen een wet. Maar wij hebben er op dit moment geen enkele grip op.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Daar kan ik mij goed iets bij voorstellen, bij wat de heer Engberts zegt. Ik ga graag met u in gesprek op wat voor manier wij u nu inzichtelijk kunnen maken hoe wij daaraan werken en ook monitoren en zorgen dat dat op stoom komt en blijft en groter wordt. Dus die wens van de heer Engberts begrijp ik heel goed en daar zou ik ook aan tegemoet willen komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, afsluitend voorzitter, dank u. U zegt: ik ontraad alle moties die de voorraad sociale huurwoningen willen vergroten en sociaal willen gaan bouwen. U zegt vervolgens ook dat er geen urgentiestatus kan komen voor bankslapers of daklozen omdat er maar zo'n klein pooltje is waar mensen uit kunnen pikken. Geeft u dan niet een enorme dikke middelvinger aan dakloze mensen en mensen die op de bank slapen?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nou, zo zou ik het niet willen noemen. We gaan binnenkort weer uitgebreid over het beleid praten naar aanleiding van het plan van vorige week. Het laatste waar ik me in herken is een dikke middelvinger aan alle bankslapers en daklozen, dus daar herken ik me totaal niet in.

De **VOORZITTER**. Wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik begin met motie 28 van de PvdA. Die gaat over de kostendelersnorm voor mensen met een bijstandsuitkering. Die motie roept op om vooruitlopend op een eventuele wijziging daarvan die kostendelersnorm vast niet toe te passen. Dat zijn wij niet van plan te doen. De Participatiewet biedt ook wel een mogelijkheid om bij vooropgezette tijdelijkheid de kostendelersnorm niet toe te passen, waardoor bijstandsgerechtigden wel in staat worden gesteld, om als dat tijdelijk is iemand in huis te nemen. Dat kan voor twee keer een half jaar. Die mogelijkheid is eigenlijk nog heel weinig bekend, dus onderdeel van ons beleid is ook dat we die mogelijkheid aan bijstandsgerechtigden beter bekend maken. Maar helemaal niet meer toepassen, daarmee handelen we niet alleen in strijd met de wet, wat ik problematisch vind, maar het kost ook veel geld, want geen kostendelersnorm betekent een hogere uitkering. En zoals u weet hebben we al een flink tekort op de BUIG, op het budget dat we voor de uitkeringen hebben, dus dat kunnen we niet doen. Motie 29, ook van de PvdA en een aantal andere partijen doet een beroep op ons om zodra dat niet meer hoeft de kostendelersnorm ook niet toe te passen. Dat gaat dus één stapje minder ver, maar dan wil ik het alsnog niet doen. Dat heeft ermee te maken dat we weten dat de armoedeval nu al een obstakel is bij het motiveren van mensen om uit de uitkering weer aan het werk te gaan. En we stellen alles in het werk om mensen te helpen die fantastische stap wel te zetten, en ik voorzie dat dit daarbij problematisch gaat zijn en dat wil ik daarom dus niet doen. Dan is er nog een andere motie van mevrouw Verkoelen, motie 61, die gaat over de kostendelersnorm maar dan ten aanzien van de AOW specifiek. Kunt u bevestigen dat die daarover gaat?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Oké, dan kan ik hem omarmen. Dat is een motie die sympathiek is. Voor die kostendelersnorm voor de AOW hoeft niet de gemeente op te draaien maar dat doet het rijk eventueel, dus dat is aan hen. En het gesprek daarover met het rijk voeren, dat zijn we ook van plan. Dat staat ook in de Woonvisie op pagina 30. En u mag dat heel actief lobbyen noemen. Wij noemen dat dan gesprek hebben met, maar ik denk dat we hetzelfde bedoelen. En met die pilots gaan we experimenteren. Dan hebben we ten slotte motie 30 van de PvdA en een aantal andere partijen, 'Geen bed, geen business'. Dat gaat over arbeidsmigranten. Dit sluit naadloos aan bij wat wij ook vanuit het actieprogramma EU-arbeidsmigranten aan het doen zijn. We trekken heel nauw op met de minister van Sociale zaken om te komen tot iets dat heet de bedrijfseffectrapportage. Dat is een nieuw instrument dat in samenwerking met de VNG en Sociale zaken in de tweede helft van dit jaar zal worden gelanceerd, waarmee we bedrijven en gemeenten in het hele land ertoe willen zetten dat ze voordat ze mensen uit het buitenland hierheen halen om werk te doen, ook zichzelf de vraag stellen waar ze die mensen gaan huisvesten, hoe ze daar adequaat in kunnen voorzien en dat is dus iets wat we als Rotterdam belangrijk vinden, zeker ook omdat wij als Rotterdam natuurlijk worden overladen door arbeidsmigranten die in andere regio's werken, maar daar door huisvesters of door werkgevers en gemeenten niet adequaat of niet worden gehuisvest. En die bedrijfseffectrapportage kan daar dus ook bij helpen. Dus als ik de motie zo mag lezen dat ik in dat gesprek voortaan ook kan zeggen: en de gemeenteraad van Rotterdam staat erachter, dan omarm ik deze motie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. We zijn vanaf vanochtend 10.30 uur bezig met dit thema met onderbreking van goed een uur. Veel tijd is gebruikt in de eerste termijn voor denk ik uitvoerige politieke uiteenzettingen en opvattingen. Desalniettemin kan ik me voorstellen dat er wellicht nog een resterende korte tweede termijn aan de orde is. Nou ja, ik weet het niet, misschien een tweede termijn of een vraag, maar ik geef u graag de mogelijkheid voor een korte tweede termijn en dan kan het een vraag zijn. U hoeft er ook geen gebruik van te maken. Ik ga ook niet de lijst aanhouden van sprekers van vanochtend. Ja, de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Van de orde voorzitter. Er zijn een paar vragen gesteld om moties samen te voegen. Dat gaat me wel lukken. Maar aan het einde hadden we ook nog even een gesprek over de maatregelen waar we eigenlijk nog even iets over moeten wisselen denk ik. Als we straks dan de beraadslaging sluiten en we zouden nog met een motie komen, dan kan ik dat natuurlijk niet meer doen.

De **VOORZITTER**. Is het een goed idee als ik u een korte pauze gun zodat u nog even met elkaar kunt overleggen?

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dat zou prima zijn.

De **VOORZITTER**. Tien minuten? Ja, de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, er is ook nog een onbeantwoorde vraag, dus die zou ik in technische tijd graag nog even opnieuw willen stellen.

De **VOORZITTER**. Komt u maar.

De heer **VONK** (cu). Ik had aan de wethouder gevraagd, eigenlijk naar aanleiding van een grafiekje dat Rotterdam XL volgens mij had rondgestuurd over de groei van onze bouw, de snelheid van bouw in vergelijking met andere steden, de G5. Ik constateerde vanuit dat grafiekje dat wij echt helemaal ver onderaan bungelen als het gaat om de snelheid waarmee we bouwen, en mijn vraag was: hoe komt het dat wij zo verschrikkelijk veel slechter scoren dan die andere steden en wat gaan wij doen om weer middenmoter te worden? Want ik durf niet te vragen om weer koploper te worden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Zal ik? Ja, want ik had dat natuurlijk al wel uitgezocht, omdat ik dat zelf helemaal niet herken. Wat er is gebeurd, in 2017, wij kwamen later uit de crisis dan andere steden, dus als je kijkt naar het weer op gang krijgen van die woningbouwproductie, heeft dat in Rotterdam eigenlijk wel langer geduurd. Maar vorig jaar hebben wij volgens de CBS-cijfers meer

gebouwd of meer opgeleverd, want het CBS doet opleveringen, meer opgeleverd dan bijvoorbeeld Den Haag. Die had iets van 1700, in Utrecht 1900. Ik moet het even opzoeken, maar ergens onder de 2000. En wij 3200. Dus wij hadden verleden jaar echt meer dan twee andere steden van de G4. Amsterdam had wel meer dan wij, dat moet ik wel eerlijk zeggen, 4500 ongeveer. Dus om en nabij deze cijfers. Dus verleden jaar hebben we het echt beter gedaan, zowel in oplevering als in start bouw. In start bouw waren wij echt wel een van de koplopers vorig jaar. Dus ik denk dat u naar die meerjarige grafiek heeft gekeken. Het heeft lang geduurd om weer op dat niveau te komen van andere steden, omdat dat zo was ingevallen. Maar vorig jaar hebben we dat wel goed gedaan. Dat zijn de cijfers die mij bekend zijn van het CBS.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, ook een puntje van orde. Ik heb vijf moties die exact hetzelfde zijn, maar nog met meerderen ondertekend, nu voor de tweede ronde.

De **VOORZITTER**. De moties zijn inhoudelijk niet aangepast.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ze zijn niet aangepast. Ze zijn wel afgewezen. De rest die zojuist is aangenomen kunt u nog mee ondertekenen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 56. Ontwikkeling coöperatieve pilotwijk Woonhof Wielewaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- Rotterdam heeft ingestemd met de ontwikkeling van twee coöperatieve pilotwijken waarvoor erfpachtgrond beschikbaar wordt gesteld, geëxploiteerd op basis van een woonzorgconstructie, waarin bewoners deel zijn van een zelfredzaam woonsysteem voor mensen van alle leeftijden, waarvan de expertise voor financiering, beheer en onderhoud wordt belegd bij professionele adviseurs, zorg- en vastgoedpartijen, en de uitvoering van service en sociaalmaatschappelijke taken ligt bij (zorg)professionals, bewoners en vrijwilligers;
- grootschalige bouwprojecten risicodragend zijn en daarom lastig te realiseren, en bouwen op kleinschalige pilots kansen biedt voor het ontwikkelen van woningen die snel kunnen worden ontwikkeld op basis van prefab-bouw, en dat deze prefab-woningen in veel gevallen verplaatsbaar zijn en daardoor flexibel inzetbaar;
- de Unie Van en Voor de Wielewaalers, een verbond van zittende bewoners van tuindorp Wielewaal, het eigen visieplan 'Woonhof Wielewaal, een innovatief woon-zorgsysteem, gebaseerd op kennis, solidariteit en coöperatieve samenwerking' ('visieplan WW') heeft ontwikkeld, waarin wonen en zorg samenkomen ten behoeve van lage- en middeninkomensgroepen, te weten 50% voor sociale huurwoningen tegen kostprijs en 50% middenhuur, naast de bestaande huur-/koopsegmenten zoals die zijn vastgesteld door BPD;
- bij de gemeente Rotterdam onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de eerder per motie aangenomen ontwikkeling van twee pilotwijken, de ontwikkeling van Woonhof Wielewaal ook zou kunnen gebeuren op basis van financiering via de rijksoverheid;
- bij de ontwikkeling van 'visieplan WW' overleg is gevoerd met Nederland Zorgt Voor Elkaar - landelijk netwerk van bewonersinitiatieven in welzijn, wonen en zorg - en dat het visieplan na publicatie is gedeeld met de Tweede Kamer en de Provincies Flevoland en Zuid-Holland, en er daarnaast contact is gelegd met het Zilveren Kruis en dat deze zorgverzekeraar zich zeer positief heeft uitgelaten over de plannen en zich graag wil inspannen voor realisatie ervan;
- Zilveren Kruis (zorg) en Syntrus Achmea (vastgoed) in Nederland 500.000 levensloopbestendige woningen willen bouwen, en dat BPD (projectontwikkelaar) vanuit de Holding de Coöperatieve Rabobank de opdracht heeft om bij vastgoedprojecten 35% van de woningen te reserveren voor coöperatieve verenigingen;

overwegende dat:

- als gevolg van gentrificatie, armoede en vergrijzing er sprake is van een toenemende mate van eenzaamheid en daarmee samenhangende problematiek en probleemgedrag, en dat opbouwwerk een essentiële maatschappelijke schakel is die mensen uit hun isolement kan halen, en dat daarmee torenhoge kosten voor medische en psychische zorg worden gedempt, en deze zorg daardoor wordt ontlast, en tevens dat maatschappelijke fragmentatie plaats maakt voor bindend vermogen;
- ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen sterk achterblijven bij reeds beschikbare technische innovaties op het gebied van bouwen, besparen, verduurzamen en exploiteren, de Gemeente Rotterdam een belangrijke taak heeft om de gemeenschap te dienen met het zonder vertraging te bevorderen en verbeteren van de kwaliteit van leven ten aanzien van bodem, lucht en water, uitgedrukt in gunstige voorwaarden ten aanzien van het milieu en een robuuste ecologische samenhang daarbinnen, wetende dat bouwen, wonen en infrastructuur daar een essentiële rol in spelen;
- de sociale veiligheid in tuindorp Wielewaal in de afgelopen 10 jaar ver beneden wenselijk maatschappelijke niveau is geraakt, en zittende bewoners daardoor onnodig lang zijn blootgesteld aan angst en onzekerheid, en dat het tuindorp sterk heeft te lijden onder het verlies van groen als gevolg van grootschalige kap van bomen en de verwaarlozing van openbaar groen en tuinen van afgesloten woningen, waardoor de status van het oorspronkelijke tuindorp-concept blijvend is geschaad;

verzoekt het college:

- zeer spoedig overgaat tot een positief besluit tot aanwijzing van het noordelijke gedeelte van tuindorp Wielewaal tot plangebied voor de ontwikkeling van een coöperatieve woonzorggemeenschap, waarin de nieuwbouw van 350 woningen – waarin circa 750 bewoners kunnen worden gehuisvest – van uiteenlopende bouwtypen worden gerealiseerd, met gebruikmaking van de nieuwste inzichten op het gebied van duurzame prefabbouwtechnieken, zodat het pilotproject Woonhof Wielewaal binnen een jaar na acceptatie van deze motie kan worden opgeleverd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 57. Gebruik concrete instrumenten voor écht betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe Woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe Woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;

- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- een actief grondbeleid te voeren door de volgende instrumenten in te zetten:
 - verwerf als gemeente actief grond voor 30% van de geprojecteerde betaalbare woningbouw tot 2030;
 - vestig een voorkeursrecht op geschikte grond voor toekomstige (sociale) woningbouw, zodat deze eerst aan de gemeente moet worden aangeboden bij verkoop;
 - reserveer gemeentegrond voor woningbouw die de komende 50 jaar betaalbaar blijft, zoals door wooncoöperaties en woningcorporaties;
 - verlaag de grondprijs voor woningbouw zonder winstoogmerk naar 50% ten opzichte van de prijzen van 2023;
 - verhoog de sociale ambitie bij gebiedsontwikkeling middels hogere selectiecriteria op gebied van woningmix, ecologie, sociale duurzaamheid en architectonische kwaliteit bij uitgifte van gemeentegrond;
 - pas erfpacht toe om duurzaam betaalbare woningen mogelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 58. Gebruik concrete belastinginstrumenten voor écht betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe Woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe Woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;
- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- een actief grondbeleid te voeren door de volgende belastinginstrumenten te onderzoeken:
 - de gemeentelijke baatbelastingen of planbatenheffing om grondwaardestijgingen door toedoen van bestemmingswijzigingen af te romen;
 - gemeentelijke grondwaardebelasting om grondwaardestijgingen door toedoen van bestemmingswijzigingen af te romen;
 - leegstandsheffing waarmee niet alleen leegstaande panden worden belast, maar ook braakliggende gronden bestemd voor woningbouw;

- het initiëren, stimuleren en faciliteren van gebiedsfondsen, waarbij woningen worden onttrokken aan marktgebonden prijsstijgingen, omdat grondwaarde(stijgingen) eigendom blijft van het fonds, zoals pay it forward en wooncoöperaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 59. Draai de verhoging van de grondprijs voor sociale huurwoningen terug

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de gemeente Rotterdam het doel 'meer en betaalbare woningen' heeft geformuleerd in de nieuwe Woonvisie waartoe moet worden gekomen door 'meer woningen in het middensegment' en het 'op peil blijven van het aantal sociale huurwoningen', gevolgd door de zin 'Rotterdam stimuleert het snel bouwen van betaalbare woningen';
- de concrete plannen voor betaalbare woningen worden omschreven door 'het bouwen van 3500 tot 4000 nieuwbouwwoningen per jaar, te zorgen voor 65% betaalbare woningen bij nieuwbouw en flexibel om te gaan met regelgeving.' in de vorm van vier pijlers, waarvan de eerste luidt 'meer en betaalbare woningen';
- er een uitnodiging gedaan wordt in het 'uitdagen van partijen in de stad om met slimme ideeën te komen om woonruimte te maken in de gebouwen die er al zijn';

overwegende dat:

- met de ambitieuze (bouw)opgave zoals geconstateerd en alle innovatieve ideeën, de gezamenlijke kennis en kunde en partijen die in de stad beschikbaar is, nodig is om de gestelde doelen te behalen;
- de concrete uitwerking van daadwerkelijke betaalbaarheid voor lage en middeninkomens nog niet duidelijk verankerd is in zowel het bestaande beleid als in de nieuwe Woonvisie;
- de gestelde ambities omtrent het percentage voor betaalbare woningen niet passen bij de werkelijke inkomensgroepen in de stad;
- het ontbreekt aan duidelijke maatregelen, handvaten en instrumenten met betrekking tot het grondbeleid;

verzoekt het college:

- de verhoging van de grondprijs voor sociale huurwoningen (januari 2024 verhoging van 150% in de gemeente Rotterdam) terug te draaien!

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 60. Stop met het schenden van het recht op adequate huisvesting

"De gemeenteraad in vergadering bijeen 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- sociale huisvesting voor betaalbare huisvesting zorgt voor met name mensen met lagere inkomens en mensen met lagere inkomens nergens anders terecht kunnen en bij gebrek aan betaalbare huisvesting een verhoogd risico lopen op precair wonen of dakloosheid;
- het recht op huisvesting weliswaar niet in z'n geheel direct kan worden gerealiseerd, maar er een verplichting is om het recht progressief te realiseren;
- er een enorm tekort is in het sociale segment (60% van de Rotterdamse huishoudens voldoet aan de inkomensgrenzen om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning);

- de gereguleerde particuliere huurwoningen uit het gereguleerde segment zullen verdwijnen door verkoop en liberalisatie. Deze liberalisatie en verkoop zullen versnellen als gevolg van onder andere de Wet betaalbare huur, waarin de WOZ-waarde een grotere factor zal spelen bij het aantal punten volgens het Woningwaarderingssysteem (WWS), en fiscale maatregelen;
- het aantal dakloze mensen volgens de nieuwe ETHOS Light-definitie veel hoger is dan tot nu toe aangenomen wordt;

overwegende dat:

- verkoop van sociale huurwoningen leidt tot een verslechtering van het recht op adequate huisvesting hetgeen niet toegestaan is en de overheid geen maatregelen mag nemen die degressief zijn;
- verkoop van sociale huurwoningen juist mensen raakt die in een kwetsbare positie (kunnen) zitten;
- verkoop van sociale huurwoningen het weglekken van maatschappelijk bestemd vermogen kan betekenen;
- verkoop van sociale huurwoningen disproportioneel meer mensen met een beperking en/of mensen met een migratieachtergrond kan raken, dat kan resulteren in een indirecte vorm van discriminatie hetgeen verboden is;
- de Speciale Rapporteur na zijn bezoek aan Rotterdam de volgende aanbeveling doet; "Verzekert dat sociale huurwoningen met voorrang worden verhuurd aan mensen die (dreigend) dakloos zijn of andere vormen van exclusie ervaren inclusief ouderen";

verzoekt het college:

- zolang er sprake is van een tekort aan sociale huurwoningen te stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen in het bezit van woningcorporaties en hierover afspraken te maken met woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun en R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Eventuele andere technische opmerkingen kunnen later aan het begin van de tweede termijn, maar ik schors de vergadering tot 16.00 uur. Mag ik u ook verzoeken om daarna stipt terug te komen? De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Mag ik de raadsleden verzoeken ook binnen te treden? Aan de orde de tweede termijn over de Woonvisie van de zijde van de raad. Wenst iemand het woord? Nee, ik kijk de zaal in en vraag wie het woord wenst. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, een kort statement. De SP zal niet opnieuw oproepen tot een nieuw referendum, zoals in 2016, dat vervolgens proceduretechnisch om zeep geholpen wordt. Maar gelukkig komt er in maart 2026 een echte volkspeiling in de vorm van raadsverkiezingen. Dan zullen wij de Rotterdammers oproepen om massaal deze woonvisie weg te stemmen door alleen die partijen te steunen die wel oog hebben voor de noden van de Rotterdammers, die echt de daad bij het woord willen voegen. Aanstaaende zaterdag starten we al met onze campagne, buiten bij de Woonbeurs op de Coolsingel en bij de Koopgoot, waarbij de SP in het kader van het Woonalarm een poging gaat doen het woningvraagstuk van de markt te halen. Het beleid van de VVD heeft al lang genoeg gefaald. Mevrouw Zeegers zei vaak tegen mij: Theo, wij bouwen geen woningen, wij bouwen niet. En dat was en is helaas te merken. De vraag is dan of je wethouder Bouwen en wonen zou moeten willen zijn. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u voorzitter. We hebben een lang debat gevoerd over de Woonvisie en dat is ook terecht, want het gaat wel ergens over. Het gaat over een ongelofelijk belangrijk iets, namelijk een dak boven je hoofd, het kunnen wonen. Er was een breed gevoel vanuit de raad dat er echt te weinig visie is op hoe wij ervoor zorgen dat vooral aan de onderkant van de woningmarkt er voldoende huizen ontstaan. Dat werd het meest zichtbaar eigenlijk toen zowel mevrouw Zeegers als de heer Buijt samen stonden en naar elkaar keken. En de ene zegt: ik zou iets voor de daklozen willen doen. En de ander zegt: ik heb geen woningen. En dan naar elkaar kijken. Daar werd wel de onmacht wel heel erg voelbaar. Dus het ging wel ergens over, maar ik constateer ook gewoon dat zeker ook als coalitiepartijen echt niet gaan bewegen, er gewoon ook niets anders in zit dan dat deze woonvisie ongetwijfeld straks aangenomen gaat worden met een paar moties. En dan is het niet anders voorzitter, en dat zijn mijn laatste woorden. Dank u.

De **VOORZITTER**. De laatste woorden in deze raadsvergadering hoop ik. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u wel voorzitter. Ik ben bijna door mijn tijd heen van de hele dag. We hebben twee grote zorgen. De eerste is dat we het minimaal op peil houden van de sociale voorraad van z'n lang zal ze leven niet halen. We zijn blij met het gesprek dat we net even met de wethouder ook hebben kunnen voeren, dus we komen ook met een aangepaste motie op dat punt om ook daar meer inzicht in te krijgen. Onze tweede grote zorg is dat dat niet genoeg is, omdat 60% van de huishoudens aanspraak heeft op een sociale woning, en we dat met die 50% eigenlijk niet dekken. Daar maken we ons nog steeds grote zorgen over. We hebben daar ook moties over ingediend. We hebben ook gehoord wat daar de reactie van de wethouder op is en we zijn heel benieuwd naar extra steun vanuit de raad.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, er is nog veel aan te merken op deze woonvisie. Wij maken een afweging, niet op basis van die heel belangrijke discussie, zeg ik wel, die we hier voeren over segmentering. Want uiteindelijk is die segmentering en die verdeling heel politiek. Dus die zal een keer landen in een visie. Nou, dat doet hij hier nu. Maar hij is uiteindelijk heel erg gebonden aan deze coalitie, en die zit er ook nog maar twee jaar. Zo kijken wij er dus naar, we hebben als stad wel een nieuwe woonvisie nodig. Voor ons is het extreem belangrijk dat de markt er zoveel mogelijk uit gesloopt wordt, maar gelukkig doen we daar in Den Haag heel goed werk in. Dus wij laten het uiteindelijk afwegen in straks de stemmingen over de moties, waarbij dit vooral heel sterk meeweegt voor ons om wel of niet voor de Woonvisie te stemmen.

De **VOORZITTER**. Dank, andere sprekers? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ook voor ons, ik sluit me heel erg aan bij de heer Vonk. Heel weinig sociale woningen waar veel groepen om strijden, dat zagen wij zo net even gebeuren, dat maakt het zo enorm complex in deze stad. Omdat de noden zo hoog zijn voor betaalbare woningen. Dat neem ik nu mee in mijn afweging en ook bij de stemming over alle moties.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Ik wil zo meteen sowieso nog een aangepaste motie indienen. Die is onderweg. Want ik begrijp de uitleg van de wethouder over onze motie die ging over in gesprek gaan met Zürich en Berlijn. Het ging mij niet om allerlei onderzoeken, maar meer: laten we informatie ophalen en dat ten goede gebruiken. Dus die komt zo. Ik deel eigenlijk een beetje de zorgen die hier ook gedeeld zijn door andere partijen. Enerzijds is het een mooie visie op papier, maar alles staat of valt met de implementatie. Wij zijn nog even intern aan het afwegen hoe wij zullen gaan stemmen. Daarvoor is inderdaad ook wel relevant hoe er omgegaan wordt met de verschillende moties die zijn ingediend. Dus voorzitter, ik kom zo nog even terug met een aangepaste motie.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik kijk deze kant nog op. Leefbaar Rotterdam nog. Jazeker.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Voorzitter, dank u wel, aangepaste moties. Het zijn er vijf, waarvan er drie in het dictum zijn aangepast. Alleen tijdgebonden gemaakt, that's it.

De **VOORZITTER**. Dan zijn ze inhoudelijk aangepast.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Ja, drie inhoudelijk en de rest allemaal meetekenaars, dus die kunnen denk ik direct naar de griffie.

De **VOORZITTER**. De meetekenaars kunnen rechtstreeks naar medewerkers van de griffie en de andere komen deze kant op. Kunt u mij helpen welke nummers het waren?

Mevrouw **BRUIN** (lr). Dat staat rechtsboven in de hoek genoteerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bruin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 14A. Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de beschikbaarheid van grotere woningen een belangrijke uitdaging vormt binnen de huisvestingsmarkt;
- huurders vaak in grotere woningen verblijven dan strikt noodzakelijk is vanwege historische redenen, zoals gezinsgrootte die in de loop der tijd verandert;
- doorstroming naar kleinere woningen een middel is om de beschikbaarheid van grotere woningen te vergroten en te voldoen aan de behoeften van gezinnen die meer ruimte nodig hebben;
- een van de belangrijkste obstakels voor doorstroming naar kleinere woningen de stijging van de huurprijs kan zijn, waardoor huurders huiverig zijn om te verhuizen naar een kleinere woning;

overwegende dat:

- doorstroming naar kleinere woningen een belangrijk middel is om efficiënt gebruik te maken van de beschikbare woonruimten in Rotterdam;
- het simpelweg onlogisch is voor mensen om kleiner te gaan wonen maar tegelijkertijd wel meer huur te moeten betalen;
- het waarborgen van dezelfde huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders in staat kan stellen om binnen dezelfde gemeenschap te blijven en daarmee niet helemaal opnieuw moeten starten met het opbouwen van een sociaal leven;
- de stimulans naar doorstroming kan zorgen voor kortere wachtlijsten omdat er meer woonruimte beschikbaar komt voor de mensen die hard op zoek zijn naar woningen;
- het handhaven van lage huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders aanmoedigt om daadwerkelijk te verhuizen naar een passende woning zonder financiële belemmeringen;
- het behoud van betaalbare huisvesting bijdraagt aan een meer rechtvaardige en inclusieve samenleving door huurders te ondersteunen in het vinden van passende en betaalbare huisvesting;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te garanderen dat huurders zoals senioren bij doorstroming van een grotere naar kleinere woningen niet boven hun huidige woonlasten komen te zitten;
- bij dit onderzoek ook woningbouwcorporaties te betrekken en kijken welke mogelijkheden zij zien en welke rol zij hierin hebben;
- resultaten van het onderzoek voor eind 2024 terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en G.J. Engberts

Motie 15A. Help ouderen naar passende woonruimte in hun wijk en buurt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de vergrijzing van de bevolking in Rotterdam gestaag toeneemt, wat resulteert in een groeiende behoefte aan passende huisvesting voor ouderen in hun vertrouwde buurt of wijk;
- veel ouderen een sterke voorkeur hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, maar tegelijkertijd vaak geconfronteerd worden met belemmeringen bij het vinden van geschikte huisvesting;
- een passende woning in de vertrouwde buurt of wijk kan bijdragen aan het behoud van sociale contacten en een gevoel van verbondenheid met de omgeving, wat essentieel is voor het emotionele en fysieke welzijn van ouderen;
- het belangrijk is om ouderen te ondersteunen bij het vinden van een woning die aansluit bij hun specifieke behoeften en wensen, en die tevens voldoet aan de eisen van toegankelijkheid en levensloopbestendigheid;

overwegende dat:

- begeleiding van ouderen bij het vinden van een passende woning in hun buurt of wijk de zelfredzaamheid en kwaliteit van leven van ouderen kan bevorderen;
- het onze taak is om te investeren in diversiteit aan woonvormen en woonvoorzieningen die aansluiten bij de verschillende behoeften van verschillende doelgroepen, zoals ouderen, seniorenwoningen, levensloopbestendige appartementen en zorgwoningen;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke knelpunten er momenteel zijn bij het vinden van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt en wijk;
- te onderzoeken op welke wijze deze knelpunten kunnen worden weggenomen, dit in samenspraak met woningcorporaties, zorginstellingen en andere relevante partijen;
- te onderzoeken hoe we in Rotterdam beleid kunnen voeren dat gericht is op het bevorderen van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt of wijk;

hierover terug te koppelen aan de raad voor eind 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 16A. Houd voorraad sociale huurwoningen op peil

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de wachtlijst voor een sociale huurwoning in de regio Rijnmond gemiddeld 52 maanden is en er een groot tekort aan betaalbare woningen bestaat;
- ondanks dit tekort er nog steeds sociale huurwoningen worden verkocht in de stad;
- in december 2023 de prestatieafspraken 2024-2025 zijn ondertekend;
- de volgende uitgangspunten mee zijn genomen in de Woonvisie:
 - beperken verkoop en liberalisaties corporatiewoningen: in wijken met een beperkt aandeel sociale voorraad, maken we afspraken met corporaties over het stoppen met verkoop en liberalisatie van bestaande sociale huurwoningen;
 - verkoop corporatiewoningen aan middeninkomens: in wijken met een aanzienlijk aantal sociale huurwoningen hebben woningcorporaties de mogelijkheid om bestaand bezit als middenkoopwoningen te verkopen als onderdeel van hun portefeuillevernieuwing. Bij deze verkoop, vergelijkbaar met nieuwbouwprojecten, krijgen middeninkomens voorrang;
 - in de prestatieafspraken 2024-2025, getekend in december 2023, de afspraak is gemaakt om naar aanleiding van deze uitgangspunten uit de Woonvisie, het verkoop- en liberalisatiebeleid te bespreken tussen corporaties, huurders en gemeente. En dat deze gesprekken - onder goedkeuring van de Woonvisie door de Rotterdamse gemeenteraad - in het eerste kwartaal worden gevoerd;

overwegende dat:

- verkoop van sociale huurwoningen vaak de ruimere, populairdere woningen betreft waardoor er verschraving optreedt van het sociale huursegment;
- het wenselijk is het college een richting mee te geven voor de nieuw af te sluiten prestatieafspraken;
- het afstoten van sociale huurwoningen ervoor zorgt dat wij als gemeente minder sturing uit kunnen voeren op gemeentelijk woonbeleid terwijl de groep bewoners van deze woningen juist beschermd moeten worden met overheidsbeleid;

verzoekt daarom het college:

- zo snel mogelijk na vaststelling van de Woonvisie uitvoering te geven aan deze prestatieafpraak en het gesprek te starten;
- aanvullende afspraken met corporaties en huurders te maken over verkoop en liberalisatie, conform de uitgangspunten uit de Woonvisie;
- en hierover terug te koppelen bij de voortgangsrapportage van de Woonvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en G.J. Engberts

Motie 17. Laat zien wat je verkoopt aan sociaal vastgoed

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een Koers tot 2040';

constaterende dat:

- woningcorporaties een cruciale rol spelen in het aanbieden van betaalbare huisvesting aan de Rotterdamse gemeenschap;
- de verkoop van vastgoed door woningcorporaties een significante impact kan hebben op de beschikbaarheid en toegankelijkheid van huisvesting van Rotterdammers;
- transparantie over de verkoop van vastgoed essentieel is voor het waarborgen van verantwoording en het behouden van het publieke vertrouwen in woningcorporaties;

overwegende dat:

- het wenselijk is dat publiek toegang heeft tot informatie over de verkoop van sociaal vastgoed door woningcorporaties, inclusief de redenen voor verkoop en de beoogde bestemming van de opbrengsten;
- transparantie over de verkoop van sociaal vastgoed de betrokkenheid van belanghebbenden vergroot en een meer inclusief besluitvormingsproces mogelijk maakt en draagvlak vergroot;

verzoekt daarom het college:

- woningcorporaties te verzoeken om een hoger niveau van transparantie te waarborgen bij de verkoop van vastgoed en bijvoorbeeld in mee te nemen:
 - het publiceren van gedetailleerde informatie over de verkooptransacties, waaronder de locatie, grootte, en verkoopprijs van het vastgoed op hun websites;
 - het tegelijkertijd verstrekken van een duidelijke motivering van het besluit om vastgoed te verkopen, met inbegrip van eventuele beleidsdoelstellingen of strategische overwegingen;
 - het consulteren van belanghebbenden, waaronder huurders, bij belangrijke beslissingen met betrekking tot de verkoop van vastgoed;
- deze motie ter kennisgeving voor te leggen aan alle Rotterdamse woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en G.J. Engberts

Motie 18. Eerst zelfbewoning en dan misschien beleggers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de woningmarkt wordt gekenmerkt door een toenemende schaarste aan betaalbare woningen, wat leidt tot problemen zoals hoge huurprijzen en beperkte toegang tot huisvesting in het algemeen;
- woningcorporaties een grote rol spelen in het aanbieden van betaalbare huisvesting in het middensegment;
- het soms nog gebeurt dat woningcorporaties hun vastgoed aanbieden aan beleggers in plaats van aan particulieren voor zelfbewoning, wat de toegang tot betaalbare huisvesting verder bemoeilijkt;

overwegende dat:

- het bevorderen van zelfbewoning essentieel is voor het creëren van een gezonde en diverse gemeenschap, waarin mensen zich duurzaam kunnen vestigen en betrokkenheid bij de buurt wordt gestimuleerd;
- woningcorporaties een maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen om bij te dragen aan de oplossing van huisvestingsproblemen en daarmee een evenwichtige woningmarkt bevorderen;

verzoekt daarom het college:

- om in overleg te treden met woningcorporaties en hen te verzoeken prioriteit te geven aan het aanbieden van vastgoed aan particulieren voor zelfbewoning, voordat overwogen wordt om vastgoed te verkopen aan beleggers;
- om in dit overleg te benadrukken dat het behoud van betaalbare huisvesting en het bevorderen van zelfbewoning centraal staat in het streven naar toegankelijke woningmarkt;
- om te onderzoeken welke beleidsmaatregelen te overwegen zijn om woningcorporaties aan te moedigen om vastgoed beschikbaar te stellen voor particulieren voor zelfbewoning en tegelijkertijd speculatieve praktijken op de woningmarkt ontmoedigen;
- deze motie zal ter kennisgeving te delen met de woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren ook nog?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, een motie met aangepast dictum.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7A. Sturen op sociale huurwoningen minimaal op peil houden

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar",

constaterende dat:

- steeds meer Rotterdammers moeite hebben om een betaalbare en passende woning te vinden en er sprake is van schaarste;
- volgens het schaarsteonderzoek van OBI 2023 de meerderheid van de vraag naar een huurwoning (66%) is gericht op het betaalbare prijssegment;
- van de totale Rotterdamse woningvoorraad 39% sociale huurwoningen zijn van corporaties;
- van de particuliere voorraad 10% wordt meegeteld als sociale huur;
- een doel van de Woonvisie is de voorraad sociale huurwoningen minimaal gelijk te houden;

overwegende dat:

- het afgelopen jaar 897 sociale huurwoningen zijn bijgebouwd;
- het afgelopen jaar tevens circa 3000 woningen uit de particuliere voorraad sociaal zijn verdwenen als gevolg van waardevermindering van het vastgoed;
- daarmee per saldo minder sociale huurwoningen worden bijgebouwd dan er als gevolg van marktontwikkelingen verdwijnen;
- een grote afname van het aantal sociale huurwoningen in Rotterdam op de loer ligt;

- de maatregelen afgelopen jaar onvoldoende bleken om het aantal sociale huurwoningen op peil te houden;
- de maatregelen in de woonvisie onvoldoende zicht bieden op het behalen van het doel om de sociale voorraad minimaal gelijk te houden;

verzoekt het college:

- periodiek te rapporteren over de totale afname van de sociale voorraad door waardeestijging, en verkoop in de particuliere voorraad sociaal, liberalisering etc. en het saldo;
- inzichtelijk te maken op welke manier de verschillende maatregelen (zoals optoppen, wet betaalbare huur, splitsen, flexwoning) bijdragen aan het compenseren van de afname;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Zijn er ook moties ingetrokken toevallig? Nee? Het blijft op 61 moties bij dit onderwerp. Mevrouw Elfilali, is uw motie gearriveerd? Goed zo. Is dat een nieuwe motie mevrouw Elfilali, of een aangepaste?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Het is een aangepaste motie en volgens mij is het motie 44 als ik me niet vergis.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 44A. Zürich en Berlijn coöperatief lekker bezig

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Woonvisie 'Een Koers tot 2040';

constaterende dat:

- we in een wooncrisis zitten;
- coöperatief wonen een innovatieve woonvorm is waarbij meerdere mensen samen eigenaar zijn van het pand;
- innovatieve vormen van coöperatief wonen nu nog lastig gefinancierd worden;

overwegende dat:

- coöperatief wonen de laatste jaren steeds meer aandacht krijgt als één van de oplossingen van de wooncrisis;
- coöperatief wonen veel voorkomt in andere Europese landen, zoals in Zwitserland, Oostenrijk en Duitsland;
- ongeveer 10% van de woonvoorraad in Berlijn coöperatieve woonvorm betreffen;
- in Zurich dit zelfs 20-30% is;

verzoekt het college:

- informatie op te halen bij de gemeenten van Berlijn en Zürich om te achterhalen welke (financierings)structuren zij hanteren voor de realisatie van coöperatieve woonvormen met als doel daarvan te leren;
- hierover terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Goed, zo genoeg in de tweede termijn? Wethouder, ik heb geen vragen gehoord. De moties komen eraan.

We hervatten de vergadering. De moties zijn binnengekomen. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Wethouder, u heeft het woord.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het is een bewogen dag geweest over zo'n belangrijk onderwerp als de Woonvisie. Ik ga er toch nog even heel kort op in waar het over hadden, die sociale voorraad die zo nodig is voor al die mensen die op zoek zijn naar een huis, waar de problemen heel groot zijn en waarin wij echt ons uiterste best doen om die voorraad echt te vergroten. Dus ik zou het wel zonde vinden als het beeld achter zou blijven dat ons dat niet aan het hart gaat. Dat wil ik toch in de haast van het beantwoorden van moties nog even goed benadrukken, dat die hele woonvisie over meer en betaalbaar wonen en bouwen gaat en dat we daarin alles uit de kast trekken. Nieuwbouw, maar ook degelijk wel optoppen, splitsen, al die zaken meer. We hebben inmiddels ook een cruiseschip, flexwoningen, het moet allemaal bijdragen omdat we zien dat we het met die 25% in de bouw niet helemaal gaan dichtleggen, dus daar moet echt nog heel veel meer bij. En de Wet betaalbare huur van minister Hugo de Jonge, waar ook aan werd gerefereerd, gaat ons ook ontzettend helpen. Dat zien we nu al in Carnisse, dat er in 400 gevallen de huur al naar beneden is bijgesteld omdat er een te hoge huur werd gevraagd. Dus al die instrumenten hebben wij nodig om die totale voorraad voor de sociale voorraad echt te vergroten. En het middensegment, want dat is ook ontzettend belangrijk. Daar is het nu iets minder over gegaan, maar daar gaat deze woonvisie ook over. Dus ik hoop in ieder geval dat ik met het oordeel raad geven van motie 7A van GroenLinks, PvdA en ChristenUnie, waarin u vraagt periodiek te rapporteren over die afname in de sociale voorraad, omdat we natuurlijk zien dat die 3000 per jaar uit de particuliere voorraad verdampen, ten eerste om daar periodiek over te rapporteren, maar ten tweede ook: hoe gaan we dat gat inlopen en eigenlijk nog meer dan inlopen, want we willen meer. Hoe gaan we dat inzichtelijk maken en hoe daarop te sturen? Dat doe ik graag en ik vind het helemaal terecht dat u daar de vinger aan de pols wilt houden. Dus ik doe dat graag en daardoor oordeel raad voor deze motie, waarbij ik inderdaad ook denk dat die verdamping van 3000 vanaf volgend jaar hopelijk ook minder zal zijn, vanwege de Wet betaalbare huur. Goed, dat even daarover. Dan de motie van Leefbaar Rotterdam, PvdA, 14A, 'Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen'. Daarbij geeft u volgens mij aan dat ik eind 2024 met mijn onderzoekje moet komen. Ik ga natuurlijk mijn uiterste best doen, want dat gaat over ouderen, en mevrouw Verkoelen wil ik ook graag een dienst bewijzen. Nou, helemaal goed. Dan motie 15A, 'Help ouderen naar passende woonruimte in hun wijk en buurt', wederom ook daarvoor eind 2024 daar een terugkoppeling over te geven. Dat kan ik oordeel raad geven. Daar zullen we ons hard voor inzetten. Dan motie 16A, 'Houd voorraad sociale huurwoningen op peil', daar ook een overzicht te geven. Ik zie hier even niet wat de verandering is ten opzichte van het eerdere dictum, dus ik lees hem nog eventjes goed door. Ja, dat is prima, oordeel raad. De motie van Volt, 44A, over Zürich en Berlijn, informatie op te halen en daar over terug te koppelen. Dat doe ik graag, altijd interessant om van onze Europese broeders en zusters te leren, dus oordeel raad wat mij betreft. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Dan zijn we aan het einde gekomen van de behandeling van de Woonvisie, een lange behandeling, maar dat is ook wel nodig gebleken. Hartelijk dank ook aan de wethouder.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026'*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 6.2, het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026'. Mevrouw Abrahamse, u heeft het woord.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Dank u wel voorzitter. We zijn als Rotterdamse VVD erg blij met deze nota Dierenwelzijn en met de maatregelen die worden genomen om het dierenwelzijn te vergroten in deze stad. Deze nota bevat ook een paragraaf Plaagdieren, en daar zijn we als VVD extra blij mee, want als wij langs de deuren gaan in Rotterdam, dan is dit toch wel, samen met afval en de verkeersasos hét onderwerp waar mensen zeggen dat ze zich over ergeren in onze stad. Deze gemeenteraad heeft best wel vaak de mond vol van de afstand tussen de politiek en de bewoner in Rotterdam verkleinen, maar als ik dan luister naar het debat van vorige week in de commissie, dan snap ik eigenlijk wel waarom die afstand tot de politiek zo groot voelt voor sommige Rotterdammers. Want als de meeste partijen het opnemen voor de rat in plaats van de Rotterdammer, dan is er volgens mij toch echt iets goed mis met de politiek van deze stad. En dit, ik heb maar even beeldmateriaal meegenomen, is een rat die vorige week voorbijkwam op sociale media, die dus in Rotterdam zou zijn gevangen. Nou, ik moet zeggen dat ik zelf eigenlijk bijna niet geloof dat ze zo groot kunnen worden hier in de stad, maar ik geloof wel dat

de overlast gewoon groot is. En de VVD luistert wel naar deze mensen en wil daarom ook maatregelen nemen. Allereerst vinden wij dat het voederverbod moet worden gehandhaafd en hierover dienen wij dan ook later met D66 een motie in. Dat zullen zij doen. Ten tweede moet het afval ook sneller van straat en we kijken daarom uit naar een update van de eerste resultaten van de nota Samen SchoonR en we zijn benieuwd vanuit de wethouder wanneer we deze resultaten kunnen verwachten. En dan als derde, we willen de ratten bestrijden met gif als het nodig is, en met andere innovatieve maatregelen zoals een rattenhotel. En daarover dienen wij dan ook een motie in.

De **VOORZITTER**. U had een vraag? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, dat klinkt gezellig, een rattenhotel, maar het is simpelweg verdrinking. Uit onderzoek is zelfs gebleken dat de welzijnsimpact extreem is. Het is de meest wrede dood. Dat wens je je ergste vijand niet toe. Als dit is hoe de VVD vindt dat dieren moeten sterven, simpelweg omdat ze leven, dan hoop ik dat de dood vriendelijker is dan de VVD. Een rat kan er ook niets aan doen dat het wordt geboren als rat. Hij verdient daardoor geen gruwelijke dood. Hoe vindt de VVD dit überhaupt een onderdeel van dierenwelzijn?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja kijk, een dier hoeft niet te leven per se omdat het leeft. Want we zien gewoon een grote plaag van ratten in de stad en ze planten zich zo snel voort dat je op een gegeven moment over moet gaan tot bestrijding. En ik denk dat mevrouw Morkoç dan liever heeft dat ze vastzitten met hun poot in een klem, en dat ze denken dat dat wel goed is voor het welzijn, dat hij op een gegeven moment het er zelf maar afknaagt. Wat mij betreft is dit een snelle dood en wat dat betreft ook een diervriendelijke dood.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, u pleit voor gif. Dat is om meerdere redenen helemaal niet verstandig, ook omdat andere dieren er last van kunnen hebben. Maar bijvoorbeeld de VVD-mensen in Kralingen met hun hondjes en katjes kunnen daar ook last van krijgen. Bent u zich daar bewust van?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Er staat in de nota dat als er echt een heleboel klachten zijn er korte tijd overgegaan kan worden op gif en ik heb vertrouwen in de mensen die op bestrijding werken in onze gemeente dat ze dat zo doen dat de honden en de katten er geen last van hebben. Daarom stel ik daarnaast ook dit rattenhotel voor, want daar kunnen de honden en de katten niet bij en juist alleen de ratten. Dus wat dat betreft heb ik volgens mij ook geluisterd naar wat u heeft gezegd in de commissie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, nogmaals, uit onderzoek is gebleken dat dit een extreem wrede manier is om ook maar als u dit ziet als overlast, het aan te pakken. Ik wend mij dan niet meer tot de VVD maar tot de wethouder. Een wethouder Dierenwelzijn kan hier niet voor staan. Ik kan me niet voorstellen dat dit ook maar een idee is dat de wethouder zou kunnen omarmen, en daar wacht ik op.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse, u kunt verdergaan.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Kijk, wat ons betreft moeten we als er te veel ratten zijn gewoon op een gegeven moment overgaan tot doden. En dit is een van de middelen die we kunnen gebruiken en dan laat ik het aan de bestrijdingsdienst welke ze wanneer inzetten. En dan, wat we in de commissie al hebben gekregen als toezegging van de wethouder is dat hij in gesprek zal gaan met moskeeën over het plaatsen van extra broodbakken om te voorkomen dat mensen toch vogels gaan voeren. Daarnaast hebben we ook de toezegging gekregen dat in het centrum en later ook dit jaar bij Zuidplein er strenger zal worden gehandhaafd, of dat er over zal worden gegaan op handhaving op de zogenaamde vijftigmeterregel die fastfoodketens in deze stad verplicht de rommel rond hun zaken op te ruimen. Dan is er nog een plaagdier in opkomst in Rotterdam en dat is de rivierkreeft. Eigenlijk zou je

überhaupt willen voorkomen dat dit beestje in Rotterdamse wateren leeft, want ze planten zich nog sneller voort dan ratten. En we hebben dus alle handen nodig van de stad om dit dier te bestrijden en daarom dienen wij een motie in die de Rotterdammers ook toestaat zelf die rivierkreeften te vangen en vervolgens ook op te eten. En wat de VVD betreft kan er dan ook gewoon een groot feest worden gehouden zoals ze ook iedere zomer in Zweden doen.

De **VOORZITTER**. Ja, mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ja, ik vond de commissiebehandeling wat dat betreft ook al verbijsterend, de inbreng van de VVD. Maar deze vind ik nog in de overtreffende trap, want we hebben het hier over dierenwelzijn en de VVD heeft het eigenlijk alleen maar gehad over het afmaken en doden van dieren. Dus ik wil eigenlijk nog vragen: heeft u nog enigszins hart voor dieren en heeft u nog één opmerking in uw bijdrage die over het welzijn van dieren gaat?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Kijk, het dierenwelzijn en iedereen heeft het altijd over biodiversiteit in deze stad, in deze politiek. Juist de kreeften zijn een bedreiging voor de biodiversiteit en voor de andere dieren in de sloten van Rotterdamse wateren, dus wat mij betreft is het heel erg onderdeel van dierenwelzijn om deze te bestrijden.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, dit idee, deze motie lijkt mij uitermate dom om te doen en dat heeft ook meerdere redenen. Ten eerste mogen alleen beroepsvissers bij wet vissen. Ten tweede zou ik iedereen willen ontraden om die rivierkreeft te eten, want die zuigen allerlei metalen op. Dus dat zou ik helemaal niet doen als ik u was. En ten derde is het ook nog oliedom om te doen, omdat je juist het verspreidingsrisico veel groter maakt als mensen maar een beetje gaan vissen. Eén rivierkreeftje legt vijftig tot zeshonderd eieren. Ga je daar lekker mee transporteren dan krijg je er alleen maar meer, dus om meerdere redenen is deze motie niet verstandig.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nou ja, ik zou even goed de motie lezen, want het gaat er juist over dat de kleine worden gevangen door de Cray Crates die ook al gebruikt worden in Rotterdam en de grotere die daar juist niet door worden gevangen, via de visvergunning kunnen worden gevangen. Dus het voldoet aan alle eisen die u stelt, behalve dat u gewoon überhaupt geen dieren wilt doden en überhaupt niet meer visvergunningen wilt toestaan. En wij zeggen: dit is een gevaar voor de rest van de biodiversiteit in deze wateren, dus dat moeten we bestrijden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, net als in de commissie betwijfel ik of de VVD überhaupt spreekt met ecologen. Dat hebben wij wel gedaan. Er is nog geen gericht onderzoek gedaan naar de invloed van rivierkreeften in Rotterdam, dus als de VVD zich echt zorgen maakt om het waterleven, dan adviseer ik dat de motie wordt aangepast naar een onderzoeksmotie ten behoeve van alle waterdieren. Want dit, wat hier wordt gezegd, klopt gewoon niet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nou ja, dit is landelijk ook al aangekaart. Dit is gewoon een probleem en er wordt ook juist gezegd door experts: als ze er eenmaal zijn, dat wil je überhaupt voorkomen. En wij spreken misschien niet zo dagelijks met ecologen als mevrouw Morkoç, maar wij spreken dagelijks met bewoners, en daaruit krijgen we ook de bijdragen die ik u vandaag breng. Dus dan wil ik het ook gelijk eigenlijk hebben over de ganzen, want ook zij zorgen voor veel overlast in onze stad. Fiets- en voetpaden bijvoorbeeld in Nesselande zitten vol met poep en dat is vies, maar het is eigenlijk nog gevaarlijk ook, want mensen kunnen hierover uitglijden. We hebben de wethouder in de commissie al gevraagd om naast maatregelen zoals nestbeheer ook meer aandacht te besteden aan het schoonmaken van de paden en we willen nu ook dat de wethouder in gesprek gaat met de Provincie

om juist die nijlganzen te bespreken, want deze staan eigenlijk niet goed in het beheerplan, want zij zijn juist heel lastig te managen met het nestbeheer, omdat ze die eieren hoog in de boom leggen. Dus dat is een vraag aan de wethouder of hij dat gesprek wil aangaan. En dan nog als laatste een vraag over de kauwen. Want die bekogelen in Hillegersberg, ja echt, ik verzin dit niet, dit krijg ik echt allemaal van bewoners door, die bekogelen auto's met stenen. En ik vraag me vooral gewoon af, het staat niet in de nota, doen we hier iets aan of kunnen we hier überhaupt iets aan doen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, ik heb nog geprobeerd om iets diervriendelijks uit te lokken uit de VVD, maar het blijkt gewoon onweerstaanbaar om nog meer dieren aan de schandpaal te hangen, nog meer dieren dood te willen maken. Ik denk: u kunt bijna uw naam veranderen in de Partij tegen de dieren. Het is echt heel erg stuitend.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, er staat gewoon een paragraaf plaagdieren in de nota. En zoals ik al zei, ik ben voorstander van de maatregelen die genomen worden op dierenwelzijn. Er komt een dierenasiel, daar zijn wij ook hartstikke blij mee, dus daar hebben we geen op- en aanmerkingen over. In de afgelopen weken heb ik gewoon heel veel opmerkingen van bewoners gekregen over de dieren die ik nu noem en die vragen stel ik vandaag.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, is mevrouw Abrahamse het met mij eens dat we de VVD voortaan moeten lezen als Verdelg Vele Dieren?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Wij zijn een realistische partij, en als er rattenoverlast is in de stad, dan zeggen wij: wij moeten de ratten ook gewoon bestrijden. Dan zeggen wij niet: jongens, dit hoort er nu eenmaal bij in de stad. Ik kan zo niet aankomen bij een bewoner en ik vraag echt de volgende verkiezingen aan u om dat wel te doen, want dan denk ik dat wij die gaan winnen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden, u bent gaan zitten. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, concluderend, wat ik hier hoor is dat de bijdrage van de VVD compleet niet is gebaseerd op de wetenschap en zorgt ervoor dat er onnodig Rotterdamse dieren worden gedood. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse, u kunt verdergaan.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Dat is niet de conclusie die ik trek uit mijn bijdrage. Ik denk gewoon dat we een heel andere mening hebben over wanneer je een dier wel en niet doodt, en ik zeg: als het plaagdieren zijn en ze overlast veroorzaken, dan moet je tot actie overgaan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Rattenhotel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 6.2 nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- de nota Dierenwelzijn onder andere inzet op de aanpak van rattenoverlast;
- rattenhotels in andere gemeenten, zoals Capelle aan den IJssel, een effectief middel zijn gebleken om grote aantallen ratten af te vangen en de overlast tegen te gaan¹;

overwegende dat:

- bewoners in Rotterdam veel overlast ervaren door de veelvuldige aanwezigheid van ratten;
- intensivering van rattenbestrijding nodig is om de overlast tegen te gaan daar waar het moet;
- het rattenhotel een effectieve bestrijdingsmethode is dat door de Rotterdamse gemeente nog niet wordt ingezet;

verzoekt het college om:

- bij de beheersing van de rattenpopulatie gebruik te maken van rattenhotels als bestrijding;
- een pilot met deze bestrijding te starten in twee wijken in Rotterdam;
- hierover terug te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

¹ <https://www.ad.nl/capelle-aan-den-ijssel/bewoners-zagen-ratten-tussen-benen-doorschieten-maar-hierdoor-zien-ze-er-al-weken-geen-meer-ae1c0fcd/>

Motie 2. De bewoner helpt een handje mee

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 6.2 nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- Citylab010 een pilot draait met HatRabbits voor de Cray Crate, waarmee kleine rivierkreeften kunnen worden gevangen zonder bijvangst¹;
- het in landelijke wetgeving is toegestaan dat sportvissers met een VISpas met een hengel mogen vissen naar rivierkreeften;
- sportvissers met een VISpas deze mee naar huis mogen nemen voor consumptie;
- in Rotterdam de Rotterdamse Hengelvergunning wordt uitgegeven;

overwegende dat:

- het nu onduidelijk is voor Rotterdammers of zij mogen hengelen naar rivierkreeften en deze mee naar huis mogen nemen;
- rivierkreeften kades beschadigen en verzakkingen kunnen veroorzaken met de holletjes die ze graven;
- rivierkreeften een bedreiging vormen voor de biodiversiteit van de oppervlaktewateren van de gemeente Rotterdam;
- rivierkreeften een gewild delicatesseproduct voor consumptie zijn;
- Rotterdammers kunnen bijdragen aan het tegengaan van de rivierkreeften opmars en tegelijkertijd kosteloos een delicatessé in huis kunnen halen;
- het dan wel voor Rotterdammers makkelijker moet worden gemaakt om rivierkreeften te vissen voor eigen consumptie;

verzoekt het college om:

- rondom de aanvraag van de Rotterdamse Hengelvergunning via rotterdam.nl² duidelijk te communiceren dat het in Rotterdam ook is toegestaan om met een hengel te vissen naar rivierkreeften en deze mee te nemen naar huis voor eigen consumptie;
- in gesprek te gaan met HatRabbits over het mogelijk maken voor bewoners om een Cray Crate de adopteren voor eigen consumptie;
- hierover terug te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

¹ <https://www.citylab010.nl/initiatieven/cray-crate-64392946eb3a15.51555087>

² <https://www.rotterdam.nl/visvergunning#>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Morkoç. Ik had het gevoel dat uw bijdrage al geleverd was.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, Rotterdam is een mooie stad, vol met mooie dieren. GroenLinks zet zich in voor alle dieren, groot en klein. We zijn trots op de stad waar weer een dierenasiel komt, waar gewerkt wordt aan de samenwerking tussen verschillende dierenwelzijnsorganisaties en dat er zoveel Rotterdammers zijn met een hart voor dieren, behalve de VVD. Ook zien we de inzet van GroenLinks terug, onder andere voor het verbinden van groene gebieden, steun aan Vogelklas Karel Schot en de ontwikkeling van een calamiteitenplan voor havenrampen. Het mag van ons ambitieuzer natuurlijk, natuurvriendelijke oevers door de hele stad heen, vegetarisch eten stimuleren en de dieren in het havengebied ruimte bieden zijn slechts enkele voorbeelden van hoe wij denken dat dit stuk ook beter kan. Ik wil benadrukken dat GroenLinks het welzijn van dieren ontzettend belangrijk vindt. Wij leven samen met dieren en wat wij doen, heeft effect op hen, en wat zij doen heeft effect op ons. Het is een wisselwerking, zoals een samenleving hoort te zijn. We hebben één vraag en een drietal moties. Mijn eerste vraag: toch ontbreekt er concrete aandacht in dit stuk voor maatregelen tegen dierenmishandeling. Wij zijn benieuwd wat de wethouder gaat doen om specifiek geweld tegen dieren aan te vechten. En deze drie moties die wij hebben... De eerste is de visdeurbel. Daar hebben we het eerder veel over gehad in de commissie. Er was veel enthousiasme. Het kan het bewustzijn rondom dierenwelzijn serieus vergroten en het brengt ons dicht bij elkaar. Het is een interactieve wijze om te leren over vismigratie en over het waterleven. En misschien nog belangrijker zelfs, het draagt bij aan de vrije beweging van vissen en het vergroot hun leefgebied. Mijn volgende motie gaat over straatartiesten. Er wordt nog steeds gebruikgemaakt van dieren voor optredens op straat. Dit kan echt niet langer zo. Daarom vragen wij het college om zolang het niet illegaal is in ieder geval demotiverend beleid te voeren op dit onderwerp. En als laatste: een Rotterdamse dier verdient ook een laatste Rotterdamse rustplaats. Momenteel is het enkel mogelijk om een huisdier te laten cremen of verpulveren in Rotterdam. Wij vragen de wethouder om een gepaste plek te vinden voor deze kleine Rotterdammers. Ook tekenen wij mee met een aantal moties van de Partij voor de Dieren en BIJ1, onder andere tegen het gebruik van proefdieren, voor natuurvriendelijke oevers, voor de minimaxregeling en het gespreid kunnen betalen bij de dierenarts en voor de duiven. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Blub blub, ding dong (Visdeurbel)

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

constaterende dat:

- Rotterdam vele sluizen kent die de hoogteverschillen tussen verschillende waterlichamen overbruggen;
- sluizen een barrière vormen voor de trekroutes van vissen en daarmee een bedreiging vormen voor de aantallen en de diversiteit;
- in Utrecht een visdeurbel wordt gebruikt, waarbij een livestream en een online bel de mogelijkheid biedt om de sluiswachter te informeren over de aanwezigheid van vissen en deze de sluis kan openen voor de vissen¹;

overwegende dat:

- het belangrijk is voor de biodiversiteit en aantallen vissen dat ze een zo natuurlijk mogelijke trekroute kunnen afleggen;
- een visdeurbel de mogelijkheid biedt voor vissen om zich tussen wateren te verplaatsen en daarmee de bewegingsvrijheid van vissen vergroot;
- de visdeurbel kan bijdragen aan bewustwording over de natuur en actieve participatie mogelijk maakt in het helpen van dieren;
- meerdere sluizen in Rotterdam mogelijk geschikt zijn voor een visdeurbel, bijvoorbeeld bij de Parkhavensluizen of bij het Kralingse Verlaat;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken of het mogelijk is om een Rotterdamse visdeurbel in gebruik te nemen waarbij de Utrechtse visdeurbel als inspiratie dient;
- de raad uiterlijk voor de zomer van 2024 over de uitkomsten van dit onderzoek te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en I. van Wifferen

¹ <https://visdeurbel.nl/>

Motie 4. Dieren zijn geen straatentertainment

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

constaterende dat:

- in Rotterdam straatartiesten voor optredens gebruik maken van dieren;
- landelijke wetgeving het niet mogelijk maakt om straatartiesten, die gebruik maken van dieren te verbieden, zolang zij geen geld vragen;

overwegende dat:

- het onwenselijk is als particuliere Rotterdammers dieren in de openbare ruimte gebruiken als een vorm van vermaak;
- het welzijn van de dieren bij deze optredens niet kan worden gewaarborgd;
- het niet mogelijk is om deze vorm van straatoptredens te verbieden, maar wel kan worden ingezet om deze straatoptredens te demotiveren;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken hoe straatartiesten die gebruik maken van dieren kunnen worden gedemotiveerd om dit te doen;
- de raad uiterlijk voor de zomer van 2024 over de uitkomsten van dit onderzoek te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 5. Laatste rustplaats ook voor Rotterdamse huisdieren

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

constaterende dat:

- in Rotterdam het alleen mogelijk is om een overleden huisdier te laten cremen, op te laten halen door de gemeente of in sommige gevallen zelf te begraven in de tuin;
- Rotterdam, in tegenstelling tot andere plekken in Nederland, geen dierenbegrafplaats heeft;

overwegende dat:

- veel Rotterdammers grote waarde hechten aan hun huisdier en zij vaak een onderdeel zijn van het gezin;
- het zelf begraven van het huisdier alleen mogelijk is voor dieren tot tien kilo, waardoor veel overleden huisdieren, denk aan middelgrote tot grote honden, hiervan worden uitgesloten;
- bij een verhuizing een begraven huisdier vaak achterblijft, waardoor veel Rotterdammers geen toegang meer hebben tot het graf van hun overleden huisdier;
- veel Rotterdammers geen beschikking hebben tot een tuin;
- door het ontbreken van een dierenbegrafplaats en de regels omtrent het begraven van huisdieren en verhuizingen, hebben Rotterdammers weinig mogelijkheden om hun geliefde huisdier een laatste rustplaats te geven;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden voor een dierenbegrafplaats in Rotterdam te onderzoeken;
- meerdere scenario's voor een dierenbegrafplaats uit te werken;
- de raad voor het einde van 2024 een terugkoppeling te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is heel blij dat wij deze nota Dierenwelzijn hebben en we zien daar heel mooie punten in, zoals het gratis chippen van katten, het dierenasiel dat weer komt, maar ook de aandacht voor de stadsnatuur, wat we bijvoorbeeld ook met de ratten die we gaan laten zien op de kinderboerderijen, heel duidelijk gaan maken. Er zijn nog wel een paar punten die we extra willen aanstippen, zoals wat we ook hebben gehoord van sprekers maar wel vaker ook hebben kunnen lezen dat heel veel mensen moeite hebben om de dierenarts te betalen. Als je een huisdier hebt weet je dat je op een gegeven moment echt van zo'n beestje gaat houden. En als het dan ziek wordt, wil je alles uit de kast halen om zo'n dier weer beter te krijgen. Nu is het zo dat in Nederland eigenlijk maar heel weinig mensen verzekerd zijn voor dierenzorg, maar zo'n 5%, dus ik heb een motie, 'Verzeker je dier, van kat tot konijn tot terriër', om mensen toch bewust te maken van verzekeren, zodat als je diertje straks ziek wordt, je niet in de problemen komt. Een ander punt waar wij het ook over hebben, zijn ook de plaagdieren. Want ook D66 vindt dat er wel wat moet gebeuren aan rattenoverlast. We leven samen in deze stad met de dieren, maar soms nemen de dieren een beetje te veel ruimte in en soms ook de mens, en dan moet je daar wat aan doen. Maar D66 vindt ook dat de mens daar wat aan moet doen, ook zijn gedrag aanpassen. Want het voederen van eendjes bijvoorbeeld en van duiven zorgt echt voor een toename van rattenoverlast. Dus dan moet de mens ook zijn gedrag aanpassen en dat is ook eigenlijk helemaal niet zo gek. Want het is bijvoorbeeld helemaal niet zielig voor die eendjes. Want van brood krijgen de eenden heel veel buikpijn, daar krijgen ze maagklachten van. En er worden op den duur zelfs kleine eendjes met kapotte vleugels, engelenvleugels genaamd, omdat ze dus een totaal verkeerd dieet hebben gehad. Dus het is niet schattig, het is niet lief, het is waar we beter mee kunnen stoppen uit het oogpunt van dierenwelzijn, maar ook om de rattenoverlast zelf te bestrijden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik werd nu even getriggerd door mevrouw Van Wifferen. Mevrouw Van Wifferen, op het moment dat wij de eendjes niet meer voeren, dan worden de eendjes opgegeten door de ratten. Want dat is de andere kant wat gaat gebeuren. Dat wil ik u toch even meegeven, of bent u daar niet mee bekend?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nou, ik heb het zelf nog nooit gezien natuurlijk. Maar ik weet het niet, ik weet dat reigers ook jonge eendjes eten. Er zijn roofdieren die jonge eendjes eten, er zijn ook katten die jonge eendjes eten. Maar dat wil niet zeggen dat je eendjes moet voeren zodat ze akelige buikklachten krijgen en vergroeide vleugeltjes, en dat er bovendien nog rattenoverlast is. Dus ik denk, laat die eendjes lekker met rust. Zorg ook dat de mens ruimte maakt in zijn eigen gedrag om een balans te vinden tussen mens en natuur in de stad. Daar heb ik dus ook een motie voor en die heet 'Handhaaf voederverbod voor meer genot'.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Handhaaf voederverbod voor meer genot

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- het in heel Rotterdam verboden is om ganzen, eenden, duiven en andere (water)vogels te voeren;
- een boete kan worden opgelegd wanneer iemand vogels, eenden of andere dieren voert op openbare plaatsen in de stad;

- in de Nota Dierenwelzijn 2023-2026 wordt ingezet op verbeterde communicatie en voorlichting richting Rotterdammers rondom het voederverbod;
- de gemeente bij het Openbaar Ministerie (OM) het verzoek zal doen tot uitgifte van een feitcode voor het overtreden van het voederverbod, om de handhaving administratief eenvoudiger te maken;

overwegende dat:

- het voeren van dieren risico's en onwenselijkheden met zich meebrengt, zoals dieren die ziek worden van bijvoorbeeld gevoerd brood, vervuiling in parken en op straat en overlast van ratten en vogels met de daarbij horende gezondheidsrisico's;
- het handhaven van voederverboden een effectieve maatregel kan zijn om dierenwelzijn te bevorderen, rattenoverlast te verminderen en de volksgezondheid te beschermen;
- ondanks het bestaande voederverbod, sommige burgers voedsel blijven buiten plaatsen, wat bijdraagt aan de overlast van ratten;

verzoekt het college:

- over te gaan tot actieve handhaving van bestaande voederverboden door overtreders formeel te waarschuwen en indien nodig boetes op te leggen;
- de gesprekken met het OM over de feitcode overtreding voederverbod uiterlijk Q2 2024 te starten;
- de resultaten van de handhaving te evalueren en periodiek te rapporteren aan de gemeenteraad over de effectiviteit van de maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen en M.S. Abrahamse

Motie 7. Verzeker je dier, van kat tot konijn of terriër

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- circa de helft van de Rotterdamse huishoudens een of meer huisdieren heeft;
- de gemeente voorziet in tips voor huisdiereigenaren over hulp bij de zorg voor het huisdier of wat te doen in bepaalde situaties, zoals bij extreme weersomstandigheden, overlijden of crisis;

overwegende dat:

- huisdieren een belangrijk onderdeel zijn van veel huishoudens in Rotterdam en dat het welzijn van deze huisdieren van groot belang is;
- de kosten van medische zorg voor huisdieren een last kunnen zijn voor veel huishoudens en een belemmering kunnen vormen voor het verkrijgen van de benodigde zorg;
- slechts een klein percentage van huisdiereigenaren momenteel een huisdierenzorgverzekering heeft, wat de financiële last voor medische zorg kan vergroten en bij kan dragen aan dierenleed;
- extremere weersituaties door klimaatverandering kunnen bijdragen aan een toename aan gevaarlijke situaties voor dieren, wat de noodzaak voor toegankelijke passende zorg des te belangrijker maakt;
- het verkennen van mogelijkheden om het bewustzijn en de omarming van huisdierenzorgverzekeringen te vergroten kan bijdragen aan het verbeteren van het welzijn van huisdieren in Rotterdam;

verzoekt het college:

- te verkennen welke initiatieven genomen kunnen worden om het bewustzijn en de acceptatie van huisdierenzorgverzekeringen te vergroten onder huisdiereigenaren in Rotterdam;
- te inventariseren welke mogelijkheden er zijn voor samenwerking met verzekeraars, dierenwelzijnsorganisaties en andere relevante partijen om de acceptatie van huisdierenzorgverzekeringen te bevorderen;
- de bevindingen van de verkenning te presenteren aan de gemeenteraad en eventuele aanbevelingen te doen voor verdere acties ter bevordering van huisdierenzorgverzekeringen in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, heel kort hoor, ik heb bijna geen tijd meer. Ik heb de commissiebehandeling als heel prettig ervaren en ben daar een beetje in gesprek met de wethouder gekomen tot deze motie, samen met mevrouw Morkoç geschreven, dus ook dank daarvoor aan GroenLinks, en ook samen met de SP, Partij voor de Dieren en Volt, om te kijken wat de mogelijkheden zijn om gespreid te kunnen betalen bij de dierenarts, omdat het hebben van een huisdier niet alleen voor de rijken hoeft te zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Gespreid betalen bij de dierenarts

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

constaterende dat:

- dierenartsen een belangrijke rol spelen in het verlenen van zorg;
- dierenartsen betrokken zijn bij het bepalen van de kosten van behandelingen;
- goede dierenzorg essentieel is voor het welzijn van dieren en geen enkel huisdier zonder zorg zou mogen zitten;
- gespreid betalen bij veel dierenartsen niet mogelijk is;

overwegende dat:

- het financieel zwaar kan zijn voor mensen met beperkte middelen om de kosten van dierenzorg te dragen, vooral in geval van onverwachte uitgaven;
- het gebrek aan financiële middelen mag geen belemmering vormen voor eigenaren om hun huisdieren de benodigde zorg te bieden;
- de mogelijkheid van gespreid betalen bij de dierenarts kan bijdragen aan een betere toegankelijkheid van dierenzorg voor alle inwoners van onze gemeente;

verzoekt het college:

- om in gesprek te gaan met dierenartsen in onze gemeente om de mogelijkheid van gespreid betalen voor dierenzorg te bespreken;
- de uitkomsten van deze gesprekken terug te koppelen aan de gemeenteraad, inclusief eventuele vervolgstappen die genomen kunnen worden om gespreid betalen voor dierenzorg te bevorderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, wij pleiten voor een Rotterdam waar mens en dier in harmonie met elkaar kunnen leven. Compassie en respect voor alle levende dieren verrijkt immers ons eigen geluk. Erken de intrinsieke waarde van het dier en het belang van hun welzijn. Mens en dier zijn nu eenmaal met elkaar verbonden en het geluk van mensen en de rechten van dieren hoeven niet tegenover elkaar te staan. Voorzitter, ik ben er trots op dat wij als Partij voor de Dieren de bescherming van dieren veel hoger op de politieke agenda hebben gekregen en als raadslid wil ik politiek bedrijven die uitgaat van het mogelijke in plaats van het haalbare. Politiek die uitgaat van idealen. Wij zullen

altijd vasthouden aan onze idealen en dat geldt ook voor dit onderwerp, de dieren. Voorzitter, mensen houden van poezen, van lammetjes en hondjes. Dat vinden we allemaal lieve dieren en we kunnen het niet verdragen als ze pijn lijden. We zijn boos wanneer deze lieve dieren worden gedood of mishandeld. Logisch, want dieren hebben net zoveel gevoel als wij. Maar staan we er eigenlijk wel voldoende bij stil? En ik noem er wat. Stel dat ik thuis een hond inklem tussen metalen stangen. Dat vinden we natuurlijk dierenmishandeling. En als ik dat met een varken zou doen, dan vinden we dat waarschijnlijk ook dierenmishandeling. Maar als je hetzelfde doet met duizend varkens, ja, dan kun je je in dit land boer noemen. En voorzitter, zodra het sommige andere dieren betreft, verandert de houding van de mens ineens radicaal, ook in de stad. Dat zien we bijvoorbeeld bij het intelligente dier de rat. Ook dit dier heeft net zoveel gevoel als wij. Misschien is de rat minder aaibaar. Licht het daaraan dat sommige mensen de rat alleen maar willen doden? Ratten zijn al eeuwen onze stadsgenoten. Misschien waren ze er zelfs al eerder dan wij. En toch worden ze als waardeloos, vies en onguur bestempeld, in tegenstelling tot de vele andere dieren die in onze stad leven. En waarom eigenlijk? Waarom mogen zij niet in de stad leven? Want ja, voorzitter, als we geen ratten om ons heen willen, waarom laten we dan zoveel voedsel en afval slingeren in de stad? Dat is nu precies waar ze op afkomen. En waarom zo weinig groen dan? Creëer meer groen. Op deze wijze ligt het probleem niet bij de rat, maar bij de mens. En deze dieren vertonen alleen maar hun natuurlijke gedrag. En het doden of criminaliseren van deze dieren, zoals de VVD doet, is geen oplossing. En wat is nu eigenlijk de overlast van een rat? Laat de VVD het maar vertellen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, we hebben net een heel groot woondebat gehad, en als je het hebt over je veilig thuis voelen, dan gaat het ook over geen ongedierte hebben in je huis, want je krijgt er gewoon nachtmerries van. Je wordt er bang van. En wat de Partij voor de Dieren tegen die mensen gaat zeggen is: ja, weet je, dat hoort er nu eenmaal bij. Daar gaan wij als gemeente niets tegen doen. Ja, misschien een valletje zetten met pindakaas en hem vervolgens in het bos uitzetten zodat hij weer terug kan komen naar de stad. Hoe gaat u aan die mensen uitleggen hoe zij nog in hun huis kunnen wonen?

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, aanvullend daarop. Kijk, het is natuurlijk precies een onderwerp dat de heer Van der Velden goed ligt, want daarvoor heeft hij zijn partij ook. Maar mijnheer Van der Velden, wanneer bent u geboren? Ratten verspreiden gewoon al eeuwenlang ziektes. In het water de ziekte van Weil. Ratten verspreiden ook heel veel andere ziektes. Ratten kunnen, wanneer ze in het nauw gedreven worden, je bijten. Dan heb je echt een groot probleem. Maar dat niet alleen mijnheer Van der Velden, ratten geven gewoon overlast in deze stad. En dan kunt u het wel allemaal mooi maken dat u het zo geweldig vindt. Ik denk dat u zelfs nog in staat bent om een ridderorde voor een rat aan te gaan vragen. Maar dat gaan we dus gewoon niet doen. Ratten horen gewoon niet in de stad op het proces zoals ze nu liggen. Dat is veel te veel. En dan zegt u: Leefbaar Rotterdam doet een angstcultuur. Dat doe ik niet, ik doe geen angstcultuur. Maar ik stel het wel aan de kaak als ik heel veel klachten krijg over ratten. En u zit ze gewoon op te hemelen alsof het een heerlijk beestje is, dat je hem lekker thuis kunt doen. U bent het er wel mee eens dat hij in een kooitje komt te zitten op een kinderboerderij zodat we er alles over kunnen leren. Maar dat is weer een ander verhaal. Maar geeft u daar nu eens antwoord op en doe niet van de domme dat u niet weet dat ratten de ziekte van Weil verspreiden. Volgens mij had corona er ook nog iets mee te maken.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. Ja, het is hardnekkig hè, dit beeld dat ooit een keer in de middeleeuwen is ontstaan. Een wedervraag aan de heer Van Schaik. Hoeveel meldingen van de ziekte van Weil zijn er per jaar in Nederland?

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Over Rotterdam zou ik het misschien kunnen opzoeken, over Nederland niet, want zover gaat mijn vermogen niet om dat te weten. Maar ik wil het voor u nakijken en dan wil ik het u wel geven. Maar ga er maar van uit dat dat best wel behoorlijk kan zijn, blijkt uit andere ziektes die in het water ontstaan als blauwalg.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, ik zal het vertellen. Er zijn per jaar dertig gevallen van de ziekte van Weil in Nederland, waarvan er twintig afkomstig zijn uit het buitenland. Dus ja, uw verhaal over de ziekte van Weil gaat dus niet op. En om bij mevrouw Abrahamse terug te komen, ik denk dat voorlichting heel veel kan helpen. Je hebt helemaal niets te vrezen van die dieren, en misschien je huis eens wat beter isoleren en misschien eens wat minder troep in je tuin achterlaten, misschien dat dat zou kunnen helpen. Maar ik zou beginnen met voorlichting.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Kijk, als je één rat hebt, dan heb je er zo tien. En eigenlijk, als je er een ziet in je huis, dan heb je er waarschijnlijk nog tientallen ergens anders zitten. Dus het is ook een kwestie van nummers en volgens mij kan de heer Van der Velden dan niet helemaal rekenen. Je kunt zo'n rat niet wegwensen. Op een gegeven moment moet je, als hij er zit, hem ook bestrijden.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, daarover verschillen we van mening. Als je één rat hebt, heb je er gelijk tien. Ik weet niet waar mevrouw Abrahamse dat vandaan haalt, maar zo is het helemaal niet. Voorzitter, waarom kunnen rat en mens gewoon niet vreedzaam met elkaar leven? Zijn de parken nu van ons of zijn we daar te gast bij de dieren? Kijk, bijvoorbeeld over de huizen. Bij het bouwen van huizen worden voorzieningen getroffen om vleermuizen er bijvoorbeeld te huisvesten hè, hartstikke goed. Maar tegelijkertijd worden ratten met klemmen en gif bestreden. Wist u dat bijvoorbeeld de rioolwerkers in Rotterdam juist heel erg blij zijn met de rat? Want zij eten immers vetresten weg uit het riool, waardoor ze verstoppingen voorkomen. En dat willen toch ook de bewoners van de huizen van de VVD? Wat ik alleen maar wil aangeven is dat je verder moet kijken dan je neus lang is of anders gezegd, hoe het dier eruitziet. Voorzitter, wij zijn blij dat Rotterdam een dierenwelzijnsnota heeft, en daar mag Rotterdam best een beetje trots op zijn. Maar toch komen wij met een flink aantal moties en dat zijn er negentien, om precies te zijn. Die moties dienen wij niet in als kritiek, maar die dienen wij in, gewoon voor de dieren. Want als wij niet als Partij voor de Dieren elke dag met heel onze ziel en zaligheid met alle middelen die we tot onze beschikking hebben opkomen voor de dieren, welke politieke partij zou het dan anders doen? En voorzitter, dan nog even over onze naam, de Partij voor de Dieren. Onze naam zet aan tot discussie over de verkeerde focus van de mens op het centraal stellen van zijn eigen kortetermijnbelangen. Bijvoorbeeld kauwtjes die met steentjes op auto's gooien. Ik heb er nog niet van gehoord, maar goed. In wijken waar de VVD woont kennelijk wel. Voorzitter, de focus door die naam leggen we dan ook op de allerkwetsbaarsten, op de stemlozen van deze aarde, op de stemlozen van deze stad, die niet in debat kunnen met mevrouw Abrahamse. En dat vormt de garantie, onze naam, dat wij niet het recht van de sterkste centraal stellen, maar de belangen van de zwakste een waardige plaats geven in deze stad. Want een partij voor de dieren is automatisch goed voor de mensen. En voorzitter, ik zou graag mijn negentien moties willen toelichten, maar ik heb daar helaas niet genoeg tijd meer voor, dus ik dien ze graag in. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. Ik dacht dat ik negentig moties hoorde. Ja, mevrouw Verkoelen had ooit 81 moties. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 9. Snelweg en snackbar voor egels

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- egels te kampen hebben met een verslechterende staat van instandhouding op veel plekken en dat de egelopvangcentra overvol zitten vanwege een gebrek aan voedsel;

voorts constaterende dat:

- ongeveer 60% van de oppervlakte van de gemeente Rotterdam in particulier eigendom is, waaronder tuinen van bewoners;

overwegende dat:

- het slecht gaat met egels door toedoen van de mens;

- egels zoals andere diersoorten behoefte hebben aan verbinding en veiligheid om zich als populatie te kunnen handhaven;
- eigenaren met het aanleggen van egelsnelwegen ('gat in de schutting') of egelsnackbars ('hoop van bladeren en takken') in de tuin veel voor de egel kunnen betekenen;

verzoekt het college:

- het handelingsperspectief van tuineigenaren voor instandhouding van de egelsoort in kaart te brengen en breed onder de aandacht van de Rotterdammers te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 10. Verbied dierenshows op straat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- de nota Dierenwelzijn constateert dat er in Rotterdam nog altijd personen zijn die als straatartiest met dieren optreden;
- het college advies gaat inwinnen bij de GGD Rotterdam-Rijnmond of vanuit volksgezondheidskundig oogpunt het opnemen van een verbod op optreden samen met dieren in de openbare ruimte nodig is;

overwegende dat:

- een verbod op optreden als straatartiest samen met dieren sowieso nodig is vanuit oogpunt van dierenwelzijn, omdat dieren geen natuurlijk gedrag kunnen vertonen tijdens de optredens en zich ophouden in een niet-natuurlijke omgeving met veel negatieve prikkels;
- de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) met artikel 5:18a reeds een juridische grondslag heeft om standplaatsvergunningen in te trekken of te weigeren te verlenen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe een verbod op dierenshows in de openbare ruimte kan worden ingevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 11. Van signaleren naar acteren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente ogen en oren zijn met betrekking tot het observeren en signaleren van dierenwelzijn;

overwegende dat:

- de boa's overtredingen op gebied van dierenwelzijn wél kunnen observeren en signaleren maar niet bevoegd zijn te controleren of erop te acteren;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of en hoe we de bevoegdheden van boa's kunnen uitbreiden, zodat ook zij kunnen controleren en acteren wanneer zij zich in situaties bevinden dat dierenwelzijn als gevolg van overtredingen of strafbare feiten in het geding komt/is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

Motie 12. Stop de rattenmoord

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- de gemeente naast preventieve maatregelen voor het voorkomen van vermeende overlast veroorzaakt door ratten óók grijpt naar klemmen en in uiterste gevallen naar gif om ratten te doden;

overwegende dat:

- ratten net als alle andere dieren een intrinsiek recht hebben om te leven;

verzoekt het college:

- te stoppen met het doden van ratten als wrede vorm van plaagdierbeheersing;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 13. Rotterdam stringfootvrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- veel stadsduiven verminkte pootjes hebben door stoffen en draden die rondslingeren in de openbare ruimte;
- een belangrijke bron van deze vervuiling gelegen ligt in de buitenverkoop van textiel, op gemeentelijke warenmarkten of zogenoemde stoffenmarkten;

overwegende dat:

- goede afspraken met textielverkopende partijen op de markt kunnen bijdragen aan vermindering van materiaal dat leidt tot het leed bij de 'stringfootduiven', zoals een laat-geen-spoor-achterbeleid na een marktdag;
- de gemeente bij het opleveren van marktlocaties gebruik kan maken van apparatuur waarbij achtergebleven stoffen en draden worden opgeruimd, zoals speciale stofzuigers die daarvoor bedoeld zijn;

verzoekt het college:

- werk te maken van een stringfootvrij Rotterdam door enerzijds afspraken op te stellen met textielverkopende partijen op de markt over een schone oplevering van de verkooplocatie en anderzijds beter schoon te maken van deze locaties met daarvoor geschikte apparatuur, zoals stofzuigers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 14. Veilig op (de) weg

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam wegen heeft, gelegen aan parken, slootkanten en andere plekken waar dieren graag vertoeven;

overwegende dat:

- er niet alleen menselijke verkeersslachtoffers te betreuren zijn maar ook veel dierlijke zoals katten;
- we naast de maatregelen die we hebben voor menselijke verkeersslachtoffers ook maatregelen kunnen nemen om dierlijke slachtoffers te voorkomen c.q. terug te dringen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke maatregelen effectief blijken uit wetenschappelijk onderzoek om dierlijke slachtoffers te voorkomen c.q. terug te dringen en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom, M.Y. Morkoç, I. Elfilali en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 15. Vegan Floating Farm

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

overwegende dat:

- de koeien op de Floating Farm geen natuurlijk gedrag kunnen vertonen;
- dat als we het over dierenwelzijn hebben koeien niet op een drijvend ponton horen;
- de Floating Farm een gevaar vormt voor de volksgezondheid;
- de Floating Farm stankoverlast veroorzaakt;

voorts overwegende dat:

- we de nota Dierenwelzijn bespreken en er in deze nota geen toekomstperspectief geschetst wordt voor het dierenwelzijn van de koeien op de Floating Farm;
- de Floating Farm niet duurzaam is, maar een drijvend ponton een industriële omgeving waarop koeien buiten hun natuurlijke leefgebied worden gehouden en hierdoor een gevaar voor de volksgezondheid binnen een stadskern vormt;

verzoekt het college:

- uit te spreken dat de Floating Farm niet past binnen de huidige visie op dierenwelzijn en dat zo snel mogelijk andere huisvesting geregeld moet worden waar de koeien natuurlijk gedrag kunnen vertonen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 16. Publiekscampagne om de duiven te helpen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- stoffen en draden in de openbare ruimte tot verwondingen en afknellingen aan de pootjes van duiven kunnen leiden;

overwegende dat:

- het lastig is om de openbare ruimte geheel vrij te houden van materialen die duiven verwonden;
- Rotterdammers de duiven kunnen helpen, door hun pootjes te ontdoen van draadjes;

voorts overwegende dat:

- er in de stad veel organisaties actief zijn die de gemeente met raad en daad bij kunnen staan in het informeren van Rotterdammers over het kunnen bieden van hulp aan de stadsduiven;

verzoekt het college:

- een publiekscampagne op touw te zetten met als doel Rotterdammers in staat te stellen duiven in nood te helpen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 17. Paardensport is dierenleed

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- er jaarlijks een paardensportevenement wordt georganiseerd in Rotterdam, te weten het Concours Hippique International Officiel (CHIO);

overwegende dat:

- veel paarden in de paardensport kreupel zijn en/of lichamelijke en geestelijke stress ondervinden door de wedstrijden en het reizen van en naar sportevenementen;
- de paarden geen natuurlijk gedrag kunnen vertonen zolang zij als sportpaard worden ingezet;

voorts overwegende dat:

- de gemeente zich tot nu toe altijd positief heeft uitgelaten over het CHIO, met een faciliterende houding en het beschikbaar stellen van eventuele publieke middelen – als subsidie of lening – voor evenementen van de onderliggende Stichting Hippische Alliantie Rotterdam;
- de nota Dierenwelzijn zich uitspreekt over een zorgplicht voor alle dieren, hetgeen dan ook van toepassing moet zijn voor de dieren in de paardensport;

verzoekt het college:

- te stoppen met het faciliteren van het CHIO, in de vorm van het beschikbaar stellen van openbare ruimte als evenemententerrein of eventuele subsidies;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 18. Keurmerk diervriendelijke kinderboerderijen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- Stichting Natuurstad de acht kinderboerderijen in de stad uitbaat en daarbij beschikt over het Keurmerk Kinderboerderijen van de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (VSKBN);
- deze stichting van de gemeente jaarlijks een subsidie van ruim tien miljoen euro ontvangt, waaraan voorwaarden kunnen worden verbonden;

voorts constaterende dat:

- het keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderijen van Comité Dierennoodhulp, dat voorop stelt dat dieren op kinderboerderijen onder meer: alle ruimte hebben om natuurlijk gedrag te vertonen, niet worden geslacht bij ouderdom, niet verplicht/plichtmatig jongen hoeven te krijgen, niet verplicht/plichtmatig hoeven mee te doen met knuffeluurtjes, of zich kunnen terugtrekken uit de publieksruimten als ze daar behoefte aan hebben;

overwegende dat:

- het huidige keurmerk van Stichting Natuurstad niet voldoet om de dieren weer het beest te kunnen laten uithangen;
- het keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderijen daarentegen alles in zich heeft om het recht en welzijn van dieren te waarborgen;

verzoekt het college:

- het keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderijen te verbinden aan de subsidie die zij jaarlijks uitkeert aan Stichting Natuurstad Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 19. Nee tegen deze vorm van NME

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- er NME-activiteiten gesubsidieerd worden door de gemeente waar de nadruk van de activiteiten gericht zijn op beleving en "educatie" van en met dieren;
- een NME-programma loopt voor Blijdorp om 'Iedere Rotterdamse scholier minimaal eenmaal in z'n schoolcarrière Diergaarde Blijdorp te bezoeken';
- een NME-programma bij Natuurstad loopt voor kinderboerderijen met belevenisgerichte activiteiten voor alle basisschoolleerlingen;

overwegende dat:

- dieren, levend in gevangenschap, niet een voorbeeldfunctie kunnen hebben in NME;
- dieren gebruikt worden voor belevenisgerichte activiteiten, waarbij de dieren niet zelf de keus hebben hier wel of niet aan deel te nemen;
- gemeenschapsgeld gebruikt wordt om dieren in gevangenschap te houden en dit educatie te noemen;

verzoekt het college:

- de subsidies van NME-programma's en of activiteiten die een inbreuk zijn op het dierenwelzijn, zoals hierboven beschreven, stop te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 20. Men zit aan de taks, breng terug de Minimax

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- de kosten voor een bezoek aan de dierenarts enorm gestegen zijn;
- mensen met een laag inkomen deze kosten niet altijd meer (in één keer) kunnen betalen;
- dit ten koste gaat van de gezondheid van de huis- en gezelschapsdieren;

overwegende dat:

- toegang tot de dierengezondheidszorg laagdrempelig moet zijn;
- de kosten nooit een reden mag zijn om een bezoek aan de dierenarts uit te stellen of van af te zien;
- veel dierenleed bespaard kan worden wanneer dierengezondheidszorg toegankelijk blijft;

verzoekt het college:

- de Minimax-regeling in ere te herstellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 21. Ongedierte bestaat niet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- onder oud-wethouder dierenwelzijn Eerdmans de transitie is ingezet van ongediertebestrijding naar plaagdierbeheersing;
- het begrip van 'ongedierte' nog altijd opgeld doet in de gemeentelijke communicatie richting burgers, zoals bijvoorbeeld: dat bestrijding van ongedierte onderdeel is van het onderhoudsrecht van een begraafplaats (<https://www.rotterdam.nl/vergunning-gedenkteken-aanvragen>) of dat de nieuwe afvalcontainer big belly makkelijker ongedierte buiten houdt (<https://www.rotterdam.nl/innovaties>);
- gemeenschappelijke regelingen als DCMR of GGD Rotterdam-Rijnmond, waar de gemeente Rotterdam onderdeel van vormt, eveneens gebruik maken van het begrip 'ongedierte';

overwegende dat:

- taal ertoe doet;
- ongedierte niet bestaat, maar louter dieren die in meer of mindere mate leiden tot vermeende overlast bij mensen;

verzoekt het college:

- het begrip van 'ongedierte' te schrappen uit de gemeentelijke communicatie richting burgers, door alle websites en gemeentelijke formulieren voor aanvraag van diensten en goederen na te lopen op het gebruik van dit woord;
- de dagelijkse besturen van gemeenschappelijke regelingen, waar de gemeente Rotterdam onderdeel van vormt, te verzoeken het begrip van 'ongedierte' eveneens te schrappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 22. Behoud goede waterkwaliteit met de meerkoetpaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- meerkoeten regelmatig een nest bouwen op een fontein in wateren in eigendom van de gemeente;
- broedende vogels niet gestoord of verstoord mogen worden;

voorts constaterende dat:

- doorstroming van het water en water 'in beweging' door middel van een fontein belangrijk is voor behoud van de waterkwaliteit;

overwegende dat:

- de botsende belangen tussen enerzijds het recht van voortplanting van de meerkoet en anderzijds de meerkoetpaal kan worden ondervangen door plaatsing van een meerkoetpaal naast een fontein;

verzoekt het college:

- meerkoetpalen te plaatsen naast de fonteinen in wateren in eigendom van de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 23. Geen trap voor mij, via een natuurvriendelijke oever kan ik er beter bij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- Rotterdam veel sloten en wateren heeft waar watervogels en andere rondom water levende dieren wonen;

overwegende dat:

- jonge watervogels niet de kracht hebben om een eendentrap te beklimmen en dit ondanks veel oefenen dit met de dood moeten bekopen;
- watervogels natuurlijk gedrag kunnen vertonen op natuurlijke oevers;
- niet iedere waterkant beschikt over een natuurvriendelijke oever en dit dus veel dierenleed veroorzaakt;

verzoekt het college:

- aan iedere slootkant minstens één natuurvriendelijke oever aan te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 24. Hengelen is geen sport

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- er in de wateren in eigendom van de gemeente Rotterdam kan worden gehengeld;
- de gemeente het visrecht in haar wateren per machtiging heeft vergund aan Hengelsportvereniging Groot Rotterdam;

overwegende dat:

- hengelsport per definitie dierenleed veroorzaakt;
- uit wetenschappelijk onderzoek onomstotelijk bewezen is dat vissen wel degelijk pijn en stress kunnen ervaren;
- de (water)vogels aan de slootkant ernstige verwondingen kunnen krijgen door achtergelaten hengelsportafval;

verzoekt het college:

- te stoppen met het vergunnen van het visrecht in de wateren in eigendom van de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.M. Vlasblom

Motie 25. Ecopark Blijdorp

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

overwegende dat:

- dierentuinen in hun huidige vorm niet meer van onze tijd zijn;

voorts overwegende dat:

- deskundigen wijzen op het verslechterende welzijn van gevangen dieren, waarbij 80% van de carnivoren stereotiep gedrag vertoont;
- voor het behoud van soorten het beschermen van leefgebieden cruciaal is;
- fokprogramma's in dierentuinen niet succesvol zijn, wat leidt tot jaarlijks euthanaseren van gezonde dieren;

- er hierdoor ook achter de schermen dieren een erbarmelijk leven leiden;

verzoekt het college:

- met Diergaarde Blijdorp een convenant af te sluiten waarin afspraken gemaakt worden over de hervorming van dierentuin Blijdorp naar Ecopark Blijdorp;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

Motie 26. Alle dieren blij, maak Rotterdam proefdiervrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- Rotterdam nog locaties heeft waar men dierproeven uitvoert, zoals het EMC;
- muizen, ratten, cavia's, Mongoolse gerbils, Syrische goudhamsters, fretten, Java-apen, varkens, huishoenders, Zebravissen en niet gespecificeerde knaagdieren/ carnivoren/vogels hiervoor onder andere gebruikt worden;
- deze dieren geen enkele 100% overeenkomst hebben met de mens maar wel voor (medische) wetenschap worden ingezet;

overwegende dat:

- Brits onderzoek tot de conclusie kwam dat circa 90% van alle medische dierproefonderzoek nutteloos is;
- de Centrale Commissie Dierproeven en het Nationaal comité advies dierproevenbeleid vraagtekens stellen over de vertaalbaarheid van dierproeven naar de mens;
- proeven zonder dieren vaak betere resultaten geeft;
- jaarlijks meer dan een miljoen proefdieren gefokt en uiteindelijk gedood worden. Hiervan maar ongeveer de helft gebruikt wordt voor experimenten. De overige dieren worden op 'voorraad' gehouden en later gedood, omdat ze niet meer nodig zijn;
- inzetten op proefdiervrije technieken de toekomst heeft;

verzoekt het college:

- om met het EMC en andere organisaties die binnen Rotterdam-Rijnmond dierproeven uitvoeren in gesprek te gaan om van Rotterdam een proefdiervrije stad te maken en de uitkomsten van deze gesprekken terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom, M.Y. Morkoç en I. Elfilali

Motie 27. Doe mee met de mondiale beweging voor minder dode dieren op ons bord

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat:

- consumeren van dieren als menselijk voedsel in grote hoeveelheden slecht is voor het milieu, menselijke gezondheid en dierenwelzijn;
- er jaarlijks verschillende campagnes zoals Nationale Week Zonder Vlees en Zuivel, Eet geen dieren dag worden georganiseerd, met als doel om de menselijke consumptie van dieren als voedsel te reduceren;

overwegende dat:

- meerdere gemeentes zich al hebben aangesloten bij dit soort initiatieven door op deze speciale dagen binnen de bedrijfskantines en catering geen dieren en dierlijke producten te serveren, zodat

de klimaatimpact van de eigen bedrijfsvoering afneemt en het bewustzijn onder medewerkers over alle voordelen van een plantaardig dieet worden vergroot;

verzoekt het college:

- per jaargang 2025 parallel met de Nationale Week Zonder Vlees en Zuivel en/of Eet Geen dieren dag een soortgelijk initiatief te organiseren in de bedrijfskantines en catering van de gemeente;
- bij de gekozen campagnedagen een actieve bijdrage te leveren voor de promotie hiervan via eigen communicatiekanalen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom, M.Y. Morkoç en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? Ja, mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Voorzitter, huisdieren zijn meer dan alleen gezelschapsdieren. Ze kunnen aanzienlijke voordelen bieden voor het welzijn van mensen op verschillende niveaus. Zo kunnen ze zorgen voor stressvermindering, gezelschap en verbondenheid en kunnen ze bijvoorbeeld bij ouderen zorgen voor sociale interactie. De kosten van het onderhoud van huisdieren zijn in rap tempo gestegen, en mocht een huisdier iets gaan mankeren, dan zien we landelijk een verontrustende trend. Overnames van dierenklinieken door enkele grote dierenzorgketens en investeringsmaatschappijen zorgen ervoor dat dierenartsen door het toenemen van commercie in de dierenzorg onbetaalbaar worden. Dit is in lijn met de microfobietrend die we wereldwijd zien, waarbij grote jongens de kleine spelers opslokken, bijvoorbeeld ook bij scholen en zorginstellingen. Pointer signaleerde dit ook en zelfs de minister herkent de signalen, zo blijkt uit een artikel van december 2023. Ik zou van de wethouder graag horen of deze trend ook voor de Rotterdamse klinieken geldt en zo ja, kan de wethouder aangeven of hiertegen door de gemeente opgetreden kan worden om de betaalbaarheid ook voor mensen met een kleinere beurs te kunnen ondersteunen? Zo niet, staat de gemeente dan volledig buitenspel? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Ja, de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, omdat het toenmalige college dierenwelzijn absoluut niet serieus wilde oppakken, bracht de SP in april 2005 samen met de Stadspartij een dierenwelzijnsnota uit. Verantwoordelijk wethouder van Leefbaar Rotterdam Marianne van den Anker stelde: Theo, wij doen alleen mensen. En VVD-raadslid en groot dierenliefhebber Theun Woudenberg vroeg me: Theo, kunnen we dit niet over de verkiezingen heen tillen, want die Leefbaren hebben niets met dieren. Gelukkig zijn de tijden veranderd. Zelfs Leefbaar Rotterdam is een beetje door de bocht en vindt dat de stad ook leefbaar mag zijn voor dieren. Met dank aan de druk vanuit de Partij voor de Dieren, de SP staat gelukkig niet meer alleen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet? Wethouder Karremans. Toch? Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter voor het woord. Voorzitter, laat ik maar gelijk met de deur in huis vallen. Ratten. Ik heb er een groot bezwaar tegen. Het is ongedierte, of plaagdieren, hoe je het ook noemen wilt. Ze geven gewoon simpelweg overlast in Rotterdam. Vele Rotterdammers hebben er last van en ze verspreiden ook nog eens ziektes. Daarom stelt Leefbaar Rotterdam voor om een proef te starten met nieuwe manieren van rattenbestrijding. Want ik ben er natuurlijk al heel lang mee bezig, van Rotterdam naar rattendam. Maar het wordt tijd dat we nu wat gaan doen. Er zijn wellicht een paar plekken in Rotterdam waar we dus een proef zouden kunnen doen. Ommoord, Vreewijk, maar ik zou bijvoorbeeld ook eens beginnen hier met de stadhuistuin. Want als je nu met een bezemstok even door de struikjes gaat, dan vliegen ze alle kanten op. Het is toch niet leuk als je hier gaat trouwen en op je trouwfoto ineens een rat op de achtergrond ziet staan. Voorzitter, het bestrijden van onze ratten moet ervoor zorgen dat wij de ratten niet gaan normaliseren. En in dit stuk, de nota Dierenwelzijn, doen wij dat wel. Want zoals ik lees gaan wij een kinderboerderij opbouwen met een rattenleercentrum. Bezoekers van de kinderboerderij leren zo dat ratten bij de stad horen, hoe ze leven, wat ze nodig hebben om veilig en gezond te blijven. Nou, ik kan u vertellen dat ik dat absoluut niet wil.

Wij hebben er hier in Rotterdam ook nooit over horen vragen. En als Rotterdammers kennis willen maken met een rat, dan hoeven ze eigenlijk alleen maar even naar buiten te gaan en op heel veel plekken in Rotterdam zitten ratten. En daar niet alleen, maar ze gaan ook veel verder. Ze tasten onze infrastructuur aan. Ze bijten leidingen kapot enzovoort, en ga maar verder. En buiten alle ziektes, alhoewel de heer Van der Velden dat anders ziet. Daarom dienen wij een amendement in om deze kinderboerderij om te laten bouwen naar een plek waar de Rotterdammer kan leren om van de rat af te komen en niet om hem te verzorgen. Het komt er zo aan. Dan wil ik het nog even hebben over de nijlganzen. Nijlganzen geven gewoon heel veel overlast in onze parken. Om te beginnen zijn die nijlganzen een probleem en eigenlijk net als ratten, ze fokken als een dwaze. Dat wil zeggen, gemiddeld om de acht weken heb je gewoon een nest ratten, maar dat is met de nijlganzen hetzelfde. En in de nota Dierenwelzijn van onze wethouder lees ik dat we wel de ganzen bijhouden, maar niet de nijlganzen, terwijl de nijlganzen het hele jaar blijven broeden en ganzen dat maar een gedeelte van het jaar doen. Dus wij verwachten van de wethouder dat hij gaat kijken hoe we de ganzenoverlast harder kunnen aanpakken en ik heb daar dadelijk ook nog een paar vragen over. Dan wil ik het ook nog even kort hebben over de in de coronatijd, maar ook daarvoor, vele aangenomen hondjes die we hebben. En hondjes moeten spelen, moeten kunnen rennen, en ik zou ook graag willen dat we dus wat meer hondenspeeltuinen en strandjes zouden krijgen. Overigens was ik in de commissie niet aanwezig op 6 maart, maar ik ben daar heel goed vertegenwoordigd door mevrouw Bruin en die heeft dat eigenlijk heel goed gedaan. Dank u wel daarvoor. Ik heb een enkele vraag aan u, en dat wil zeggen, wethouder, kunt u mij en deze raad meenemen hoeveel geld u jaarlijks besteedt aan de rattenbestrijding? Bent u bereid groenstroken, bosschages waar ratten tikkertje spelen om te bouwen naar grasveldjes, zodat het veel overzichtelijker is?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ja, als u dat gaat omvormen naar grasveldjes dan komen daar dus weer nijlganzen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Ja, dit is natuurlijk een antwoord dat je kan verwachten van mevrouw Van Wifferen. Niemand anders had zo'n vraag kunnen stellen. Maar beste mevrouw Van Wifferen, op de Crooswijkseweg heb ik nog nooit een nijlgans gezien, maar als je de Albert Heijn uitkomt, heb je er een gratis rat bij in je tas. Dus ga nu niet de draak met mij steken, want daar ben ik niet van gediend. Goed zo, wethouder, we gaan verder. Hoeveel meldingen waren er afgelopen jaar van rattenoverlast? Kunt u ons daarin meenemen? Ja, want ik zie heel de linkse kant lachen, die vinden het geweldig hè. Die zouden het liefst zien dat we dadelijk in de kapitaalnota goederen ook geld ontnemen voor een rattenstandbeeld. Dat gaat niet gebeuren wethouder. Hoeveel meldingen van rattenoverlast heeft u gehad? En hoeveel ratten zijn er gevangen? Maar speciaal voor mevrouw Morkoç heb ik ook nog een speciale vraag aan u, of u die even wil vertellen hoe de ratten hier in Rotterdam aan het eind gaan komen? Want als ze van de pindakaas gegeten hebben, wat doe je er dan mee? Ik zou graag weten wat u dan met die ratten doet. Of ze naar het crematorium gaan of naar Hofwijk of hoe u dat in de gaten hebt, hoe ze aan hun eind komen. Dan bij die laatste kom ik nog even over die nijlganzen. Voormalig wethouder de heer Eerdmans had hier een prachtig plan voor. Die stuurde ze op vakantie, maar dan met een enkele reis naar Drenthe. Er kwam een grote RET-bus voor de deur rijden. De ganzen gingen erin. Ganzenhoeder Eerdmans ging mee, bracht ze in Twente, leverde ze af en kwam weer met een lege bus terug. Zou het een oplossing zijn om dit nu ook te gaan doen? Want nogmaals, van ons wordt wel gezegd dat we dieren dood willen maken. Nee, wij willen geen dieren doodmaken, maar wij willen er geen overlast van hebben. En ook u wethouder, als vader, vindt het ook niet leuk als uw kinderen in een speeltuintje spelen en ze komen door de nijlganzenpoep naar beneden van de glijbaan. Dus die geef ik u gewoon even mee, ik speel even op uw gevoel maar ik doe het wel, en dat geldt trouwens voor al die andere raadsleden die nog kleine kinderen hebben, en ik als opa vooral, die dus tegenwoordig eigenlijk een sopdoek mee moet nemen om mijn kleinkind van de glijbaan te laten gaan. Voorzitter, ik ben benieuwd naar de antwoorden. Ik heb de raad weer even wakker geschud. Maar één ding: in de commissie hoorde ik door de Partij voor de Dieren zeggen dat ratten geen vijanden hebben. Ze hebben één vijand, staatsvijand nummer 1, Van Schaik.

De **VOORZITTER**. Had u nog een motie mijnheer Van Schaik, of niet? Die wil ik nog wel even hebben, anders klopt mijn telling niet. Ik moet aan de honderd komen.

De heer Van Schaik heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 28. Rotatouille

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

constaterende dat:

- sommige Rotterdamse wijken kampen met ernstige overlast door ratten;
- een te grote populatie ratten gezondheidsrisico's met zich meebrengt;
- randgemeenten zoals Vlaardingen, Schiedam en Capelle aan de IJssel hier tal van oplossingen voor hebben verzonnen die aansluiten bij alle landelijke kaders en richtlijnen;
- de huidige nota voornamelijk ingaat op menselijk gedrag en niet op bestrijding;

overwegende dat:

- preventiemaatregelen een deel van de oplossing is tegen rattenoverlast, bestrijding het andere deel;
- ratten, zeker in grote getallen, onwenselijk zijn voor de Rotterdammers en de volksgezondheid;
- meerdere wijkraadsleden en wijkbewoners noodkreten hebben laten horen met betrekking tot de rattenoverlast in Rotterdam;

verzoekt het college:

- twee verschillende wijken te selecteren voor pilots met intensievere en innovatieve methoden voor rattenbeheersing;
- bij succesvolle resultaten van deze pilots de methodes uit te rollen naar andere wijken in de stad, om zo de rattenpopulatie op een effectieve wijze te beheersen en de overlast te verminderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Schaik

Amendement A. Ratten experience center

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

besluit:

""Legaal' rattenverblijf

Samen met Natuurstad richten we een 'legaal' ratten-verblijf in bij ten minste één van de kinderboerderijen. Een ruimte waar ratten met plezier wonen en Rotterdammers, jong en oud, de dieren kunnen bekijken en er meer over kunnen leren. Bezoekers van de kinderboerderij leren zo dat ratten bij de stad horen, hoe ze leven en wat ze nodig hebben om veilig en gezond te blijven. Tegelijkertijd willen we dat Rotterdammers weten en leren hoe ze met hun eigen gedrag kunnen bijdragen aan minder overlast van ratten. Met simpele tips en een nieuwe kijk op de rat, gaan de Rotterdammers weer naar huis. Is het een succes, dan willen we dit uitbreiden naar meer kinderboerderijen. (blz. 24 nota Dierenwelzijn 2023-2026)"

als volgt te wijzigen in:

"Rattenverblijf beperken tot een minimum

In samenwerking met Natuurstad richten we een ratteninformatiecentrum op bij ten minste één van de Rotterdamse kinderboerderijen. Deze ruimte zal fungeren als een informatie hub waar Rotterdammers die te kampen hebben met rattenoverlast in de gemeente Rotterdam, voorzien worden van informatie, tips en benodigdheden om effectief te kunnen omgaan met deze problematiek in hun buurt. Het is van groot belang dat de aanwezigheid van ratten, die potentieel een ernstig gezondheidsrisico met zich meebrengen, niet genormaliseerd wordt in onze stad. Dit informatiecentrum zal hier actief tegen optreden. Indien succesvol, streven we ernaar om deze dienst uit te breiden naar meer kinderboerderijen.""

w.g. B. van Schaik

Toelichting

In het huidige voorstel lijkt het erop dat we proberen de aanwezigheid van ratten in Rotterdam te normaliseren. Leefbaar Rotterdam wil hier ten zeerste afstand van nemen. We ontvangen verontrustende verhalen over ratten die in de kinderkamers van Rotterdamse gezinnen terechtkomen, supermarkten die 's avonds geplunderd worden door deze dieren, en het potentieel gezondheidsrisico dat dit met zich meebrengt voor onze stad. Leefbaar Rotterdam ziet geen noodzaak voor een educatief centrum over ratten, aangezien mensen tegenwoordig al genoeg in aanraking komen met deze dieren tijdens hun dagelijkse leven. Wat Leefbaar Rotterdam wel ziet, is een groeiende behoefte aan bestrijdingsmiddelen en educatieve initiatieven om de overlast effectief aan te pakken en de gemeenschap te informeren.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet? Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik moet zeggen, het was met afstand het leukste commissiedebat in maanden en de heer Van Schaik heeft er daarna nog een schepje bovenop gedaan om dit ook een hartstikke mooi debat te laten zijn vandaag. In dat debat werden overigens heel veel leuke voorstellen gedaan die natuurlijk ook in moties vorm zijn gegeven. Ik ga er zo allemaal doorheen. Maar ik wil toch ook zeggen, even op een serieuze toon, wat de heer Rozema zei, hij is er niet nu hier, maar ik denk dat hij wel zit te kijken, hij zei en dat vond ik heel terecht en heel treffend: hoe je met dieren omgaat zegt iets over de mate van beschaving. En zo zie ik het ook. En daarom hebben wij een nota Dierenwelzijn. Lang niet alle gemeenten hebben een nota dierenwelzijn. Lang niet alle gemeenten hebben straks, zoals Rotterdam, een dierenasiel. Lang niet alle gemeenten hebben organisaties zoals Karel Schot, die niet alleen in Rotterdam een heel belangrijke functie vervult, maar ook ver buiten Rotterdam. En zo ontzettend veel vrijwilligers en mensen die zich inzetten, elke dag, voor de dieren, voor dierenwelzijn. Noem maar Wilco en zijn team van de Dierenvoedselbank. Dus je kan met recht zeggen dat Rotterdam echt een enorm diervriendelijke stad is. En dat zie je ook vertaald in beleid, en dat beleid zie je in die dierenwelzijnsnota, waarin echt heel veel dingen staan, waar heel veel maatregelen in staan, die heel veel andere gemeenten niet nemen maar wij wel. En daar ben ik ook trots op, dat zal ik ook maar eerlijk zeggen. Ik ga niet weer meedoen in het verantwoordingsrondje, voor u staat een dierenvriend. Maar dat is wel het geval. De moties voorzitter, want volgens mij lopen we een beetje uit de tijd. De motie 'Rattenhotel' vraagt om een pilot om dat te gaan testen. Nou, kijk, een pilot wil ik prima testen. Kijk, aan de ene kant is het niet voor niets dat wij plaagdierbestrijding natuurlijk ook onderdeel hebben laten maken van het verhaal. Het hoort er ook gewoon bij, dus in die zin wil ik hem omarmen. Ik zeg daarbij wel twee dingen. Ik zie mevrouw Morkoç al gelijk staan. Aan de ene kant wil ik meten in hoeverre het werkt, dus effectiviteit. Aan de andere kant ook dierenwelzijn, dus ook de diervriendelijkheid ervan. Want het is niet zo dat de maatregelen die we nu gebruiken, dus een klem of iets dergelijks, ook per definitie altijd vriendelijk zijn voor de rat. Dus het is een manier waarin ratten eerst worden bedwelmend en daarna langzaam verdrinken. Dus dat kan een diervriendelijker manier zijn dan die klemmen, maar laten we dat uitzoeken. Dat is natuurlijk ook waar de motie van de VVD toe oproept. Dus voordat ik een boze mevrouw Morkoç op mijn nek krijg, wil ik dat er wel even bij gezegd hebben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, niet boos maar teleurgesteld. Een pilot, het wordt al gebruikt in meerdere steden. Ik zou de wethouder willen vragen: doe het nu niet opnieuw hier. Dat u daar een hotel – hotel, het is gewoon een moordmachine – neer gaat zetten om te kijken hoe het werkt. Er zijn onderzoeken naar gedaan. Uit die onderzoeken is gebleken dat het extreem wreed is. Doe nu niet opnieuw die pilot. Kijk eerst naar die onderzoeken. Laat dat de toezegging zijn en laten we dan verder kijken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, het feit dat iets in een andere stad wordt gebruikt zegt natuurlijk niets over hoe effectief het is voor de rattenplaag die we nu hier hebben in Rotterdam, en daar ben ik wel heel benieuwd naar, dus ik ben blij dat we dat met deze pilot gaan testen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het een staat natuurlijk in verhouding tot het andere. En het klopt, Rotterdam is al een andere stad dan heel veel andere steden en sommige wijken zijn anders dan de andere hè. Dus in dat licht moet je het bezien. Dus de raad mag er straks natuurlijk alles over vinden wat de raad wil. Ik zeg vanuit mijn rol: als daartoe draagvlak is in de raad, dan wil ik daar prima mee aan de slag gaan om dat te testen. En dan houd ik twee dingen in de gaten: dierenwelzijn en ook de effectiviteit. Dan 'De bewoner helpt een handje mee'. Dat gaat over de rivierkreeften. Die kan ik ook prima omarmen. Het is wel zaak om de kleintjes te vangen, niet de grote rivierkreeften, want die eten weer de kleintjes op. Het is wel degelijk dat rivierkreeften voor dijken onder andere, ze maken daarin gaatjes in kades, wel degelijk een vervelend effect hebben. Zelfs mogelijk een gevaarlijk effect. Hetzelfde geldt voor de biodiversiteit in wateren, dus dat is een motie waar ik prima mee kan leven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. Ja, dat is een voorstel, een motie waar de Partij voor de Dieren helemaal niet mee kan leven. Zou u niet eerst de gezondheidsrisico's moeten onderzoeken, zeker in een stad als Rotterdam, met al deze industrie?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Van Schaik op de heer Van der Velden.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja voorzitter, nu heb ik toch een interruptie op de heer Van der Velden. Zojuist hemelt u de ratten op, die meer ziektes geven dan andere, en over een rivierkreeftje gaat u beginnen. Ik snap u niet. Legt u dat eens uit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, omdat deze motie ook vraagt om menselijke consumptie, en het lijkt mij absoluut niet verstandig dat dit gevangen gaat worden voor menselijke consumptie, net zo goed als dat we geen menselijke consumptie met ratten hier hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Daar wil mevrouw Abrahamse op reageren.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Kijk, ik ken de Partij voor de Dieren als een partij die überhaupt geen dieren wil eten, dus wat mij betreft, het is nu gewoon landelijk toegestaan. Wij hebben eerder juist ook vragen gesteld over bijvoorbeeld de hoeveelheden PFAS. Dus het is goed om te kijken in de wateren wat de stand is, maar als er een visvergunning wordt afgegeven in dat gebied, dan moet dat ook gelden voor de rivierkreeft, en dan moeten mensen die ook kunnen opeten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De wethouder kan door.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Kijk, het punt van de heer Van der Velden klopt natuurlijk, dus daar kunnen we mensen natuurlijk wel voor waarschuwen, maar datzelfde geldt natuurlijk voor vissen in het algemeen, dus dat argument is eigenlijk daar gelijk. Maar daar gaat het ons niet om. Het gaat mij als wethouder Dierenwelzijn, als degene die ook verantwoordelijk is voor onze kades en een groot deel van onze dijken, samen met het Waterschap, niet om dat mensen het eten. Daar doen we het niet voor, in ieder geval ik niet. Maar het gaat natuurlijk wel om de mogelijkheid voor mensen om erop te vissen en dat vind ik prima. Voorzitter, dan de motie waar iedereen op heeft zitten wachten na het commissiedebat, 'Blub blub, ding dong, visdeurbel'. Dat vraagt om een onderzoek om te gaan bekijken of het iets is wat wij in Rotterdam kunnen gaan doen. En die wil ik natuurlijk met alle liefde, gezien het enthousiasme in de commissie, omarmen. Dan de motie 'Dieren zijn geen straatentertainment'. Die vraagt om te onderzoeken hoe straatartiesten die gebruikmaken van dieren gedemotiveerd kunnen worden. Er is straks ook een motie van de Partij voor de Dieren die vraagt om een verbod. Dat zit niet in het bevoegdheidspakket dat ik heb als wethouder in Rotterdam. Dat demotiveren zouden we kunnen onderzoeken. De vraag is natuurlijk of hetgeen dat daar uitkomt, of je dat wilt doen, maar onderzoeken kunnen we. Dat geef ik maar mee, dus die wil ik dan de kwalificatie oordeel raad geven. Dan hoor ik wel wat de raad daarvan vindt. Dan de motie 'Verzeker je dier, van kat tot konijn of terriër'. Ik merk dat er toch wel vaak een behoefte zit om te rijmen, in de motietitels van D66. Hartstikke goed, ook al zijn we ver voorbij 5 december. Maar de motie kan ik omarmen. We hebben het daar in de commissie al even over gehad om het verzekeren van je dier zoveel mogelijk te stimuleren, dus dat kan. Dan

'Handhaaf voederverbod voor meer genot'. Die vraagt inderdaad om wat actievere handhaving. We hebben het daar inderdaad eerder over gehad. Toen hebben we het juist in de gemeenteraad gehad over meer coachend handhavend, omdat het natuurlijk ook iets aaiibaars heeft, het voederen van dieren bij het water, terwijl dat eigenlijk ook vaak een heel onbedoeld maar vervelend effect kan hebben, namelijk overlast, rattenoverlast, noem maar op. Dus als de raad dat wil, dan willen wij daar wat strikter op toezien, maar dan hoop ik niet dat ik over een paar maanden gelijk de eerste actua te pakken heb omdat iemand te hard is aangepakt of een boete heeft gekregen omdat iemand ganzen aan het voeren was en dat het toch eigenlijk zo liefelijk is en dat we daar anders mee om moeten gaan. Dat geef ik er wel even bij. Dan gaat dat het gevolg zijn van deze motie als die wordt aangenomen. 'Alle dieren blij, maak Rotterdam proefdiervrij'. Dat is een motie van de Partij voor de Dieren. Ja, u zou het misschien niet achter mij zoeken, maar ik ben jarenlang donateur geweest van Stichting Proefdiervrij. Dus ik snap ergens het ideaal. Aan de andere kant begrijp ik natuurlijk ook de behoefte voor de ontwikkeling van goede medicijnen onder andere. Maar dat daarover gezegd, het is geen gemeentelijke bevoegdheid, dus daar kan ik niet op handelen, dus daarom ga ik hem ontraden. Dan de motie om de meerkoetpalen te plaatsen naast de fontein in wateren als eigendom van de gemeente. Ja, waar dat kan wil ik dat doen, dus met die aanvulling dat waar mogelijk we dat dan daar doen, wil ik hem omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, nog even terug naar de proefdiervrijmotie. Wij verzoeken u eigenlijk alleen maar om in gesprek te gaan met het EMC en praten met elkaar lijkt me nooit bezwaarlijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik vind het altijd wat ingewikkeld om te praten over zaken die niet binnen de gemeentelijke handelingssfeer liggen. Dus ook dat vind ik niet wenselijk. Dat is echt een landelijke aangelegenheid. Daar heb je landelijke regels voor. Als de Partij voor de Dieren daar natuurlijk iets aan wil veranderen, dan is landelijk het podium om dat te doen. Ik vind het niet wenselijk om me daar hier lokaal in te gaan mengen. Dan de motie 'Doe mee met de mondiale beweging voor minder dode dieren op ons bord'. Die gaat erover of de gemeente mee wil doen met de Nationale Week Zonder Vlees & Zuivel. Die heb ik ook even afgestemd met mijn collega wethouder Struijvenberg. Die ontraden we. Het is natuurlijk volledig aan de ambtenaar zelf. Dus als een ambtenaar daaraan mee wil doen, dan staat dat hem of haar natuurlijk helemaal vrij, maar we gaan het niet opleggen. Dan Ecopark Blijdorp. Die verzoekt het college met Diergaarde Blijdorp een convenant af te sluiten waarin afspraken worden gemaakt over de hervorming van dierentuin Blijdorp naar een ecopark. Nou, ze zijn al vergaand bezig om juist als natuurherstelorganisatie aan de slag te gaan. Ik ben er onlangs nog over bijgepraat door de directeur van Blijdorp. Dat ziet er indrukwekkend uit, dus deze motie ga ik ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, nog even terug naar de vorige motie. Het argument van de wethouder om de motie te ontraden na overleg met wethouder Struijvenberg is dat je een ambtenaar dat niet kan opleggen. U bent toch wel op de hoogte dat het ministerie van SZW dit gewoon doet hè? Dus dan snap ik uw ontrading niet zo goed.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, maar het kabinet of het ministerie van SZW gaat niet over wat wij hier als gemeente doen, dus die maken daar hun eigen afweging in en wij ook. En uiteindelijk is het natuurlijk aan de raad om te stemmen over de motie, maar dat is onze appreciatie bij die motie. Dan 'Geen trap voor mij, via natuurvriendelijke oever kan ik er beter bij'. Die draagt ons op aan iedere slootkant minstens één natuurvriendelijke oever aan te leggen. Ja, waar mogelijk doen we dat, dus ik ben het er echt wel mee eens dat we dat zoveel mogelijk willen vergroten. Ik ben ook bezig met de Rotte, hoe we dat natuurvriendelijker kunnen maken, want dat zijn veel stenige oevers. Dat kan veel groener, zoals ze dat bijvoorbeeld in Utrecht hebben gedaan. Maar niet overal kan dat. Mevrouw Morkoç weet dat ook, die heeft daar eerder ook wel moties over ingediend. Soms heb je gewoon

monumentale stadsgezichten en is het daar niet wenselijk, maar dat wil niet zeggen dat we het op andere plekken niet zoveel mogelijk doen. Dus met de gedachte ben ik het zeer eens, met het exacte dictum van de motie niet, dus enkel om die reden zal ik hem ontraden. Dan de motie om te stoppen met het vergunnen van het visrecht in de wateren in eigendom van de gemeente. Ja, die zegt eigenlijk: je mag niet meer vissen. Ja, daar zijn we het niet mee eens. Vissen mag, daar is ook draagvlak voor. Mensen halen daar ook veel plezier uit. Dat willen we zo houden. Dan 'Keurmerk diervriendelijke kinderboerderijen'.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. U zegt: mensen halen daar veel plezier uit, maar u bent wethouder Dierenwelzijn, dus dan zou toch het welzijn van het dier zwaarder moeten wegen dan het plezier van de mens, lijkt mij?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik ben niet alleen wethouder Dierenwelzijn en bovendien is geen enkele wens absoluut, ook niet de wensen die ik heb vanuit mijn portefeuille Dierenwelzijn. Voor een dergelijk verbod moet ook draagvlak zijn. Dat is er niet in de samenleving, dus daarom kiezen we er niet voor om dat te doen, maar nogmaals, de raad mag een uitspraak over de motie doen en dan zullen wij die stemming tegemoetzien. Dan het 'Keurmerk diervriendelijke kinderboerderijen'. Die ontraad ik namens mijn collega Achbar, die gaat over natuur- en milieueducatie. Ze zijn er overigens mee bezig hoor, aan elf van de vijftien voorwaarden hebben ze al voldaan, nog niet alle vijftien, maar we willen de kinderboerderijen natuurlijk wel graag openhouden en ook daarom subsidie aan hen blijven verlenen. Maar het is niet dat daar helemaal niets aan gebeurt, maar ik ga hem wel ontraden. Dan 'Men zit aan de taks, breng terug de Minimax'. Ja, daar hebben we het in de commissie natuurlijk best wel lang over gehad hè. Dat is de betaalbaarheid van dierenzorg. Dat is belangrijk, dat deel ik. Dat zei de heer Oostdijk ook. Daar kan ik mij in grote mate bij aansluiten. Alleen is het punt wel dat je natuurlijk dierenartsen nodig hebt die dat voor een bepaald tarief willen doen. Je hebt een dierenartsenpraktijk in Overschie die dat tegen gereduceerd tarief doet. Nou, daar zijn wij erg blij mee, maar ik kan dierenartsen niet dwingen om tegen lagere tarieven dierenzorg aan te bieden en ik heb ook niet de financiële middelen om een dergelijke regeling op te tuigen. De reden waarom de Minimax nu juist gestopt is, is omdat er geen dierenartsen meer waren die het tegen die tarieven wilden aanbieden. Dus dat is wel de realiteit, en ik zeg er ook bij, en dat werd ook wel gezegd in het commissiedebat, het is belangrijk om aan mensen duidelijk te maken dat het hebben van een dier geld kost. Dat is ook wat de dierenvoedselbank ziet, want dat is juist hun doelgroep, mensen met een smalle beurs die wel een dier hebben, dat zo'n diertje wel te eten krijgt. Die doen hartstikke goed werk, maar die zien tegelijkertijd ook dat mensen soms wel heel erg veel dieren in huis nemen terwijl ze dat eigenlijk niet kunnen betalen. En het kopen van Felix of Pedigree Pal elke week, dat kost al geld, maar dierenzorg is natuurlijk ook hartstikke duur. Ik denk dat iedereen die een dier heeft en wel eens naar de dierenarts is geweest, waaronder ikzelf zeker ook, weet dat dat niet goedkoop is. Dus ik kom zo nog te spreken over de motie van mevrouw Vlasblom over het gespreid betalen. Daar sta ik sympathiek tegenover. Deze motie over de Minimax eenzijdig herstellen kan ik niet omarmen omdat het ook grote financiële consequenties heeft en die dekking heb ik niet. 'Nee tegen deze vorm van NME' is een motie ook namens wethouder Achbar. Die vraagt om subsidies van de NME-programma's of activiteiten die inbreuk zijn op het dierenwelzijn zoals hierboven beschreven, stop te zetten. Dat gaat dan over allerlei verschillende activiteiten zoals die van Blijdorp. Nou, Blijdorp is een zeer gewaardeerde partner in de stad, ook als het gaat om dierenwelzijn maar ook als het gaat om biodiversiteit en ook als het gaat om natuurherstel, dus daar zijn we het niet mee eens, dus die ontraad ik. Dan 'Ongedierte bestaat niet'. Die vraagt eigenlijk om ongedierte te schrappen uit de gemeentelijke communicatie. Het staat ook al niet in onze nota Dierenwelzijn. Je kan ook even Control F doen en dan kun je kijken of het erin staat. Het staat er niet in, dus wij gebruiken al de term plaagdieren in plaats van ongedierte. Dus met die uitleg is die dan ook overbodig. Mochten er natuurlijk plekken zijn waar er alsnog ongedierte staat, dan hoor ik dat natuurlijk graag, dan passen we dat met alle liefde gewoon even aan.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou ja, het staat nog steeds regelmatig op gemeentelijke websites. En ik denk dat we er echt op moeten aandringen dat we dat woord gewoon niet meer gebruiken, dus blij dat u dat ook wilt doen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, als de heer Van der Velden dat dan even aan mij laat weten, dan pas ik dat gewoon even aan hoor. Dan hoeven we dat niet via moties te doen maar kunnen we dat gewoon zelf even regelen. Daar ben ik zeker toe bereid. Dan 'Paardensport, dierenleed', te stoppen met het faciliteren van het CHIO. Nou, paardensport mag ook gewoon, is legaal, valt binnen de regels, ook landelijk als het gaat om dierenwelzijn. Dus die ga ik ook ontraden. 'Publiekscampagne om de duiven te helpen'. Ja, dat gaat om dat draad dat om de pootjes van duiven heen kan zitten, waardoor ze hun pootjes verliezen. Dat is natuurlijk allemaal heel triest en vervelend. Kijk, een hele publiekscampagne optuigen zie ik niet zo zitten. Je moet natuurlijk als overheid ook kiezen waar je de aandacht van de mensen voor wilt vragen. Ik denk dat dit belangrijk is, maar niet het allerbelangrijkste wat wij onder de aandacht willen brengen van mensen, dus een publiekscampagne vind ik een beetje een iets te zwaar middel. Maar op rotterdam.nl/duiven wil ik er wel aandacht aan besteden. Die wil ik dan wel als toezegging doen. Maar de motie zelf over die publiekscampagne wil ik ontraden. Dan de motie 'Rotterdam stringfootvrij'. Die vraagt ons om werk te maken door afspraken te maken. Ja, eigenlijk doen we dat al hè. We proberen zoveel mogelijk afval te voorkomen, ook na markten. Hetzelfde geldt voor draadjes op de markt, dus met die uitleg is die motie overbodig. Dan 'Snelweg en snackbar voor egels'. Het handelingsperspectief voor tuineigenaren voor instandhouding van de egelsoort in kaart te brengen. Dat is het verzoek aan het college, en breed onder de aandacht te brengen van de Rotterdammers. Wij hebben als een van de eerste steden, zo niet de eerste stad, volgens mij waren wij de eerste stad, een enorme publiekscampagne gevoerd over biodiversiteit en juist gericht op hoe mensen hun tuin kunnen inrichten waardoor het voor dieren aantrekkelijker is om daar te verblijven en te overleven. Ik heb daar hier zelfs een plaatje van, maar van de voorzitter van de raad mag ik nooit plaatjes laten zien tijdens de raad, dus dat ga ik niet doen. Maar die campagne heet: 'Finn is verkeersregelaar van zijn egelsnelweg'. Kijk, dat is toch mooi. Dus met die is die overbodig. Dan 'Stop de rattenmoord'. Ja, daar is het al over geweest, daar zijn we het niet mee eens. Ik vind ook niet dat het per se rattenmoord is, maar het is plaagdierbestrijding. Ontraden. Dan de motie 'Van signaleren naar acteren', te onderzoeken hoe we de bevoegdheden van boa's kunnen uitbreiden, zodat zij ook kunnen controleren en acteren wanneer zij zich in situaties bevinden dat dierenwelzijn als gevolg van overtredingen of strafbare feiten in het geding komt. Ja, kijk, ik kan het onderzoeken hoor, dat is geen probleem, alleen hebben we hier nu al wel een capaciteitstekort aan boa's, terwijl we al heel veel investeren in boa's. Die willen we op allerlei manieren inzetten. Dus dat zeg ik er wel bij. Dus onderzoeken is prima, maar dan is natuurlijk nog wel vers twee: heb je de boa's en kun je ze daar ook voor inzetten, gegeven alle andere prioriteiten die we hebben in de stad? Dan de 'Vegan Floating Farm', die verzoekt het college uit te spreken dat de Floating Farm niet past binnen de huidige visie op dierenwelzijn en dat zo snel mogelijk andere huisvesting moet worden geregeld. Ja, dit is gewoon vergund, de Floating Farm, dus zij opereren gewoon netjes binnen de regels, dus om die reden ga ik hem ook ontraden. Dan 'Veilig op de weg'. Die vraagt om te onderzoeken welke maatregelen expliciet blijken uit wetenschappelijk onderzoek om dierlijke slachtoffers te voorkomen c.q. terug te dringen en te rapporteren aan de raad. Dat heb ik ook expliciet opgenomen in de dierenwelzijnsnota, dat we veel meer in kaart gaan brengen waar verkeersslachtoffers onder dieren vallen. Dat vind ik een belangrijk onderwerp, want het is natuurlijk vreselijk als er een kat of een egel of andere dieren worden aangereden, ganzen, noem maar op. Dus daar ben ik al mee aan de slag. Dit vraagt om een wetenschappelijk onderzoek om te kijken wat voor maatregelen we kunnen nemen. Dus die vind ik er goed bij passen, dus die wil ik om die reden ook omarmen. Dan de motie 'Verbied dierenshows op straat'. Ook dat is niet mogelijk binnen onze gemeentelijke regelgeving. Je mag alleen geen geld verdienen met die dierenshows en dat mag al niet. Dus dat is inderdaad al wel geregeld. Dan de motie van BIJ1, 'Gespreid betalen bij de dierenarts'. Een goed idee om dat te doen, dierenartsen daar even een berichtje over te sturen. Dat kan ik zeker doen. Die kan ik omarmen. Dan het 'Ratten experience center'. Dat is een amendement van de heer Van Schaik. Die zegt eigenlijk: schrap die maatregel uit de nota Dierenwelzijn die ik zelf naar de raad heb gestuurd, dus ik ga hem niet omarmen, maar hij was zeker in lijn met het betoog van de heer Van Schaik, net zoals de motie 'Rotatouille', en die vraagt om twee verschillende wijken te selecteren voor pilots met intensievere, innovatievere methoden voor rattenbeheersing, waaronder misschien het rattenhotel van de VVD. Nou, die moties kunnen dan mooi met elkaar samen, als ze worden aangenomen, maar ik vind het prima om dat te doen. Dus dat waren de moties. Ik ben per abuis vergeten de vragen te beantwoorden voorzitter. Dat ga ik nog even doen. De vraag van de VVD wanneer we de resultaten van de nota Samen SchoonR kunnen verwachten. Nou, binnenkort, uiterlijk Q2 dit jaar, en daarmee ook gelijk het actieplan voor 2024 voor het resterende deel van 2024. Of ik bereid ben in gesprek te gaan met de provincie over de nijlganzen? Nou, dat gesprek kunnen we prima ambtelijk even voeren en daar kunnen we dan als het nodig is over

terugkoppelen. Kan ik iets doen aan de kauwen die auto's met stenen bekogelen? Kijk, met de Provincie kan ik in gesprek. Met de kauwen niet, dus dat is lastig. En het is simpelweg dierlijk gedrag, dus ik kan daar helaas niet zo heel veel aan doen. Dan de concrete aandacht tegen dierenmishandeling ontbreekt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, toch nog een kleine vervolgvraag, want ik krijg gewoon echt foto's van allemaal gebroken ramen van auto's. We hebben bij duiven natuurlijk duiventillen, dus ik snap ook dat er nu niet direct opeens een maatregel is tegen een kauw, maar als er nu de komende tijd iets voorbijkomt ook qua innovatie, we zullen er zelf op letten, maar ik hoop de wethouder ook, om in ieder geval de overlast tegen te gaan. Want volgens mij is niet een overdaad aan kauwen in deze stad.

De **VOORZITTER**. Wethouder. Sorry, de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou voorzitter, laten we nu in hemelsnaam uitscheiden met deze onzin. Een vogel die vliegt, en gaan we nu een kauw willen uitroeien omdat ze af en toe een steentje of iets laten vallen uit hun snavel? Ik vind dit echt zo bezopen, zeker ook van een partij, vogels vliegen nu eenmaal. Ze vliegen boven een grasveld, boven een park, soms boven een auto, misschien een dikke vette auto van uw achterban. Ik vind dit echt zo vergezocht om een kauwtje te gaan vermoorden omdat die af en toe een steentje uit zijn snavel laat vallen. Ja, sorry hoor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Kijk, als ik gewoon iedere keer weer van bewoners berichten krijg dat er gaten in hun ramen zitten, dat ze glas moeten vervangen, ik zeg hier niet letterlijk: we moeten ze allemaal doodmaken. Ik zeg: zijn er manieren om die overlast tegen te gaan? En ik sta achter die vraag.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik draai al een aantal jaartjes mee in Rotterdam, in deze stad. Ik heb werkelijk waar nog nooit gehoord dat ramen van een woning kapotgemaakt worden door een kauw die een steentje laat vallen. Ik weet niet wat voor bewoners dat zijn, in wat voor huis ze wonen, ik heb het werkelijk waar nog nooit gehoord. Ja, u wijst nu naar een collega mijnheer Verweij. Misschien heeft hij het een keer meegemaakt dat zijn hele ruit kapot is door één kauwtje.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Verweij, u stoort een raadslid in zijn betoog. Dat mag u later laten zien.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, en voor u is dat Japanse autootje dat u misschien laat zien belangrijker dan een levend wezen van deze stad. Het interesseert me geen mallemoer hoe het met dat autootje gaat. Een vogel heeft gewoon recht om te leven in deze stad en daar moet u zich ook eens een keer bij aansluiten.

De **VOORZITTER**. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). De volgende vraag was van mevrouw Morkoç waarom er zo weinig aandacht is voor dierenmishandeling. Ik snap die vraag op zich wel, maar als wethouder houd ik ervan om het vooral te hebben over dingen die je daadwerkelijk kan doen. En dierenmishandeling is iets wat veel meer in de bevoegdheidssfeer ligt van de dierenpolitie, en niet bij de gemeente, ook niet bij boa's. Het is natuurlijk een onderzoeksmotie, om te kijken wat we daar nog aan kunnen doen. Kijk, wat ik wel kan doen is onze boa's opnieuw goed instrueren, of dat we onder de aandacht brengen bij onze boa's hoe ze beter kunnen schakelen bij de dierenpolitie als ze bepaalde zaken signaleren. Ik wil best toezeggen om dat weer eens even op te pakken. Maar in het algemeen ligt de aanpak van dierenmishandeling echt bij de dierenpolitie. Dan de vraag van Forum voor Democratie of kan worden opgetreden tegen de conglomeraten van dierenartsen? Landelijk zou dat kunnen. Er is landelijk ook aandacht voor, lokaal niet. Hoeveel geld besteden we jaarlijks aan de rattenbestrijding? Dat is per saldo ongeveer € 1 miljoen per jaar. En we verdienen er ook deels geld mee hè, dus we hebben ook

gewoon commerciële klanten bij onze plaagdierbestrijding, dus daar verdienen we geld mee. Dus per saldo, als je opbrengsten en kosten met elkaar saldeert, kom je ongeveer uit op € 1 miljoen euro.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Schaik, u krijgt antwoord. Ik weet niet of u dat meegekregen heeft?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dan de vraag of ik bereid ben bosschages om te bouwen naar grasvelden. Ik vind dat een vrij rigoureuze maatregel om die rattenpopulatie te beheersen. Ik denk dat je eerder andere maatregelen moet nemen voordat je tot dat soort zaken overgaat. En op de Crooswijkseweg zijn wel degelijk ganzen gesignaleerd. Daar is ook gewoon een singel, dus daar lopen die ganzen ook weleens overheen. Ik heb weleens moeten stoppen voor een aantal ganzen op de Crooswijkseweg, dus die zijn er wel degelijk, zoals op heel veel plekken in de stad. Dan de vraag van Leefbaar Rotterdam, van de heer Van Schaik, over hoeveel meldingen er waren van rattenoverlast. Afgelopen jaar 3727. Het jaar daarvoor 3970 en het jaar daarvoor 3628. We houden niet bij hoeveel ratten er gevangen worden. Dat zou wel kunnen als je met dat rattenhotel gaat werken, want dat communiceert weer met een app en dat zou dan wel weer kunnen, dus daar kan ik dan over terugkoppelen aan de raad, maar op dit moment met die vallen niet. Wat doen we met de gevangen ratten die zijn overleden? Die worden vernietigd door Rendac en de nijlganzen, of ze op vakantie gaan naar Drenthe, Twente of Drenthe, wat was het? Twente. Kijk, nijlganzen zijn invasieve exoten en die mag je na vangen alleen doden en niet ergens anders naartoe brengen. Dat is de regel. Datzelfde hebben we met andere diersoorten. Dat is een beetje een gekke regel die je hebt. Als je invasieve exoten eenmaal gevangen hebt mag je ze niet meer uitzetten. Ik dacht dat dat ook het geval was met duiven. Dus dat is altijd een heel lastige situatie. Grauwe ganzen en boerenganzen zijn dat niet, en daarmee kan dat wel, dus die kun je wel op vakantie sturen naar Twente.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Prima, maar mijn voorganger Eerdmans had daar wel een methode voor, dus wellicht dat u het nog eens kunt navragen bij uw ambtenaren. Maar ik kom even terug op hoe de ratten hier aan het eind komen. En dat heeft te maken met de ingediende motie 'Rattenhotel' met mevrouw Abrahamse. Hoe komen die ratten nu aan het eind? Is dat een lijdensweg van minuten of is dat een klap op de kop? Dat wil ik graag van u weten. En dan zal ik u dadelijk zeggen waarom ik dat wil weten.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, ze raken bedwelmd, en dan zijn ze gelijk even van de wereld en dan verdrinken ze. Dat is wat het is. Dus ze raken heel snel bedwelmd. En bij rattenvallen krijgen ze natuurlijk een klap. Dan zitten ze tussen een val.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, maar wat u nu stelt van: ze verdrinken. Die bakken hebben wij niet. Wij hebben gewoon vallen en hoe komen ze dan aan het eind? Dat wil ik even weten. Want in een hotel, waar ik toevallig gisteren ben wezen kijken omdat ik benieuwd was, zijn ze in negen seconden van deze wereld.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, wat ik dus net zei over dat bedwelmen is dus dat hotel, en dan heb je rattenvallen. En ik denk dat iedereen wel weet hoe die rattenvallen werken. Dus dat is hoe op dit moment de ratten dan aan hun einde komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen, u bent gaan zitten. Mevrouw Vlasblom, u bent ook gaan zitten. Heel goed. Wethouder, u kunt verdergaan. Dat was het? Oké. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ja, mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou ja, tijdens de bijdrage van mijnheer Van Schaik bracht hij mij eigenlijk op een idee, dus ik ben heel benieuwd hoe de wethouder daar tegen aankijkt. Of misschien

moet ik bij de wethouder Cultuur zijn, dat weet ik niet. Maar voelt u ervoor om een standbeeld voor de rat op te richten in deze stad?

De **VOORZITTER**. Nog even een korte ronde tweede termijn. Nog heel even wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Politiek gaat niet over standbeelden.

De **VOORZITTER**. Wethouder, ik wil nog even een rondje maken.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). O sorry.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter, toch over dat rattenhotel. Ik ben toch benieuwd hoe zo'n rattenhotel dan werkt. Hoe effectief is dat in vergelijking met minder eten op straat, of meer biodiversiteit of het gebruik van gif? En hoe lang is de verdrinkingsduur van ratten? Want hoe weet u dat het niet simpelweg een beetje ratjes martelen is in dat hotel, want ik heb wel wat dingen gelezen om te zien dat dat bedwelen niet altijd werkt en dat ze soms tot de dood verhongeren en dat lijkt me niet de juiste manier om ratten te vermoorden. Of überhaupt, het idee om ratten te vermoorden lijkt me sowieso geen goed idee.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ik nodig mevrouw Vlasblom en andere leden van de reden die het willen zien graag uit om een keer in Capelle te gaan kijken en een uitgebreide toelichting te krijgen hoe het gebeurt. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het een heel goede oplossing vond, waar in korte tijd zo'n beestje ook eigenlijk uit zijn lijden werd gehaald.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ik heb af en toe best wel veel ratten in mijn tuin lopen. Dat krijg je in het centrum. Maar ik heb ook twee heel lieve katten, die daar wel goed voor zorgen, dus ik vind dat vermoorden maar een beetje. Dat laat ik lekker aan de natuur over.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Maar u weet ook dat uw kat kan overlijden door het vreten van een rat hè?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, ik word hier even gevoed door mijn collega die zegt: er is al een rattenstandbeeld. Dat is van de Rattenvanger van Hamelen op het Molièreplein. Hij is opgeslagen maar hij is er wel, dus hij kan ook zo weer worden neergezet. Maar het gaat natuurlijk wel om een rattenvanger, dus of dat dan meteen weer eraan tegemoetkomt is natuurlijk de vraag.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter, om dan mee te gaan in de discussie. Misschien kunnen we dat dan vervangen, de Rattenvanger van de Partij voor de Dieren, de heer Van der Velden. Nee, ik heb nog iets voor de tweede termijn als dat even mag. Twee dingen, hebben wij nog dierenboa's? Want ik weet wel dat we dierenpolitie hebben. Kunt u mij uitleggen hoe dat zit en of we die nog in Rotterdam hebben en of dat ook bekend is? En ik wil u graag van u weten, een dierennota wordt gemaakt, daarin worden stukken opgenomen en volgens mij voeden wij als raad daar de dingen in. Dan wil ik graag weten door wie en hoe het erin is gekomen dat we ratten gaan tentoonstellen op kinderboerderijen om ze te normaliseren.

De **VOORZITTER**. Nog anderen voor de tweede termijn? Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, over dat standbeeld voor de rat, het is een goed gebruik dat de politiek niet voorstellen doet over wie wel of niet een standbeeld verdient of wie wel of niet een straatnaam krijgt. Dat hebben we op afstand gezet en ik denk met goede redenen. Mocht men

in alle wijsheid besluiten tot een ode aan de rat dan zal men dat vast doen, maar ik ga daar als wethouder en wij als college gaan daar geen gevolg aan geven. Dan het rattenhotel. Er is natuurlijk wel discussie geweest. Dat wil ik wel even in perspectief zetten. Van: is het wel een diervriendelijke methode. Dat is bijna geen enkele methode. Ook niet de methodes die we nu gebruiken. Ook met een rattenval leidt dat niet altijd tot een snelle dood. Ook met gif zelfs, als we kortdurend gif neerzetten leidt dat ook niet altijd tot een snelle dood. En de motie over het rattenhotel roept ertoe op om het te proberen. Dat wil ik doen. Ik wil daar ook de diervriendelijkheid monitoren, dat heb ik ook gezegd, dus niet alleen de effectiviteit. Maar het idee is dat zo'n rat valt in een bedwelmende vloeistof, dat het daarmee dus ook diervriendelijk is, maar dat hij dus zo natuurlijk snel verdrinkt. Dat is dan het idee. Maar ik zeg er wel bij: je moet het vergelijken met de andere opties die we hebben en niet in absolute zin er zo naar kijken. Maar we doen het natuurlijk wel met een reden. De dierenboa's, nee, die hebben we niet, maar er ligt wel een onderzoeksmotie om te kijken naar bepaalde bevoegdheden als het bijvoorbeeld gaat om dierenmishandeling, dus dat zal mogelijk tot iets kunnen leiden, maar dierenboa's sec hebben we niet. Even denken, had ik dan nog een laatste vraag?

De **VOORZITTER**. Die komt in ieder geval van de heer Van Schaik.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). O ja, waarom we dat rattenhotel hebben en wie dat bedacht heeft. Nou ja, ik ben gewoon van A tot Z, van de eerste letter tot de laatste letter verantwoordelijk voor de tekst in de nota Dierenwelzijn. Waarom we dat doen, is om juist ook op kinderboerderijen mensen duidelijk te maken, want dat is een mooie aanleiding om te vertellen hoe je nu voorkomt dat ratten bij jou thuis komen. Dus berg voedsel netjes op, op bepaalde plekken niet, op bepaalde plekken wel. En wat doe je op het moment dat je overlast ervaart van ratten? Dat is een manier om daarover te communiceren. Dus het gaat niet over het normaliseren van een rat of het denormaliseren van een rat of het tentoonstellen van een rat of het promoten van een rat. Dat heeft er allemaal niets mee te maken, maar het gaat wel over een manier vinden waarop je kan communiceren richting kinderen, richting ouders, van als je daarmee te maken hebt, hoe ga je daarmee om en in de eerste plaats: hoe voorkom je het?

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, ik vraag toch even in technische tijd, ten eerste is het rattenhotel een idee van mevrouw Abrahamse en mijnheer Van Schaik. We hadden het erover hoe we de dieren op de kinderboerderij zetten en die zitten daar niet in een hotel. Dat wil ik even meegeven. En het tweede wat ik van u wil weten, ik vroeg ook naar de dierenpolitie. Er is volgens mij in Rotterdam wel dierenpolitie. En wellicht dat we dat misschien meer dan in het voetlicht kunnen brengen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, daar ben ik het helemaal mee eens en ik heb ook als toezegging gedaan op een vraag van mevrouw Morkoç om te kijken of onze boa's een strakkere link kunnen krijgen met de dierenpolitie, om als zij zaken merken die in dat domein vallen, waar zij tegen kunnen optreden, dat zij sneller de dierenpolitie kunnen inschakelen wanneer dat nodig is. Dus het antwoord daarop is ja.

De **VOORZITTER**. Goed, dan hebben we hier volgens mij voldoende tijd aan besteed en grondig besproken. Ik sluit de beraadslaging op dit punt af.

7. TWEEMINUTENDEBATTEN

7.1 *Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027'*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 7.1, het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027'. Mijnheer Van Schaik, u staat als eerste spreker op mijn lijstje over de kapitaalgoederennota.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter, dank u wel. Een paar kleine vraagjes. Ik zie dat er op speelvoorzieningen een behoorlijk bedrag, € 1,9 miljoen, ik zie in totaliteit dat er € 12,2 miljoen wordt bezuinigd. Er zijn wegen en ik wil weten hoe die verdeling zit tussen wegen en voetpaden, of u me

daarin mee kunt nemen. En wat die speelvoorzieningen betreft, de inrichting daarvan, om ook te kijken naar gedeelde speeltuinen. Dat wil dus zeggen waar ouderen en jongeren kunnen spelen, dus met een paar fitnesstoestellen maar ook een paar wipkippen erin.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, we hebben als Rotterdam goud in handen en we zijn blij dat ook deze nota hier aandacht aan besteedt. Op Instagram vroeg ik eigenlijk via een quiz aan mijn volgers of zij wel wisten hoeveel bruggen en fietspaden er in Rotterdam waren, en steevast dachten zij dat het er veel minder waren. Dus ze hebben eigenlijk niet door hoeveel kapitaal wij hebben. 1004 bruggen, 1,7 miljoen vierkante kilometer fietspad. Alleen de hoeveelheid bomen bleek toch minder dan de meesten dachten. We zijn dus blij dat er een plan wordt gemaakt om de levensduur van de bomen die wij hebben te verlengen. Dat is de businesscase Bomen. En wij hebben als Rotterdam ook een kenniscentrum voor bomen en dat is het Arboretum Trompenburg. We zien eigenlijk dat er nu nog niet echt een samenwerking plaatsvindt of gebruik van kennis specifiek op de businesscase, dus mijn vraag aan de wethouder zou zijn of hij ook deze lokale kennis en specifiek het arboretum bij deze businesscase kan betrekken. Dan zijn dit jaar begraafplaatsen toegevoegd aan deze nota Kapitaalgoederenonderhoud, en daar zijn we als VVD erg blij mee. Begraafplaatsen zijn namelijk ook meer dan een plek waar je je dierbaren kan bezoeken, het is ook een plek waar we onze geschiedenis herdenken. En met de oorlog in Oekraïne is oorlog weer ineens heel dichtbij gekomen voor veel Rotterdammers. Maar eigenlijk is die ook nooit ver weg geweest. Want het is nog maar iets meer dan 75 jaar geleden dat er ook hier oorlog was. En voor jonge generaties is dat moeilijk voor te stellen, en dan loop je als stad het risico dat de geschiedenis zich herhaalt. Daarom is het zo belangrijk om het verleden te herdenken en dienen wij een motie in om meer aandacht te besteden aan herdenken op de begraafplaatsen door middel van het branden van kaarsjes bij deze oorlogsgraven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Breng hun offers aan het licht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 7.1 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027';

constaterende dat:

- het beheer van Rotterdamse begraafplaatsen is toegevoegd aan de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027';
- Rotterdamse begraafplaatsen ook oorlogsgraven, militaire eregraven en herdenkingsmonumenten bevatten;
- er organisaties zijn die jaarlijks lichtjes plaatsen op oorlogsgraven, militaire eregraven en herdenkingsmonumenten¹;

overwegende dat:

- zichtbaarheid van herdenken in de buitenruimte bijdraagt aan besef van het verleden onder de Rotterdammers;
- het herdenken van het verleden helpt dergelijke gruwelijkheden in het heden te voorkomen;
- de gemeente dit kan stimuleren door het plaatsen van lichtjes op oorlogsgraven, militaire eregraven en herdenkingsmonumenten op gemeentelijke begraafplaatsen mogelijk te maken voor mensen en organisaties die dat willen doen;

verzoekt het college om:

- het herdenken van oorlogsslachtoffers en gevallen soldaten door het plaatsen van lichtjes op oorlogsgraven, militaire eregraven en herdenkingsmonumenten op Rotterdamse begraafplaatsen door bewoners en organisaties mogelijk te maken;
- hier bepaalde data voor aan te wijzen zoals kerst en herdenkingsdagen en daar jaarlijks over te communiceren naar bewoners;
- dit voor 4 mei af te handelen en over te communiceren zodat bewoners en organisaties al lichtjes kunnen plaatsen tijdens de Nationale Dodenherdenking 2024 en de herdenking van het bombardement in Rotterdam op 14 mei;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, B. van Schaik en M. Verhoef

¹ Bijvoorbeeld: <https://lichtjesopoorlogsgraven.iimdofree.com/>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Engberts, ik ben bij het tweeminutendebat het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen' en u staat op mijn lijstje.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik heb een motie maar die ben ik even kwijt. Ik kwam hier heel relaxed naar binnen lopen. Ik moet hem even zoeken.

De **VOORZITTER**. Even kijken of iemand anders nog het woord wenst? Uw motie is gejat. De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Is vallen en opstaan de norm voor onze ouderen?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027';

constaterende dat:

- in de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027' is vastgesteld dat het budget voor het onderhoud van de assets 'Wegen' een groot tekort heeft;
- de komende jaren de tekorten op onderhoud worden ingelopen, maar in de tussentijd hier een serieus probleem voor ouderen uit voort kan vloeien;

overwegende dat:

- achterstallig onderhoud aan 'Voetpaden' grote gevaren met zich kan meebrengen voor vooral kwetsbare groepen als ouderen en Rotterdammers die slecht ter been zijn;
- dit aansprakelijkheid met zich kan meebrengen richting de gemeente Rotterdam;
- dit groot individueel leed met zich kan meebrengen gezien de kosten, maar ook aanhoudende gezondheidsproblematiek;
- het niet realistisch wordt geacht dat dit probleem snel en efficiënt opgelost zal kunnen worden binnen een redelijke termijn;

verzoekt het college om:

- op basis van data-gedreven beleidsontwikkeling in wijken waar veel senioren wonen het onderhoud van voetpaden te prioriteren en zo bij te dragen aan een seniorvriendelijke leefomgeving;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit onderwerp? Eenmaal andermaal, niet. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, om bij die laatste motie van de heer Engberts te beginnen, ik ben het zeer eens met wat in die motie staat en dat is de reden waarom we het ook al doen hè, dus we gaan datagedreven te werk en we leggen ook plusroutes aan. Dat zit ook in het toegankelijkheidsbeleid dat we voeren. Juist rond plekken waar mensen bijvoorbeeld moeilijk ter been zijn, maar ook op plekken waar veel mensen komen, zoals bibliotheken, verzorgingstehuizen et cetera. Dus dat gebeurt. En bij de ontwikkeling van die plusroutes gebruiken we juist heel veel van dat soort data. Dus dat doen we, dus daarmee is de motie in mijn optiek overbodig, maar is het natuurlijk aan de raad om te vinden wat men vindt over de motie. Dan de motie van de Rotterdamse VVD en Leefbaar

Rotterdam, 'Breng hun offers aan het licht'. Die vraagt om bij de herdenking van oorlogsslachtoffers en gevallen soldaten het plaatsen van lichtjes op oorlogsgraven. Die hebben we in Rotterdam hè. Dat is ook iets om te koesteren. Ik vind het een sympathieke motie, dus die wil ik omarmen. We moeten wel even kijken hoe we daar uitvoering aan geven. Want je hebt wel stichtingen in Nederland die dat al doen, met veel vrijwilligers, dus daar gaan we gewoon een manier op vinden waarop we dat werkbaar maken. Dan de vragen van Leefbaar Rotterdam voorzitter. Kan er gekeken worden naar de wikip en de fitnessvoorziening? Nou, wat we wel vaak als beleid hebben is, omdat we dat merken, om dat voor oudere kinderen en jongere kinderen uit elkaar te trekken. Want wat je zag gebeuren als je dat bij elkaar had, dat de jongere kinderen toch een beetje geïntimideerd waren door de oudere kinderen. Daar werd af en toe ook wel eens wat gepest. Dat wil je niet, dus daarom ligt het basketbalveldje nu wat verder weg van de wikip, dus dat doen we op die manier. Kijk, waar dat kan kunnen we dat natuurlijk altijd samenvoegen, maar we hebben nu juist al de laatste tijd ingezet om zoveel mogelijk te spreiden, maar het is niet dat dat overal het geval is. En waar dat goed gaat, gaat het natuurlijk gewoon goed. Dan de vraag van mevrouw Abrahamse over het arboretum en de samenwerking. Ja, dat kunnen we doen en dat zal ik ook oppakken, zodat wij van hun kennis kunnen gebruikmaken met betrekking tot deze businesscase. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Is dit zo voldoende besproken? Ja, akkoord. Dan wacht ik op wethouder Kasmi. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Doorgaans doen we bij een tweeminutendebat niet echt een tweede termijn, maar het mag.

7.3 *Het voorstel van het presidium tot vaststelling van het gewijzigde burgerinitiatief "Boijmans moet open!"*

De **VOORZITTER**. Aan de orde het voorstel van het presidium tot vaststelling van het gewijzigde burgerinitiatief "Boijmans moet open!" De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, als de wethouder zit, kan ik meedelen dat de SP blij is als de BBB, de Boijmans Burgerbeweging blij is. Gelukkig is een deel van de collectie vanaf 23 maart, de Lieveelingen, weer te bewonderen. De SP gaat ervan uit dat die grote zaal niet slechts voor één jaar maar permanent beschikbaar is om delen van de collectie tentoon te stellen. Nog beter zou zijn als het Van der Steurgebouw, dat nu al asbestvrij is, weer beschikbaar komt voor de collectie. Deskundigen melden mij dat dat ook mogelijk is. Dan kan Boijmans weer echt open. Tijdens de verbouwing kan Boijmans dan open blijven. Kan de wethouder mij uitleggen of en wanneer dat deel van Boijmans weer beschikbaar is voor de museale functie en voor de Rotterdamse beeldende kunstenaars?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Coşkun, u bent ook door uw spreektijd heen. Ja, ik zeg het toch maar voor wat het waard is. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Ontzettend mooi dat het burgerinitiatief de omarming krijgt ook van het college en van de wethouder en zeker omdat dit burgerinitiatief ook iets bijdraagt aan onze stad. Je gunt het iedereen om de schatten uit Rotterdam te kunnen bezien en dat wordt mede met het initiatief weer wat dichterbij gebracht. Voorzitter, ik wil ook graag de waardering uitspreken dat het na het behandelen in de commissie ook zo snel is opgepakt, zodat we ons op deze manier kunnen blijven ontwikkelen en Boijmans uiteraard ook. En we moedigen ook die interconnectiviteit, door die samenwerking met onder andere de Kunsthal, Hilleliet en ook het nieuwe instituut van harte aan, en dat we straks ook op de vijfde etage van het depot onze collectie kunnen laten zien. Nogmaals, Ai Weiwei heeft 270 bezoekers getrokken voor deze stad. Nogmaals, echt geweldig. 270.000. En tegelijkertijd is het natuurlijk ook belangrijk om te zorgen dat we ook de continuïteit van de schatten vanuit Boijmans kunnen bezichtigen en vast kunnen houden, dat dat niet voor één jaar maar ook voor langere termijn vast geëxposeerd kan worden, en dat we ook de juiste communicatie hanteren. Er wordt ook over een bepaalde periode gesproken in het schrijven, maar ik zou toch ook willen aanmoedigen om het over de zeventiende-eeuwse collectie en zijn schatten te hebben. Want het is denk ik wel belangrijk dat we ook die communicatie in alles wat we doen als stad goed neerzetten. En ja, ik zie de uitnodiging, die hebben we al ontvangen, graag tegemoet. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. U zei 273, maar ik vermoed dat u 273.000 bedoelt.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). 270.000 bezoekers.

De **VOORZITTER**. De duizend had u gemist in de tekst volgens mij.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Sorry, wat zegt u?

De **VOORZITTER**. Duizend had u gemist in uw tekst. Voor het verslag.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Excuses, 270.000 bezoekers voor de Kunsthal met Ai Weiwei.

De **VOORZITTER**. Voor het verslag hebben wij dan het juiste getal. Andere sprekers bij dit onderwerp? De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben in de commissie best wel een stevig debat gehad over dit onderwerp en ik heb er achteraf nog eens over nagedacht waarom dat nu zo stevig was. Want de wethouder kondigde daar aan dat deze tentoonstelling ging beginnen en dat de ruimte beschikbaar was. Ik denk dat het alles te maken heeft met de enorme betrokkenheid, ook vanuit de raad, bij Boijmans en bij de prachtige collectie die we daar hebben en de grote wens om het weer zichtbaar te maken. Niet alleen bij de burgers die het initiatief hebben ingediend, maar ook bij ons allen hier in de raadzaal. Maar het deed niet helemaal recht aan de inspanningen van de wethouder, want ik denk binnen de mogelijkheden die er zijn, hebben we nu in ieder geval ruimte voor de topcollectie van Boijmans, en daar ben ik erg blij mee. Uiteraard hoop ik ook dat we snel verder kunnen met de herontwikkeling van het gebouw zelf, maar for the time being is dit denk ik een uitstekende oplossing, dus wij steunen de wethouder in zijn initiatieven die hij hiertoe neemt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, fijn dat het gesprek goed is gevoerd met de indieners. Fijn ook, die vijfde verdieping. Het is weliswaar tijdelijk, maar we hebben alle vertrouwen en moedigen de wethouder aan op dit pad door te gaan.

De **VOORZITTER**. Wethouder. Er is geen motie. Een tweeminutendebat is meestal bedoeld om een motie in te dienen. Het is uitzonderlijk dat we een tweeminutendebat hebben zonder motie. Ik stel het vast.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u voorzitter. Mijn inschatting is dat dat te maken heeft met het feit dat we het goed hebben besproken met elkaar in de commissie en omdat de tijd ons een beetje heeft ingehaald omdat er werd gevraagd om de collectie meer zichtbaar te maken dan het geval was. Dat initiatief en het werk dat wij achter de schermen deden in combinatie met Boijmans kruisten elkaar, dus ik denk dat het daarmee te maken heeft. Voorzitter, ik kan het vrij kort houden. Dank in ieder geval voor alle reacties van uw zijde en ook heel specifiek richting de heer Van Dommelen, dank ook voor de steun. Ik snap de enorme betrokkenheid op dit dossier, zoals iedereen dat heeft. Dus ik snap ook wel dat daardoor ook de discussie soms misschien wat oververhit is, als je het al zo zou kunnen noemen. Maar desalniettemin ben ik nu heel blij met de uitkomst. Ik heb eigenlijk maar een paar vragen genoteerd. Een van mevrouw Nunnely ten aanzien van de continuïteit onder andere. Nou, daar ga ik me echt keihard voor maken, zoals u ongetwijfeld ook weet. Het is een eerste goede stap, maar wat mij betreft gaan we na de Lieveelingen vooral door met een volgende prachtig mooie tentoonstelling. Daar zullen we in ieder geval zoveel mogelijk op sturen van onze zijde. Ten aanzien van de communicatie maakte u ook een terecht punt, dus we zullen daar in het vervolg ook nog scherper in zijn over hoe we de dingen opschrijven. Dank daarvoor. Dan had ik nog één vraag van de heer Coşkun over wanneer Van der Steur opengaat en op die vraag moet ik u op dit moment het antwoord schuldig blijven, want ik kan u daar op dit moment nog geen antwoord op geven. Ik denk dat we daar met elkaar wat verder van gedachten over moeten wisselen, binnenkort in de commissie, waar we het ook met elkaar gaan hebben over de stand van zaken rondom de hele renovatie van Boijmans Van Beuningen en hoe het ervoor staat. Dat doe ik samen met collega Struijvenberg zoals u weet, en ik denk dat we dan hopelijk iets meer informatie voor u hebben, zodat we u daar ook wat over kunnen vertellen. Maar op dit moment moet ik u dat antwoord schuldig blijven omdat dat nog niet helemaal bekend is. Voorzitter, nogmaals dank, ook voor de constructieve opstelling van de raad in dezen. Op naar het volgende punt, zou ik zeggen.

De **VOORZITTER**. Dank u. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af.

7.6 Rotterdamse Taxi Aanpak

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de Rotterdamse Taxi Aanpak. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het is geen verrassing dat de bespreking van dit onderwerp in de commissie op eensgezindheid kon rekenen. De Rotterdamse Taxi Aanpak adresseert een serie aan problemen die iedereen kent, maar die eigenlijk langzaam een blinde vlek was geworden. Leefbaar Rotterdam is met name te spreken over de grondigheid en voortvarendheid waarmee het college dit heeft opgepakt nadat we het hadden aangekaart via schriftelijke vragen. Natuurlijk kun je van mening verschillen of het plan te stevig is of juist te slap. Maar voorzitter, laten we ons er wel bewust van zijn dat iets wat oneerlijk voelt niet altijd onwettelijk hoeft te zijn. Een mooi voorbeeld hiervan is het wel of niet aanzetten van de taximeter. Het voelt heel oneerlijk, maar het is niet per definitie verboden. In de praktijk ben je als reiziger eigenlijk altijd wel duurder uit als er zonder meter gereden wordt, en dit knelt doordat de reiziger vaak niet eens weet wat zijn of haar rechten zijn. Vaak vind ik het zogenaamde inzetten op meer bewustwording een heel slap politiek correct voornemen, maar in dit geval is het wel de juiste aanpak. Dat theoretische en economische principes niet altijd hun weerklank vinden in de werkelijkheid blijkt wel uit de taximarkt. Er zijn heel veel taxi's en het aanbod is daardoor groter dan de vraag. Volgens de boekjes, en misschien is hier wel iemand in de zaal die daar nog een soort college over kan geven, zou dit dus moeten leiden tot prijsconcurrentie, maar het tegenovergestelde is hier het geval. Ik zal nu niet ingaan op het mechanisme dat daaraan ten grondslag ligt, maar Leefbaar Rotterdam steunt de ambitie voor een vergunningenplafond en kijkt reikhalzend uit naar de resultaten van het onderzoek dat dit jaar wordt uitgevoerd. Afsluitend voorzitter, een laatste vraag aan de wethouder. Wanneer kunnen we de resultaten van dat desbetreffende onderzoek verwachten? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Hulde voor deze taxiaanpak. We hebben één motie. Eerlijke en betrouwbare taxichauffeurs willen we graag belonen en daarvoor hebben we een motie.

De **VOORZITTER**. Ik zat nog te wachten op een woordspeling van Tak-sie, maar hij zat er niet in. De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Fair Fare: Erkenning voor Rotterdamse taxichauffeurs die het wel goed doen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Rotterdamse Taxi Aanpak';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam De Rotterdamse Taxi Aanpak uit gaat voeren om de kwaliteit van het taxivervoer te verbeteren;
- de Rotterdamse Taxi Aanpak de nadruk legt op het handhaven van misstanden;

overwegende dat:

- er veel Rotterdamse taxichauffeurs zijn die onze stad verrijken met hun eerlijke en kwalitatief goede dienstverlening;
- het belangrijk is om eerlijke en betrouwbare dienstverlening in de taxibranche te bevorderen en te ondersteunen;
- het belonen van positief gedrag een positieve bijdrage kan leveren aan het versterken van ethisch ondernemerschap en het verbeteren van de dienstverlening aan onze stad;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken of een jaarlijkse 'Eerlijke en Betrouwbare Taxi Award' in het leven geroepen kan worden om taxichauffeurs die zich onderscheiden door integriteit, eerlijkheid en kwalitatieve dienstverlening te belonen;
- de winnende chauffeurs publiekelijk te erkennen en te bedanken voor hun bijdrage aan onze stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mijnheer Becker, gaat uw gang.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Wij staan ook volledig achter de Rotterdamse Taxi Aanpak. Rotterdammers verdienen een veilige en betrouwbare taximarkt, vooral 's nachts, wanneer de afhankelijkheid van taxivervoer toeneemt. Het is dan ook onacceptabel dat 69% van de ritprijzen de vastgestelde richtlijnen overschrijdt. Het is een tijdelijk teken dat sommige chauffeurs misbruik maken van die situatie 's nachts. De stad moet levendig zijn en veilige en betrouwbare taxi's moeten beschikbaar zijn na het uitgaan. We zien de aanpak dan ook als een goede stap en daarbij zien we ook graag, want er wordt intensiever gehandhaafd, de taxihandhavers, chauffeurs en brancheorganisaties worden verantwoordelijk gehouden voor misstanden. Een meldpunt voor klachten is zichtbaar buiten en in de taxi, en de rekentool is beschikbaar. Die laatste twee zien we graag naast de vaste taxistandplaatsen ook bij tijdelijke evenementen. Dat is ook toegezegd door de wethouder in de commissie, dus daarmee kunnen we dit plan volledig steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. In de commissie benadrukte Forum voor Democratie het belang van het onderzoek naar de misstanden in de taxiwereld en sprak waardering uit voor de voorgestelde maatregelen. We hopen daarom ook dat het al besloten voornemen van het periodiek uitvoeren van controles in de komende jaren om te zorgen dat de taxibranche de stad positief blijft vertegenwoordigen daadwerkelijk uitgevoerd gaat worden. Daarnaast is er in de commissie discussie geweest over het invoeren van een vergunningenplafond. Deze wens speelt ook in de branche, hebben we van de wethouder vernomen. Met vragen over strategie, criteria en het optimale aantal vergunningen voor een evenwichtige markt. Is er al een strategie om dit aantal aan te passen? Wat zouden de mogelijke criteria zijn? En wat zou het aantal vergunningen zijn om een juiste verhouding te creëren tussen de vraag naar taxidiensten en het aanbod? Tot zover, dank u.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ook D66 vindt het echt niet kunnen dat de overgrote meerderheid van de ritten van de standplaatstaxi's 's nachts eigenlijk de boel flessen en veel te hoge prijzen vragen. We zijn ook heel blij dat hier wat aan gebeurt, ook blij dat de heer Van Drunen van Leefbaar Rotterdam dit eigenlijk in gang heeft gezet. Mooi dat een raadslid goed oplet en daar werk van maakt. We zijn dan ook heel blij dat hier wat aan gedaan wordt, want als visitekaartje van de stad is het belangrijk dat dat netjes is, goed geregeld, en we moeten te hoge prijzen vragen in de taxibranche en ook korte ritjes weigeren, niet normaliseren. En daar moet gewoon op worden aangepakt.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Coşkun, u heeft geen spreektijd maar u wilt een motie indienen begrijp ik?

De heer **COŞKUN** (sp). Precies voorzitter, hij zit al bij de stukken, de 'Bring Back BOB Bus', heel veel B's.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Bring Back BOB Bus

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 7.6 Rotterdamse Taxi Aanpak;

constaterende dat:

- een taxi op dit moment het enige veilige vervoersmiddel is na een laat nachtje uit;
- er sinds de corona pandemie geen BOB-bus meer rijdt;

- niet betaalbaar en veilig kunnen reizen in de nacht een vorm van vervoersarmoede is;

overwegende dat:

- jongeren op een veilige en betaalbare manier een nachtje uit moeten kunnen gaan en de BOB-bus daarvoor een succesvolle manier is gebleken;
- de BOB-bus onderdeel uitmaakt van de huidige 'bus concessie Rotterdam e.o.';
- in een brief van 11 april 2023 aan de gemeenteraad is aangegeven dat er vertrouwen is in het hervatten van de BOB-bus dienstregeling;

verzoekt het college:

- aan te dringen bij de MRDH om de BOB-bus weer zo spoedig mogelijk, al dan niet in een lagere frequentie, te laten rijden op vrijdag- en zaterdagnacht;
- de raad een voortgangsbrief en planning te sturen dat inzicht geeft wanneer de BOB-bus weer een volledige dienstregeling heeft;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, I. Elfilali en M.M. Vlasblom

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? Ja, mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, toen ik laatst om een uurtje of twee van de Witte de With naar Ommoord moest, had ik twee keuzes. € 50,00 betalen of lopen. Dat is vrij relaxte keuzestress. Maar even serieus, we hebben het in de commissie besproken, althans mijn collega, dank nog daarvoor. Ook complimenten aan de heer Van Drunen die dit natuurlijk op de agenda heeft gezet. Het is natuurlijk belangrijk dat de taxichauffeurs zich gedragen als de ambassadeurs van onze stad, en het mysterygastonderzoek laat ook zien dat er ruimte is voor verbetering. Wij zijn ook tevreden met het plan dat nu voorligt en we weten allemaal dat het broodnodig is. Mijn fractie is er ook van overtuigd dat de overweging altijd zal zijn de rotte appels eruit te vissen, zodat onze hardwerkende vakkundige taxichauffeurs hun werk gewoon kunnen doen. Wij hebben vandaag twee moties. De eerste is getiteld 'De beste taxichauffeur van Rotterdam is ...', waarin wij het college verzoeken te onderzoeken op welke wijze goed gedrag bij taxichauffeurs beloond kan worden, om ook goed gedrag te stimuleren. Voorzitter, onze tweede motie betreft de uitdaging waarmee taxichauffeurs zelf te maken hebben, waaronder het besluit om alleen elektrische taxi's in plaats van bijvoorbeeld alle taxi's toe te laten op de vrijgemaakte rijstrook bij de Maastunnel. Wij zouden graag zien dat het taxichauffeurs makkelijker wordt gemaakt en we dienen een motie in waarin we het college verzoeken om een subsidieregeling in het leven te roepen voor de Rotterdamse taxichauffeurs die een elektrische auto willen aanschaffen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. U krijgt een vraag van de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja voorzitter, via u een vraag aan mevrouw Rehim Zadeh. Ik had de conceptmotie al even gezien in iBabs en hij ziet er sympathiek uit, als je een liefhebber van elektrificatie bent, maar waarom alleen voor deze doelgroep? In de nabije toekomst zullen er veel meer ondernemers geconfronteerd worden met dit proces en waarom alleen die taxibranche? Er zijn zoveel kleinere ondernemers die daar ook last van gaan krijgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja, dank voor de vraag. Mijn fractie vindt het belangrijk dat we duurzame vormen van mobiliteit gaan stimuleren en een hele auto aanschaffen is natuurlijk een heel andere uitdaging dan waar toch de kleine ondernemer mee te maken heeft. Destijds, althans voor 2024, konden taxichauffeurs ook aanspraak maken op de NIA voor een fiscale aftrek en dat kan inmiddels niet meer. Wij vinden het gewoon belangrijk dat de taxichauffeurs een steuntje in de rug krijgen.

De **VOORZITTER**. Helder. Toch, de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, even een vraag. Ik heb uw conceptmotie bestudeerd. U vraagt om een subsidieregeling, maar vervolgens komt er geen financieel voorstel. Waar wilt u het van dekken?

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, wij leggen simpelweg een idee voor, en ik ben eigenlijk benieuwd of de wethouder hier werk van kan gaan maken.

De **VOORZITTER**. Helder. Andere sprekers? Ja, mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik heb toch ook nog wel een vraag over de wens voor een subsidieregeling voor taxichauffeurs. Natuurlijk voordat we het hele ZES-debat hier gaan voeren, Zero Emissiezone Stadslogistiek. Volgens mij is het zo, of ik heb altijd begrepen dat de total cost of ownership van een elektrische auto lager is dan van een brandstofauto en dat voordeel wordt alleen maar groter naarmate je meer kilometers gaat rijden. Het lijkt mij dus dat juist taxi's daar optimaal van profiteren, dus eigenlijk zou ik de vraag die de heer Oostdijk net stelde hier ook nog wel een keer willen stellen. Waarom dan juist specifiek taxi's, want die lijken naar mijn idee al het meeste voordeel hiervan te hebben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, mijn fractie krijgt geregeld terug, ook vanuit die taxibranche, dat het toch een van de grootste uitdagingen is waar taxichauffeurs tegenaan lopen. Het lijkt ons gewoon heel belangrijk dat als het kan, als het kan, en die vraag leg ik ook bij de wethouder neer, dat we ze gewoon een steuntje in de rug bieden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. De beste taxichauffeur van Rotterdam is ...

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 7.6 'Rotterdamse Taxi Aanpak';

constaterende dat:

- er vorig jaar een mysteryguestauditonderzoek gedaan is naar de kwaliteit van de Rotterdamse taxi opstapmarkt;
- uit het mysteryguestauditonderzoek dat uitgevoerd is blijkt dat de officiële meter beperkt gebruikt wordt en chauffeurs vaak vaste prijsafspraken maken, vooral 's nachts;
- er 's nachts excessieve prijzen worden gehanteerd;
- chauffeursgedrag en service overdag beter is dan 's nachts;

overwegende dat:

- uit het onderzoek blijkt dat er nog winst te behalen valt in het verbeteren van chauffeursgedrag en service, met name 's nachts;
- het belonen van goed gedrag onder taxichauffeurs bij kan dragen aan een oplossing van de problemen 's nachts;
- het geven van positieve publiciteit aan goede bedrijven en chauffeurs goed gedrag kan stimuleren;
- dit op verschillende wijze mogelijk is zoals het organiseren van een periodieke prijs, het gebruik van gemeentelijke communicatiekanalen voor positieve publiciteit en een voorkeursbehandeling voor chauffeurs die consistent goed gedrag vertonen bij zaken als de verlenging van vergunningen of toegang tot speciale standplaatsen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze goed gedrag bij taxichauffeurs beloond kan worden om goed gedrag in de Rotterdamse taxibranche te stimuleren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh

Motie 4. Stimuleer elektrificering taxi's

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 7.6 'Rotterdamse Taxi Aanpak';

constaterende dat:

- per 1 april aanstaande alleen nog elektrische taxi's gebruik mogen maken van de vrijliggende strook op de Maastunnelcorridor;
- met het oog op de huidige klimaatdoelen taxichauffeurs zullen moeten gaan elektrificeren;

overwegende dat:

- voor taxichauffeurs het kopen van een (nieuwe) elektrische auto een noodzakelijke, maar tegelijkertijd relatief grote en soms ook lastig haalbare investering is;
- taxi's relatief veel kilometers rijden in de binnenstad en dat elektrificatie van het taxiwagenpark dus relatief veel CO₂-winst oplevert;
- taxichauffeurs hardwerkende ondernemers zijn die een waardevolle dienst leveren in de stad;

verzoekt het college:

- een subsidieregeling in het leven te roepen voor Rotterdamse taxichauffeurs die een elektrische auto willen aanschaffen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet? Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, dank u wel. Ik sluit me inderdaad ook aan bij de woorden van mevrouw Van Wifferen en andere raadsleden die de credits neerleggen bij de heer Van Drunen voor het agenderen van dit punt, en ik ook. Ik vind het hartstikke mooi dat het op die manier is gedaan. Naar aanleiding van die schriftelijke vragen hebben we dat mysteryguestaanonderzoek gedaan en dat spreekt boekdelen en daarom deze Rotterdamse Taxi Aanpak. Ik ben blij met de brede steun die ervoor is, niet alleen in de raad maar ook buiten de raad, ook in de branche, omdat goedwillende taxichauffeurs natuurlijk ook last hebben van taxichauffeurs die de boel belazeren. Dus daar willen we met z'n allen van af en dat gaan we ook doen. Dus daar zijn we mee aan de slag. Er zijn een aantal vragen gesteld voorzitter en een aantal moties ingediend. De vragen over het vergunningenplafond, eigenlijk zowel van Leefbaar Rotterdam als van Forum, ik heb het als ambitie geformuleerd, dus ik heb daar ook geen harde deadline bij, ook nog geen strategie bij. Daar wil ik me ook nu nog niet aan committeren. Waarom niet? Omdat ik ook druk bezig ben, in gesprek met het rijk, met staatssecretaris Heijnen, ook onder andere met mijn collega Van der Horst uit Amsterdam om de nieuwe Wet personenvervoer, die vorige week naar de Kamer is gestuurd, ook te beïnvloeden en te bekijken wat daar uitkomt. Dus als je opstapmarkt en belmarkt vervolgens veel meer in elkaar schuift, dan zou zo'n plafond bijvoorbeeld al minder nodig hoeven te zijn. Zo kijken we dus naar allerlei manieren. Ik heb ook deze week nog met Uber en Bolt om tafel gezeten om te kijken hoe we het strakker kunnen regelen, ook met betrekking tot de belmarkt, hoewel dit natuurlijk alleen gaat over de opstapmarkt. Daar zijn we dus druk mee bezig, dus om nu al een punt op de horizon te zetten van: dan hebben we het al, dat kan ik gewoon niet doen, dus daar wil ik me ook niet aan committeren. Maar we hebben natuurlijk niet voor niets als ambitie in het plan gezet en we hebben het daar in de commissievergadering ook over gehad. De vraag over waarom, dan zal ik maar gelijk met die motie beginnen. Dat is de motie over de subsidie voor de taxichauffeurs, om ze te helpen elektrificeren. Die ga ik omarmen, zeg ik er maar bij. Ik zal zo even uitleggen waarom en hoe ik die voor me zie qua financiële dekking. In ieder geval is het zo dat taxi's relatief veel kilometers rijden. We bekijken het gewoon vanuit het perspectief van de overheid. We willen graag een zero-emissiezone in de binnenstad, voor luchtkwaliteit en ook CO₂-besparing. Dat kunnen we daarmee doen, dus wat dat betreft is het een aantrekkelijke groep om te gaan elektrificeren en zij vallen buiten de huidige regelingen. Dus die zijn er wel voor stadslogistiek, dus voor bestelbusjes. Daar is flinke subsidie voor.

En die zit niet op taxi's, want dat zijn gewoon personenauto's. Maar dat zijn wel mensen die bedrijfsmatig rijden. Dus ik vind het logisch om dat te doen en dan kom ik bij de financiële dekking. We hebben kunnen uitonderhandelen met het rijk, daar heb ik de laatste tijd mijn best voor gedaan, om daar subsidie of in ieder geval een SPUK voor te krijgen, een speciale uitkering. Tegelijkertijd moeten we daar zelf ook geld bijleggen, en ik ben voornemens om dat dan uit het DTB te financieren. Zo zou ik het voor me willen zien, dus daarmee heb je deels cofinanciering van het rijk en deels financiering vanuit het DTB, omdat het natuurlijk ook gewoon een duurzaamheidsinvestering is. Dus dat kan, en met die argumentatie wil ik hem omarmen. Dat is de eerste motie van DENK.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh nog even.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, natuurlijk enorm fijn om te horen dat de wethouder hier ook al mee bezig was als ik het zo hoor en goed om te horen dat er inderdaad een potje komt. Wel de vraag: wanneer verwacht u ons daar meer over te kunnen vertellen? Want we willen natuurlijk dat het zo snel mogelijk gebeurt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, ik ga ervan uit dat het binnen nu en twee, drie maanden zeker rond moet komen. Dus de urgentie deel ik, omdat we die mensen natuurlijk zo snel mogelijk de mogelijkheid willen geven om aan de slag te gaan. Dus dan zal ik natuurlijk ook netjes terugkoppelen aan de raad als we ermee begonnen zijn, en natuurlijk ook de taxichauffeurs informeren over de mogelijkheden om er gebruik van te maken. Dan voorzitter, de andere motie van DENK, dat is 'De beste taxichauffeur van Rotterdam is ...'. Ik vind dat een terechte motie, ook omdat we het in de taxiaanpak natuurlijk hebben over hoe we de teugels aanhalen, maar we mogen de taxichauffeurs ook best wel in het zonnetje zetten, want heel veel leveren gewoon heel waardevolle dienstverlening in de stad en we willen goed gedrag ook belonen. Ik wil dan wel kijken hoe we dat gaan invullen. Ik heb al tijdens de commissievergadering gezegd dat ik daar geen enorme bakken met geld voor heb. Dus daar moet ik even naar kijken. Dat is ook dezelfde reden waarom ik de motie van de PvdA, hoewel die natuurlijk in hetzelfde straatje is, wel ga ontraden, omdat die natuurlijk heel specifiek is. Doe precies dat. Die ruimte wil ik mezelf nog wel even permitteren, om te kijken hoe we daar invulling aan gaan geven, dus die motie wil ik ook omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, alleen maar goed nieuws, maar eigenlijk een beetje dezelfde vraag. Heeft de heer Karremans al ideeën over hoe hij dit zou willen uitwerken en heeft hij ook de suggesties gezien die in de motie staan? En wat vindt hij van de suggesties die in de motie staan?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik heb nog geen exact idee, ik neem de suggesties gewoon mee. Dus dat wil ik ook in samenspraak met de branche doen, dus ik wil dat ook niet zelf eenzijdig gaan bepalen. Laten we zeggen dat die prijs dan per jaar wordt uitgedeeld en dat de eerste prijs zal zijn: de beste taxichauffeur van 2024. Dat moet wel haalbaar zijn. En daarover zullen we natuurlijk ook terugkoppelen aan de raad als we inmiddels allemaal bedacht hebben hoe we dat gaan doen. Dat zijn de moties van DENK en dan heb ik die van de PvdA ook gehad, die een beetje in dezelfde lijn is als die van DENK, maar die van DENK ga ik omarmen. Dan de motie van de SP, 'Bring Back BOB Bus'. Die vraagt het college om aan te dringen bij de MRDH om de BOB-bus weer zo spoedig mogelijk te laten rijden. Dat is natuurlijk hartstikke belangrijk. Aan de ene kant snap ik die vraag natuurlijk heel goed, want ik wil natuurlijk ook het liefst dat die BOB-bussen gaan weer rijden, dat de dienstregeling er weer komt. Tegelijkertijd weten we ook dat het personeelstekort bij de RET nog steeds aanwezig is, maar nu heb ik, en dat kan ik hier toch wel bekendmaken, zeg ik tegen de heer Coşkun, we hebben net in de koffiekamer daar een oplossing voor bedacht. De heer Coşkun gaat die dienstregeling zelf rijden, dus hij gaat morgen solliciteren bij de RET. Ik heb de directeur van de RET al laten weten dat het het geval is. Hij heeft al een pak, hij heeft ook al een rode stropdas, dus die kan gewoon helemaal ingepast worden. Slechts drie maanden opleidingstijd en gezien de ervaring van de heer Coşkun moet dat makkelijk ook in twee maanden kunnen. Dus daar kunnen we wat mee. Concluderend, ik wil hem omarmen, ik zal mezelf een brief sturen, want ik ben ook voorzitter van de BCVA van de MRDH, om bij mezelf aan te dringen op het herinvoeren van de dienstregeling van de BOB-bus. Ik geef er wel een

winstwaarschuwing bij: personeel van de RET is nog steeds schaars, ook als de heer Coşkun op de bus gaat rijden, dus ik acht de kans niet heel groot dat dat op korte termijn gebeurt. Maar als het mogelijk is moeten we het natuurlijk doen. Dus met die argumentatie en die winstwaarschuwing wil ik hem met alle liefde omarmen. Dat waren de moties voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Nog een vraag van de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, dan heel kort even een verhelderende vraag over het potje dat wethouder Karremans heeft gevonden voor de subsidieregeling. Ik lees in deze motie totaal geen bedrag. Gaat het om € 1.000,00, gaat het om € 10.000,00, gaat het om € 100.000,00, gaat het om € 1 miljoen. Hier is echt een open einde, dus ik wil graag van de wethouder weten waar u dan ja tegen zegt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, ik zeg helemaal nergens ja tegen. Het is een motie die gericht is aan de raad. Dus de raad zal daar eerst over moeten beslissen. Ik zal dan ook daarna netjes terugkoppelen om welk bedrag het gaat en waar we de dekking uit willen vinden. En die afdoening zullen wij gewoon richting de raad sturen. Maar ik heb al gezegd dat het dekkingsvoorstel, het zal natuurlijk niet een gering bedrag zijn, want je moet er natuurlijk wel wat uit kunnen halen, ik weet het bedrag wel hoor, maar dat wil ik gewoon netjes in de afdoening van het voorstel doen.

De **VOORZITTER**. Oké, dan weten we dat. Dank voor de antwoorden op deze vragen. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af.

7.7 *Uitbreiding-aanpassing betaald parkeren Kralingen-Crooswijk*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar 7.7, Uitbreiding-aanpassing betaald parkeren Kralingen-Crooswijk. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, kortheidshalve houd ik me gezien de spreektijd aan het indienen van onze motie, waarvoor we dit debat ook hebben aangevraagd. Het CDA is voorstander van het zoveel mogelijk weren van autoverkeer uit de stad. Het CDA is ook voorstander van het invoeren van betaald parkeren als het een oplossing voor een parkeerprobleem is, maar niet voor de invoering van betaald parkeren als het een melkkoe is en mensen niet in staat stelt om de dingen te doen die zij gewend zijn te doen, zeker als het gaat over leven in gemeenschappen en daarom dienen wij samen met de PvdA deze motie in, 'Parkeren met perspectief', waarin we het college verzoeken de venstertijden in Kralingen-Crooswijk terug te draaien. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Dank.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Parkeren met perspectief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 7.7 "Venstertijden Kralingen-Crooswijk";

constaterende dat:

- sinds de invoering van betaald parkeren in dit gebied de parkeerdruk niet is afgenomen;

overwegende dat:

- betaald parkeren een extra drempel opwerpt voor verenigingsbezoek;
- deze verenigingen een belangrijk onderdeel van de lokale gemeenschap vormen;
- het waterbedeffect niet plaatsvindt in het Kralingse bos, Hillegersberg, Alexander, het Rivium en de linker Maasoever in het centrum lijkt plaats te vinden en niet in Kralingen-Crooswijk;
- het betaald parkeren ervoor kan zorgen dat ouderen in de wijk nog meer in een sociaal isolement komen doordat zorg en vrijwilligers moeten gaan betalen om hen te bezoeken en slecht mobiele ouderen minder bezoek ontvangen dan wel op pad gaan;

verzoekt het college:

- de venstertijden in Kralingen-Crooswijk terug te draaien met de gedachte: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en D.P.A. Tak

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Eerlijk gezegd verbaast het mij dat het CDA deze motie indient, omdat het CDA destijds voor het raadsvoorstel voor de invoering van betaald parkeren binnen de ring en de verlenging van de venstertijden heeft gestemd. De PvdA heeft er destijds als enige partij tegen gestemd, dus ik snap dat de PvdA deze motie mede ondertekent, maar het CDA zie ik altijd als een betrouwbare bestuurderspartij en dit is toch meer een beetje opportunistische, populistische houding om op het moment dat er wat weerstand komt, te zeggen: we gaan het nu helemaal anders doen, terwijl het idee van die venstertijden juist is om dat waterbedeffect te voorkomen. We voeren betaald parkeren binnen de ring in één keer in, zodat we niet wijk voor wijk overlast hebben en dan vervolgens als er overlast is, betaald parkeren gaan invoeren en de venstertijden verlengen. Dus ik ben geen voorstander van deze motie en daar houd ik het even bij.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik vind dit ook heel makkelijk van het CDA. Gewoon voor stemmen voor het parkeerbeleid. Destijds dan ook helemaal niets zeggen over dit onderwerp, en dan nu op één wijk in één keer gaan terugkrabbelen en daar ook zo'n heel overtuigend verhaal over hebben. Niet eens een beetje zelfreflectie. Ik vind het makkelijk en ik vind het goedkoop. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De **VOORZITTER**. Nee, het is een mededeling dacht ik. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Andere sprekers? Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel. En dank aan het CDA voor het agenderen. Dat biedt ons namelijk de kans om wederom even de peilstok in deze gemeenteraad te steken ten aanzien van betaald parkeren. Dus we hebben de motie 'Draai het betaald parkeren terug', eigenlijk een motie van gelijke strekking die we eind vorig jaar ook hebben ingediend. Partijen die inmiddels van gedachten zijn veranderd, sluit u bij ons aan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Draai betaald parkeren terug

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Uitbreiding-aanpassing betaald parkeren Kralingen-Crooswijk';

constaterende dat:

- door de uitbreiding van betaald parkeren in alle wijken binnen de ring van Rotterdam bewoners, verenigingen en ondernemers in de knel komen;
- het invoeren van betaald parkeren er nu al toe leidt dat mensen zich uitschrijven bij sportverenigingen, minder vaak naar de kerk of moskee gaan en dat mensen minder bij elkaar op bezoek kunnen;

overwegende dat:

- de invoering van betaald parkeren een oplossing voor een probleem (parkeerdruk) moet zijn in plaats van een melkkoe;
- het zogenaamde maatwerk geen oplossing biedt voor de problemen die bewoners, ondernemers en verenigingen krijgen door de uitbreiding van het betaald parkeren;
- bewoners terecht boos zijn over de extra kosten die zij opgelegd krijgen door betaald parkeren;

- vooral Rotterdam Zuid onder dit beleid zal leiden, in Pendrecht, Wielewaal, Zuidwijk, Zuiderpark, Lombardijen en IJsselmonde zal betaald parkeren voor het eerst worden ingevoerd;

verzoekt het college:

- de uitbreiding van het betaald parkeren terug te draaien in Pendrecht, Wielewaal, Zuidwijk, Zuiderpark, Lombardijen en IJsselmonde;
- weer met bewoners, ondernemers en verenigingen in gesprek te gaan;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet? Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, een debat over betaald parkeren, daar kunt u mij elk moment van de dag natuurlijk wakker voor maken, dus dat ga ik graag aan. Ik heb de motie van de PvdA nog niet, maar die krijg ik zo wel, dus die kan ik zo appreciëren. Eerst de motie van het CDA. Ja voorzitter, ik ga hem toch even langslopen omdat er toch een aantal dingen niet kloppen die in die motie staan. Allereerst zegt het dat betaald parkeren een extra drempel opwerpt voor verenigingsbezoek. Nou, dat is precies waarom we een omvangrijk maatwerkpakket hebben geïntroduceerd, ook voor de verenigingen die al in betaald parkeren-gebied zaten, dus die al twintig, dertig jaar lang betaald parkeren hadden. Ook voor die verenigingen, overigens niet alleen voor verenigingen, maar ook voor kinderdagopvangorganisaties, scholen en zorginstellingen hebben we een omvangrijk maatwerkpakket geïntroduceerd waar ze extreem blij mee zijn. Onder andere laatst nog op het kinderdagverblijf van mijn eigen kinderen, daar stonden ze op de banken te juichen dat ze eindelijk een vergunning konden krijgen, wat ze jarenlang nooit voor elkaar kregen en daardoor personeel wegging, omdat die parkeerkosten zo hoog waren, in gebieden waar dus al heel lang betaald parkeren is, dat hebben wij nu veranderd. En daar zijn mensen heel blij mee, dus die eerste zin klopt al niet. De tweede zin klopt wel, dat is zo'n beetje de enige zin die klopt, namelijk dat de verenigingen een belangrijk onderdeel van de lokale gemeenschap vormen. Dat klopt. Dan dat het waterbedeffect niet plaatsvindt in Kralingse bos, Hillegersberg, Alexander. Nou, het is plaatsvindt met dt en niet met d, dus dat klopt ook niet. Dat het niet in Hillegersberg plaatsvindt is ook niet waar. Daar vindt het wel plaats. Dat is ook de reden waarom in Hillegersberg dus al voor een groot deel betaald parkeren is, en dat hebben we ook om die reden daar ingevoerd. Dus dat klopt niet. En de heer Segers-Hoogendoorn weet ook dat we juist hebben gekozen, en dat is volgens mij ook een van de redenen dat de heer Segers-Hoogendoorn zelf heeft ingestemd met het plan voor uitbreiding van het betaald parkeren, namelijk het voorkomen van dat waterbedeffect. Want we weten elke keer dat de parkeerdruk zich verspreidt op het moment dat je betaald parkeren invoert. En als je de venstertijden dus niet uitbreidt over de hele stad gelijk, weet je dat je gewoon achter de feiten aan het aanlopen bent. En ik zeg er ook dit bij: dan ben je elke keer een jaar bezig om dat probleem op te lossen. Dus je laat bewoners elke keer een jaar lang in de problemen zitten en daarmee zorg je er ook voor dat mensen daar dus elke keer na een dag hard werken rondjes moeten rijden om een parkeerplek te vinden. Wat wij doen is in één keer de pleister eraf trekken, weloverwogen, om dat te doen, om die problemen juist te voorkomen. Ik snap dat als dat weerstand oplevert en mensen op dat moment nog geen parkeerdruk zien in hun eigen straat dat ze zich daartegen weren. Maar van het CDA had ik toch anders verwacht, zeker van de heer Segers-Hoogendoorn, dat ze toch een beetje in de toekomst kunnen kijken, problemen willen voorkomen en niet alleen het pas willen doen als het probleem ontstaat. Dus met die uitgebreide argumentatie voorzitter ga ik de motie ontraden. En ik vermoed ook de motie van de PvdA. Die heb ik hier. Ja, dat is dus het betaald parkeren in Wielewaal, Zuidwijk, Zuiderpark, Lombardijen, IJsselmonde terug te draaien. Nou, in heel veel van die wijken is het nog geen betaald parkeren, maar ik zeg er ook bij tegen de heer Tak, ik krijg wekelijks mailtjes van mensen, ook uit IJsselmonde, en ik zie mevrouw Bokhove knikken want die heeft ze ook gehad, uit Lombardijen, IJsselmonde, Pendrecht, ik ben bijna nog half bedreigd omdat ik Lombardijen niet bovenaan de lijst zette, die willen morgen betaald parkeren. Omdat ze helemaal gek worden van die parkeerdruk, dus om dan eenzijdig te zeggen: doe het maar niet. Ik zou zeggen, praat eens met die

mensen daar, ga eens kijken en uiteindelijk hebben we met maatwerk de harde kanten eraf gehaald en ik denk dat we echt een weloverwogen verantwoordelijk besluit nemen voor de hele stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Dan hier ook genoeg over gezegd. Dan beëindigen we de beraadslagingen op dit punt.

6.1 *Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar'*

A. Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar'

B. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio', alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport – vervolg

De **VOORZITTER**. Mijnheer Engberts, u had aangegeven nog een gewijzigde motie in te dienen in de richting van wethouder Zeegers, die we gelukkig nog hebben kunnen traceren in dit gebouw. Dat kunt u alsnog doen.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Een aangepast dictum bij motie 24.

De **VOORZITTER**. Kunt u ook aangeven welke aanpassing heeft plaatsgevonden?

De heer **ENGBERTS** (pvda). We wilden een plan om betaalbare koopwoningen

De **VOORZITTER**. Het dictum is aangepast begrijp ik. Oké, dan snap ik het. Prima. De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 24A. Een voorbeeld uit Maassluis?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een Koers tot 2040';

constaterende dat:

- een koopwoning in de huidige wooncrisis onbetaalbaar is voor de meeste Rotterdammers, omdat je minimaal twee keer modaal moet verdienen om een koopwoning te bekostigen;

overwegende dat:

- ruim 57% van de Rotterdammers in de categorie alleenstaand of eenoudergezin valt;
- de gemeente Maassluis een mix aan maatregelen heeft genomen¹ waardoor koopwoningen duurzaam betaalbaar blijven en daarmee bereikbaar voor meer mensen;
- het slim gekoppeld inzetten van maatregelen ook koopwoningen in Rotterdam nog meer duurzaam, betaalbaar en bereikbaar kunnen maken;

verzoekt het college om:

- middenkoop een impuls te geven;
- bestaande instrumenten voor middenkoop zoals Koopstart en Nationaal betaalbare koopwoningen beter te benutten;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

¹ Zoals: erfpacht, starterslening, kostprijs bouwkosten, verplichting korting door te geven bij verkoop.

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Er is ook nog een andere motie aangepast. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, motie 10 met een iets aangepast dictum, in overleg met het college.

De **VOORZITTER**. Ook die is qua dictum aangepast mevrouw Kockelkoren? Ja, oké. Dan kunt u die aan de wethouder geven.
Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10A. Stimuleer innovatieve woonvormen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 'Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar';

constaterende dat:

- innovatieve woonvormen, zoals wooncoöperaties, groepswonen en coöperatief particulier opdrachtgeverschap bijdragen aan een diverse, leefbare en inclusieve stad;
- woonvormen waarin gemeenschapszin en 'samen leven' voorop staan een uitkomst kunnen zijn voor ouderen, mantelzorgers en zorgbehoevenden, en andere Rotterdammers met een niet-standaard woonwens;
- deze woonvormen hierdoor een bijdrage kunnen leveren aan verbetering van de doorstroming en dus aan het verminderen van de huidige wooncrisis;
- het college in de Woonvisie wel een inzet op collectieve en innovatieve woonvormen benoemt, maar daar geen concrete maatregelen aan verbindt;

overwegende dat:

- de voordelen van het realiseren van deze woonvormen, zoals een lagere zorgvraag, het tegengaan van eenzaamheid en het creëren van gemeenschapszin ruimschoots opwegen tegen de initiële kosten van het stimuleren van innovatieve woonvormen;
- er ondanks verschillende veelbelovende initiatieven tot nu toe in Rotterdam nog niet veel terecht is gekomen van innovatieve woonvormen;
- andere grote steden, zoals Utrecht en Den Haag met actief beleid om innovatieve woonvormen te stimuleren, meer succes lijken te hebben;

verzoekt het college:

- collectieve woonvormen beter mogelijk te maken door hen te helpen de financiering rond te krijgen, en te zoeken naar middelen die hiervoor benut kunnen worden;
- locaties aan te wijzen voor het ontwikkelen van innovatieve woonvormen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, M.M. Vlasblom, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. Elfilali en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. De motie 'Stimuleer innovatieve woonvormen' vraagt om collectieve woonvormen beter mogelijk te maken door hen te helpen door op zoek te gaan naar middelen die hiervoor benut kunnen worden en locaties aan te wijzen daarvoor. Daar kunnen wij goed mee uit de voeten, dus oordeel raad wat mij betreft. Ik weet niet wat het nummer is. Dat staat er nu natuurlijk niet op, maar goed. Nummer 10.

De **VOORZITTER**. Motie 10 wordt dan motie 10A.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Motie 10A, en de andere motie is 'Een voorbeeld uit Maassluis'. Daar heeft u ook het dictum aangepast over Koopstart en Nationaal betaalbare koopwoningen beter te benutten. Daar kunnen wij mee uit de voeten, dus ook oordeel raad. En dat nummer is 24A.

De **VOORZITTER**. Motie 24 wordt motie 24A. Dan kan dat verder worden gekopieerd. Dank dat we dit snel tussendoor hebben kunnen doen en dank voor de terugkeer van de wethouder.

7.8 Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren

De **VOORZITTER**. We gaan naar Aanpak jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. We hebben hier een mooi debat over gehad in de commissie. Preventie met Gezag ook in samenhang met de Veilige Schoolroutes. Het is belangrijk dat we om jongeren heen gaan staan. It takes a village to raise a child, heb ik daar ook gezegd. We moeten om hen heen staan, en we moeten vooral ook die onderliggende systemen aanpakken. Dus inzetten op armoedebestrijding, goede opvoedondersteuning en zorgen dat ze naar school gaan, dat ze naar werk toe worden begeleid, dat blijkt ook uit onderzoek van Sociale zaken en werkgelegenheid. Wat wij zien is een onderbelichting voor jongeren met LVB in deze plannen. Dat is niet goed uitgewerkt en we willen graag weten waar daar de intensivering voor is en daar hebben we een motie voor. En we hebben een tweede motie, want jongeren die geronseld worden om aanslagen te plegen, in de criminaliteit te komen en te voorkomen dat zij in recidive geraken. Die moeten we niet alleen maar straffen, maar wij moeten ook zien dat deze jongeren eigenlijk als kindsoldaten worden ingezet en dat ze eigenlijk ook vaak traumahulp nodig hebben om te zorgen dat ze niet opnieuw in herhaling gaan vervallen, dat het over kwetsbare jongeren gaat die slachtoffer van ronselen zijn geworden. Daarover hebben wij ook een motie, samen met andere partijen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Traumahulp voor slachtoffers van ronselen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 7.8 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- de huidige interventies binnen het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag die worden ingezet nadat er sprake is van eerste stappen in criminaliteit gericht zijn op het ontwikkelen van (arbeids-)potentieel en het voorkomen van recidive;
- binnen wetenschappelijk nog veel onduidelijkheid bestaat over hoe het komt dat jongeren in criminaliteit belanden maar binnen recent onderzoek parallellen worden aangehaald tussen Rotterdamse uithalers en inwisselbare kindsoldaten;

overwegende dat:

- jongeren die slachtoffer worden van ronselen en vervolgens een strafbaar feit plegen in eerste plaats slachtoffer zijn van de georganiseerde misdaad;
- het hele proces, van eerste contact tot het plegen van het feit en de nasleep, van het plegen van een strafbaar feit onder (ervaren) dwang een traumatische ervaring is;
- het steeds strenger straffen van uithalers en andere jeugdige plegers een verwaarloosbaar effect heeft op de criminele keten, maar wel op het jonge leven van de 'dader';
- de slagingskans van de brede aanpak gericht op het verbeteren van (arbeids-)potentieel en het voorkomen van recidive groeit als slachtoffers deze trauma's kunnen verwerken;

verzoekt het college:

- als onderdeel van de aanpak Jeugdcriminaliteit standaard traumahulp beschikbaar te stellen voor jongeren die, als gevolg van het slachtoffer te zijn geworden van ronselen, een strafbaar feit hebben gepleegd;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema, M.M. Vlasblom en I. Elfilali

Motie 2. Concrete plannen voor dienstverlening LVB

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt 7.8 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- binnen het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag wordt gesproken over het bieden van maatwerk waarin aandacht is voor de doelgroep LVB (licht verstandelijke beperking);
- er niet wordt gespecificeerd wat 'aandacht voor de doelgroep LVB' concreet inhoudt in de dienstverlening;

overwegende dat:

- een licht verstandelijke beperking kwetsbaar(der) maakt voor manipulatie door criminelen om strafbare feiten te plegen en het ontstaan van een afhankelijkheidsrelatie;
- (meer) aandacht voor de LVB doelgroep binnen het uitvoeringsprogramma een positieve en noodzakelijke ontwikkeling is;
- deze ontwikkeling in het huidige uitvoeringsprogramma onvoldoende concreet is gemaakt om de effecten te kunnen voorspellen of controleren;
- LVB sensitief werken een uitermate belangrijke schakel is in

verzoekt het college:

- de aanpak rondom de LVB doelgroep te concretiseren door hier indicatoren aan te verbinden welke worden gedeeld met de raad in de jaarlijkse terugblik Preventie met Gezag;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Coenradie. Mevrouw Bokhove heeft geen spreektijd, maar ze kan dan gebruikmaken van de dertigsecondenregel.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, traumahulp, dan gaat u er dus van uit dat iedereen die geronseld is of wordt dan automatisch een trauma heeft. Hoe ziet u dat dan voor zich en mijn andere vraag is: schieten we daar ook niet een beetje door en draaien we nu eigenlijk niet de boel een beetje om? Want we hebben het hier volgens mij over daders en het is heel vervelend dat deze mensen geronseld worden en met die mensen moeten we vooral ook een gesprek voeren. Maar laten we deze mensen dan ook nog wel steeds als daders zien en niet enkel en alleen als slachtoffers benaderen. Hoe ziet u dat?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. De criminoloog Yarin Eski wijst ons hier juist op dat juist omdat het over kwetsbare jongeren gaat, over LVB'ers die geronseld worden en die soms onder druk gezet worden of omdat ze geen nee kunnen zeggen, hier ook slachtoffer worden van dit soort mensen. We weten dit ook bijvoorbeeld bij seksueel misbruik online. Daar wordt ook misbruik gemaakt van de kwetsbaarheid van jonge meisjes. In dit geval zijn het vaak jongens waar van die kwetsbaarheid gebruik wordt gemaakt en die worden echt letterlijk ook onder druk gezet. Niet allemaal, maar wat ik heel erg belangrijk vind en ook wil onderstrepen met deze motie is dat op het moment dat jongeren wel slachtoffer zijn, het ook heel moeilijk is om hen daar weer uit te trekken, omdat als ze daar één keer in beland zijn, ze weer vaker onder druk kunnen worden gezet en hebben mensen hen soms in hun macht, moet dat patroon worden doorbroken en is er dus echt traumahulp nodig. En in dit geval vind ik het dus belangrijk om te zeggen dat er op het moment dat zo'n jongere opgepakt is, een straf gaat krijgen, dit ook onderdeel is van het onderzoek om te kijken of dit niet inderdaad tegen de wens in van de jongere is gebeurd en of hier niet een trauma is opgelopen dat ook aangepakt moet worden om te zorgen dat deze jongeren weer op het rechte pad kunnen komen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Ik zal het kort houden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali, ik was te voorbarig. Mevrouw Coenradie. We moeten hier geen debat van maken, het blijft een tweeminutendebat.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter dan toch. Maar mevrouw Bokhove, hoe reflecteert u dan op het feit dat we al zoveel programma's hebben om mensen die geronseld worden of dreigen te worden eruit te halen, om die te behoeden voor dat feit? Hoe reflecteert u daarop? Want volgens mij doen we namelijk al ongelofelijk veel en hoeven we nu niet nog verder door te schieten in dat hele slachtofferprofiel. Het blijven dan toch ook nog in the end daders.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik denk dat het juist heel verstandig is om daar wel op in te zetten, want we proberen aan de voorkant alles te doen om die jongeren minder kwetsbaar te maken en armoedebestrijding, toegeleiden naar werk, zijn allemaal factoren die aan de voorkant dat systeem doorbreken. Maar op het moment dat het één keer is misgegaan met een jongere, denk ik dat we nog steeds alles moeten inzetten. Natuurlijk heeft iemand straf nodig, maar die heeft ook een kans nodig om daar weer uit te komen. En als duidelijk blijkt uit onderzoek, niet van mij maar vanuit die criminoloog, dat het helpt om recidive te voorkomen om daar een traumaprogramma op te zetten voor die jongeren waar dat dus ook voor nodig is, dus je moet het gewoon echt bij de intake meenemen, dan is dat gewoon heel erg behulpzaam, want je wilt ook naar de toekomst voorkomen dat jongeren dan voor een tweede keer de fout ingaan.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Elfilali dan.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Nou, nogmaals, ik zal het inderdaad kort houden want we hebben hier al een debat over gevoerd. We hebben toen ook aangekaart dat het sowieso hartstikke goed is dat dit iets doet aan de preventieve kant. Het is ook heel belangrijk om daarop te blijven inzetten. En eigenlijk de digitale dimensie. Want dat ronselen gebeurt voor een groot deel digitaal. Dat is iets wat we de vorige keer hebben gemarkeerd wat we nog steeds heel belangrijk vinden. In aanvulling daarop heb ik twee moties. Eén motie gaat over het onderzoeken of eigenlijk het toevoegen van zingeving en passie voor jongeren. Op het moment dat zij zich kunnen ontplooien, hun talenten kunnen ontdekken, interesses kunnen ontdekken, zal dat ook de kans verkleinen dat zij een bepaald pad opgaan. Dus wij stellen voor om ook samen met wijkraden en jongeren uit de wijk te onderzoeken wat voor behoeftes er zijn voor jongeren. Dus allereerst een motie over zingeving en passie. En daarnaast nog een motie over meer onderzoek over de negatieve jeugdervaringen die jongeren kunnen hebben en die kunnen leiden tot crimineel gedrag. Want we vinden het ontzettend belangrijk dat we blijven investeren in meer kennis en onderzoek om eigenlijk te voorkomen dat jongeren überhaupt bij de rechter terechtkomen en inderdaad een dader worden. Want op het moment dat ze dat zijn is het heel lastig om ze eigenlijk uit dat pad te krijgen. Dus voorkomen, voorkomen, voorkomen. Dus daarom dienen we samen met de PvdA een motie in over onderzoek naar negatieve jeugdervaringen en crimineel gedrag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Zingeving en passie

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het agendapunt 'Preventie met Gezag';

constaterende dat:

- een inspreker van de Wijkraad Bospolder-Tussendijken tijdens de commissiebehandeling aangaf dat jongeren waar de wijkraad mee in contact komt zich niet vervuld voelen;
- kwetsbare jongeren vaak lijden aan een laag zelfbeeld en dit kan leiden tot somberheid, vermijding en sociale problemen¹;
- het ontdekken van talent door middel van gefaciliteerde mogelijkheden om dit te ondervinden een veilige plek is voor jongeren om zichzelf te kunnen ontplooien;
- zingeving er op allerlei manieren uit kan zien, van creatief bezig zijn en sporten tot gamen en muziek maken;

overwegende dat:

- door het bieden van betekenisvolle activiteiten en doelen boven op de daginvulling deze jongeren een gevoel van doelgerichtheid, eigenwaarde en verbondenheid kunnen ervaren;

- zingeving helpt bij het ontwikkelen van positieve levensvaardigheden en het opbouwen van een stabiele basis voor hun toekomst;
- door middel van zingeving talenten kunnen worden ontdekt en competenties kunnen worden versterkt;
- dit leidt tot een versterkt gevoel van zelfvertrouwen en een grotere kans op een positief toekomstperspectief wat zeer waardevol is voor jongeren;

verzoekt het college:

- samen met wijkraden en jongeren uit de wijk te onderzoeken wat de behoeften van jongeren zijn en daarbij te kijken wat de wijkraden nodig hebben om deze behoefte te kunnen faciliteren en realiseren;
- te kijken welke aanbieders de behoeften van jongeren op het gebied van het ontdekken en ontwikkelen van talenten en zingeving kunnen faciliteren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

¹ <https://www.gqznieuws.nl/laag-zelfbeeld-bij-jongeren-heeft-invloed-op-latere-ontwikkeling-van-depressieve-symptomen/>

Motie 4. Onderzoek negatieve jeugdervaringen en crimineel gedrag

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van het agendapunt 'Preventie met Gezag';

constaterende dat:

- de wetenschappelijke term "Adverse Childhood Experiences" verwijst naar potentieel traumatische gebeurtenissen die zich voordoen in de kindertijd, zoals blootstelling aan geweld, misbruik, verwaarlozing, getuige zijn van geweld in huis of de gemeenschap, opgroeien in een huishouden met problemen zoals verslaving, mentale gezondheidsproblemen, of instabiliteit door ouderlijke scheiding of gezinsleden die in de gevangenis zitten¹;
- er in Nederland weinig onderzoek naar ACE's en de verbinding met crimineel gedrag is gedaan en er ook nog geen relevant onderzoek in de Rotterdamse context is verricht;

overwegende dat:

- in recente jaren onderzoek heeft geïdentificeerd dat adolescenten delinquentie een belangrijke negatieve repercussie is van een grotere blootstelling aan ACE;
- in deze onderzoeken de nadruk wordt gelegd op het belang van preventieprogramma's voor ACE, proactieve screening en interventies in de vroege kindertijd als onderdeel van het voorkomen van crimineel gedrag in de ontwikkeling;
- het eventuele verband tussen adverse childhood experiences en crimineel gedrag kan worden gebruikt om passende interventies uit te voeren en jongeren gericht te kunnen helpen;

verzoekt het college:

- onderzoek te laten verrichten naar het eventuele verband tussen adverse childhood experiences en crimineel gedrag bij jongeren in Rotterdam;
- de uitkomsten van dit onderzoek in acht te nemen in de verdere ontwikkeling van preventies in het programma Preventie met Gezag;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en S. Reitema

¹ <https://www.cdc.gov/violenceprevention/aces/fastfact.html>

² <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36833897/>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Coenradie. Nee? Het gaat over. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik heb in de commissie al aangegeven dat ik zeer blij ben met het programma Preventie met Gezag. Het doet veel goed, ook in het kader van de initiatiefnota die ik samen met andere partijen heb geschreven, dus hulde daarvoor. Om ons initiatiefvoorstel en Preventie met Gezag echt nog meer aan elkaar te laten verbinden twee moties van mijn kant, samen met D66 bij de eerste, 'Gesloten rijen voorkomt ronselen', om te zorgen dat de interventies niet als losse interventies worden gezien maar echt als een keten rond een kind, zo is het het makkelijkst uitgelegd. En 'Breek met werk de aantrekkingskracht van het snelle criminele geld', om werk als pijler goed uit te werken en ook de wethouder W&I aan te laten sluiten bij het bestuurlijk team. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Breek met werk de aantrekkingskracht van het snelle criminele geld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 7.8 aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren;

constaterende dat:

- Preventie met Gezag tot doel heeft om ondermijnende jeugdcriminaliteit terug te dringen;

overwegende dat:

- jongeren door criminelen geronseld worden met de belofte van snel veel geld en status verdienen;
- we jongeren weerbaar moeten maken tegen het snelle geld van de criminaliteit;
- werk jongeren de mogelijkheid geeft vaardigheden te leren, geld te verdienen en status te krijgen;

verzoekt het college om:

- de pijler werk in samenwerking met de wethouder W&I toe te voegen aan de vervolgrapportage van Preventie met Gezag;
- de wethouder W&I toe te voegen aan het bestuurlijk team Preventie met Gezag;
- hierover aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer, J. Bokhove en I. van Wifferen

Motie 6. Gesloten rijen voorkomt ronselen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 7.8 aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren;

constaterende dat:

- Preventie met Gezag tot doel heeft om ondermijnende jeugdcriminaliteit terug te dringen;

overwegende dat:

- jongeren op straat of online geronseld worden door criminelen met de belofte van snel geld verdienen;
- het om te voorkomen dat jongeren geronseld worden door criminelen het belangrijk is dat jongeren worden gemonitord en zich continu in een veilige omgeving bevinden;
- het programma Preventie met Gezag uit veel verschillende losse onderdelen bestaat;

verzoekt het college om:

- in de vervolg rapportages van Preventie met Gezag verbinding te leggen tussen relevante programma's van Preventie met Gezag om jongeren uit de criminaliteit te houden;
- een persoon aan te stellen die kennis heeft van de deelname aan en ontwikkeling van jongeren binnen de programma's van Preventie met Gezag, zodat in de gaten gehouden kan worden wat deelnemers van Preventie met Gezag en hun familie nodig hebben om uit de criminaliteit te blijven;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer en I. van Wifferen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan had ik mevrouw Reitema nog op mijn lijst staan.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter, ik houd het heel kort zodat we nog tijd hebben voor het debat over toegankelijk OV. Wij hebben drie moties naar aanleiding van het commissiedebat. Wat wij vooral misten was aandacht voor het digitale domein. Want als we het over jongeren hebben dan hebben we het automatisch over vooral social media. Vandaar dat wij een motie hebben om op te roepen om in het kader van Preventie met Gezag ook aandacht te vragen voor socialmediaplatforms en daarvoor een lobby te starten richting het rijk en Europa. Dan hebben we nog een motie over: wat is nu daadwerkelijk het bereik? Hoeveel van de 22.000 jongeren willen we dan bereiken dit jaar? Dat is onduidelijk en daardoor niet goed te toetsen wat dan het succes van het plan gaat zijn. De derde motie gaat over thuiszitters, een kwetsbare groep jongeren, die helaas geen onderwijs kunnen genieten, daardoor thuis zijn, uit hun ritme raken en kwetsbaar zijn om geronseld te worden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Thuiszitters zijn kwetsbaar en verdienen aandacht van Preventie met Gezag

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- het uitvoeringsplan 'Preventie met Gezag' gericht is op alle jongeren tot en met 27 jaar en hun in gezinnen in de kwetsbare wijken van de gebieden Charlois, Delfshaven, Feijenoord en IJsselmonde;

overwegende dat:

- Preventie met Gezag gericht is op 22.000 Rotterdamse jongeren waarvan 6.000 onder de risicogroep vallen;
- deel van de doelgroep jongeren in kwetsbare positie zijn, kwetsbaar op leefgebieden school, thuis, werk, veiligheid, zorg, en sociaaleconomische status;
- het aantal Rotterdamse jongeren dat niet naar school gaat elk jaar stijgt;
- deze 'thuiszitters' hun persoonlijke ontwikkeling tot stilstand komt, zij contact met medeleerlingen verliezen, en hun ritme verstoord kan raken;
- deze groep 'thuiszitters' duidelijk kwetsbaar zijn en desondanks geen aandacht hebben van het programma Preventie met Gezag;

verzoekt het college:

- om de groep 'thuiszitters' op preventieve wijze aandacht te geven in het kader van Preventie met Gezag of Group Violence Intervention;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, J. Bokhove, I. Elfilali en M.M. Vlasblom

Motie 8. Communicatie Preventie met Gezag, wat zeggie?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- het uitvoeringsplan 'Preventie met Gezag' vijf resultaatgebieden kent;
- resultaatgebied 'Communicatie' drie zeer abstract omschreven interventies telt;

- hiervoor in het huidige jaar (2024) € 150.000,00 is gebudgetteerd;
- de terugblik op 2023 voor dit resultaatgebied zeer summier en abstract is;

overwegende dat:

- Preventie met Gezag gericht is op 22.000 Rotterdamse jongeren waarvan 6.000 onder de risicogroep vallen;
- communicatie terecht een van de vijf resultaatgebieden is en aandacht verdient;
- van een uitvoeringsplan de nodige specificiteit wordt verwacht;
- het onduidelijk blijft hoe met dit plan aangesloten wordt bij de belevingswereld van jongeren en hoe jongeren dit beoordelen;
- het onduidelijk is hoeveel van de 22.000 jongeren bereikt zouden moeten worden met dit uitvoeringsplan;
- het niet te toetsen is of dit uitvoeringsplan succesvol is;

verzoekt het college:

- alsnog schriftelijk opheldering te geven hoeveel van de 22.000 Rotterdamse jongeren we in 2024 willen bereiken met dit uitvoeringsplan;
- zich in te spannen voor het realiseren van een concrete toets om op te halen bij deze groep inwoners wat het daadwerkelijke bereik en ervaring is van de Preventie-met-Gezag-interventies;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, J. Bokhove, I. Elfilali en M.M. Vlasblom

Motie 9. Social-media-platformen mogen we best aanspreken voor Preventie met Gezag

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van het 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- het uitvoeringsplan 'Preventie met Gezag' gericht is op alle jongeren tot en met 27 jaar en hun in gezinnen in de kwetsbare wijken van de gebieden Charlois, Delfshaven, Feijenoord en IJsselmonde;

overwegende dat:

- Preventie met Gezag gericht is op 22.000 Rotterdamse jongeren waarvan 6.000 onder de risicogroep vallen;
- het digitale domein in feite een verlengstuk is van de wijk;
- het digitale domein en socialmediaplatforms een grote rol spelen in de leefwereld van jongeren;
- het uitvoeringsplan Preventie met Gezag geen aandacht besteedt aan de rol van social media;
- Rotterdam een belangrijke lobbyrol kan vervullen richting het rijk en het Europees Parlement omtrent socialmediaplatforms en het bestrijden van jeugdcriminaliteit middels onder meer Group Violence Intervention;

verzoekt het college:

- om een lobby te starten richting het rijk en het Europees Parlement om aandacht te vragen voor de rol van socialmediaplatforms in het bestrijden van jeugdcriminaliteit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, J. Bokhove, I. Elfilali, M.M. Vlasblom en S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Ja, mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is blij met een uitgebreid programma voor preventie. Er staan ook echt mooie dingen in. D66 vindt het bijvoorbeeld heel nuttig dat we goed kijken naar samenwerking met de reclassering, omdat er toch wel is gezien dat bijvoorbeeld veel uithalers al een

strafblad hebben en dat het dan efficiënt en goed is om daar goed naar te kijken. Ik ben ook laatst op bezoek geweest bij de wijkrechter, een heel mooi voorbeeld waar zorg en reclassering en justitie samenwerken en waar eigenlijk al een deel van wat mevrouw Bokhove net zei al gebeurt, dat er ook wordt gekeken naar de kwetsbaarheid van mensen en wat zij nodig hebben om weer goed mee te kunnen doen. Een prachtig initiatief en goed ook dat het in het plan staat. We hebben nog wel kritiek en dat is dat de wijken toch veel minder betrokken zijn dan in de plannen staat. De wijkraden die ik zelf veel ook heb benaderd waren niet op de hoogte of hadden moeite met aan te haken bij wat hier gebeurt. Dus ik heb een motie om in ieder geval te zorgen dat de wijkraden weten wat er gebeurt, ook weten wat het wijkbudget is en wie dat gaat uitgeven en zo veel beter weten wat er in hun wijk gebeurt, want ook zij maken zich zorgen over jeugdcriminaliteit. Tot slot wil ik nog één ding vragen aan de wethouder. Ik heb ook een aantal partijen gesproken in de stad die eigenlijk al heel veel doen aan preventie, maar niet zijn aangehaakt. Zou de wethouder willen toezeggen om hier op zijn minst mee in gesprek te gaan, zoals bijvoorbeeld de Giovanni van Bronckhorststichting en Team Toekomst, om ook samen te kijken wat je van elkaar kan leren en hoe je die preventie rond jongeren goed gaat doen in Rotterdam? Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Preventie in praktijk doe je met de wijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van agendapunt 7.8 Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren;

constaterende dat:

- in het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag is te lezen dat er een wijkbudget beschikbaar wordt gesteld, ten behoeve van de ontplooiing van lokale vernieuwende initiatieven;
- de kaders, criteria en voorwaarden voor dit budget in Q1 2024 worden bepaald;
- het programma Preventie met Gezag zich toespitst op de wijken Charlois, Delfshaven, Feijenoord en IJsselmonde;

overwegende dat:

- wijkraden de haarvaten van de stad vormen en zij waar mogelijk nauw moeten worden betrokken bij de uitvoering van gemeentelijk beleid;
- het goed is om ruimte te geven aan professionals en/of bewoners voor het starten van lokale initiatieven die passen bij de doelstelling van Preventie met Gezag, maar om deze echt effectief te laten zijn, ook moeten passen bij de wijk en haar bewoners;
- de wijkraden Delfshaven en Rotterdam-Zuid goed zicht hebben op de behoeften in hun wijk en dus meer betrokken zouden moeten worden bij het voorliggende uitvoeringsprogramma;

verzoekt het college:

- de wijkraden in Delfshaven en Rotterdam-Zuid te betrekken bij het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag en het wijkbudget, door de daaraan verbonden kaders en de besteding te communiceren en waar mogelijk af te stemmen met de desbetreffende wijkraden, én;
- de wijkgebonden initiatieven en projecten inzichtelijk te maken voor de wijkraden en bewoners;
- hierover te rapporteren in de voortgangsrapportage eind 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Ik wilde zeggen: ook ik wil het kort houden, maar ik ga hier gewoon de tijd voor nemen. Ik heb een paar vragen en een drietal moties. Tijdens het debat vroeg ik in ieder geval naar de zogenaamde familieaanpak, of de aanpak familie met criminele invloeden. Nu heb ik inmiddels begrepen dat er wordt gewerkt aan een aanpak, dat het nog niet helemaal is uitgerold. Ik zou wel graag willen zien of in ieder geval geïnformeerd willen worden voordat die

aanpak ook daadwerkelijk geïmplementeerd wordt in het plan om ook echt te voorkomen dat we bepaalde risico's helder hebben. Dus ik vraag me af of de burgemeester daar wellicht een toezegging op kan geven. Dan voorzitter, wordt er vaak gewerkt met jongerenwerkers en ervaringsdeskundigen met een relevante opleiding en dat is prima. Maar ik zou ook graag willen zien dat jongeren die wellicht in het verleden in aanraking gekomen zijn met justitie, politie of een crimineel verleden hebben of een verleden hebben, dat die ook worden betrokken bij het ervaringsdeskundige zijn. Zij hebben namelijk ook unieke ervaringen en perspectieven die enorm waardevol zijn bij het benaderen, begeleiden en ondersteunen van andere jongeren die wellicht de verkeerde kant op dreigen te gaan. Daarom een motie 'Goede raad komt voort uit slechte ervaring'. Ik zal gelijk doorgaan met mijn verhaal voordat ik alle drie de moties indien. In de aanpak zien we een aantal interventies staan, maar ik mis initiatieven die ook echt uit die buurt komen. Daarom stel ik voor om naast zogenaamde evidencebased initiatieven, die allemaal wetenschappelijk onderbouwd zijn, binnen PmG ook te kijken en ook rekening te houden met initiatieven die gewoon uit de buurt komen. Het hoeft allemaal niet zo moeilijk te zijn, maar ik weet dat mevrouw Bokhove daar in het verleden of eerder aan heeft gerefereerd, bijvoorbeeld aan een schaatsbaan. Dat is een mooi voorbeeld dat ook een preventieve werking kan hebben, om in ieder geval ook te kijken naar dat soort initiatieven. De motie 'Blijf met PmG ook in de buurt', ook mede ondertekend door mevrouw Bokhove. De eerste motie is overigens mede ondertekend door mevrouw Elfilali van Volt. Dan nog een laatste motie over de buurtvaders die zich keihard inzetten. Ik bespaar u even de toelichting. In ieder geval verdienen de buurtvaders betere begeleiding en het zou goed zijn als wij als gemeente daar een soort Rotterdamse aanpak voor kunnen bedenken. Want ik heb nog één vraag voorzitter. Dat gaat over iemand die ook erg gewaardeerd wordt en die ook goed werk levert in de buurt, meester Mo. Daar heeft de wethouder eerder een toezegging over gedaan. Die toezegging was in ieder geval te gaan zoeken naar mogelijkheden om meester Mo voor de wijk te behouden. Ik heb daar niets meer over gehoord en ik denk dat dit een mooi moment is om die toezegging weer eens tevoorschijn te toveren en te kijken of de wethouder daar inmiddels al meer over weet. Tot zover.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Goede raad komt voort uit slechte ervaring

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van 7.8 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- jongeren met een verleden vaak moeilijkheden ondervinden bij het vinden van passende re-integratiemogelijkheden en het opbouwen van een positief toekomstperspectief;
- jongeren die zelf een verleden hebben gehad, unieke ervaringen en perspectieven bezitten, die van waarde kunnen zijn bij het benaderen, begeleiden en ondersteunen van andere jongeren;

overwegende dat:

- het van belang is om innovatieve benaderingen te verkennen om jeugdcriminaliteit te verminderen;
- inzet van deze ervaringsdeskundigen een effectieve manier kan zijn om problematisch gedrag bij jongeren te voorkomen en te verminderen;
- het koppelen van jongeren met een verleden aan jongerenwerkers en ervaringsdeskundigen waardevolle inzichten kan opleveren over de effectiviteit van deze aanpak;

verzoekt het college:

- vanuit de beschikbare middelen van de aanpak Preventie met Gezag een pilotproject op te zetten, waarbij jongeren met een verleden worden ingezet als jongerenwerkers en/of ervaringsdeskundigen, met als doel andere jongeren te ondersteunen en te begeleiden;
- in het kader van dit pilotproject jongeren met een verleden te koppelen aan professionele jongerenwerkers en ervaringsdeskundigen voor begeleiding en supervisie;
- de resultaten en ervaringen van dit pilotproject te evalueren, zodat er lessen worden getrokken voor eventuele vervolgstappen en bredere implementatie van deze aanpak;
- hierover terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 12. Blijf met PmG ook in de Buurt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van 7.8 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- het college zich inzet voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit;
- het van cruciaal belang is om de kennis, ervaring en middelen van de lokale gemeenschap te benutten bij het ontwikkelen en implementeren van effectieve preventieve maatregelen tegen jeugdcriminaliteit;
- met gemeenschapsinitiatieven lokaal aantoonbare resultaten worden geboekt;
- door samen te werken met lokale gemeenschapsinitiatieven de gemeente de waarde erkent van bottom-up benaderingen en het belang van inclusieve participatie bij het aanpakken van jeugdcriminaliteit;

overwegende dat:

- gemeenschapsinitiatieven vaak een waardevolle rol spelen bij het betrekken van jongeren en het creëren van positieve veranderingen;
- dergelijke initiatieven meer betrokken moeten worden bij een preventieve aanpak, omdat ze vaak aansluiten bij de behoeften en context van de gemeenschap;
- hierdoor een sterkere samenwerking tussen de gemeente en de gemeenschap wordt bewerkstelligd en zo een veerkrachtige en veilige omgeving voor alle jongeren kan worden gecreëerd;

verzoekt het college:

- naast evidence-based initiatieven, binnen de middelen van de aanpak Preventie met Gezag rekening te houden met, en ruimte te bieden voor, lokale gemeenschapsinitiatieven en -organisaties;
- toegankelijke bijeenkomsten faciliteren waarbij vrijwilligersorganisaties, rolmodellen, ervaringsdeskundigen, scholen, levensbeschouwelijke instellingen en andere relevante belanghebbenden worden betrokken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en J. Bokhove

Motie 13. Geef Buurtvaders meer kracht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024, ter bespreking van 7.8 'Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren';

constaterende dat:

- buurtvaders zich inzetten om jongeren van het 'verkeerde' pad te houden en de jongeren stimuleren om het goede pad te volgen;
- buurtvaders een vertrouwensrelatie bouwen met de jongeren, zodat die jongeren met hulpvragen naar hen toe durven te komen;
- buurtvaders moeten kunnen reageren op onverwachte situaties;

overwegende dat:

- buurtvaders onze steun verdienen om zo goed mogelijk hun taken uit te kunnen voeren;
- begeleiding en scholing van buurtvaders hen kan helpen beter in te spelen op hun taken;
- begeleiding en scholing kan bijdragen aan een goede weerbaarheid en weerstand van de buurtvaders in onverwachte situaties;

verzoekt het college:

- mogelijkheden te onderzoeken om een Rotterdams model te ontwikkelen voor de rol, inzet en verantwoordelijkheid van buurtvaders;
- hierbij rekening te houden met begeleiding en scholing voor buurtvaders;
- te inventariseren wat de buurtvaders zelf nodig hebben qua begeleiding en scholing en wat de gemeente hen kan aanbieden;

hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Dan gaan we naar de beantwoording, te beginnen met wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter, ik was even mijn administratie op orde aan het krijgen zodat ik het even snel en efficiënt door kan nemen. Er zijn een aantal moties ingediend. Ik ga ze een voor een af. Motie 1 van GroenLinks, de aanpak rondom de LVB-doelgroep te concretiseren door hier indicatoren aan te verbinden. Voorzitter, deze moet ik ontraden. Dat komt omdat we in de uitvoering van het programma PmG al rekening houden met de doelgroep mensen met een LVB, en dat doen we door aan te sluiten bij het plan Zicht op mensen met een licht verstandelijke beperking. Dus dat is de reden waarom ik deze motie ontraad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik vind het een beetje bijzonder. We maken een plan om iets beter te gaan doen, om iets intensiever te gaan doen. En nu zegt u: eigenlijk was daar al iets, maar dat is dus eigenlijk iets wat al bestaat. Dan maken we iets niet beter. Dan heeft het ook niet zoveel zin om dit in dit plan op te nemen, want dan voegt het niet zoveel toe. Dat vind ik dan wel jammer, want volgens mij maken we nu een plan om juist, de constatering dat die LVB'ers zo kwetsbaar zijn, om daar juist meer voorzorgsmaatregelen, ondersteuning te bieden. Dan vind ik dat een beetje jammer in het plan als u zegt: we doen eigenlijk helemaal niet meer dan dat we al deden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, u heeft geen spreektijd meer. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, dat snap ik, maar u heeft geen spreektijd meer.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja voorzitter, concreet betekent het dat we bijvoorbeeld in de PGA een taxatie doen op alle leefgebieden waarbij ook wordt gekeken of er mogelijk sprake is van iemand met LVB en hetzelfde gebeurt in andere interventies zoals de totale aanpak nazorg bij City Stewards, Bonne Chance et cetera et cetera. Dus het is zeker wel een plus op hetgeen wat wij al aan het doen zijn ten aanzien van LVB. Dan voorzitter, de motie van Volt kan ik omarmen. Misschien voor de snelheid, alleen als het ontraden is zal ik een toelichting geven. Als ik zeg omarmen, ga ik er zo doorheen. De motie van Volt, 'Zingeving en passie' kan ik omarmen. De motie 'Onderzoek negatieve jeugdervaring en crimineel gedrag' moet ik ontraden. Dit voorstel behelst een onderzoek naar de oorzaken van crimineel gedrag en betreft fundamenteel criminologisch onderzoek. Dit sluit niet aan op de onderzoeksagenda van Preventie met Gezag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, er is inderdaad al veel onderzoek. Ik vind eigenlijk het argument dat het niet aansluit bij de onderzoeksagenda niet een inhoudelijk sterk argument. Wat wij vragen is onderzoek naar de Rotterdamse context. Dit is ook een vraag die vanuit insprekers werd neergelegd. Het lijkt mij eigenlijk een no regret om te doen. Dus ik ben nog niet helemaal overtuigd met het argument dat het niet past in de onderzoeksagenda. Het is een kwestie van kiezen. Als je het belangrijk vindt, kun je daarvoor zorgen.

De **VOORZITTER**. U bent door uw spreektijd heen mevrouw Elfilali. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, misschien is het dan ook goed om te benoemen dat we al inzicht hebben in risicofactoren zoals armoede, multiproblematiek, scheiding, verslavingsproblematiek, huiselijk geweld et cetera et cetera en ook in beschermende factoren en de mogelijke impact daarvan op ontwikkeling van crimineel gedrag. Dus in principe hebben we al enige data en die vertalen we dan in de vorm van kennis in het factorenmodel, dus vandaar ontraden voorzitter. De motie van de VVD 'Gesloten rijen voorkomt ronselen' adviseer ik om te omarmen. Bij de motie 'Breek met werk de aantrekkingskracht van het snelle criminele geld' is het advies omarmen. De motie van de PvdA om een lobby te starten richting het rijk en het Europees parlement om aandacht te vragen voor socialmediaplatforms in het bestrijden van jeugdcriminaliteit kan ik omarmen. De motie, ook van de PvdA, 'Communicatie Preventie met Gezag, wat zeggie?', ontraden, want bij de opzet van interventies betrekken we de wetenschappelijke stand van zaken. We bekijken dus wat in het kader van communicatie, voorlichting, werkende elementen en interventies zijn en ook wat juist niet werkt. En in dit verband zetten we niet louter één campagne op, maar gedegen communicatiestrategie, bestaande uit verschillende typen interventies. Dan voorzitter staat de volgende motie van de PvdA ook op ontraden als advies, 'Thuiszitters zijn kwetsbaar en verdienen aandacht van Preventie met Gezag'. We hebben het er ook in de commissie kort even over gehad. We herkennen dat leerlingen die thuiszitten kwetsbaar zijn, maar de groep thuiszitters krijgt daarom op preventieve wijze aandacht binnen Preventie met Gezag. Binnen het project ontwikkelen we een intensieve preventieve aanpak schoolverzuim. Er wordt gewerkt aan een methodiek om scholen effectief te ondersteunen om schooluitval en thuiszitten te voorkomen. Voorzitter, dan de motie van D66, 'Preventie in praktijk doe je met de wijk'. Die kan ik omarmen. De motie van DENK, 'Blijf met PmG ook in de buurt', mede ondertekend door GroenLinks, kan ik omarmen. De andere motie van DENK, 'Geef buurtvaders meer kracht', kan ik ook omarmen. En de laatste motie van DENK, 'Goede raad komt voort uit slechte ervaring', mede ondertekend door Volt, kan ik ook omarmen. Dan zijn er twee vragen gesteld voorzitter, waarvan een van D66, of ik een toezegging kan doen om in gesprek te gaan met Team Toekomst en Giovanni van Bronckhorst. Ik kan u melden dat daar al gesprekken mee gevoerd worden en of dat daarmee afdoende is. U vraagt specifiek om PmG. Ik kan even een keer een gesprek voeren zonder daarbij vooruit te lopen op enige toezeggingen of uitkomsten die er zijn. Zoals ik zei is er contact, er worden gesprekken gevoerd op allerlei onderwerpen. Maar ik wil best een keer ambtelijk een gesprek voeren op dit onderwerp.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, nee, ik verwacht ook geen toezeggingen of iets dergelijks, maar gewoon meer elkaar leren kennen, wat men doet, en ook leren van elkaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, maar als het gaat om leren kennen van de organisaties. Ik ken beide organisaties, maar in het verlengde van PmG wil ik ook wel een keer met ze gaan zitten, zonder valse verwachtingen te scheppen aan de voorkant. Dat zeker. Ik heb een vraag van de heer Soytekin. Ik wil hem nog even aanhouden. Ik kan daar nu even geen antwoord op geven. Ik weet dat wij het hier over hebben gehad in de commissie, dat ik daarvan heb gezegd dat ik mijn best zal doen om te kijken wat de mogelijkheden zijn om meester Mo te behouden voor de wijk. Ik zal eens kijken of ik iets binnen PmG daarin kan betekenen, omdat u die vraag hier nu ook stelt. Concreet, u houdt nog een antwoord tegood.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mijnheer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Ja, dan zou de simpele vraag zijn hoe lang de wethouder daarvoor nodig denkt te hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Geef me twee weken voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ja, dan is het woord aan de burgemeester voor de beantwoording.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, hartelijk dank. Ik denk dat het goed is dat wij ons realiseren dat het hele programma, zoals we dat vandaag behandelen, ook instemming heeft van het ministerie van Justitie en Veiligheid, want daar komt ook de bekostiging van dit programma vandaan. Zeer uitvoerig ook met het ministerie van J en V besproken en ik ben dankbaar, en dat ik meen ik oprecht, namens Rotterdam dat we voor het eerst in tientallen jaren geld krijgen van Justitie voor preventie. Dat was eigenlijk nooit het geval, dus hulde aan deze minister dat we dat toch zo op deze manier hebben gekregen. En fors ook, voor de komende jaren. Dus ik denk dat het goed is daar waar we regelmatig kritiek hebben op de regering in Den Haag, dat als het soms goed uitpakt voor ons, dat we ook dankbaar zijn. En ik ben ook dankbaar op dit onderwerp. Traumahulp, de motie van GroenLinks en anderen. Ik denk dat de vraag van mevrouw Coenradie een heel terechte is. We moeten oppassen dat we de indruk wekken dat degenen zich schuldig hebben gemaakt aan crimineel gedrag eigenlijk de slachtoffers zijn. Zo heeft u het niet bedoeld, maar als je het verhaal zo leest kun je die indruk wel wekken. Zo bedoelt u het niet. Want degenen die verantwoordelijk zijn voor explosies of andere dingen zijn in de eerste plaats ook degenen die ook gecorrigeerd moeten worden, zeker als het minderjarigen zijn. Ik zeg niet altijd dat ze gestraft moeten worden, soms moet je ook van een correctie spreken. En als je dan zegt: altijd traumahulp aanbieden, dan ben ik er niet zo voor. Omdat van geval tot geval traumahulp nodig kan zijn. En wie beantwoordt de vraag of traumahulp nodig is? Dat is niet een politicus, dat is niet een burgemeester, dat is een professional in een behandelverhaal. Dus als u al pratend met elkaar deze interpretatie ophangt aan wat hier bedoeld is dan kan ik ermee uit de voeten, maar niet als u zegt: je pakt de minderjarige voor een explosie en gaat per definitie altijd traumahulp aanbieden. Het is maar zeer de vraag of dat ook nodig is, of dat gewenst is. Een professional moet dat vaststellen en het moet inderdaad ook onderdeel zijn van het straf- of correctiemechanisme dat we daarvoor graag in het leven willen roepen. Ik heb uitgedaagd, dus ze kan ja of nee zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ja voorzitter, u heeft zelf net al aangegeven dat mevrouw Bokhove geen tijd had, maar u werd uitgedaagd. Een korte reactie.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het was geen uitdaging. In mijn toelichting aan mevrouw Coenradie had ik net ook wat meer tijd om te zeggen dat dit eigenlijk onderdeel zou moeten zijn van een intake, want dan kun je inderdaad kijken of dat bij het maatwerk past, en dat betekent dus dat een professional daarnaar kijkt. Als we het woordje standaard doorstrepen, dan zit het niet automatisch erin, maar wel inderdaad op het moment dat het nodig is en van toepassing voor die jongere, en dan zou ik het heel fijn vinden als de burgemeester het dan op deze manier kan omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Punt, ja, de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Zo wil ik het niet doen voorzitter, ik wil graag gaan voor het gewisselde. Wij praten met elkaar. Hetgeen wij met elkaar uitgewisseld hebben, daar voel ik wat voor. Dus als er echt sprake is van noodzaak tot een traumahulp dat je het altijd moet aanbieden. Maar dat is aan een professional om te doen. Maar ik ben het ook eens met mevrouw Coenradie, zo iemand wordt natuurlijk eerst ontvangen door de recherche voor het werk dat hij gedaan heeft. En ik denk dat het ook van belang is om dat vast te stellen. Maar mocht iemand in dat traject toch zorg nodig hebben, dan kan dat worden ingeroepen. Met die uitleg kan ik ermee uit de voeten. En dan de motie van mevrouw Reitema en anderen om een lobby te starten richting het rijk en het Europees Parlement. Mijn gevoel zegt overigens dat men daar ook mee bezig is. Zie wat er nu in Amerika gebeurt met TikTok. De duimschroeven worden echt wel aangedraaid, maar een geluid van ons richting het kabinet en richting Europa, van: heb er de aandacht voor, kan geen kwaad. Ik zeg daar overigens wel bij dat die socialmediaplatforms niet alleen maar te maken hebben met ronselaars, maar dat we helaas ook weet hebben van jongeren die zich aanbieden op die platforms, van: heb je nog een klusje voor me? Dat is helaas ook de werkelijkheid. Het gebeurt ook nog op chatplatforms waar de politie ook niet gemakkelijk toegang toe heeft. Dus het is wel een ingewikkeld verhaal, maar alarmbellen doen rinkelen kan geen kwaad lijkt mij. Dat gaan we doen. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan beoordeel ik dat de meningen zijn gewisseld en dat er een toezegging is gedaan. De wethouder.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Sorry, ik heb nog een vraag van de heer Soytekin, excuus.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). O excuus, er is nog een vraag blijven liggen. De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, dat is een ingewikkelde vraag. Die was in de commissie ook al gesteld. Het gaat over criminele families. Hoe voorkom je dat iemand met een zekere naam, dat de hele familie als het ware besmet wordt, ook in de tweede, derde en vierde lijn daar last van zou kunnen hebben. Precies om die reden is die aanpak nog niet opgestart om juist goede waarborgen voor die aanpak ook te kunnen organiseren. Uw vraag draagt er alleen nog aan bij dat er serieuzer wordt gekeken naar hoe je dat ook zo aanpakt dat alleen degenen die werkelijk verantwoordelijk zijn in een familielijn voor bijvoorbeeld drugshandel, aangepakt worden. Maar degenen die een soortgelijke naam heeft maar lekker in de fruithandel zit op de markt, dat zijn zoon niet wordt geweigerd voor een marechausseeopstap op Schiphol. Dat soort vraagstukken heeft echt de aandacht. Ik ben wel blij met het feit dat u die vraag ook gesteld heeft vorige keer. Dat had ik niet zo goed begrepen. Maar inmiddels heeft u ook het gesprek gevoerd met onze mensen en is wat helderheid ontstaan over wat u daarmee bedoelt. En die zorgvuldigheid bouwen we wel degelijk in. Het is niet de bedoeling dat die mensen er last van hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Oké, dan kom ik toch nog bij de toezegging. De wethouder gaat naar aanleiding van vragen van het lid Soytekin bekijken of meester Mo te behouden is voor de wijk en komt hier uiterlijk over twee weken op terug. Yes? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Er is ook nog toegezegd aan D66 het gesprek met Giovanni van Bronckhorst en het Team Toekomst te voeren. En dan zie ik mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Dan toch nog even ter verduidelijking. Er is nu gesproken over die motie over traumahulp van GroenLinks en wat ik begrijp is dat we dat al zouden kunnen doen op het moment dat daar behoefte aan is. Maar daarmee zou dan toch deze motie overbodig zijn? Of heb ik hem nu verkeerd geïnterpreteerd?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). De toegevoegde waarde van deze motie vind ik dat hij in de hele aanpak van repressie en zorg wordt ingebed, en dat vind ik dan de meerwaarde daarvan. Maar u zegt terecht, en dat heb ik ook gezegd, zorg wordt aangeboden op het moment dat een professional van oordeel is dat zorg ook aangeboden moet worden. Vandaar dat ik moeite had met de manier waarop de motie was opgesteld. Maar dat hij nu aangebracht is in een redenering van straffen, correctie en zorg, op die manier hadden we er nog niet in de commissie over gesproken, maar ik vind hem op die manier ook van toegevoegde waarde. Dus daar ben ik niet op tegen. Maar u mag hem ook wel beschouwen zoals u wilt, maar dit is mijn lezing van het verhaal. Hij maakt deel uit van een continuüm. Maar hij was naar mijn smaak te stellig als: je pakt een boef en traumazorg. Daar ben ik niet voor. Traumazorg bied je aan als een professional vaststelt dat er traumazorg nodig is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dan is daarmee onderwerp 7.8 afgerond.

7.9 Tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar', aangevraagd door het lid Tak

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dan gaan we door naar agendapunt 7.9, het tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar', aangevraagd door het lid Tak. Dan geef ik aan de heer Tak als eerste het woord.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst wil ik de complimenten maken aan mijn collega, mevrouw De Bruijn, voor het agenderen van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer middels schriftelijke vragen inmiddels al een aantal maanden geleden. Een probleem dat denk ik voor heel veel mensen wel herkenbaar is. Of je nu in een rolstoel je moet verplaatsen in het openbaar vervoer of met de kinderwagen op pad bent, heel veel mensen komen wel roltrappen of liften tegen die het niet doen, oftewel er is werk te doen. Daarom hebben wij een motie, 'Er is geen lift naar succes, gemeente Rotterdam moet zelf de trap nemen'. We willen er eigenlijk voor zorgen dat we de kwaliteitsstandaard in beeld krijgen en dat we eigenlijk ook met de MRDH en de RET jaarlijks een gesprek kunnen voeren over de kwaliteit van de toegankelijkheid in het openbaar vervoer, zodat we er

ook voor kunnen zorgen dat het openbaar vervoer in Rotterdam echt toegankelijk wordt. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Er is geen lift naar succes, gemeente Rotterdam moet zelf de trap nemen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar',

constaterende dat:

- problemen, zoals langdurige defecten aan roltrappen en liften bij OV-haltes de toegankelijkheid van het openbaar vervoer ernstig beïnvloeden;
- niet alleen de toegankelijkheid, maar ook de kwaliteit en netheid van de haltes momenteel drastisch laag is;
- deze problemen niet alleen een inbreuk vormen op wet- en regelgeving, maar ook de rechten van mensen met een beperking aantasten;

overwegende dat:

- de toegankelijkheid en netheid van Rotterdamse OV-haltes van cruciaal belang zijn voor de mobiliteit en leefbaarheid van de stad;
- een gebrek aan toegankelijkheid en netheid een belemmering kan vormen voor verschillende groepen inwoners, waaronder ouderen, mensen met een beperking, en gezinnen met kinderen;
- gemeente Rotterdam een inclusieve en aantrekkelijke stad willen creëren;
- de gemeenteraad in relatie tot het Plan Toekomstvast Tramnet op 13 april 2023 de motie 'Meetbare normen voor toegankelijkheid metro en bus heeft aangenomen' [23bb002530];
- de MRDH als concessieverlener afspraken heeft met de RET over de toegankelijkheid van de metrostations, de afhandeling van storingen van roltrappen en liften en het schoonniveau van de liften;

verzoekt het college:

- zo spoedig mogelijk, tenminste voor de zomer van 2024, met de MRDH en de RET in gesprek te gaan over de huidige kwaliteit van de toegankelijkheid van de metrostations;
- na zes maanden, in samenspraak met de MRDH en de RET, hen te verzoeken een evaluatie uit te voeren om de voortgang van verbeteringsinitiatieven te meten en de effecten ervan te beoordelen;
- vervolgens een jaarlijkse evaluatie plaats te laten vinden;
- de resultaten van deze metingen en evaluaties te gebruiken om de MRDH en de RET erop te wijzen concrete stappen te nemen om de netheid en de toegankelijkheid van metrostations te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, M.H. Biljoen, E. Rehim Zadeh, B. van Drunen, S.J.C. Becker en I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dan kijk ik even of er nog andere sprekers zijn op dit onderwerp. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik zal het heel kort houden want de klok staat al in het rood. Eens met de heer Tak en daarom ook de motie mede ondertekend.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dat is heerlijk kort en krachtig. Dank u wel daarvoor. Dan kijk ik naar de heer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). En ik ben het op mijn beurt eens met de heer Tak en de heer Van Drunen. Een goede motie lijkt me. Die kunnen we oppakken en ik wil ook graag complimenten geven voor de zeer poëtische titel. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Nou, dat is hartstikke mooi. Dan denk ik dat we hiermee kunnen concluderen dat agendapunt 7.9 ook voldoende is behandeld.

8. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

8.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag 'Internationale Vrouwendag', aangevraagd door de leden Nunnely, Maassen en Verkoelen*

Dit punt is van de agenda af gehaald.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dan zijn we aan het einde van de beraadslaging op alle onderwerpen van deze raad. De burgemeester had signalen ontvangen om te schorsen en stelde voor om een halfuur te schorsen, tot 19.30 uur. Ik zie instemmende gezichten. Een halfuur schorsen en dan starten wij om 19.30 uur met de stemming. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik u verzoeken te gaan zitten?

9. Stemvenster

De **VOORZITTER**. Voordat wij zo meteen aan de stemverklaringen en de stemmingen gaan beginnen, heb ik signalen opgevangen dat er wellicht nog een aantal dingen aan de orde kan komen. Ik zie mevrouw Rehim Zadeh staan.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Het gaat om motie 7.6.4. Ik merk dat er nog veel vragen zijn over de motie en ik heb ook de wethouder al horen zeggen dat hij er al mee bezig, dus mijn verzoek aan de wethouder zou zijn om een brief te sturen aan de commissie met de uitwerking van het voorstel, en daarmee trek ik dan ook even mijn motie terug. Motie 7.6.4.

De **VOORZITTER**. Motie 7.6.4, dat is over de taxiaanpak. Motie 4 bij onderwerp 7.6 is ingetrokken. Nog een keer, motie 4 bij onderwerp 7.6 is ingetrokken. Akkoord. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik ben vergeten te vertellen dat motie 27 bij de Woonvisie is ingetrokken omdat we die hebben samengevoegd met Leefbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER**. Motie 27 bij de Woonvisie is ingetrokken. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Bij het amendement van Leefbaar Rotterdam hebben we nog een medeondertekenaar gekregen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Ratten experience center

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 12-03-2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026';

besluit:

""Legaal' rattenverblijf

Samen met Natuurstad richten we een 'legaal' ratten-verblijf in bij ten minste één van de kinderboerderijen. Een ruimte waar ratten met plezier wonen en Rotterdammers, jong en oud, de dieren kunnen bekijken en er meer over kunnen leren. Bezoekers van de kinderboerderij leren zo dat ratten bij de stad horen, hoe ze leven en wat ze nodig hebben om veilig en gezond te blijven. Tegelijkertijd willen we dat Rotterdammers weten en leren hoe ze met hun eigen gedrag kunnen bijdragen aan minder overlast van ratten. Met simpele tips en een nieuwe kijk op de rat, gaan de

Rotterdammers weer naar huis. Is het een succes, dan willen we dit uitbreiden naar meer kinderboerderijen. (blz. 24 nota Dierenwelzijn 2023-2026)"

als volgt te wijzigen in:

"Rattenverblijf beperken tot een minimum

In samenwerking met Natuurstad richten we een ratteninformatiecentrum op bij ten minste één van de Rotterdamse kinderboerderijen. Deze ruimte zal fungeren als een informatie hub waar Rotterdammers die te kampen hebben met rattenoverlast in de gemeente Rotterdam, voorzien worden van informatie, tips en benodigdheden om effectief te kunnen omgaan met deze problematiek in hun buurt. Het is van groot belang dat de aanwezigheid van ratten, die potentieel een ernstig gezondheidsrisico met zich meebrengen, niet genormaliseerd wordt in onze stad. Dit informatiecentrum zal hier actief tegen optreden. Indien succesvol, streven we ernaar om deze dienst uit te breiden naar meer kinderboerderijen."

w.g. B. van Schaik en A.R. Oostdijk

Toelichting

In het huidige voorstel lijkt het erop dat we proberen de aanwezigheid van ratten in Rotterdam te normaliseren. Leefbaar Rotterdam wil hier ten eerste afstand van nemen. We ontvangen verontrustende verhalen over ratten die in de kinderkamers van Rotterdamse gezinnen terechtkomen, supermarkten die 's avonds geplunderd worden door deze dieren, en het potentieel gezondheidsrisico dat dit met zich meebrengt voor onze stad. Leefbaar Rotterdam ziet geen noodzaak voor een educatief centrum over ratten, aangezien mensen tegenwoordig al genoeg in aanraking komen met deze dieren tijdens hun dagelijkse leven. Wat Leefbaar Rotterdam wel ziet, is een groeiende behoefte aan bestrijdingsmiddelen en educatieve initiatieven om de overlast effectief aan te pakken en de gemeenschap te informeren.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Voorzitter, de motie van GroenLinks en DENK bij Preventie met Gezag, 'Blijf met Preventie met Gezag ook in de buurt', daar gaan wij op tegen stemmen, niet zozeer omdat wij het geen goed idee vinden.

De **VOORZITTER**. O, u bent aan de stemverklaringen. U bent te snel.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). O, neem me niet kwalijk.

De **VOORZITTER**. Excuses, nu nog even de logistiek. Zijn er nog meer moties die ingetrokken worden et cetera et cetera? Niet? Mij was medegedeeld dat er nog iets gewisseld ging worden met het college, waarvoor wethouder Achbar nog beschikbaar was. Hij is nog steeds beschikbaar. Gaat het over? Er is niets wat nog met het college gewisseld gaat worden? Nee? Eenmaal andermaal. U mag wel komen zitten. Altijd fijn als ik hier niet alleen zit bij de stemmingen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Goed, dan gaan wij aan de stemverklaringen beginnen. Mevrouw Coenradie maar eerst.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ik gaf het net al een beetje aan. Het gaat over Preventie met Gezag, een motie van DENK en GroenLinks over Preventie met Gezag in de buurt. Wij vinden het op zich inhoudelijk een goede motie, alleen hebben wij ook al signalen gehoord dat dat dus al gebeurt in heel erg veel wijken en wijkraden, dus wij zien dat dan als een overbodige motie. Dus wij zullen daar dan op tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Vlasblom. Als mijnheer Engberts gaat zitten kan ik u beter zien. Hartelijk dank.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Het gaat over onderwerp 6.2, motie 6 en 11. Wij zijn geen groot fan van repressieve maatregelen, dus wij zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, over de Woonvisie. Wij hebben gezien dat er enorm veel beweging is geweest vanuit de wethouder, niet alleen vandaag maar ook in de voorbije dagen hebben we heel erg intensief met elkaar gewerkt. We hebben ook gezien dat er support is vanuit de coalitie. Op één onderdeel hebben we wel gemerkt dat voorstellen vanuit de oppositie zijn afgewezen door het college en ik heb niet de verwachting en de indruk dat dat vanuit de raad zal worden gecorrigeerd. Dan gaat het eigenlijk vooral om het wel of niet vergroten van de sociale voorraad. Het amendement van de ChristenUnie is voor ons ook eigenlijk echt al wel de ondergrens geweest, dus om niet naar absolute aantallen maar naar percentages te kijken. Dat is voor ons een enorme teleurstelling geweest, we hebben er ook nog intensief met elkaar over gesproken gedurende deze dag, wat we wel en wat we niet willen doen. Hoewel we op alle andere onderdelen de Woonvisie grotendeels zouden volgen, is precies dat onderdeel, het niet vergroten van de sociale voorraad en ook het afwijzen om daar nog een keer met elkaar met de corporaties naar te kijken, is voor ons, gehoord hebbende de roep vanuit de stad, een reden om toch tegen de Woonvisie te stemmen. Ik zeg het nu maar voorafgaand aan de stemming, omdat ik begrepen heb dat daar een grote wens was aan helderheid van onze kant. U merkt dat ik ook wel wat meer tekst nodig heb. Het was voor ons ook een beetje aarzelend wat we hier nu precies mee moesten. Maar we hebben uiteindelijk toch deze beslissing genomen. Daarbij zeggend dat op alle onderdelen de waardering voor de verbeteringen die we met elkaar hebben kunnen doen, de waardering voor de rest van de Woonvisie, maar op dat onderdeelje is het voor ons een punt dat we heel graag nog in een later stadium herstellen.

De **VOORZITTER**. Goed, andere stemverklaringen? De heer De Haan.

De heer **De HAAN** (d66). Dank u wel. Bij agendapunt 6.1, motie 61, de kostendelersnorm. Daar zal D66 verdeeld in stemmen. We hebben daar een verdeelde mening over. Een deel vliegt hem aan vanuit de woningen en het treintje dat gaat lopen als senioren gaan samenwonen in een theoretisch geval. En een ander deel zegt: ja, maar, hoe zit het met de alleenstaanden? Is het vanuit inkomen geredeneerd wel zo eerlijk? Daar zullen wij als D66-fractie verdeeld in stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Een stemverklaring over de Woonvisie. Wat ik al zei in mijn inbreng, wij vinden de totstandkoming van de Woonvisie heel mooi. Mooie participatie. Maar alles valt of staat sowieso al met de uitvoering ervan. En er zitten een aantal punten die voor ons principieel zijn. Allereerst de betaalbaarheid en het vergroten van de sociale woonvoorraad. In tegenstelling tot de PvdA heb ik nog hoop, tenminste ik wacht nog even af wat er in de raad gebeurt. Mochten de amendementen die zijn ingediend toch worden aangenomen, dan is dat voor ons een stimulans om voor de Woonvisie te stemmen. Wij hebben zelf geen amendementen ingediend, maar we kunnen ons wel heel erg vinden in die amendementen. En dan zijn er nog twee belangrijke pijnpunten voor ons. Dakloosheid en EU-arbeidsmigranten. Wij willen vertrouwen op wethouder Zeegers dat zij ook deze groepen wil beschermen, maar de trackrecord van dit college tot nu toe op dakloosheid en op EU-arbeidsmigranten geeft ons weinig vertrouwen. Dus de combinatie van deze drie punten bepaalt onze stem en dan met name dus hoe er gestemd gaat worden op de amendementen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, als de amendementen worden overgenomen dan zou het kunnen zijn dat we voor stemmen, maar op dit moment staan er mensen voor de trappen van het stadhuis om ons op te roepen tegen deze Woonvisie te stemmen en die stem van buiten willen wij ook graag hier binnen laten horen. Tenzij de amendementen worden overgenomen.

De **VOORZITTER**. Een stemverklaring. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Een punt van orde in de stemverklaringen is lastiger.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, een stemverklaring over deze moties tegelijk, omdat die ook heel erg op elkaar lijken. Dat is 7.6.1 en 7.6.3, over een prijs voor de beste taxichauffeur, als ik hem even samenvat. Hoewel wij het erg waarderen dat er creatieve oplossingen gezocht worden voor het verbeteren van de dienstverlening, zien wij dit toch echt als iets dat de branche zelf moet oppakken, en

wij zien niet in dat daar een rol voor de gemeente is weggelegd, dus vandaar dat mijn fractie tegen zal stemmen.

De **VOORZITTER**. Dat is duidelijk. Ik kijk nog een keer. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, een punt van orde en ik heb het hier wel eens eerder gemaakt. Wij zitten hier met zijn allen, wij gaan zo meteen stemmen. De Woonvisie is een heel belangrijk onderwerp. Er zijn mensen die zijn voor en er zijn mensen die zijn tegen. Ik mis daarin dan eigenlijk wederom de wethouder. Ik weet dat het geen verplichting is, maar ik vind het toch echt wel sieren en getuigen van respect om hier gewoon te zijn, het aan te horen. Het woord wordt ook bij stemverklaringen dikwijls geuit richting een wethouder. Ik vind dit gewoon echt heel erg vervelend en ik vind het disrespectvol naar ons allemaal hier in de raad. Dus dat wil ik toch even gezegd hebben.

De **VOORZITTER**. Ik heb net ook op een bijzondere manier daar ook iets van gezegd, dat ik het fijn zou vinden als ik hier niet alleen zit. Ik neem het over en ik ben het helemaal met u eens, dus ik neem het weer mee naar het college. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, ik sluit me daar ook helemaal bij aan. Ik wilde nog een stemverklaring doen. Uit het debat is natuurlijk al gebleken dat voor ons een groei van betaalbare woningen het allerbelangrijkste voor de stad, voor al die Rotterdammers die ik de afgelopen weken avond aan avond heb gesproken. Ik proef daar geen goede neiging bij een aantal partijen hier in de raad om daar met amendementen en moties voor te stemmen. Mocht ik daarin positief verrast worden, dan kunnen wij onze stem voor de Woonvisie heroverwegen, maar zoals het er nu voorstaat, gaan wij tegen de Woonvisie stemmen.

De **VOORZITTER**. Volgens mij is nu alles gezegd. De logistiek is ook geregeld. Rest mij nog te vertellen dat er twee mensen pairen. Dat is mevrouw Abrahamse met de heer Kind. We hebben daardoor 43 stemmen en dat betekent dat de meerderheid ligt op 22 stemmen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik hoop dat u kunt rekenen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee? Oké. Goed, we gaan beginnen aan de stemmingen over de Woonvisie.

Agendapunt 6.1, Woonvisie 'Een koers tot 2040'

Motie 1, 'Onderzoek naar de mogelijkheden tot (her)oprichting van een gemeentelijk woningbedrijf'. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, 50PLUS, Volt, BIJ1, PvdD en de leden Biljoen, Bokhove, Kockelkoren en Vlieger van GroenLinks.

Motie 2, 'Niet zomaar slopen en altijd goed renoveren'. De motie is met 34 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Structurele en onafhankelijke professionele bewonersondersteuning'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4, 'Nodig het GOH uit bij het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en de woningcorporaties'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5, 'Voorkom machtsmisbruik antikraakbureaus'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, PvdD en 50PLUS.

Motie 6, 'Behoud sociale voorraad'. De motie is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, PvdA, PvdD, 50PLUS en de leden Biljoen, Bokhove, Morkoç en Vlieger van GroenLinks.

Motie 7A, 'Sturen op sociale huurwoningen minimaal op peil houden'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 8, 'Meer sociale huurwoningen nodig'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 9A, 'Bewoners aan Zet!'

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van agendapunt "Rotterdamse Woonvisie; een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar",

constaterende dat:

- in de Woonvisie wordt gesteld dat "Ook in de komende jaren een continue dialoog nodig is met onze belangrijkste partijen in de stad";
- daarvoor gedacht wordt aan "het beter benutten van de bestaande overleggen en het betrekken van huidige en toekomstige bewoners bij de gebiedsgerichte uitwerking";
- de aanbeveling van de Rotterdamse Rekenkamer was om te investeren in actieve burgerparticipatie van huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden in het woonbeleid en het recht op participatie vast te leggen in gemeentebeleid;

overwegende dat:

- bewoners ongelofelijk veel kennis hebben over hun wijk, en sociale contacten, sociale netwerken in hun wijk die alleen vanachter de tekentafel niet benut wordt;
- actieve dialoog met huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden zoals door de Rekenkamer bedoeld, vraagt om gezamenlijke visie: het bouwen aan een gesprek even rijk en divers is als de bewoners;
- met het vaststellen van de woonvisie het gesprek over fijne aantrekkelijke woonbuurten in de wijk nog moet beginnen, en dit gesprek de ruimte moet krijgen;
- voor een goed gesprek een ontmoetingsplek, een sociaal fysieke infrastructuur en transparante informatie en ondersteuning onontbeerlijk zijn;
- iedere wijk zijn eigen wijkhub heeft, waar volgens de gemeente; 'bewoners en de gemeente samen plannen maken voor hun wijk';
- goede onafhankelijke bewonersondersteuning voor een werkelijk gelijkwaardige dialoog met de gemeente onontbeerlijk is;

verzoekt het college:

- per wijk het goede gesprek met huurders, eigenaar-bewoners en woningzoekenden te organiseren in samenwerking met de wijkraden in de wijkhub;
- hiervoor nieuwsgierige bewonersondersteuning te faciliteren om bewoners op gelijkwaardige basis in staat te stellen gezamenlijk een visie op hun wijk te ontwikkelen;
- hierover jaarlijks een terugkoppeling te geven aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 10A, 'Stimuleer innovatieve woonvormen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 11, 'Concrete doelen om dakloosheid op te lossen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 12, 'Van leegstand naar bewoonbaar'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 13, 'Steun voor woningeigenaren bij het isoleren van woningen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 14A, 'Doorstroming moet geen hogere woonlasten betekenen'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van de Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de beschikbaarheid van grotere woningen een belangrijke uitdaging vormt binnen de huisvestingsmarkt.
- huurders vaak in grotere woningen verblijven dan strikt noodzakelijk is vanwege historische redenen, zoals gezinsgrootte die in de loop der tijd verandert;
- doorstroming naar kleinere woningen een middel is om de beschikbaarheid van grotere woningen te vergroten en te voldoen aan de behoeften van gezinnen die meer ruimte nodig hebben;
- een van de belangrijkste obstakels voor doorstroming naar kleinere woningen de stijging van de huurprijs kan zijn, waardoor huurders huiverig zijn om te verhuizen naar een kleinere woning;

overwegende dat:

- doorstroming naar kleinere woningen een belangrijk middel is om efficiënt gebruik te maken van de beschikbare woonruimten in Rotterdam;
- het simpelweg onlogisch is voor mensen om kleiner te gaan wonen maar tegelijkertijd wel meer huur te moeten betalen;
- het waarborgen van dezelfde huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders in staat kan stellen om binnen dezelfde gemeenschap te blijven en daarmee niet helemaal opnieuw moeten starten met het opbouwen van een sociaal leven;
- de stimulans naar doorstroming kan zorgen voor kortere wachtlijsten omdat er meer woonruimte beschikbaar komt voor de mensen die hard op zoek zijn naar woningen;
- het handhaven van lage huurprijzen bij doorstroming naar kleinere woningen huurders aanmoedigt om daadwerkelijk te verhuizen naar een passende woning zonder financiële belemmeringen;
- het behoud van betaalbare huisvesting bijdraagt aan een meer rechtvaardige en inclusieve samenleving door huurders te ondersteunen in het vinden van passende en betaalbare huisvesting;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te garanderen dat huurders zoals senioren bij doorstroming van een grotere naar kleinere woningen niet boven hun huidige woonlasten komen te zitten;
- bij dit onderzoek ook woningbouwcorporaties te betrekken en kijken welke mogelijkheden zij zien en welke rol zij hierin hebben;
- resultaten van het onderzoek voor eind 2024 terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, G.J. Engberts, P.J.H.D. Verkoelen en A. Kockelkoren

De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 15A. 'Help ouderen naar passende woonruimte in hun wijk en buurt'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van Woonvisie 'Een koers tot 2040';

constaterende dat:

- de vergrijzing van de bevolking in Rotterdam gestaag toeneemt, wat resulteert in een groeiende behoefte aan passende huisvesting voor ouderen in hun vertrouwde buurt of wijk;
- veel ouderen een sterke voorkeur hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, maar tegelijkertijd vaak geconfronteerd worden met belemmeringen bij het vinden van geschikte huisvesting;

- een passende woning in de vertrouwde buurt of wijk kan bijdragen aan het behoud van sociale contacten en een gevoel van verbondenheid met de omgeving, wat essentieel is voor het emotionele en fysiek welzijn van ouderen;
- het belangrijk is om ouderen te ondersteunen bij het vinden van een woning die aansluit bij hun specifieke behoeften en wensen, en die tevens voldoet aan de eisen van toegankelijkheid en levensloopbestendigheid;

overwegende dat:

- begeleiding van ouderen bij het vinden van een passende woning in hun buurt of wijk de zelfredzaamheid en kwaliteit van leven van ouderen kan bevorderen;
- het onze taak is om te investeren in diversiteit aan woonvormen en woonvoorzieningen die aansluiten bij de verschillende behoeften van verschillende doelgroepen, zoals ouderen, seniorenwoningen, levensloopbestendige appartementen en zorgwoningen;

verzoekt daarom het college:

- te onderzoeken welke knelpunten er momenteel zijn bij het vinden van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt en wijk;
- te onderzoeken op welke wijze deze knelpunten kunnen worden weggenomen, dit in samenspraak met woningcorporaties, zorginstellingen en andere relevante partijen;
- te onderzoeken hoe we in Rotterdam beleid kunnen voeren dat gericht is op het bevorderen van passende huisvesting voor ouderen in hun buurt of wijk;
- hierover terug te koppelen aan de raad voor eind 2024;

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts en A. Kockelkoren

De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 16A, 'Houd voorraad sociale huurwoningen op peil'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 17, 'Laat zien wat je verkoopt aan sociaal vastgoed'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 18, 'Eerst zelfbewoning en dan misschien beleggers'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 19, 'Sociaal bouwen in rijke wijken'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 20, 'Geef Rotterdammers meer zeggenschap over wonen en bouwen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 21, 'Verleid empty nestors met een aantrekkelijk woonaanbod'. De motie is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 22, 'Meer gevelbehoud & optoppen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 23, 'Handen uit de mouwen, tijd om te gaan bouwen!' De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 24A, 'Een voorbeeld uit Maassluis?' De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 25, '(Woning)nood, vergeet het laaghangend fruit niet'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een Koers tot 2040';

constaterende dat:

- de vakjury van de Rotterdam Architectuur Prijs uiteenzette dat Rotterdam zich de komende jaren moet richten op de grootste maatschappelijke noden;
- corporaties en gemeente kleine stukken niet bebouwde grond en relatief eenvoudig optopbare gebouwen verspreid door de stad in eigendom hebben;
- dit ook al in kaart gebracht is door ten minste twee corporaties;
- er ruimte is voor 30.000 woningen door optoppen en kleinschalige woonprojecten;
- er ook kleinschalige woningbouwprojecten "in de koelkast zijn gezet" vanwege gebrek aan ambtelijke capaciteit;

overwegende dat:

- corporaties hebben aangegeven snel en eenvoudig woningen te kunnen ontwikkelen op deze locaties;
- ontwikkelaars aangeven kleinschalige projecten die in de koelkast zijn gezet, snel te kunnen oppakken;
- grote lange termijn gebiedsontwikkelingen veel ambtelijke capaciteit opslurpen;
- deze gebiedsontwikkelingen ook onzeker zijn bij hoge prijzen;
- we onszelf op dit moment zouden moeten focussen op relatief snel en makkelijk te realiseren nieuwbouw die aansluit op de woon-, zorg- en welzijnsbehoefte op buurtniveau;
- er een taskforce optoppen bij het rijk is die hulp kan verlenen;
- kleinschalige woningbouwprojecten vaak sneller kunnen starten dan de grootschalige projecten en hoogbouwprojecten;

draagt het college op om:

- een escalatieteam in te zetten voor kleinschalige projecten die niet van de grond komen;
- het escalatieteam op korte termijn 5 kleinschalige projecten te laten oppakken met als doel deze van de grond te krijgen;
- ontwikkelaars en woningcorporaties de mogelijkheid te bieden om onder nader te bepalen voorwaarden en tegen betaling van de extra te maken kosten het escalatieteam in te zetten;
- deze interventie met de Raad te evalueren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, M. Verhoef, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en D.J. van Dommelen

De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 26, 'Meer ruimte'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 28, 'Nu samenwonen maakt ook een woning vrij'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 29, 'Samenwonen maakt ook een woning vrij'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 maart 2024 ter bespreking van 'Woonvisie 'Een Koers tot 2040';

constaterende dat:

- Rotterdammers met een uitkering worden belemmerd om samen te wonen doordat zij door de kostendelersnorm worden gekort op hun uitkering;
- het bouwen van nieuwe woningen veel meer overheidsbijdrage vraagt dan wat toepassing van de kostendelersnorm oplevert;
- elke Rotterdammer die kiest voor voordeurdelen ook een woning vrijmaakt voor woningzoekenden;

- het college bereid is om te lobbyen bij het rijk tegen de korting bij AOW-gerechtigden waar hetzelfde probleem speelt;

overwegende dat:

- we in dat geval ook de kostendelersnorm bij de participatiewet moeten afwijzen;
- de landelijke politiek ook zal inzien dat voordeurdelen een bijdrage levert aan het oplossen van de woningnood;

verzoekt het college om:

- zodra het binnen de wettelijke kaders mogelijk is af te zien van het toepassen van de kostendelersnorm;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, M.M. Vlasblom en R.T.J. van der Velden

De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 30, 'Geen bed, geen business'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 31, 'Garandeer en accommodeer de leefbaarheid in wijken!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 33, 'Vergroot de sociale voorraad'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 34, 'Sociaal-juridische ondersteuning'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 35, 'Voorkom ruimtelijke segregatie en te hoge woonlasten door te stoppen met Passend Toewijzen'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 36, 'Voorkomen dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 37, 'Geen hotels maar Housing First in leegstaande kantoorgebouwen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 38, 'Kraken gaat door'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD en 50PLUS.

Motie 39, 'Bankslapers'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 40, 'Ambitie beëindigen dakloosheid in 2030'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 41, 'Wethouder Wonen (mede-)verantwoordelijk voor Dakloosheidsbeleid'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 42, 'Urgentieverklaringen'. De motie is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdD, CDA en 50PLUS.

Motie 43, 'Creatieve denkkraft actief betrekken'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 44A, 'Zürich en Berlijn coöperatief lekker bezig'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 45, 'Rijk en gemeente samen kletsen met de nieuwe Europese commissie'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 46, 'Luister ook naar de zwijgende meerderheid'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en PvdD.

Motie 47, 'Beter benutten, behoud kleine woningen'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD en 50PLUS.

Motie 48, 'Een sociale stad is in evenwicht'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 49, 'Onafhankelijke huurdersondersteuning in het Sociaal Statuut'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 50, 'Help de corporaties van de vennootschapsbelasting af'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 51A, 'Sturen op acceptabele woonlasten'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 52, 'Wonen is meer dan een dak boven je hoofd'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 53, 'Meedoen of afhaken'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 54, 'Campagne meld huurintimidatie en woningmarktdiscriminatie!'. De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 55, 'Dringende uitbreiding woningsplitsing in heel Rotterdam'. De motie is met 30 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 56, 'Ontwikkeling coöperatieve pilotwijk Woonhof Wielewaal'. De motie is met 34 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 57, 'Gebruik concrete instrumenten voor écht betaalbaar wonen'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 58, 'Gebruik concrete belastinginstrumenten voor écht betaalbaar wonen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 59, 'Draai de verhoging van de grondprijs voor sociale huurwoningen terug'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 60, 'Stop met het schenden van het recht op adequate huisvesting'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, PvdD en 50PLUS.

Motie 61, 'Afschaffen van de kostendelersnorm voor mensen die een AOW ontvangen!'. De motie is met 23 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en de leden Elbay, Maassen, Nunnely en Van Wifferen van D66.

Amendement A, 'Een Sociale Woonvisie'. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement B, 'Geen doekjes voor het bloeden'. Het amendement is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt en 50PLUS.

Amendement C, 'Rotterdamse Leegstandsaanpak'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement D, 'Proberen' is geen ambitie'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement E, 'In een groeiende stad groeit ook de sociale voorraad'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement F, 'Verkamering? Niet ten koste van leefbaarheid'. Het amendement is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement G, 'Woonvisie'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement H, 'Particulier sociaal niet meetellen'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

6.1 A, 'Voorstel tot vaststelling van 'Rotterdamse Woonvisie: een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar'. Het voorstel is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

6.1 B, 'Voorstel m.b.t. conclusies en aanbevelingen van het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 6.2, Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026'

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik onthoud me van stemming bij 'Handhaaf voederverbod voor meer genot'.

De **VOORZITTER**. Oké, dat noteren wij. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Mijn fractie zal verdeeld stemmen bij dit onderwerp.

De **VOORZITTER**. Oké, helder. Normaal gesproken zou ik u moeten vragen bij dat onderwerp de zaal te verlaten, maar het lijkt me gezien de logistiek op de avond niet handig. We nemen er kennis van en we noteren het. Iedereen kan zich daarin vinden? Goed zo.

Motie 12, 'Stop de rattenmoord'. De motie is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdD en lid Reitema van PvdA.

Motie 1, 'Rattenhotel'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie, CDA, 50PLUS, ChristenUnie en lid Engberts van PvdA.

Motie 2, 'De bewoner helpt een handje mee'. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, D66, PvdD, CDA en lid Reitema van PvdA.

Motie 3, 'Blub blub, ding dong (Visdeurbel)'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 10, 'Verbied dierenshows op straat'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS, ChristenUnie en de leden De Haan en Van Wifferen van D66.

Motie 4, 'Dieren zijn geen straatentertainment'. De motie is met 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, CDA en de leden Akhatab en Dahoe van DENK.

Motie 5, 'Laatste rustplaats ook voor Rotterdamse huisdieren'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'Handhaaf voederverbod voor meer genot'. De motie is met 39 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en SP.

Motie 7, 'Verzeker je dier, van kat tot konijn of terriër'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 8, 'Gespreid betalen bij de dierenarts'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 9, 'Snelweg en snackbar voor egels'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 11, 'Van signaleren naar acteren'. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 13, 'Rotterdam stringfootvrij'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fractie van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 14, 'Veilig op (de) weg'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 15, 'Vegan Floating Farm'. De motie is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt en PvdD.

Motie 16, 'Publiekscampagne om de duiven te helpen'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 17, 'Paardensport is dierenleed'. De motie is met 33 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP en PvdD.

Motie 18, 'Keurmerk diervriendelijke kinderboerderijen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 19, 'Nee tegen deze vorm van NME'. De motie is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdA en PvdD.

Motie 20, 'Men zit aan de taks, breng terug de Minimax'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 21, 'Ongedierte bestaat niet'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, ChristenUnie en lid Rehim Zadeh van DENK.

Motie 22, 'Behoud goede waterkwaliteit met de meerkoetpaal'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 23, 'Geen trap voor mij, via een natuurvriendelijke oever kan ik er beter bij'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 24, 'Hengelen is geen sport'. De motie is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdD en lid Reitema van PvdA.

Motie 25, 'Ecopark Blijdorp'. De motie is met 33 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP en PvdD.

Motie 26, 'Alle dieren blij, maak Rotterdam proefdiervrij'. De motie is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdD, CDA en lid Reitema van PvdA.

Motie 27, 'Doe mee met de mondiale beweging voor minder dode dieren op ons bord'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD en CDA.

Motie 28, 'Rotatouille'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie, CDA, ChristenUnie en de leden Tak en Yildirim van PvdA.

Amendement A, 'Ratten experience center'. Het amendement is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

6.2, 'Voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026''. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.1, Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027'

Motie 1, 'Breng hun offers aan het licht'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Is vallen en opstaan de norm voor onze ouderen?' De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

7.1, 'Voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.3, Het voorstel van het presidium tot vaststelling van het gewijzigde burgerinitiatief 'Boijmans moet open!'

7.3, 'Voorstel van het presidium tot vaststelling van het gewijzigde burgerinitiatief 'Boijmans moet open'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.6, Rotterdamse Taxi Aanpak

Motie 1, 'Fair Fare: Erkenning voor Rotterdamse taxichauffeurs die het wel goed doen'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en 50PLUS.

Motie 2, 'Bring Back BOB Bus'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'De beste taxichauffeur van Rotterdam is ...'. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, D66, Forum voor Democratie en ChristenUnie.

Agendapunt 7.7, Uitbreiding-aanpassing betaald parkeren Kralingen-Crooswijk

Motie 1, 'Parkeren met perspectief'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA en CDA.

Motie 2, 'Draai betaald parkeren terug'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, PvdA en CDA.

Agendapunt 7.8, Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren

Motie 2, 'Concrete plannen voor dienstverlening LVB'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD en CDA.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, ik stem niet meer mee. Sorry, ik was vergeten om dat aan te kondigen bij dit agendapunt.

De **VOORZITTER**. U stemt hier ook niet mee? Goed, dan weten we dat.

Motie 3, 'Zingeving en passie'. De motie is met 31 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 4, 'Onderzoek negatieve jeugdervaringen en crimineel gedrag'. De motie is met 26 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD en CDA.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Zouden wij misschien op motie 1 een herstemming kunnen houden, zodat mevrouw Maassen even niet mee stemt? Ze heeft daar per abuis mee gestemd en dat is onverenigbaar met haar functie.

De **VOORZITTER**. Oké, sorry, ze heeft eroverheen gekeken. Met uw instemming herpak ik de stemming op motie 1. Doen we dat? Heel goed. Wij zijn soepel met elkaar. Gewoon melden hoor, dat soort dingen. We kunnen allemaal een fout maken.

Motie 1, 'Traumahulp voor slachtoffers van ronselen'. De motie is met 27 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA en PvdD.

Motie 5, 'Breek met werk de aantrekkingskracht van het snelle criminele geld'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 6, 'Gesloten rijen voorkomt ronselen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 7, 'Thuiszitters zijn kwetsbaar en verdienen aandacht van Preventie met Gezag'. De motie is met 25 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en 50PLUS.

Motie 8, 'Communicatie Preventie met Gezag, wat zeggie?' De motie is met 25 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, PvdD, CDA en 50PLUS.

Motie 9, 'Social-media-platformen mogen we best aanspreken voor Preventie met Gezag'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 10, 'Preventie in praktijk doe je met de wijk'. De motie is met 31 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 11, 'Goede raad komt voort uit slechte ervaring'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 12, 'Blijf met PmG ook in de Buurt'. De motie is met 31 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 13, 'Geef Buurtvaders meer kracht'. De motie is met 31 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Agendapunt 7.9, Tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar', aangevraagd door het lid Tak

Motie 1, 'Er is geen lift naar succes, gemeente Rotterdam moet zelf de trap nemen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

10. Sluiting

De **VOORZITTER**. Dan zijn we erdoorheen voor vandaag. Wij hebben met elkaar aan het begin van de dag een verkeerde inschatting gemaakt, want wij dachten zo rond 19.00 uur, misschien 19.30 uur klaar te zijn. Dat mocht zo niet baten, maar u heeft vandaag gesproken over een belangrijk onderwerp, de hele Woonvisie. Dat heeft veel tijd in beslag genomen, maar dat verdient het ook aan alle kanten. Ik wil u allen dankzeggen voor uw inbreng vandaag, voor de collegialiteit, ook voor de lach en soms voor een traan. Wel thuis.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	295
Onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuwe benoemde lid van de gemeenteraad de heer M.R. van Campenhout	295
Beëdiging van de heer M.R. van Campenhout als lid van de gemeenteraad	296
Mededelingen	296
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 14 maart 2024	296
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 februari 2024	297
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 14 maart 2024 – vervolg	297
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 februari 2024 – vervolg	298
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 7 t/m 10	298
Het voorstel tot aanwijzing vestiging gronden voorkeursrechtbeschikking Tweebosbuurt	299
Het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Robbenoordplein'	299
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Hoogspanningsstation Amaliahaven 380kV'	300
Het voorstel tot het aanvragen van bijdrageregeling Ontploffbare oorlogsresten 2023	300
Het voorstel tot wegonttrekking van: A. een gedeelte van de Pieter van Vollenhovenweg B. een gedeelte van de Theemsweg C. een gedeelte van de Kesterenstraat	300
Het voorstel tot herziening van de interne regelgeving rechtmatigheidsverantwoording per 2023: a. Kadernota accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2023 en volgende b. Herziening van de Controleverordening 2023 c. Tweede herziening van de Verordening Financiën Rotterdam 2021 d. Lijst van relevante wet- en regelgeving ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording	300
Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond	300
Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de zienswijze inzake de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Rijnmond	300

Onderwerp	Pagina
Woonvisie 'Een koers tot 2040' A. Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar' B. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio', alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport	301
Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Dierenwelzijn 2023-2026'	408
Het voorstel tot vaststelling van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027'	439
Het voorstel van het presidium tot vaststelling van het gewijzigde burgerinitiatief "Boijmans moet open!"	442
Rotterdamse Taxi Aanpak	444
Uitbreiding-aanpassing betaald parkeren Kralingen-Crooswijk	450
Woonvisie 'Een koers tot 2040' A. Het voorstel tot vaststelling van de Woonvisie 'Een koers tot 2040 en acties voor de komende 5 jaar' B. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Huizen in de regio', alsmede het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport - vervolg	453
Aanpak Jeugdcriminaliteit en geweld onder jongeren	454
Tweeminutendebat 'Toegankelijkheid openbaar vervoer is in gevaar', aangevraagd door het lid Tak	468
Motie vreemd aan de orde van de dag 'Internationale Vrouwendag', aangevraagd door de leden Nunnely, Maassen en Verkoelen	470
Stemvenster	470
Sluiting	484

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 4 april 2024.

De griffier,

De voorzitter,

